

ਹੱਕ, ਸੱਚ, ਇਨਸਾਫ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ਲੜ ਰਹੇ ਲੋਕ ਕਿਤੇ ਵੀ ਹੋਣ ਉਹ ਸਾਡੇ ਲੋਕ ਹਨ

ਸਾਡੇ ਲੋਕ

website—www.sadelok.com

SADE LOK

2-8 ਫਰਵਰੀ 2022

ਸਾਲ 13ਵਾਂ - ਅੰਕ 6

Ph. : 510-706-1300

email : info@sadelok.com

Fax : 925-373-1300

ਕੈਲਿਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਮੈਨਟੇਕਾ ਸ਼ਹਿਰ ਨੇ ਸਾਕਾ ਨਕੋਦਰ ਦੇ ਸ਼ਹਿਦਾਂ ਦੀ 36ਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਮੌਕੇ 4 ਫਰਵਰੀ 2022 ਨੂੰ ਸਾਕਾ ਨਕੋਦਰ ਦਿਵਸ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ

(ਦੇਖੋ ਸਫ਼ਾ 12 'ਤੇ)

ਮਨੁੱਖਤਾ ਹੋਈ ਸ਼ਰਮਸਾਰ, 1984 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਕ ਵਾਰ ਮੁੜ ਸਿੱਖ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਹੋਈ ਦਰਿੰਦਗੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ : ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੇ ਦਿੱਲੀ ਮਾਡਲ ਦੀ ਹਵਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਨਿਕਲ ਗਈ ਜਦ ਇਕ ਨੌਜਵਾਨ ਸਿੱਖ ਲੜਕੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਈ ਦਰਿੰਦਗੀ ਦੀ ਘਟਨਾ ਨੇ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮਸਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਕਾਰਨ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਸ਼ਰਮਸਾਰ ਹੋਈ। ਅਫਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਵੀ ਰਹੀ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਵਾਪਰੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਰ ਬੀਤੀ ਰਾਤ ਇਸ ਦਰਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਵੀਡੀਓ ਸ਼ੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਚਰਚਿਤ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੀਡੀਓ ਵਿਚ ਇਨੀ ਦਰਿੰਦਗੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਦੇਖਣ ਵਾਲੀ ਹਰ ਅੱਖ ਪੂਨ ਦੇ ਹੰਝੂ ਰੋ ਉਠੀ। ਜਾਲਮ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਦਰਿੰਦਗੀ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਵੀ ਬਣਾਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਲੜਕੀ ਰੋ ਰੋ ਕੇ ਤਰਲੇ ਲੈ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਜਾਲਮ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਕੁਰਲਾਹਟ ਵਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਤੇ (ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 23 'ਤੇ)

ਸਿੱਖ ਬੀਬੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਵਿਵਹਾਰ

ਮੁੱਤਸਵੀ ਹੁਕਮਰਾਨਾਂ ਦੇ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਇਕ ਨਾ ਮਿਟਣ ਵਾਲਾ ਕਾਲਾ ਕਲੰਕ : ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ

ਫ਼ਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ : ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਸਿੱਖ ਬੀਬੀ ਨਾਲ ਜ਼ਬਰ-ਜ਼ਨਾਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਸ ਦੇ ਵਾਲ ਕੱਟ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਕਾਲਾ ਮੂੰਹ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਬੀਜੇਪੀ ਹਕੂਮਤ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੀ ਦਿੱਲੀ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਮੁੱਤਸਵੀ ਹੁਕਮਰਾਨਾਂ ਦੇ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਇਕ ਨਾ ਮਿਟਣ ਵਾਲਾ ਕਾਲਾ ਕਲੰਕ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਹਿੰਦੂਤਵ ਹੁਕਮਰਾਨਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ਬਰਦਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਿਨੌਣੀਆਂ ਤੇ (ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 23 'ਤੇ)

ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਘਿਨੌਣੀ ਜ਼ੁਲਮ ਸਿੱਖਾਂ 'ਤੇ ਮੁਗਲ ਸਰਕਾਰ ਸਮੇਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ : ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ : ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਲੜਕੀ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਣ-ਮਨੁੱਖੀ ਤਸ਼ੱਦਦ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਮਿਲਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਦਾ ਸਖ਼ਤ ਨੋਟਿਸ ਲਵੇ ਤੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਜਥੇਦਾਰ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ (ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 23 'ਤੇ)

ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਤੇ ਹੋਏ ਹਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਲੋੜ ਅਮਰੀਕਾ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਹਰ ਸਮੇਂ ਖੜ੍ਹਨ ਦਾ ਭਰੋਸਾ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਡੀਸੀ : ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਲੋਕਲ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨਾਲ ਇਸ ਉਪਰ ਗੰਭੀਰ ਚਰਚਾ ਹੋਈ। ਉਹਨਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹਨ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਹਰ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਨੂੰ ਲੋਕਲ ਸਰਕਾਰ ਸਥਾਨਕ ਕਾਉਂਟੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ (ਦੇਖੋ ਸਫ਼ਾ 23 'ਤੇ)

ਹੋਈ। ਉਹਨਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹਨ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਹਰ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਨੂੰ ਲੋਕਲ ਸਰਕਾਰ ਸਥਾਨਕ ਕਾਉਂਟੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ (ਦੇਖੋ ਸਫ਼ਾ 23 'ਤੇ)

ਪਿਤਾ ਦੇ ਭੋਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਪੁੱਜੇ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਜੋਆਣਾ ਪੂਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ 26 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਹੋਈ ਮੁਲਾਕਾਤ

ਲੁਧਿਆਣਾ : ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਤਲਕਾਂਡ ਕੇਸ 'ਚ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟ ਰਹੇ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਜੋਆਣਾ ਅੱਜ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਭੋਗ ਸਮਾਗਮ ਤੇ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਪਹੁੰਚੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਦੀ ਪੈਰੋਲ 'ਤੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਖਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਜੋਆਣਾ ਨੂੰ ਦੁੱਗਰੀ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ। ਉੱਥੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਟਿਆਲਾ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਮਾਂਡੋ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪਟਿਆਲਾ ਪੁਲੀਸ ਤੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਪੁਲੀਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪੁੱਜੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਗੇਟ ਕੋਲ ਪੁੱਜੇ ਤਾਂ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਕੜੀ ਬਣਾਈ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ। ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਜੋਆਣਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ (ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 23 'ਤੇ)

ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਪੈਰੋਲ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਦੀ ਪੈਰੋਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ (ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 23 'ਤੇ)

ਰਾਜੋਆਣਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅੱਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 26 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਪੂਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। (ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 23 'ਤੇ)

Padam Builders
ਅਸੀਂ ਘਰ, ਹੋਸਟਲ, ਸੇਮੀ, ਸੋਮੇਸਟਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫੰਡੇਸਟਰਕਸ਼ਨ ਦਾ ਕੰਮ foundation ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਤੱਕ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।
ਸਾਡੇ ਕੰਮ ਦੀ 100 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਗਰੰਟੀ
email: padambuilders@gmail.com
Licensed # 1019803
Bhupinder S. Padam
PH : 510-565-6667

Jaspreet Singh
Attorney at law
ਅਸੀਂ 'ਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਾਇਤਾ ਲਈ ਤਰੱਕੀ ਨਾਸ਼
ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ, ਬੈਂਕਰਪਸੀ, ਫੈਮਿਲੀ ਲਾਅ
Over 18 Years of Legal Experience
Specializes in :
USA Immigration
Citizenship
Green Card
Deportation Defense
Political Asylum
Detention Cases
Artists
Singers P3 Visas
Priest R1 Visas
Investors EB 5 Visas
L1 Business Visas
Family Law
Criminal Defense Cases
44808 S. Grimmer Blvd. # 208
Fremont, CA 94538
Tel : 510-657-6444
2951 W. Capitol Ave.
W. Sacramento
CA 95691
4491 West Shaw Ave. #131
Fresno, CA 93711
Tel : 569-271-6511
37-1873 Street Suite #401, Jackson Heights NY 11372
Tel : 718-633-844

Gal Baaat
ਰੇਡੀਓ ਗੱਲਬਾਤ
NEWS ENTERTAINMENT LIVE COVERAGE
MUSIC CULTURE GURBANI TALK SHOW
ਰੇਡੀਓ ਨਾਲ ਜੁੜਨ, ਰੇਡੀਓ ਲਈ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ
Phone : (925) 243-1300
info@radiogalbaat.com
www.radiogalbaat.com

Bhatia & Co, Inc
Certified Public Accountants
Our Services :
Business Tax (C corp/S corp/LLC etc)
Individual Tax
Estate Tax
Internation Tax (FBAR/FATCA/5471/5472 etc)
Non-Profit entities (Formation, IRS, FTB, DOJ approval)
Accounting & Payroll
Sales & Other Taxes
Financial Audit & Review
Tax Audit & Representation (IRS/FTB/BOE etc)
Collection, Lien & Back Taxes
Offer in Compromise
Santa Clara - Pleasanton - Merced
(844) 4USTAX (209) 354-8696
info@bhatiaco.com, www.bhatiaco.com

Bhatia & Co, Inc
Business & Immigration Consultants
IMMIGRATION
Immigrant Visas (Green Card)
Green Card : Employment based/PERM/NIW
Green Card : Family based
Green Card through refugee or asylee
Green Card : Investor & other categories
PERM
Nonimmigrant Visas
Fiancee visas
H1/L1/H4/L2/NAFTA TWE/E3
Student Visa
B-1/B-2 Visitor Visas and
Other Categories
of nonimmigrant visas
Other Immigration Services
Citizenship
e-Verify, 1-9 and
Other Compliance
Other service-B-1/B-2
Visitor Visas extension
and other Services
We are not an Attorney in the USA
Santa Clara-Pleasanton-Merced
(844) 4USATAX (209) 354-8696
info@bhatiaco.com, www.Smoothimmigration.com

ਸਾਰੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੇ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਇਕ ਛੱਤ ਥੱਲੇ
• ਪੋਲੀਟੀਕਲ ਅਸਾਈਲਮ • ਡਿਪ੍ਰੋਟੇਸ਼ਨ ਡਿਫੈਂਸ
• BIA ਅਪੀਲ • 9 Circuit ਅਪੀਲ
• ਸਿਟੀਜਨਸ਼ਿਪ • ਗਰੀਨਕਾਰਡ
ਸ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਮਾਣਾ
ਆਫਿਸ ਸੈਨੇਜਰ 209-481-7750
Law office of Anthony Nwosu
239 West Yosemite Ave Manteca CA 95336 ਸਾਡਾ ਆਫਿਸ Oakland ਅਤੇ Sacramento ਵਿਚ ਵੀ ਹੈ
ਅਸੀਂ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।
PH: 209-624-3919
Anthony Nwosu
Attorney at Law
510-788-4558

Valley Real Estate Center's

- 1). 1415 W Anderson Stockton,
\$4,900,000.
  - a). 4.5 Acre Lot, include 15000 Square
foot warehouse with 10 loading
dock, 2000 square foot office.
  - b). Two bay truck repair shop.
- 2). 1801 E Dr martin luther king jr
Blvd, Stockton, CA 95205 APN 155-
140-15. Offered at \$4,399,000.
Almost 10 acres paved truck
parking with approximately \$32000
monthly income.
- 3). 1943 E Fremont St, 1924 E park St
and 1850 E Oak St Stockton CA
95205, Total 8 APN number, one lot,
7.56 acres paved truck
parking. Offered at \$3,000,000.

Valley Real Estate Center

Realtor DRE 01922089

209.956.1000
gbsingh84@gmail.com

68 E 11th St Ste 109
Tracy, CA 95376

Ranjit Singh

Steele Insurance Agency

Broker DRE 0H78402

408.355.5700
rsingh@siainc.net

17900 Murphy Pkwy
Lathrop, CA 95330

Sell & Buy | Residential | Commercial | Management

ਅਮਰੀਕਾ, ਕਨੇਡਾ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਸਰਦਾਰ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦਾ ਭਾਰੀ ਸਮਰਥਨ

ਨਿਊਯਾਰਕ : ਅਮਰੀਕਾ ਕਨੇਡਾ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਟੈਲੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਸਿੱਖ ਕੋਆਰਡੀਨੇਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ USA ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਬੁਲਾਈ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 107 ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀਆਂ ਅਤੇ ਪੰਥਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸਿੱਖ ਕੋਆਰਡੀਨੇਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ USA ਦੇ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਭਾਈ ਹਿਮਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਸਰਦਾਰ ਮਾਨ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ

ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੱਦਦ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਬਾਕੀ ਸਾਰੀਆਂ ਰਵਾਇਤੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਚੱਲਦੀਆਂ ਹਨ ਇੱਕ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਥਕ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇਕੱਲੀ ਪਾਰਟੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਾਨ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਖ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਰਿਚਮੰਡ ਨਿਊਯਾਰਕ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ ਭਾਈ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੋਪਾਰਾਏ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਸਰਦਾਰ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਤੇ ਕਿਹਾ ਮਾਨ ਸਾਹਿਬ ਹੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਕੁਝ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਮਰੀਕਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਨੇ ਸਰਦਾਰ ਮਾਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਮੁੱਚੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਨਿਊਜਰਸੀ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਵੀ ਮਾਨ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ

(ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿਸਟਾਂ ਤੇ ਬੈਨਰ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਵੀ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤੇ। ਕਨੇਡਾ ਤੋਂ ਟਰਾਂਟੋ ਅਤੇ ਮੌਂਟਰੀਅਲ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਸਾਰੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਨੂੰ ਵੋਟ, ਸਪੋਰਟ ਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਸਿੱਖ ਕੋਆਰਡੀਨੇਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੇ ਸਮੁੱਚੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਮਰੀਕਾ ਕਨੇਡਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦਿਆਂ, ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਸਦੇ ਸਮੂਹ ਪੰਜਾਬੀਆਂ, ਇਨਸਾਫ਼ ਪਸੰਦ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵੋਟਾਂ ਪਾਉਣ ਤੇ ਲਾਮਬੰਦੀ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਸਾਕ ਸੰਬੰਧੀਆਂ ਤੇ ਦੋਸਤਾਂ ਮਿੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਨ ਲਈ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਸਤਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਸਿਆਸਤ ਦੀ ਵਾਗਡੋਰ ਆ ਸਕੇ।

ਸਕੂਲ ਦੇ ਬਾਹਰ ਹੋਈ ਗੋਲੀਬਾਰੀ, ਦੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਲੱਗੀ ਗੋਲੀ, ਇੱਕ ਦੀ ਮੌਤ, ਦੂਜਾ ਜ਼ਖਮੀ

ਰਿਚਫੀਲਡ : ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਹੀ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਘਟਨਾ ਰਿਚਫੀਲਡ ਤੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਦੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਦੇ ਬਾਹਰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਗੰਭੀਰ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਜ਼ਖਮੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਥਾਨਕ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਕਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਿਚਫੀਲਡ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਿੱਖਿਆ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਦੁਪਹਿਰ ਕਰੀਬ 12 ਵਜੇ ਗੋਲੀ ਮਾਰੀ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ੱਕੀ ਹਮਲਾਵਰ ਗੋਲੀ ਮਾਰਨ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਏ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਪੂਰੇ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ। ਰਿਚਫੀਲਡ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਰਿਚਫੀਲਡ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਲਈ ਇੱਕ ਦੁਖਦਾਈ ਘਟਨਾ ਹੈ। ਸੈਂਡਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਗੇਟ ਕੋਲ ਗੋਲੀ ਮਾਰੀ ਗਈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਸਿੱਖਿਆ ਕੇਂਦਰ ਲੈਣ ਆਏ ਸੀ। ਇਸ ਸਾਊਥ ਐਂਜੂਕੇਸ਼ਨ ਸੈਂਟਰ ਵਿੱਚ ਕਰੀਬ 200 ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਇੱਕ ਅਲੱਗ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਮੀਡੀਆ ਮੁਤਾਬਕ ਸਤੰਬਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਅਪਣੇ ਬੈਂਚ ਵਿੱਚ ਬੰਦੂਕ ਰੱਖਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਫੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਸਕੂਲ ਸਟਾਫ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸੱਟ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ ਸੀ। ਸਕੂਲ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਾਊਥ ਐਂਜੂਕੇਸ਼ਨ ਸੈਂਟਰ ਨੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਗੇਟ 'ਤੇ ਮੈਟਲ ਡਿਟੈਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹਥਿਆਰ ਲਿਆਉਂਦੇ ਨਹੀਂ ਫੜੇ ਗਏ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਸਕੂਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤਾਂਕਿ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਐੱਚ-1ਬੀ ਵੀਜ਼ਾ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਇਕ ਮਾਰਚ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ, ਸਫਲ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਦਾ ਲਾਟਰੀ ਸਿਸਟਮ ਨਾਲ ਹੋਵੇਗੀ ਚੋਣ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ : ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2023 ਲਈ ਐੱਚ-1ਬੀ ਵੀਜ਼ਾ ਲਈ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ 1 ਮਾਰਚ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ 18 ਮਾਰਚ, 2022 ਤੱਕ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਰਹੇਗੀ। ਇਸ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਸੰਭਾਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐੱਚ-1ਬੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ। ਯੂ.ਐੱਸ. ਸਿਟੀਜ਼ਨਸ਼ਿਪ ਐਂਡ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ (ਯੂ.ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਈ.ਐੱਸ.) ਨੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰੈਸ ਰਿਲੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਯੂ.ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਈ.ਐੱਸ. ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2023 ਐੱਚ-1ਬੀ ਕੈਪ ਲਈ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹਰੇਕ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪੁਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨੰਬਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਨੰਬਰ ਸਿਰਫ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਟਰੈਕ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕੇਗਾ, ਤੁਸੀਂ ਕੇਸ ਸਥਿਤੀ ਆਨਲਾਈਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਟਰੈਕ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੰਬਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੰਭਾਵੀ ਐੱਚ-1ਬੀ ਕੈਪ-ਵਿਭਾਗ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ “39 ਆਨਲਾਈਨ ਖਾਤੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲਈ ਹਰੇਕ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਨੂੰ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਰੂਪ 'ਚ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਲਈ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਸੰਬੰਧਿਤ 10 ਡਾਲਰ ਐੱਚ-1ਬੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।” ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸੰਭਾਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ (ਯੂ.ਐੱਸ. ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਅਤੇ ਯੂ.ਐੱਸ. ਏਜੰਟ, ਸਮੂਹਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ

ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਅਤੇ 10 ਡਾਲਰ ਦੀ ਫੀਸ ਨਾਲ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ 1 ਮਾਰਚ ਤੱਕ ਉਡੀਕ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸੰਭਾਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਕਈ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਲਈ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ। ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਆਨਲਾਈਨ ਸੈਸ਼ਨ ਖਾਤੇ ਰਾਹੀਂ, ਉਹ ਅੰਤਿਮ ਭੁਗਤਾਨ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਗੌਰਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਐੱਚ-1ਬੀ ਵੀਜ਼ਾ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਵੀਜ਼ਾ ਹੈ, ਜੋ ਅਮਰੀਕੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਿੱਤਿਆਂ 'ਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸਿਧਾਂਤਕ ਜਾਂ

ਤਕਨੀਕੀ ਮੁਹਾਰਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਚੀਨ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਹਰ ਸਾਲ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਦੁਆਰਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਯੂ.ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਈ.ਐੱਸ. ਇੱਕ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 65,000 ਐੱਚ-1ਬੀ ਵੀਜ਼ਾ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ 20,000 ਐੱਚ-1ਬੀ ਵੀਜ਼ਾ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਗਿਆਨ, ਤਕਨਾਲੋਜੀ, ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਅਤੇ ਗਣਿਤ (ਐੱਸ. ਟੀ. ਈ. ਐੱਮ.) ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਮਰੀਕੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਰੱਖੜਾ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ

ਇੱਕੋ ਜਗ੍ਹਾ ਅਤੇ ਇੱਕੋ ਛੱਤ ਹੇਠ ਆਪ ਜੀ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ (ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, ਬਿਜਨਸ, ਪਰਸਨਲ), ਗੀਅਲ ਅਸਟੇਟ, ਲਾਈਫ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ, ਉਬਾਮਾ ਕੇਅਰ, ਮੈਡੀਕੇਅਰ, ਪਾਸਪੋਰਟ ਰਿਨਿਊ, ਵੀਜ਼ਾ, ਸਿਟੀਜ਼ਨਸ਼ਿਪ, ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ, ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ, R-1 ਵੀਜ਼ਾ, ਫੈਮਿਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਫਾਈਲਿੰਗਜ਼ ਜਾਂ ਫਿਰ IRS ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੀ ਮਸਲਾ।

ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਇਥੇ **MEDICARE BENEFITS** ਲਈ ਅਪਲਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋ। ਅਤੇ ਮੈਡੀਕੇਅਰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਲਈ ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜੀ

Get more **BENEFITS** at **No Cost \$0 Premium**

Rakhra Tax & Immigration
3073 W Ashlan Ave <> Fresno, CA 93722
Ph. (559) 243-9200,
Fax (559) 549-6211
or visit www.rakhrataxservice.com
or avtar06@gmail.com

ਉਤਰ ਪੂਰਬ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਆਏ ਬਰਫੀਲੇ ਤੂਫਾਨ ਕਾਰਨ ਜਨਜੀਵਨ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ, (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ)-ਉਤਰ ਪੂਰਬ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਚਲ ਰਹੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਬਰਫੀਲੇ ਤੂਫਾਨ ਕਾਰਨ ਜਨ - ਜੀਵਨ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਘਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਈ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਗੈਰ ਹੰਗਾਮੀ ਯਾਤਰਾ ਉਪਰ ਰੋਕ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਤੇ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਨੂੰ ਗੱਡੀਆਂ ਨਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਫਲਾਈਟ ਅਵੇਅਰ ਅਨੁਸਾਰ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਉਡਾਣਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਨਿਊਆਰਕ ਲਿਬਰਟੀ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਏਅਰ ਪੋਰਟ ਨਿਊਜਰਸੀ ਨੇ ਇਕ ਪ੍ਰੈਸ ਰਲੀਜ਼ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਤੂਫਾਨ ਕਾਰਨ 85% ਸੂਚੀਬੱਧ ਉਡਾਣਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਮੈਸਾਚੂਸੈਟਸ ਵਿਚ ਇਕ ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖਪਤਕਾਰ ਬਿਜਲੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਹੀ ਹਾਲ ਕੁਝ ਹੋਰ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਹੈ। ਐਕੂਵੈਦਰ ਅਨੁਸਾਰ ਦੱਖਣੀ ਤੇ ਪੂਰਬੀ ਨਿਊ ਇੰਗਲੈਂਡ ਸਮੇਤ ਮੱਧ ਐਟਲਾਂਟਿਕ ਤੱਟੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਅਜੇ ਹੋਰ ਬਿਜਲੀ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਾਲਾਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ

ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੌਮੀ ਮੌਸਮ ਸੇਵਾ ਅਨੁਸਾਰ ਬਰਫੀਲਾ ਤੂਫਾਨ ਮੱਧ ਐਟਲਾਂਟਿਕ ਤੱਟ ਤੋਂ ਉਤਰ ਪੂਰਬ ਤੱਟੀ ਖੇਤਰ ਤੱਕ ਫੈਲੇਗਾ। ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਘੰਟਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੂਫਾਨ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਲਾਤ ਸੁਖਾਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਫਿਲਹਾਲ 10 ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਤੂਫਾਨ ਦੀ ਭਿਆਨਕਤਾ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਮੈਨੀ, ਨਿਊ ਹੈਂਪਸ਼ਾਇਰ, ਮੈਸਾਚੂਸੈਟਸ, ਰੋਡ ਆਈਲੈਂਡ, ਕੈਨੈਕਟੀਕਟ, ਨਿਊਯਾਰਕ, ਨਿਊਜਰਸੀ, ਡੈਲਾਵੇਅਰ, ਮੈਰੀਲੈਂਡ ਤੇ ਵਿਰਜੀਨੀਆ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਫਿਲਾਡੇਲਫੀਆ, ਨਿਊਯਾਰਕ ਤੇ ਬੋਸਟਨ ਸਮੇਤ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਥੇ ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਮੈਰੀਲੈਂਡ, ਵਿਰਜੀਨੀਆ ਤੇ ਡੈਲਾਵੇਅਰ ਦੇ ਗਵਰਨਰਾਂ ਨੇ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਤੂਫਾਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹੰਗਾਮੀ ਹਾਲਾਤ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਤੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਗਾਰਡ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਭਾਰਤ ਡਿਜੀਟਲ ਰੁਪਿਆ ਬਣਾਏਗਾ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਪਟੋਕਰੰਸੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਵੇਗਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਪਟੋਕਰੰਸੀ ਆਮਦਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਦੀ ਡਿਜੀਟਲ ਸੰਪੱਤੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਵੱਲ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਵਾਲਾ ਨਵੀਨਤਮ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਦੇਸ਼ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੀਤਾਰਮਨ ਦੀ ਦੋ-ਪੱਖੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਨੇ ਕ੍ਰਿਪਟੋਕਰੰਸੀ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਏਸੀਆ ਦੀ ਤੀਜੀ-ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ 'ਤੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਨਵੰਬਰ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਕ੍ਰਿਪਟੋਕਰੰਸੀ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਡਿਜੀਟਲ ਸਿੱਕੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਨਿਰਮਲਾ ਸੀਤਾਰਮਨ ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਅਪ੍ਰੈਲ 2023 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀ ਬਲਾਕਚੇਨ-ਆਧਾਰਿਤ ਮੁਦਰਾ, ਭਾਰਤੀ ਕੇਂਦਰੀ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਇੱਕ ਡਿਜੀਟਲ ਰੁਪਿਆ, ਨੂੰ ਰੋਲ ਆਉਣ ਕਰੇਗਾ। ਵਪਾਰਕ ਕ੍ਰਿਪਟੋਕਰੰਸੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਫੰਜੀਬਲ ਟੋਕਨਾਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨੀ 'ਤੇ 30 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਫਲੈਟ ਟੈਕਸ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਭਾਰਤ, ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ, ਜਰਮਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲਹਿਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਡਿਜੀਟਲ ਸਿੱਕਿਆਂ ਦਾ ਵਪਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰੀ ਝੰਡੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਵਰਗ ਨੂੰ ਮੋਹ ਲਿਆ ਹੈ। ਡਿਜੀਟਲ ਸਿੱਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚੀਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੀਤਾਰਮਨ

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਤੀਬਰਤਾ ਅਤੇ ਬਾਰਬਾਰਤਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ" ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ "ਵਰਚੁਅਲ ਡਿਜੀਟਲ ਸੰਪਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਇੱਕ ਸਾਨਦਾਰ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਰਤ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਿਪਟੋ ਵਪਾਰ ਦੀ ਵਧਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਮੋਦੀ ਸਮੇਤ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਲਈ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਕਈ ਜਨਤਕ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਵਿੱਚ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਕ੍ਰਿਪਟੋਕਰੰਸੀ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਅਤੇ ਅੱਤਵਾਦ ਨੂੰ ਵਿੱਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਨਵੰਬਰ ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇੱਕ ਬਿੱਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਿਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਪਟੋਕਰੰਸੀ ਦਾ ਵਪਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ਸੀ। ਡਿਜੀਟਲ ਸਿੱਕੇ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਗਿਰਾਵਟ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਅਤੇ ਰੈਗੂਲੇਟਰਾਂ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਅਜੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਵਜ਼ੀਰਐਕਸ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਸ਼ਚਲ ਸੈਟੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਘੋਸ਼ਣਾਵਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ "ਆਖਿਰਕਾਰ ਕ੍ਰਿਪਟੋ ਸੈਕਟਰ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਰਾਹ 'ਤੇ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।"

ਡਿਜੀਟਲ ਰੁਪਏ ਦਾ ਵਿਕਾਸ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਬਲਾਕਚੇਨ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਬਣਾਏਗਾ ਅਤੇ "ਭਾਰਤ ਦੇ ਕ੍ਰਿਪਟੋ ਈਕੋਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਾਨਤਾ ਦੇਵੇਗਾ," ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਈਮੇਲ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ। "ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ, ਇਹ ਸਾਡੇ ਲਈ ਚੰਗੀ ਖਬਰ ਹੈ।" ਸੀਤਾਰਮਨ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਸੈਂਟਰਲ ਬੈਂਕ ਡਿਜੀਟਲ ਕਰੰਸੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਡਿਜੀਟਲ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਹੁਲਾਰਾ ਦੇਵੇਗੀ।" "ਡਿਜੀਟਲ ਮੁਦਰਾ ਇੱਕ ਸਸਤਾ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਕੁਸਲ ਮੁਦਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵੀ ਹੋਵੇਗੀ।" 2016 ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕ੍ਰਿਸਟਾਚਾਰ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਾਗਜੀ ਮੁਦਰਾ ਨੂੰ ਸਰਕੂਲੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਕਦਮ ਨੇ ਆਰਥਿਕਤਾ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਗੜਬੜ ਅਤੇ ਆਲੋਚਨਾ ਦੀ ਭੜਕਾਹਟ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ। ਉਦੋਂ ਤੋਂ, ਮੋਦੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਖੁਦ ਦੀ ਡਿਜੀਟਲ ਮੁਦਰਾ ਦੇ ਰੋਲਆਊਟ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਡਿਜੀਟਲ ਭੁਗਤਾਨਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਨੇੜਿਓਂ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੇ ਇੱਕ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਟੀ. ਰਬੀ ਸੰਕਰ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਪਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਟਰੈਕ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਕ੍ਰਿਪਟੋਕਰੰਸੀ ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਰੁਪਏ ਦਾ ਇੱਕ ਡਿਜੀਟਲ ਸੰਸਕਰਣ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੀਤਾਰਮਨ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਸੈਂਟਰਲ ਬੈਂਕ ਡਿਜੀਟਲ ਕਰੰਸੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਡਿਜੀਟਲ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਹੁਲਾਰਾ ਦੇਵੇਗੀ ਤੇ ਡਿਜੀਟਲ ਮੁਦਰਾ ਇੱਕ ਸਸਤਾ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਕੁਸਲ ਮੁਦਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵੀ ਹੋਵੇਗੀ।"

American Freight Corp.

ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਅਤੇ ਆਨਰ ਅਪ੍ਰੇਟਰਾਂ (Owner-Operator) ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਤੋਂ ਮਿਡਵੈਸਟ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਤੋਂ ਈਸਟ ਕੋਸਟ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਤੋਂ ਟੈਕਸਸ (Texas)

ਡਰਾਈਵਰ ਦਾ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਦੋ ਸਾਲ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਹੋਵੇ

ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ
Need Team & Solo Driver
With 2 Year Experience

(209) 405-1544

127 Darcy Parkway, Lathrop, CA 95330

Fresno California

ਵਿਚ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰਿਹਾ ਨਵਾਂ ਦਫ਼ਤਰ

ਸਾਰੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੇ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਇਕ ਛੱਤ ਥੱਲੇ

- ਪੌਲੀਟੀਕਲ ਅਸਾਈਲਮ • ਡਿਪ੍ਰੋਟੇਸ਼ਨ ਡਿਫੈਂਸ • BIA ਅਪੀਲ
- 9 Circuit ਅਪੀਲ • ਸਿਟੀਜਨਸ਼ਿਪ • ਗਰੀਨਕਾਰਡ

ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੇ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਇਕੋ ਛੱਤ ਥੱਲੇ

Law office of Anthony Nwosu

239 West Yosemite Ave Manteca CA 95336

ਸਾਡਾ ਆਫਿਸ Oakland ਅਤੇ Sacramento ਵਿਚ ਵੀ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ

ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

209-481-7750

510-472-0608

PH. : 209-624-3919

ਸ੍ਰ. ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਮਾਣਾ
ਆਫਿਸ ਮੈਨੇਜਰ

Anthony Nwosu
Attorney at Law

ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੇ ਫਰਿਜਨੋ ਵਿਖੇ 'ਫਤਹਿ ਦਿਵਸ' ਮਨਾਇਆ

“ਅਮੇਰੀਕਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਖੜਨ ਦੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਵਚਨਬੱਧਤਾ”

ਫਰਿਜਨੋ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ (ਕੁਲਵੰਤ ਧਾਲੀਆ / ਨੀਟਾ ਮਾਛੀਕੋ): ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਖਿਲਾਫ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਰੈਲੀ ਫਰਿਜਨੋ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਸੀ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਹੁਤ ਰੈਲੀਆਂ ਅਤੇ ਫੰਡ ਰੋਜ਼ ਹੋਏ ਅਤੇ ਅੰਦੋਲਨ ਕਰ ਰਹੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਰਿਜਨੋ ਵਿਖੇ ਸਮੁੱਚੇ ਅਮਰੀਕਨ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵੱਲੋਂ ਫਤਹਿ ਦਿਵਸ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਸਮੂਹ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਦਾ ਪੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਭਾਗਾਂ ਤੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਾਮਲ ਹੋਏ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਹਰ ਸਮੇਂ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ। ਜਿੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਫਰਿਜਨੋ ਸਿਟੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਮੇਅਰ ਜੈਰੀ ਡਾਇਰ

ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਕੌਂਸਲ ਮੈਂਬਰ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਕਾਂਗਰਸਮੈਨ ਡੇਵਿਡ ਵਲਡਿਉ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੱਡੇ ਅਧਿਕਾਰੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਡਾ. ਵਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੋਂ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਨੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਡਵਾਈਜਰ ਡਾ. ਇਕਤੀਦਾਰ ਚੀਮਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਲਈ ਦੇਣ ਅਤੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਮੁਸਕਲਾਂ ਬਾਰੇ ਭਾਸ਼ਨ ਦਿੱਤੇ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਫਰਿਜਨੋ ਸਿਟੀ ਕੌਂਸਲ ਕੋਲ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਲਈ ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਮੁਸਕਲਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਗੱਲ ਹੋਈ। ਇਸ ਸਮੁੱਚੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਟੀਚਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਸਾਨੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣਾ, ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਵਰਗੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵੀ ਸਾਮਲ ਰਹੇ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ ਫਰਿਜਨੋ ਸਿਟੀ ਕੌਂਸਲ ਵੱਲੋਂ ਇਤਿਹਾਸ ਸਿਰਜਦੇ ਹੋਏ

30 ਜਨਵਰੀ ਦਾ ਦਿਨ “ਫਤਹਿ ਦਿਵਸ” ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਹਰ ਸਾਲ ਹੁਣ ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ 30 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਫਤਹਿ ਦਿਵਸ ਕਰਕੇ ਮਨਾਇਆ ਜਾਇਆ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਿਟੀ

ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਲਈ ਸਹਿਰ ਵਿੱਚ 40 ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਅਤਿ-ਆਧੁਨਿਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਇੱਕ ਖੂਬਸੂਰਤ ਪਾਰਕ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਸਮੁੱਚੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ

ਸਟੇਜ ਸੰਚਾਲਨ ਰਾਜ ਪੰਨੂ ਨੇ ਬਾਬੂਬੀ ਨਿਭਾਇਆ। ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਮਰੀਕਨ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਆਪਸੀ ਸਾਂਝ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੰਦਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪੜਾ ਪਾ ਗਿਆ।

ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਢਾਡੀ ਜਥਾ ਗਿਆਨੀ ਲਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੌਮਲ ਅਮਰੀਕਾ ਫੇਰੀ 'ਤੇ

ਨਿਊਯਾਰਕ : ਛੇਵੇਂ ਪਾਤਿਸਾਹ ਪੰਨ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਈ ਢਾਡੀ ਪਰੰਪਰਾ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੇ ਢਾਡੀ ਗਿਆਨੀ ਲਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਕੌਮਲ ਆਪਣੇ ਜਥੇ ਢਾਡੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਤਾਲਬ ਅਤੇ ਸਾਰੰਗੀ ਮਾਸਟਰ ਸੀਤਲ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਅਮਰੀਕਾ ਫੇਰੀ ਦੌਰਾਨ ਨਿਊਯਾਰਕ ਪਹੁੰਚੇ ਹਨ। ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਿੱਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖ ਕਲਚਰ ਸੁਸਾਇਟੀ

ਵਿਖੇ ਢਾਡੀ ਵਾਰਾ ਅਤੇ ਗੁਰ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਸੰਗਤਾਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਪਹੁੰਚਕੇ ਲਾਹੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਥੇ ਨਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨੰਬਰਾਂ 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਢਾਡੀ ਲਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਕੌਮਲ: 3474217254 ਢਾਡੀ ਭਾਈ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਤਾਲਬ 9294351881 ਸਾਰੰਗੀ ਮਾਸਟਰ ਸੀਤਲ ਸਿੰਘ 3474357963

ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਪੀਲ ਰੀਜਨਲ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਚੋਰੀ ਦੀਆਂ 217 ਗੱਡੀਆਂ ਸਣੇ 6 ਭਾਰਤੀਆਂ ਸਮੇਤ 24 ਲੋਕ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਨਿਊਯਾਰਕ/ਟੋਰਾਂਟੋ, (ਰਾਜ ਗੋਗਨਾ/ਕੁਲਤਰਨ ਪਧਿਆਣਾ) : ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਪੀਲ ਰੀਜਨਲ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ 6 ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਚੱਲੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਹਾਈ ਫਾਈ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ 'ਚ ਗੁਰੂ ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੇ ਖੇਤਰ 'ਚ 24 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰ ਚੋਰੀਆ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆ 'ਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿੰਨਾ ਤੇ ਕੁੱਲ 321 ਦੋਸ ਲਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਪੀਲ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਇੰਨਾਂ ਕੋਲ ਚੋਰੀ ਦੀਆਂ 217 ਗੱਡੀਆ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀਆ ਗਈਆ ਹਨ। ਪੁਲਿਸ ਮੁਤਾਬਕ ਬਰਾਮਦ ਹੋਈਆ ਗੱਡੀਆ ਦਾ ਮੁੱਲ 11.1 ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦੇ ਕਰੀਬ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇੱਕ ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਕੈਸ ਦੀ ਵੀ ਬਰਾਮਦੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਪੀਲ, ਹਾਲਟਨ ਅਤੇ ਯੋਰਕ ਰੀਜਨ ਦੇ ਇਲਾਕੇ 'ਤੇ ਹੋਈਆ ਹਨ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਡਰੱਗ ਅਤੇ ਜਾਅਲੀ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਵੀ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਪੀਲ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਕਾਰ ਚੋਰੀਆ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹ ਪਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਵੇਲੇ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ। ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਲੋਕਾਂ 'ਚ

ਸੈਮੂਅਲ ਲਕੀਰ (63) ਬਰੈਂਪਟਨ, ਅਮੀਰ ਕਾਦਰੀ (26), ਨਿਜਰਾਲੀ ਕਾਦਰੀ (25) ਬ੍ਰੈਡਲੀ ਸਟੀਵਰਟ (29) ਰਣਵੀਰ ਸਾਂਗੀ (22) ਫਰਮਰੋਜ਼ ਹਵੇਵਾਲਾ(36), ਯੁਵਰਾਜ ਬਹਿਲ (22) ਜਾਹਿਦ ਗੋਲਕ (21) ਆਕਾਸ ਸੰਦਲ (24) ਸਨਮ ਮੈਨੀ (32) ਵਰੁਣ ਵਰਮਾ (21) ਆਰਾ ਰੌਜ ਰੋਈਨ (ਔਰਤ) ਉਮਰ (33), ਬਲਵਿੰਦਰ ਧਾਲੀਵਾਲ (65), ਕੈਲੀ ਮੈਕਕਾਰਥੀ (ਔਰਤ) ਉਮਰ (33) ਸਾਲ, ਰੋਨੀ ਕੋਟੇ (30) ਕੇਵਿਨ ਮਿਲਰ (33), ਲੀਜਾ ਮੌਰੈਰਟੀ (ਔਰਤ), 28 ਸਾਲ, ਜੈਨਬ

ਅਲਾਜਾਨ(ਲੜਕੀ) ਉਮਰ (19)ਸਾਲ, ਸੇਡਰਿਕ ਕੋਮਬਰੋ(19), ਅਹਿਮਦ ਔਲ-ਮੱਸਾਈ(20), ਸੋਮ ਮੁੰਡਲੇ (32), ਲੇਵੀ ਸੈਲੋ (52), ਅਤੇ ਦੋ ਹੋਰ 17 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਇਸ ਸਫਲਤਾ ਪੂਰਵਕ ਵੱਡੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਚ ਪੀਲ ਰੀਜਨਲ ਪੁਲਿਸ, ਹਾਲਟਨ ਰੀਜਨਲ ਪੁਲਿਸ, ਉਨਟਾਰੀਓ ਪ੍ਰੋਵਿਨਸ਼ਿਅਲ ਪੁਲਿਸ, ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਬਾਰਡਰ ਸਰਵਿਸ ਏਜੰਸੀ, ਪੋਰਟ ਆਫ ਮੋਂਟਰੀਅਲ ਅਤੇ ਪੋਰਟ ਆਫ ਹੇਲੀਫੋਕਸ ਵਰਗੀਆ ਏਜੰਸੀਆ ਵੀ ਸਾਮਲ ਸਨ।

ਤਸਵੀਰ ਖਿੱਚਦਿਆਂ ਪੈਰ ਫਿਸਲਣ ਕਾਰਨ ਸੈਲਾਨੀ ਦੀ ਮੌਤ

ਲੋਸਟ ਡੱਚਮੈਨ ਸਟੇਟ ਪਾਰਕ ਵਿਚ ਇਕ ਸੈਲਾਨੀ ਤਸਵੀਰ ਖਿੱਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਪੈਰ ਫਿਸਲ ਜਾਣ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਸੈਂਕੜੇ ਫੁੱਟ ਹੇਠਾਂ ਡਿੱਗ ਗਿਆ ਜਿਸ ਦੀ ਮੌਕੇ ਉਪਰ ਹੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਪੀਨਲ ਕਾਉਂਟੀ ਸ਼ੈਰਿਫ ਦਫਤਰ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਲੌਰੇਨ ਗੀਮਰ ਨੇ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸੈਲਾਨੀ ਦੀ ਸ਼ਨਾਖਤ

21 ਸਾਲਾ ਰਿਚਰਡ ਜੈਕੋਬਰਸਨ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਲਾਸ਼ 700 ਫੁੱਟ ਹੇਠਾਂ ਖੱਡ ਵਿੱਚੋਂ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਜੈਕੋਬਰਸਨ ਦੇ ਦੋਸਤ ਵੱਲੋਂ ਘਟਨਾ ਸਬੰਧੀ ਫੋਨ ਉਪਰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਪੁਲਿਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪੁੱਜੀ ਜਿਸ ਉਪਰੰਤ ਜੈਕੋਬਰਸਨ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਲੱਭਣ ਲਈ ਹੇਲੀਕਾਪਟਰ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ।

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ 'ਚ ਹੋਏ ਦੋ ਧਮਾਕਿਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ, (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ)-ਪਿਛਲੇ ਹਫਤੇ ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵਿਚ ਹੋਏ ਦੋ ਧਮਾਕਿਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇਕ 23 ਸਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਪ੍ਰੈਸ ਰਲੀਜ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਇਕ ਧਮਾਕੇ ਕਾਰਨ ਇਕ ਵਾਹਣ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪੁੱਜਾ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਮੌਕੇ ਉਪਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਪੜਤਾਲ ਦੌਰਾਨ ਦੋ ਜਿੰਦਾ ਪਾਈਪ ਬੰਬ ਮਿਲੇ ਸਨ ਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਸ਼ੱਕੀ ਵੱਲੋਂ ਪਾਈਪ ਬੰਬ ਨਾਲ ਧਮਾਕਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਲਏ ਸਨ।

ਪਾਈਪ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਉਪਰੰਤ ਮੌਕੇ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼

ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸ਼ਨਾਖਤ ਕੌਂਡੀ ਵਿਗਜ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਹੈ।

ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਜਾਰੀ ਪ੍ਰੈਸ ਰਲੀਜ਼ ਵਿਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਸਿਆ ਕਿ ਕਿਨਾਂ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਗਜ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਹਾਲਾਂ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸਬੂਤ ਮਿਲਣ ਦੀ ਗਲ ਕਹੀ ਹੈ। ਵਿਗਜ ਵਿਰੁੱਧ ਜਨਤਿਕ ਜਗਾ 'ਤੇ ਧਮਾਕਾਖੋਜ ਸਮੱਗਰੀ ਤੇ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਚਾਕੂ ਰਖਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਧਮਾਕਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੇ।

BASRA

Heating & Air Conditioning

ਗਰਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਠੰਡ ਤੇ ਸਰਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿੱਘ ਦਾ ਦੂਜਾ ਨਾਮ ਹੈ
ਬਸਰਾ ਹੀਟਿੰਗ ਅਤੇ ਏਅਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨਿੰਗ

ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੇ ਮਹਿਲ ਆਪਣੇ ਘਰ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਉੱਪਰ ਨਵਾਂ ਹੀਟਿੰਗ ਜਾਂ ਏਅਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨਿੰਗ ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ ਤਾਂ ਬਸ ਇਕੋ ਨਾਮ ਯਾਦ ਰੱਖੋ

ਤੁਸੀਂ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਲ ਕਰੋ ਇੱਕ ਕਾਲ ਹੀ ਬਚਾ ਸਕਦੀ ਹੈ

ਤੁਹਾਡੇ ਢੇਰ ਸਾਰੇ ਪੈਸੇ

Reasonable price first
 class work ਅਤੇ

**100%
 ਗਾਰੰਟੀ**

Basra Heating & Air Conditioning has trained technicians and the right equipment to solve the problem fast and at a reasonable price.

AC REPAIR

Common Air Conditioner Problems Requiring Repair

Low or Leaking Refrigerant

Broken Belt

Compressor Failure

Coil Issues

Thermostat Concerns

- Repair leaks
- Clean dirty coils or drain lines
- Replace filters
- Refresh refrigerant
- Seal ductwork
- Replace faulty belts, coils, or compressors
- •Secure electrical connections
- Provide general maintenance
- And more

From Basra Heating & Air Conditioning

"Basra Heating and Air Conditioning have been providing, installing and servicing home and commercial heat systems, air conditioners & ducting and repair for both residential and commercial customers in the Bay Area since 2012. Our team of trained service professionals has extensive experience installing and servicing home and commercial heat systems, air conditioners, & ducting. Regardless of the project, Basra Heating and Air Conditioning have quickly and professionally served the needs of Bay Area & Central Valley. We pride ourselves in offering a unique combination of skilled service technicians and great customer service. Our team is ready to help you with your heating, air conditioning needs."

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰੋ

ਸ. ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਸਰਾ **(209) 834-6188**

Address: 231 Portico Ln, Tracy, CA 95377

ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਬਦਲ ਰਹੇ ਰੰਗ-ਢੰਗ

ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਟਿਕਟਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਸਮੇਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵੱਡਾ ਵਿਤਕਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਰੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਾਲੀਆਂ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ/ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬਣਦਾ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਚੋਣ ਮਨੋਰਥ ਪੱਤਰਾਂ ਦਾ ਬੇਸਬਰੀ ਨਾਲ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਰਾਜ ਕਰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਰਵਾਇਤੀ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਮੇਂ- ਸਮੇਂ ਲੋਕ ਲੁਭਾਉ ਚੋਣ ਮਨੋਰਥ ਪੱਤਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਬਜ਼ਬਾਗ ਦਿਖਾਏ ਗਏ। ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਕੇ ਰਾਜਭਾਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਵਾਅਦੇ ਪੂਰੇ ਨਾ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਰਾਜਭਾਗ ਬਦਲਦਾ ਰਿਹਾ ਤੇ ਦੋ ਪਾਰਟੀਆਂ/ਦੋ ਗਠਜੋੜਾਂ ਤਕ ਸੀਮਤ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਵਾਰ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅੱਧੀ ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਪੁਰਾਣੇ ਗਠਜੋੜਾਂ ਨਾਲੋਂ ਤੋੜ ਵਿਛੋੜੇ ਕਰ ਕੇ ਨਵੇਂ ਗਠਜੋੜ ਬਣਾ ਕੇ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ 'ਚ ਕੁੱਦ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਵਾਰ ਬਹੁਕੋਟੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਥਿਤੀ

ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ

ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਚੋਣ ਮਨੋਰਥ ਪੱਤਰ ਵਿਚਲੇ ਮੁੱਦੇ ਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਸਮਾਜਿਕ ਰੁਤਬਾ ਖ਼ਾਸ ਭੂਮਿਕਾ ਅਦਾ ਕਰੇਗਾ। ਵੋਟਰ ਹੁਣ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਤੋਂ ਵਾਅਦੇ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਵੀ ਲੈਣਗੇ। ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਨਵੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲੈ ਕੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲਟਕੇ ਆ ਰਹੇ ਮੰਡਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਗੁੰਗਾਰਾ ਉਡੀਕ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਿਆਂ ਵੱਲ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਧਿਆਨ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਵੋਟਰ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਦੇਣਗੇ। ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਸਿਹਤ, ਸਿੱਖਿਆ, ਪੈਂਸ਼ਨ ਪਾਣੀ, ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦਾ ਅਹਿਮ ਮੁੱਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਕੌਮੀ ਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸੱਤਾ ਹਥਿਆਉਣ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਮੰਗਦੀਆਂ ਹਨ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਸਥਾਪਿਤ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਆਲਮੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਕੈਨੇਡਾ, ਅਮਰੀਕਾ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਤੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੀਆਂ ਹਵਾਈ ਉਡਾਣਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀਆਂ। ਅੱਜ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਰਾਹੀਂ ਜਾਣਾ ਤੇ ਆਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਬੋਝ ਵੱਲ ਕਿਸੇ ਨੇ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਪੰਜਾਬੀ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਦੀਆਂ ਮਹਿੰਗਾਈਆਂ ਟਿਕਟਾਂ ਲੈ ਕੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵੱਲ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਘੱਟ ਰੁਚੀ ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ/ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵੇਚਣ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਖ਼ਤਰੇ ਦੀ ਘੰਟੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ 'ਚ ਟਾਟਾ ਕੰਪਨੀ ਕੋਲ ਚਲੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਰਵਾਸ ਕਰ ਗਏ ਤੇ ਕਰ ਰਹੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤਵੱਜੋ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਭਾਈ ਭਤੀਜਾਵਾਦ, ਕੁਨਬਾਪੁਸਤੀ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਹੈ। ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਦਾਖ਼ਲ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਵੀ ਕਵਰਿੰਗ ਉਮੀਦਵਾਰ ਲਈ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਵਰਕਰ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਪਤਨੀ, ਪੁੱਤਰ ਤੇ ਖ਼ੂਨ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਛੱਤਾਂ ਉੱਪਰ ਦੋ- ਦੋ ਤਿੰਨ-ਤਿੰਨ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਝੰਡੇ ਝੁਲਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸਤ 'ਚ ਕਈ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੇ ਟਕਸਾਲੀ ਵਰਕਰਾਂ ਦਾ ਬਣਦਾ ਹੱਕ ਖੋਹ ਕੇ ਇਕ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅੰਦਰ ਖਿੱਚੋਤਾਣ ਤੇ ਦਲਬਦਲੀਆਂ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਫੜ ਲਿਆ ਹੈ।

ਭਾਰਤ 'ਚ ਲੋਕਤੰਤਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਲੋਕ ਸਭਾ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਕੌਮੀ ਤੇ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਾਂ ਆਜ਼ਾਦ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਮਹੂਰੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲੜਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਲੋਕ ਸਭਾ ਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਉਪਰੰਤ ਬਹੁਮਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਜਾਂ ਗਠਜੋੜ ਆਪਣੇ ਨੇਤਾ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਨਵੀਂ ਰਵਾਇਤ ਜਮਹੂਰੀ ਕਦਰਾਂ- ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਕੇ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਰਵਾਇਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਵੱਲ ਸੰਕੇਤ ਹੈ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਸਿਆਸਤ ਰਜਵਾੜਾਸ਼ਾਹੀ ਵਾਂਗ ਸਲਤਨਤ ਬਣਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਮਨ 'ਚ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਘੱਟ ਜਦਕਿ ਸਿਆਸੀ, ਆਰਥਿਕ ਲਾਭ ਵਾਲੇ ਅਹੁਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਵੱਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ/ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੀ ਇਸ ਦੌੜ 'ਚ ਸਿਆਸੀ ਲੀਡਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਨਿਯੁਕਤੀ, ਚੋਣ ਲੜਨ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਵੱਡੇ- ਵੱਡੇ ਘਪਲਿਆਂ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਤਿਆਗ ਕੇ ਸਿਆਸਤ 'ਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਸ ਵਾਰ ਵੋਟਾਂ ਪਾਉਣ ਸਮੇਂ ਕੋਰੋਨਾ ਦੇ ਟੀਕੇ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵੋਟ ਨਾ ਪਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਵੋਟਿੰਗ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਵੇਗਾ। ਕੋਰੋਨਾ ਦੇ ਕੋਸ਼ ਵਧਣ ਕਾਰਨ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਹੋਰ ਵਾਧੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬੀਵੀਐਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ਿਤਾ ਬਾਰੇ ਵੋਟਰਾਂ ਦੇ ਭਰਮ ਭੁਲੇਖੇ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਾਬਕਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ ਅਫ਼ਸਰ

ਪੰਜਾਬ 'ਚ 20 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਭਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੋਰੋਨਾ ਕਾਲ ਕਰਕੇ ਲੱਗੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਮੀਦਵਾਰ ਤੇ ਵਰਕਰ ਵੋਟਰਾਂ ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਰੈਲੀਆਂ ਲਈ ਸਮੇਂ ਦੀ ਉਡੀਕ 'ਚ ਹਨ। ਕੋਰੋਨਾ ਮਹਾਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਢੰਗ ਬਦਲੇ ਹਨ ਤੇ ਵੋਟਰਾਂ ਦੇ ਰੰਗ ਵੀ। ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਹੱਕ 'ਚ ਹਵਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਚੋਣ ਸਰਵੇਖਣ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਗੁਮਰਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਣਗੇ। ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ, ਮੋਬਾਈਲ ਵੈਨਾਂ, ਬਿਜਲਈ ਮਾਧਿਅਮਾਂ, ਫਲੈਕਸਾਂ ਤੇ ਹੋਰਡਿੰਗਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ 'ਚ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲੋਂ ਅੱਗੇ ਨਿਕਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਤੇ ਵਰਚੁਅਲ ਮਾਧਿਅਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਤੇ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਾਲੇ ਹਾਕਰਾਂ/ਵਰਕਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਿਆਸੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀਆਂ ਤੋੜਨ ਤੇ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰ ਕੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੋਤੇ ਖਾ ਰਹੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਮੁੜ ਪਹਿਲੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਕਿਹੜੀ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਲਿਆ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਰਾਜਸੱਤਾ ਹੰਢਾ ਚੁੱਕੇ ਜਾਂ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ 'ਚ ਉਤਾਰੇ ਜਾ ਰਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ 'ਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਅਕਸ ਉਂਦਲੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਈ ਵੋਟਰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਘੁਣ ਵਾਂਗ ਖਾਈ ਜਾ ਰਹੀਆਂ

ਰਵਾਇਤੀ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਤੋਂ ਖਹਿੜਾ ਛੁਡਵਾਉਣ ਦੇ ਮੂੜ 'ਚ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਦਲਬਦਲੀਆਂ ਦਾ ਦੌਰ ਤੇਜ਼ ਹੈ। ਟਕਸਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਦਲਬਦਲੀਆਂ ਨੂੰ ਤੋਹਫ਼ੇ ਮਿਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਸਰਗਰਮ ਆਗੂ ਆਜ਼ਾਦ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ 'ਚ ਨਿੱਤਰ ਕੇ ਪਾਰਟੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣਗੇ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਪਰਵਾਸ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ, ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ ਤੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਭਾਰੂ ਰਹਿਣਗੇ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਆਪਣੇ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਾ ਸਕਦੀ। ਨਵੀਆਂ ਬਣੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਖ਼ਤਰੇ ਦੀ ਘੰਟੀ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵੋਟਰ ਸੁਚੇਤ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਸਰਵਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਤਕ ਸਮਾਜ ਦੇ ਚੇਤੰਨ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫ਼ਤ ਚੋਗਾ ਪਾਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਰਾਹੀਂ ਇਸੇ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਸੰਸਦ/ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀਆਂ ਤਨਖ਼ਾਹਾਂ/ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ, ਆਮਦਨ ਕਰ, ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਡਾਕਟਰੀ ਇਲਾਜ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਖ਼ਜ਼ਾਨੇ 'ਚੋਂ ਅਦਾਇਗੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਐਲਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਸਮੇਂ 50 ਫ਼ੀਸਦੀ ਸੀਟਾਂ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਆਂ ਕਰ

ਕੋਰੋਨਾ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ 'ਤੇ ਮਾਰ

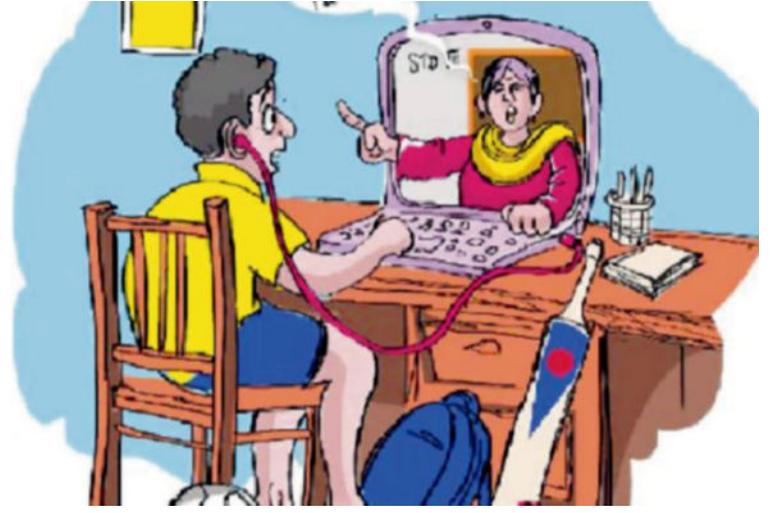
ਮੇਰੇ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਵਿਚ ਬੈਚੁਲਰ ਡਿਗਰੀ ਦਾ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਕੋਰਸ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਆਨਲਾਈਨ ਕਲਾਸਾਂ ਦੇ ਲਏ ਫੈਸਲੇ ਬਾਰੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਆਦਿ ਉੱਤੇ ਖਬਰਾਂ ਸੁਣਦਿਆਂ ਹੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੱਬੀ ਸੁਰ ਵਿਚ ਤੇ ਪੈਰ ਘੜੀਸਦੇ ਹੋਏ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਲੱਗੇ। ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਸੀ। ਆਖਰ ਇਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੰਗ ਤੋੜਦਿਆਂ ਆਖਿਆ, “ਸਰ ਜੀ! ਸਾਨੂੰ ਕੋਰੋਨਾ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਕਦੋਂ ਹੋਣਗੀਆਂ?” ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਖਿੜੇ ਚਿਹਰੇ ਵੱਲ ਦੇਖਦਿਆਂ ਆਖਿਆ, “ਕਾਕਾ, ਕੋਰੋਨਾ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਨਹੀਂ, ਆਨਲਾਈਨ ਕਲਾਸਾਂ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਕਲਾਸਾਂ ਘਰ ਤੋਂ ਲੱਗਣਗੀਆਂ। ਖੁਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਨਹੀਂ, ਸੰਜੀਦਾ ਹੋਣ ਦਾ ਵੇਲਾ ਹੈ।” ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਤਾਂਜਵੇਂ ਮੇਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਯੁੱਗ ਦੀਆਂ ਲੱਗ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਫਿਰ ਕੁਝ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਾਹਲੇ ਪੈਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਸਾਡੇ ਮਾਪੇ ਆਖ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਘਰੇ ਜਲਦੀ ਆ ਜਾਓ। ਕੋਰੋਨਾ ਫੈਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਖੁਦ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੀ ਮਾਪੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਆਨਲਾਈਨ ਕਲਾਸਾਂ ਦਾ ਵੀ ਇਸੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦੇ ਹਨ? ਅਜੇ ਤਕ ਦਫਤਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਨਾ ਪੁੱਜਣ ਕਰਕੇ ਦੁਬਿਧਾ ਵਿਚ ਸੀ। ਆਖਰ ਆਦੇਸ਼ ਆਇਆ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੱਸਦੇ ਹੱਸਦੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਚਾਲੇ ਪਾਉਣ ਲੱਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਮਿਹਨਤ,

ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ (ਡਾ.)

ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਮੁਹਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਟਿਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਚੰਗੇ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਅਸੀਂ ਸਮਾਜ ਤੋਂ ਕਾਮਨਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਉਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਕੋਰੋਨਾ ਮਹਾਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਸਾਡਾ ਵਰਤਮਾਨ ਬਲਹੀਨ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਲਾਸਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਆਨਲਾਈਨ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਸੋਚੋ! ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਦਰੁਸਤੀ ਤੇ ਕਲਾਸ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਤੋਂ ਸੱਖਣੇ ਬੱਚੇ ਜਦੋਂ ਫੀਲਡ ਵਿਚ

ਜਾਣਗੇ ਤਾਂ ਕਿਵੇਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣਗੇ? ਬੈਚੁਲਰ ਦੀ ਕਲਾਸ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਅੱਕ ਦੇਖਕੇ ਬਹੁਤ ਹੈਰਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਬਾਰੂਵੀਂ 'ਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਨੰਬਰ ਅੱਸੀ ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ। ਮੇਰੀ ਇਹ ਹੈਰਾਨੀ, ਗੰਭੀਰ ਵੇਦਨਾ ਵਿਚ ਉਦੋਂ ਬਦਲੀ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਬਹੁਤਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਤੱਕ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਆ ਰਹੀ ਸੀ। ਆਖਰ ਲਿਖਣ, ਪੜ੍ਹਨ ਤੇ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਅਭਿਆਸ, ਕਲਾਸ ਵਿਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਤਾਂ ਗੱਲ ਕੇਵਲ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ, ਮੈਥ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਸ਼ੇ ਜਿਹੜੇ ਅਭਿਆਸ ਜਾਂ ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਨਾਲ ਹੀ ਸਮਝ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਦਾ ਹਾਲ ਹੋਰ ਵੀ ਮਾੜਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹੋਣਹਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਛੜ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਆ ਖਲੋਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਉੱਪਰ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਨ ਅਤੇ ਅਮਲ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਇਸ ਵਿਚ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਦਾ ਨੁਕਤਾ

ਤਾਂ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਆਨਲਾਈਨ ਕਲਾਸਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਵਧ ਰਹੇ ਆਲਸ, ਸੁਸਤੀ ਅਤੇ ਬਹਾਨੇਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਵੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦਾ ਖ਼ਮਿਆਜ਼ਾ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਭੁਗਤਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਵਾਪਰਦੇ ਸੜਕੀ ਹਾਦਸਿਆਂ ਤੋਂ ਅੱਕ ਕੇ ਸੜਕਾਂ ਨੂੰ ਖੂਨੀ ਸੜਕਾਂ ਆਖ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਕੀ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉੱਪਰ ਸਫ਼ਰ ਕਰਨਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ?

ਮਧੂ ਮੱਖੀਆਂ ਦੇ ਦੁਖਦਾਈ ਡੰਗ ਸਾਨੂੰ ਮਿੱਠੇ ਸ਼ਹਿਦ ਤੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ। ਦੁਲੱਤੇ ਮਾਰਦੀਆਂ ਗਾਵਾਂ ਤੇ ਮੱਝਾਂ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਚੋਣ ਦਾ ਵੱਲ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਤੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਦੇਖਦਿਆਂ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਚ ਹੋਰ ਸੁਧਾਰਾਂ ਲਈ ਗੰਭੀਰਤਾ ਦਿਖਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ: ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਸਟੂਡੈਂਟ ਐਡੀਟਰ: ਹਰਕਰਨ ਸਿੰਘ, ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਸੰਪਾਦਕ: ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਟਾਂਡਾ, ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ: ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ
Office : (925) 243-1300 | Cell : (510) 706-1300 | Fax : (925) 373-1300 | India : 783 706 1300
1406 Janis CT Livermore CA 94551

Disclaimer : Sade Lok Weekly Punjabi Newspaper and People associated with it are not responsible are any claims made advertisers and do not endorse any product or services advertised in the Sade Lok weekly Punjabi Newspaper. Printing in California and Distributed all over the USA. Please Consult your lawyer before buying-hiring-contracting through the advertisement. Publish in Sade Lok Weekly Newspaper. In the Business of selling Space and claims made by the advertiser are not tested.
ALL DISPUTES SUBJECT TO THE COUNTY OF ALAMEDA CALIFORNIA. ਲੇਖਕ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਾਦਕ ਦਾ ਅਤੇ ਅਦਾਰਾ ਸਾਡੇ ਲੋਕ ਦਾ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ।

ਸਿਹਤ ਵਿਗਿਆਨ ਡਾ. ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ

Homeopathic Consultant : DHMS, Hons, Distn, (Gold Medalist) BAMS, MDEh-India
33 Year Experience as .Ex. Prof. Principal & Chief Medical Officer of Medical Colleges of Punjab, India
Member of th California Homeopathic Medical Society and National Center for Homeopathy, USA
Working as Per Act.Sb-577 State of Ca ,2626 B Alum Rock Avenue

San Jose, CA 95116 Ph. 408-729-6691

Email:homeomedicine@yahoo.com

Website :www.homeomedicine.net

ਮੈਂ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਸਿਹਤ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਲੈਕਚਰਾਂ ਦੀ ਅਗਲੀ ਕਿਸ਼ਤ ਲੈ ਕੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹਾਂ

ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਜੀਵਨ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ

(ਲੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ ਪਿਛਲਾ ਅੰਕ ਵੇਖੋ)

ਬੱਚੇ ਦੇ ਰਿਝਨ, ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਤੇ ਤੁਰਨ ਦੇ ਟਾਈਮ ਸੰਬੰਧੀ ਦੇਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਗੱਲ ਹੋਰ ਧਿਆਨ ਦੇਣਯੋਗ ਜਿਸ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਖੂਨ ਅਤੇ ਹੱਡੀਆਂ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਸਮੇਂ ਹੋਰ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਇੱਥੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਸ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸਰੀਰ ਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਤੇ ਲੰਬੀਆਂ ਹੱਡੀਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਖੂਨ ਦੇ ਸੈਲ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਫੈਕਟਰੀ ਹੈ। ਜਿਹਨਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਖੂਨ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸੈੱਲਾਂ ਦੀ ਘਾੜਤ ਘੜਨਾ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਾਰਮਲ ਪਰੋਡਕਸ਼ਨ ਭਾਵ ਪੈਦਾ ਵਾਰੀ ਕਰਕੇ ਸਾਰੇ ਸਰੀਰ ਦੀ ਕਾਰਕਰਦਗੀ ਤੇ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅੱਗੇ ਤੁਰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਜੇ ਹੱਡੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਣਗੀਆਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੈਲ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵੀ ਨਾਰਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਤੇ ਇੰਜ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸੈਲ ਵੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹੋਣਗੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਹਰ ਕਾਰਵਾਈ ਵੀ ਉਸ ਹਿਸਾਬ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਵੇਗੀ ਜਾਂ ਰੁਕ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਦਾ ਅਗਰ ਉਪਚਾਰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸਿਹਤ ਕਮਜ਼ੋਰ ਤੇ ਮਰਾਸਮਸ ਯਾਨੀ ਸੋਕੜੇ ਵਰਗੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਵੀ ਬਚਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਖੋਪੜੀ ਦੀਆਂ ਹੱਡੀਆਂ ਤੇ ਵੀ ਪੈਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਖੋਪੜੀ ਦੀ ਬਣਤਰ ਸੱਤ ਵੱਖ ਵੱਖ ਹੱਡੀਆਂ ਦੇ ਜੋੜਾਂ ਨਾਲ ਬਣੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਜੋੜਾਂ ਦੀ ਪਕੜ ਢਿੱਲੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਸਿਰ ਨਾਰਮਲ ਅਕਾਰ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡਾ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਾ ਤੇ ਅਕਾਰ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਸਿਰ ਨੂੰ ਉਠਾ ਕੇ ਰੱਖਣਾ ਜਿਹੜਾ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਉਹ ਨਾਰਮਲ ਸਮੇਂ ਤੇ ਬਚਾ ਉਠਾ ਕੇ ਕੰਟਰੋਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਉੱਪਰ ਅਸੀਂ ਇਹ ਦਸ ਆਏ ਹਾਂ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੇ ਦੰਦਾਂ ਦਾ ਉੱਗਣਾਮਾ ਦੇ ਪੇਟ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਅਗਰ ਉਸ ਵਕਤ ਮਾਂ ਦੀ ਖਰਾਕ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕਮੀ ਪੇਸ਼ੀ ਹੋਈ ਤਾਂ ਬੱਚੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸ ਕਮੀ ਪੇਸ਼ੀ ਦੀਆਂ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹੀ ਸਪਸ਼ਟ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣਗੀਆਂ। ਜਿਸ ਦੇ ਫਲਸਰੂਪ ਬੱਚੇ ਦਾ ਸਿਰ ਆਮ ਅਕਾਰ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਡਲਿਵਰੀ ਸਮੇਂ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਕਈ ਵੇਰ ਸਿਰ ਦੇ ਵੱਡੇ ਅਕਾਰ ਕਰਕੇ ਨਾਰਮਲ ਡਲਿਵਰੀ ਹੋ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ ਜਿਸ ਲਈ ਸਰਜਰੀ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵੱਧੋਂ ਹੋਏ ਸਿਰ ਦੇ ਅਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਭਰੋਮੁਆਦ ਦੇ ਕਰਕੇ ਹਾਈਡਰੋਸੈਫਾਲਸ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਉੱਪਰ ਲਿਟਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖਿਡਾਉਣੇ ਉਹਦੇ ਅੱਗੇ ਅੱਗੇ ਖਿਲਾਰ ਕੇ ਰੱਖਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਤਾਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਫੜਨ ਦੀ ਅਕਸਾਈਟਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਉਹ ਬਾਹਵਾ ਲੱਤਾਂ ਅਤੇ ਪੇਟ ਦੀਆਂ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਕਸਰਤ ਹੋਵੇ। ਪੇਟ ਦੀਆਂ ਮਾਸ ਪੇਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਕਸਰਤ ਲਈ ਅਗਰ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪਿੱਠ ਦੇ ਭਾਰ ਵੀ ਲਿਟਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਬੱਚਾ ਕੁਦਰਤੀ ਮਾਂ ਦੇ ਪੇਟ ਵਾਲੀ ਪੁਜ਼ੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦਿਆਂ ਪੈਰਾ ਨੂੰ ਪਕੜ ਕੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੇਟ ਦੀਆਂ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਕਸਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਰਿਝਨ ਵਿੱਚ ਅਸਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਬੱਚੇ ਰਿਝਨ ਕਿਰਿਆ ਕੈਲਸ ਕਰਕੇ ਸਿੱਧੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਸਹਾਰੇ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਦਾ ਨਾਰਮਲ ਸਮਾਂ ਪੰਜ ਤੋਂ ਅੱਠ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਹੈ ਪੰਜ ਤੋਂ ਅੱਠ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਕਈ ਬੱਚੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣਾ ਤੇ ਫਿਰ ਕਿਸੇ ਆਸਰੇ ਨਾਲ ਤੁਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਰਮਲ ਸਮਾਂ ਗਿਆਰਾਂ ਤੋਂ ਤੇਰਾਂ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਹੈ।

ਲੈਨਾ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਇਸ ਤੋਂ ਤੇਜ਼ ਤੇ ਕੁਝ ਇਸ ਤੋਂ ਲੇਟ ਵੀ ਬੋਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਿਹਤ ਦੀਆਂ ਬਾਕੀ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ ਕਈ ਬੱਚੇ ਦੂਹਰੇ ਅੱਖਰਾਂ ਦੇ ਜਾਂ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜੀਭ ਦਾ ਉਚੇਚਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਲਫਜ਼ ਨਹੀਂ ਬੋਲਦੇ। ਜਨਮ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸਰੀਰਕ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਦੇਖ ਭਾਲ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਤੱਥ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਜੀਵਨ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਦਾ ਸਫਰ ਤਹਿ ਕਰਦਿਆਂ ਅਸੀਂ ਆਦਮੀ ਦੇ ਸਪਰਮ ਅਤੇ ਔਰਤ ਦੇ ਓਵਮ ਦੇ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਈ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੱਚੇ ਦੇ ਜਨਮ ਤੱਕ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੁਣ ਤੱਕ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜਨਮ ਦੇ ਠੀਕ ਬਾਅਦ ਦੀ ਦੇਖ-ਰੇਖ ਤੇ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਦਿਆਂ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹੀ ਪੀਲੀਓ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਬਾਰੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਦੰਦੀਆਂ ਕੱਢਣ ਤੇ ਦੰਦੀਆਂ ਟੁੱਟਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪਰਮਾਨੈਂਟ ਦੰਦ ਆਉਣ ਦੀ ਉਮਰ ਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਿਆ ਹੈ।

ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਨਾਰਮਲ ਸਧਾਰਨ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚੋਂ ਜੀਵਨ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਪਰ ਇਹ ਵੇਰਵਾ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਜਵਾਨੀ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਤੱਕ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਤੇ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਰਾਂਗੇ। ਸੋ ਬੱਚਾ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੀਲੀਓ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਰ ਨਿਗਰਾਨੀਆਂ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ ਜਾ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਾਂਗੇ। ਮੁਢਲੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੰਜੇ ਹੀ ਗਿਆਨ ਇੰਦਰੀਆਂ ਦੀ ਨਾਰਮਲ ਹਾਲਤ ਤੇ ਕਾਰਕਰਦਗੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਹੋ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੁਣਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਕਮੀ ਜਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਣਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਨਾ ਹੋਣਾ। ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਇਹ ਤੌਖਲਾ ਬੱਚੇ ਦੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੇਰਾ ਬੱਚਾ ਸਹੀ ਸਲਾਮਤ ਭਾਵ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਾਰਮਲ ਹੈ? ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਜੋ ਮਨ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਨਜ਼ਰ ਤੇ ਸੁਣਨ ਸ਼ਕਤੀ। (ਚੱਲਦਾ)

CAPITAL ACCOUNTING & TAX SERVICES

Kuldeep Singh Kang

Sewa Singh Bhinder

HELPING PEOPLE FOR THEIR TRUCKING NEEDS
(IRP) Plates-48 States-Same Day
ਬਾਹਰ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਟਰੱਕਾਂ ਦੀਆਂ ਪਲੇਟਾਂ ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਤੁਰੰਤ ਵੀ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ।
ਟਰੱਕਿੰਗ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਨਵਾਂ ਕਦਮ
• ਟਰੱਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪਲੇਟਾਂ ਵਾਸਤੇ ਹੁਣ ਹਫਤਿਆਂਬੱਧੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ।
• ਉਸੇ ਦਿਨ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪਲੇਟਾਂ ਲੈਣ ਲਈ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ।

ਸਾਨੂੰ 12 ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਹੈ

Same Day Plates Same Day Plates Same Day Plates

PH : 530-669-5780 Fax : 530-669-5775, Cell : 530-908-9386 Cell : 530-405-6020

ਇਹ ਦਫਤਰ ਡੀ.ਐਮ. ਵੀ. ਸਾਧਿੰਗ ਸੈਂਟਰ ਵਿੱਚ ਹੈ। 825 East Street, Suite 110 Woodland, CA 95776

ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ Yuba City ਤੇ Woodland ਤੋਂ ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹਾਂ
440 N Palora Ave. Suite c Yuba City Ca. 95991
530-923-2228, Fax 530-923-2251

- TRUCKING SERVICES AVAILABLE**
- ▶ IRP License Plates
  - ▶ IFTA-Fuel Tax Returns
  - ▶ MC (ICC) Authority, US DOT #
  - ▶ UCR Permits, BOC-3 Filing
  - ▶ CA#, MCP, EPN Enrollment
  - ▶ BIT-Enrollment
  - ▶ NM Permit, KYU#, NY HUT Permit
  - ▶ Oregon Permit, Oregon Bonds
  - ▶ Highway Use Tax (2290)
  - ▶ Trailer Plates, Title Transfer
  - ▶ Tax Exemption
- BUSINESS SERVICES AVAILABLE**
- ▶ Tax Services : Individual, Small Business
  - ▶ Computerized Accounting
  - ▶ Financial Statement
  - ▶ Monthly Sales Tax Reports
  - ▶ Payroll Services
- CALIFORNIA DMV LIV. # 40524**

ਸੰਘੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਫਰਤੀ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ 'ਸਮਝੌਤਾ ਬੇਨਤੀ' ਕੀਤੀ ਰੱਦ

ਸੈਕਰਮੈਂਟੋ, (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ)-ਇਕ ਸੰਘੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਹਮਦ ਆਰਬਰੀ ਨਾਮੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤੇ ਪਿਓ-ਪੁਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ 'ਸਮਝੌਤਾ ਬੇਨਤੀ' ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਯੂ ਐਸ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਜੱਜ ਲੀਸਾ ਗਾਡਬੇਅ ਵੁੱਡ ਨੇ ਆਰਬਰੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਰਖੇ ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਉਪਰੰਤ ਟਰਾਵਿਸ ਮੈਕਮਾਈਕਲ ਨਾਲ 'ਡੀਲ' ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜੱਜ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰਖਕੇ ਹੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਆਰਬਰੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਮਾਰਕਸ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬਾਹਰ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਮੇਰਾ ਪੁੱਤਰ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਕੋਈ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਰੰਗਬੇਦ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ

ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਅੱਧਾ ਨਹੀਂ ਪੂਰਾ ਇਨਸਾਫ ਚਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਜੇ ਟਰਾਵਿਸ ਮੈਕਮਾਈਕਲ ਦੇ ਪਿਤਾ ਗਰੇਗ ਮੈਕਮਾਈਕਲ ਦੀ 'ਸਮਝੌਤਾ ਬੇਨਤੀ' ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਸੁਣਾਇਆ। ਇਥੇ ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 25 ਸਾਲਾ ਆਰਬਰੀ ਦੀ ਬਰਨਜਵਿਕ, ਜਾਰਜੀਆ ਵਿਚ 23 ਫਰਵਰੀ 2020 ਨੂੰ ਦੌੜਾ ਦੌੜਾ ਕੇ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 35 ਸਾਲਾ ਟਰਾਵਿਸ ਮੈਕਮਾਈਕਲ ਤੇ 65 ਸਾਲਾ ਗਰੇਗ ਮੈਕਮਾਈਕਲ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਲਈ ਜੇਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗਵਾਂਢੀ 52 ਸਾਲਾ ਬਰਾਇਨ ਜਿਸ ਨੇ ਹੱਤਿਆ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਬਣਾਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਵੀ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਸੀ ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਬਰਾਇਨ ਦੀ ਅਗਲੇ 30 ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਜਮਾਨਤ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਰੂਸ ਨੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇਵੇਗਾ ਮੂੰਹ ਤੋੜ ਜਵਾਬ : ਬਾਇਡਨ

ਸੰਕਟ 'ਤੇ ਕੂਟਨੀਤਕ ਹੱਲ ਨਿਕਲ ਸਾਵੇ ਤਾਂ ਬੇਹਤਰ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ : ਯੂਕਰੇਨ ਤੇ ਰੂਸ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ 'ਚ ਵਿਵਾਦ ਵਿਚਾਲੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਫਿਰ ਤੱਤਾ ਬਿਆਨ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੋਅ ਬਾਇਡਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਯੂਕਰੇਨ ਤੇ ਰੂਸ ਦੇ ਮਸਲਾ ਦਾ ਕੂਟਨੀਤਕ ਹੱਲ ਕੱਢਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਰੂਸ ਨੇ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਯੂਕਰੇਨ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਉਸ ਦਾ ਮੂੰਹ ਤੋੜ ਜਵਾਬ ਦੇਵੇਗਾ। ਜੋਅ ਬਾਇਡਨ ਨੇ ਓਵਲ ਆਫਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਯੂਕਰੇਨ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਖੇਤਰੀ ਅਖੰਡਤਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਨਿਯਮ ਆਧਾਰਤ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ। ਨਾਲ ਹੀ ਯੂਕਰੇਨ 'ਤੇ ਰੂਸ ਵੱਲੋਂ ਸੰਭਾਵਿਤ ਖਤਰੇ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ। ਬਾਇਡਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਕੂਟਨੀਤੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕਾ ਮੰਨਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਰੂਸ, ਯੂਕਰੇਨ ਦੇ ਨੇੜੇ-ਤੇੜੇ ਆਪਣੀ ਫ਼ੌਜ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਹਮਲੇ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਭਾਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਭਰੇ ਲਹਿਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਰੂਸ ਆਪਣੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਤੋਂ ਬਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਤਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਸਖ਼ਤ ਰੁਖ ਅਪਣਾਏਗਾ। ਜੰਗ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਯੂਕਰੇਨ ਦੀ ਹਰ ਸੰਭਵ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਮਰੀਕੀ ਰੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਪੈਂਟਾਗਨ ਨੇ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਯੂਕਰੇਨ ਵਿੱਚ ਰੂਸੀ ਫ਼ੌਜ ਜੇਕਰ ਹਮਲਾ ਕਰਦੀ

ਸੈਕਰਮੈਂਟੋ, (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ)- ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਪੂਰਬੀ ਤੱਟ 'ਤੇ ਆਏ ਜਬਰਦਸਤ ਬਰਫੀਲੇ ਤੂਫਾਨ ਕਾਰਨ ਨਿਊਯਾਰਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚ 3 ਲੱਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਵਿਚ ਵਿਘਨ ਪੈਣ ਕਾਰਨ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕ ਬਿਜਲੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰਹਿਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਨ। ਬਰਫੀਲੇ ਤੂਫਾਨ ਨੇ ਸਮੁੱਚੇ ਪੂਰਬੀ ਤੱਟ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਲਾਵੇ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ ਤੇ ਉਤਰ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ 30 ਇੰਚ ਤੱਕ ਬਰਫਬਾਰੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਤੂਫਾਨ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਇਕ ਬਜ਼ੁਰਗ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਲਾਬ ਵਿਚ ਡਿੱਗ ਕੇ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਨਸਾਉ ਕਾਉਂਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ 53 ਤੋਂ 75 ਸਾਲ ਦੇ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀ ਸਾਇਬੈਟ ਕਸਬੇ ਵਿਚ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਕੌਮੀ ਮੌਸਮ ਸੇਵਾ ਅਨੁਸਾਰ ਬੋਸਟਨ ਵਿਚ ਇਕ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ 23.6 ਇੰਚ ਬਰਫਬਾਰੀ ਹੋਈ। ਦੱਖਣੀ ਸਟੋਘਟਨ, ਮਾਸਾਚੂਸੈਟਸ ਵਿਚ 30.6 ਇੰਚ ਬਰਫਬਾਰੀ ਹੋਈ ਜੋ ਇਕ ਰਿਕਾਰਡ ਹੈ। ਨਿਊਯਾਰਕ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਆਸ ਪਾਸ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਫੁੱਟ ਤਕ ਬਰਫਬਾਰੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਟਾਲਾਹੇਸੀ, ਫਲੋਰਿਡਾ ਵਿਚ ਤਾਪਮਾਨ ਮਨਫੀ

ਪੁਰਾਣਾ ਮਾਸਾਚੂਸੈਟਸ ਸਟੇਟ ਹਾਊਸ ਸੰਘਣੀ ਬਰਫਬਾਰੀ ਦੀ ਚਾਦਰ 'ਚ ਲਿਪਟਿਆ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ

20 ਡਿੱਗਰੀ ਤੱਕ ਲੁੜਕ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ 10 ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇਥੇ ਤਾਪਮਾਨ ਵਿਚ ਏਨੀ ਗਿਰਾਵਟ ਦਰਜ ਹੋਈ ਹੈ। ਫਲੋਰਿਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮੈਰਾਥਾਨ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਏਅਰ ਪੋਰਟ 'ਤੇ ਤਾਪਮਾਨ ਵਿਚ ਗਿਰਾਵਟ ਦਾ 65 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣਾ ਰਿਕਾਰਡ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਇਥੇ ਤਾਪਮਾਨ

ਮਨਫੀ 46 ਡਿਗਰੀ ਰਿਕਾਰਡ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਕ ਲੱਖ ਤੋਂ ਵਧ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬੱਤੀ ਗੁੱਲ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਮਾਸਾਚੂਸੈਟਸ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਲੋਕ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਹਨ। ਮਾਸਾਚੂਸੈਟਸ ਦੀ ਲੈਂਟੀਨੈੱਟ ਗਵਰਨਰ ਕਰੀਨ ਪੋਲੀਟੋ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੜਕਾਂ ਉਪਰ ਨਾ ਆਉਣ ਤੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਸਦ ਦੇ ਬਲੈਕ ਕਾਕਸ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ

ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਦੂਤ ਤਰਨਜੀਤ ਸੰਧੂ ਨੂੰ ਲਿਖੀ ਚਿੱਠੀ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ : ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਸਦ ਦੇ ਬਲੈਕ ਕਾਕਸ ਨੇ ਕੌਰੋਨਾ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਦੇ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰੀ ਯਤਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਦੂਤ ਤਰਨਜੀਤ ਸੰਧੂ ਨੂੰ ਲਿਖੀ ਚਿੱਠੀ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 38 ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ 80 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੈਕਸੀਨ ਸਾਂਝੀ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਰੱਜ ਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ। ਬਲੈਕ ਕਾਕਸ ਦੇ ਕਈ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਹਨ, ਜੋ ਬਾਇਡਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਅ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਕਸ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਬਲੈਕ ਕਾਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਜਾਇਸ ਬਿੱਟੀ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਜਦੂਤ ਤਰਨਜੀਤ ਸੰਧੂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 38 ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ 80 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਟੀਕੇ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਦਾਨ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸ਼ਲਾਘਾ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵੱਲੋਂ ਵੈਕਸੀਨ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਅਫ਼ਰੀਕੀ ਦੇਸ਼ ਕਾਂਗੋ, ਬੋਤਸਵਾਨਾ, ਇਸਵਾਤਿਨੀ, ਮੌਜਾਬਿੱਕ, ਯੂਗਾਂਡਾ, ਮਲਾਵੀ, ਸੋਨੇਗਲ, ਰਵਾਂਡਾ, ਕੀਨੀਆ, ਆਇਵਰੀ ਕੋਸਟ, ਘਾਨਾ, ਨਾਮੀਬੀਆ, ਮਾਰੀਸ਼ਸ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ੈਲਸ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਾਲਦੀਵ, ਓਮਾਨ, ਬਹਿਰੀਨ, ਬਾਰਬਾਡੋਸ, ਡੋਮਿਨਿਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਮੰਡਲ, ਸੈਂਟ ਲੂਸੀਆ, ਐਂਟੀਗੁਆ ਅਤੇ

ਬਾਰਬੁਡਾ, ਸੈਂਟ ਕਿੱਟਸ ਐਂਡ ਨੇਵਿਸ, ਸੈਂਟ ਵਿੰਸੈਂਟ ਅਤੇ ਗ੍ਰੀਨਾਡੀਨ, ਜਮੈਕਾ, ਸੂਰੀਨਾਮ, ਗੁਆਨਾ, ਬਹਾਮਾਸ, ਬੋਲੀਜ਼, ਡੋਮਿਨੀਕਨ ਰਿਪਬਲੀਕਨ, ਗਵਾਟੇਮਾਲਾ, ਨਿਕਾਰਾਗੁਆ, ਮੰਗੋਲੀਆ, ਭੂਟਾਨ, ਮਾਲਦੀਵ, ਨੇਪਾਲ, ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼, ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਅਤੇ ਅਫ਼ਗਾਨਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਵੱਡੀ ਰਾਹਤ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਸੰਧੂ ਨੂੰ ਲਿਖੀ ਚਿੱਠੀ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸਨਲ ਬਲੈਕ ਕਾਕਸ ਵੱਲੋਂ ਜਾਇਸ ਬਿੱਟੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੌਰੋਨਾ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਹੈ। ਦੁਨੀਆ ਭਰ 'ਚ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਆਮ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਰਤਣ ਲਈ ਆਰਥਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਨੇ, ਪਰ ਲੋਕ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ

ਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਆਰਥਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਫਿਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਘਟਣਗੇ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਗਰੀਬ ਤੇ ਮੱਧ ਵਰਗੀ ਤਬਕੇ 'ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਦਾ ਰਾਹ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਅਬਾਦੀ ਦਾ ਟੀਕਾਕਰਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਅਤੇ ਟੀਕਿਆਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਵੰਡ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ਵ ਸਹਿਯੋਗ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਕਵਾਡ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਸੰਮੇਲਨ ਦੌਰਾਨ ਅਮਰੀਕਾ, ਭਾਰਤ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਅਤੇ ਜਪਾਨ ਨੇ ਇੰਡੋ-ਪੈਸੀਫਿਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵੈਕਸੀਨ ਪਹਿਲ 'ਤੇ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਕਦਮ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਹਨ।

2019 'ਚ ਮਿਸ ਯੂਐਸਏ ਬਣੀ ਚੈਸਲੀ ਕ੍ਰਿਸਟ ਨੇ ਕੀਤੀ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ

ਨਿਊਯਾਰਕ : 2019 ਵਿੱਚ ਮਿਸ ਯੂਐਸਏ ਦਾ ਤਾਜ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲੀ 30 ਸਾਲ ਦੀ ਚੈਸਲੀ ਕ੍ਰਿਸਟ ਨੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰ ਲਈ। ਉਸ ਨੇ ਨਿਊਯਾਰਕ ਸਥਿਤ ਆਪਣੇ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਤੋਂ ਛਾਲ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਨਿਊਯਾਰਕ ਪੁਲਿਸ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਨੂੰ 42ਵੀਂ ਸਟਰੀਟ ਮੈਨਹਾਟਨ ਦੇ ਮਿਡਟਾਊਨ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਬਿਲਡਿੰਗ ਤੋਂ ਸਵੇਰੇ 7:13 ਵਜੇ ਇਤਲਾਹ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਪੈਰਾਮੈਡਿਕਲ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਉੱਥੇ ਪੁੱਜੀ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਚੈਸਲੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਮਾਰਤ ਦੀ 9ਵੀਂ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਚੈਸਲੀ ਨੇ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਤੋਂ ਛਾਲ ਮਾਰੀ, ਜਦ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਵਾਰ

ਇਮਾਰਤ ਦੀ 29ਵੀਂ ਮੰਜ਼ਿਲ ਦੀ ਛੱਤ 'ਤੇ ਦੋਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਚੈਸਲੀ ਨੇ ਮਰਨ ਤੋਂ ਕੁਝ ਘੰਟੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਕ ਕੈਪਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਪੇਜ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਇਕ ਫੋਟੋ ਵੀ ਪੋਸਟ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਦਿਨ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਅਰਾਮ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲੈ ਕੇ ਆਵੇ। ਕ੍ਰਿਸਟ ਚੈਸਲੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸੂਬੇ ਨਾਰਥ ਕੈਰੋਲੀਨਾ 'ਚ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਅਤੇ ਮਿਸ ਯੂ ਐਸ ਏ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗਤਾ ਵਿੱਚ ਚੋਟੀ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਹਾਸਲ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਉਹ ਇਕ ਵਕੀਲ (ਅਟਾਰਨੀ) ਵੀ ਸੀ। ਖਿਤਾਬ ਜਿੱਤਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੇ ਇਕ ਪੱਤਰਕਾਰ ਵਜੋਂ ਵੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ ਸੁਧਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਮਿਸ ਯੂ ਐਸ ਏ ਦੇ ਪਲੇਟ ਫਾਰਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ।

ਤਾਲਿਬਾਨ ਦੀ ਕੈਦ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕੀ ਜਲ ਸੈਨਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਬਾਈਡਨ ਨੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ : ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੋਅ ਬਾਈਡਨ ਨੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੀ ਤਾਲਿਬਾਨੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੋ ਸਾਲ ਤੋਂ ਬੰਧਕ ਅਮਰੀਕੀ ਜਲ ਸੈਨਿਕ ਮਾਰਕ ਫਰੈਰਿਚ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ। ਬਾਈਡਨ ਨੇ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਵਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਫਰੈਰਿਚ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਇੱਕ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਜਨਤਾ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਫੇਰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਾਲਿਬਾਨ ਨੇ ਬੰਧਕ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਤਾਲਿਬਾਨ ਦੀ ਇਹ ਕਰੂਰਤਾ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਮਾਰਕ ਨੂੰ ਬੰਧਕ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਦੋ ਸਾਲ ਪੂਰੇ ਹੋਣ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਬਾਈਡਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਲੋਕਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਨਾਗਰਿਕ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਬੰਧਕ ਬਣਾਉਣਾ ਕਰੂਰਤਾ ਅਤੇ ਕਾਇਰਤਾ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ। ਫਰੈਰਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਇਲੀਨੋਇ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਬਾਈਡਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫਰੈਰਿਚ ਦਾ ਪਰਵਾਰ ਬੀਤੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਦਰਦ ਸਹਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰ ਰਿਹਾ। ਉਹ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਕਿੱਥੋਂ ਅਤੇ ਕਿਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਉਡੀਕ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਾਲਿਬਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ

ਕਰਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਮੀਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਫਰੈਰਿਚ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੋਈ ਗੱਲਬਾਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਮਰੀਕੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਨਾਗਰਿਕ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰਾ ਬਿਲਕੁਲ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬਾਈਡਨ ਨੇ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਫਰੈਰਿਚ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬੰਧਕ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਅਮਰੀਕੀ ਜਦ ਤੱਕ ਅਪਣੇ ਘਰ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦੇ ਤਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰ ਕਦਮ ਚੁੱਕਦੀ ਰਹੇਗੀ। ਤਾਲਿਬਾਨ ਨੇ 15 ਅਗਸਤ 2021 ਨੂੰ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ 'ਤੇ ਮੁੜ ਤੋਂ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। 20 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਉਸ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰਕੇ ਅਪਣੀ ਫੌਜ ਨੂੰ ਉੱਥੋਂ ਕੱਢ ਲਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਤੋਂ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਭਾਰੀ ਆਰਥਿਕ ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੰਕਟ ਤੋਂ ਲੰਘ ਰਿਹਾ।

ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ ਵਿਚ ਦਿਨ ਦਿਹਾੜੇ ਹੋਈ ਲੁੱਟ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਸੁਰਖੀਆਂ ਬਣੀ

ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ : ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਐਮਾਜ਼ੋਨ ਅਤੇ ਫੈਡਐਕਸ ਦੇ ਸਮਾਨ ਨਾਲ ਭਰੀ ਟਰੇਨ ਵਿਚ ਦਿਨ ਦਿਹਾੜੇ ਹੋਈ ਲੁੱਟ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿਚ ਸੁਰਖੀਆਂ ਬਣੀ ਸੀ। ਗੁਣ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲੁੱਟ ਦੌਰਾਨ ਦਰਜਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਬੰਦੂਕਾਂ ਨੂੰ ਚੋਰ ਅਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਖੁਲਾਸੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਕਾਫੀ ਵਧ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮਾਈਕਲ ਮੂਰ ਨੇ ਹੁਣ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਲੁਟੇਰੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਐਮਾਜ਼ੋਨ ਦੇ ਪੈਕਟ ਅਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਗਏ ਹਨ ਬਲਕਿ ਉਸ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਚੁੱਕ ਲੈ ਗਏ ਹਨ। ਮੂਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਲੋਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੰਟੇਨਰਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜ ਰਹੇ ਸੀ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰ ਚੋਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ। ਜੇ ਕਿ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਹਥਿਆਰ ਚੁੱਕ ਲੈ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ਇਹ ਸਾਡੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਸਬਬ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਿੰਸਾ ਭੜਕ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਨੇ ਕਈ ਵੱਡੇ

ਰਿਟੇਲਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਯੂਪੀਐਸ ਅਤੇ ਫੈਡਐਕਸ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਚੋਰਾਂ ਨੇ ਤਦ ਤੱਕ ਟਰੇਨ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕੀਤੀ ਜਦ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ ਟਰੈਕ 'ਤੇ ਰੁਕ ਨਹੀਂ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੋਲਟ ਕਟਰ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਲੋਕ ਨੂੰ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਹੁਣ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਚੋਰਾਂ ਨੇ ਬੰਦੂਕਾਂ ਨੂੰ ਲੁੱਟ ਲਿਆ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਆਨਲਾਈਨ ਹਥਿਆਰ ਖਰੀਦਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਲੇਕਿਨ ਕਾਨੂੰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਦਲੇ ਵਿਚ ਲਾਇਸੈਂਸ ਡੀਲਰ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰ ਭੇਜੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਉਥੋਂ ਗਾਹਕ ਇਸ ਨੂੰ ਲੈ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਦਸੰਬਰ 2020 ਦੇ ਬਾਅਦ ਤੋਂ ਰੇਲ ਅਪਰੇਟਰ ਯੂਨੀਅਨ ਪੈਸੀਫਿਕ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ ਕਾਉਂਟੀ ਵਿਚ ਟਰੇਨਾਂ ਵਿਚ ਚੋਰੀ ਵਿਚ 160 ਫੀਸਦੀ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ। ਟਰੇਨ ਅਪਰੇਟਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਅਕਤੂਬਰ 2021 ਵਿਚ ਇਕੱਲੀ ਚੋਰੀ ਵਿਚ 356 ਫੀਸਦੀ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ। ਕ੍ਰਿਸਮਸ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਚੋਰੀ ਹੋਰ ਵਧ ਗਈ ਜਦ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਣਾ ਕਾਫੀ ਵਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਲਜਾਂ ਨੂੰ ਬੰਬ ਨਾਲ ਉਡਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ, ਐਫਬੀਆਈ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਚ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ: ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਪੰਜ ਸੂਬਿਆਂ ਅਤੇ ਕੋਲੰਬੀਆ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਅੱਧਾ ਦਰਜਨ ਬਲੈਕ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਤੇ ਕਾਲਜਾਂ ਨੂੰ ਬੰਬ ਨਾਲ ਉਡਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਧਮਕੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਈ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਨੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਅਪਣੇ ਕੰਪਲੈਕਸਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਕੂਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਧਮਕੀਆਂ ਵਿਚ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਦੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਘਰੇਲੂ ਖੁਫੀਆ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੇਵਾ ਸੰਘੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ (ਐਫਬੀਆਈ) ਦੇ ਅਟਲਾਂਟਾ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਜੈਨਾ ਸੈਲਿਟੋ ਨੇ ਅਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੁਝ ਇਤਿਹਾਸਕ ਬਲੈਕ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਲਜਾਂ ਨੂੰ ਬੰਬ ਨਾਲ ਉਡਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਫਬੀਆਈ ਸਾਰੇ ਸੰਭਾਵਤ ਖ਼ਤਰਿਆਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲੈ ਰਹੀ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਣੇ ਲਾਅ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੌਰਜੀਆ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਅਲਬਾਨੀ ਸਟੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਫੈਕਲਟੀ ਨੂੰ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਲਬਾਨੀ ਸਟੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਿਦਿਅਕ ਭਵਨਾਂ ਨੂੰ ਬੰਬ

ਨਾਲ ਉਡਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਦੱਖਣੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਤੇ ਲੁਈਸਿਆਨਾ ਦੇ ਬੈਟਨ ਰੂਜ਼ ਵਿਚ ਏ ਐਂਡ ਐਮ ਕਾਲਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਤਦ ਤੱਕ ਅਪਣੇ ਹੋਸਟਲ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ ਜਦ ਤੱਕ ਹਾਲਾਤ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ। ਮੈਰੀਲੈਂਡ ਸਥਿਤ ਬੋਵੀ ਸਟੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿਚ ਤਦ ਤੱਕ ਰੁਕਣ ਦੇ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਦ ਤੱਕ ਕਿ ਧਮਕੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲ ਨਾ ਜਾਵੇ। ਸੂਬਾਈ ਦਫਤਰ ਦੇ ਫਾਇਰ ਮਾਰਸ਼ਲ ਨੇ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਸਫੋਟਕ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਕੁੱਤੇ ਅਤੇ ਬੰਬ ਤਕਨੀਸ਼ੀਲ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿਚ ਤੈਨਾਤ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਇਮਾਰਤਾਂ ਵਿਚ ਖੰਗਾਲਣ ਵਿਚ ਜੁਟੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਡਬਲਊਟੀਓਪੀ-ਟੀਵੀ ਨੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਚਾਰਲੋਟ ਰੌਬਿੰਸਨ ਹਾਲ ਦੇ ਆਸ ਪਾਸ ਕੇਂਦਰਤ ਪੁਲਿਸ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਦੀ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦਿਖਾਈਆਂ। ਡਬਲਊਟੀਓਪੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਹਾਰਵਰਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਵੀ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਬੰਬ ਮਿਲਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਲੇਕਿਨ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਬੰਬ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਚਾਰ ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਕਈ ਇਤਿਹਾਸਕ ਬਲੈਕ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿਚ ਬੰਬ ਹੋਣ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇ ਕਰੀਬ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਬੰਬ ਹੋਣ ਦੀ ਫੇਰ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅਪਣੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਟਰੈਵਲ ਐਡਵਾਈਜ਼ਰੀ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ : ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਜੋਅ ਬਾਈਡਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਅਪਣੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਰੋਨਾ, ਰੇਪ ਅਤੇ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਵਧ ਰਹੇ ਅੱਤਵਾਦ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਭਾਰਤ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ। ਇਹ ਟਰੈਵਲ ਐਡਵਾਈਜ਼ਰੀ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਆਈ ਹੈ ਜਦ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਜ਼ੀਜ਼ ਕੰਟਰੋਲ ਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਵਧਦੇ ਕੋਰੋਨਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਲੈਵਲ-3 ਪੱਧਰ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਬਾਈਡਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਲੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਰੇਪ ਸਭ ਤੋਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਅਪਣੀ ਟਰੈਵਲ ਐਡਵਾਈਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਕਿਹਾ, ਅਮਰੀਕੀ ਨਾਗਰਿਕ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ (ਪੂਰਵੀ ਲਦਾਖ ਇਲਾਕੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਲੇਹ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ) ਵਿਚ ਅੱਤਵਾਦ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕ ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ

ਯਾਤਰਾ ਨਾ ਕਰਨ। ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸਰਹੱਦ ਦੇ ਦਸ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਨਾ ਜਾਣ। ਟਰੈਵਲ ਐਡਵਾਈਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ

ਰਿਪੋਰਟ ਹੈ ਕਿ ਰੇਪ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਸੈਰ ਸਪਾਟਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਹਿੰਸਾਤਮਕ ਅਪਰਾਧ ਜਿਹੇ ਜਿਨਸੀ ਹਮਲੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਏਅਰ ਡਿਫੈਂਸ ਸਿਸਟਮ ਐਸ400 ਦੀ ਡੀਲ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਜਤਾਇਆ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ : ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਏਅਰ ਡਿਫੈਂਸ ਸਿਸਟਮ ਐਸ400 ਦੀ ਡੀਲ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਜਤਾਇਆ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਐਸ-400 ਏਅਰ ਸਕਿਓਰਿਟੀ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਰੂਸ ਦੀ ਅਸਥਿਰ ਕਰਨ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਉਹ ਖੇਤਰ 'ਚ ਤੇ ਮੁਮਕਿਨ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵੀ ਨਿਭਾਅ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਨੈਂਡ ਪ੍ਰਾਈਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੀ ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਾਨਫਰੰਸ 'ਚ ਇਹ ਗੱਲ ਕਹੀ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ

ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨੇ ਤਤਕਾਲੀ ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪੰਜ ਐਸ-400 ਏਅਰ ਸਕਿਓਰਿਟੀ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀ

ਖ਼ਰੀਦਣ ਲਈ ਅਕਤੂਬਰ, 2018 'ਚ ਰੂਸ ਨਾਲ ਪੰਜ ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪ੍ਰਾਈਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤਕ ਕਾਉਂਟਰਿਗ ਅਮੈਰੀਕਾਜ ਐਡਵਰਸਰੀਜ਼ ਥਰੂ ਸੈਂਕਸ਼ਨਜ਼ ਐਕਟ (ਕਾਟਸਾ) ਤਹਿਤ ਭਾਰਤ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਹਿ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਬਾਰੇ ਅਸੀਂ ਫ਼ਿਲਹਾਲ ਕੋਈ ਫ਼ੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਸੌਦੇ ਲਈ ਕਾਟਸਾ ਤਹਿਤ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਖ਼ਤਰੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਜਾਰੀ ਹੈ।

1986 ਸਾਕਾ ਨਕੋਦਰ ਦੇ ਮਾਣ ਮੱਤੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਯਾਦ 'ਚ ਮਹਾਨ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਮਾਗਮ 6 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ

ਸਾਕਾ ਨਕੋਦਰ ਦੇ ਮਾਣ ਮੱਤੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਭਾਈ ਰਵਿੰਦਰ ਲਿੱਤਰਾਂ, ਭਾਈ ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚਲੂਪਰ, ਭਾਈ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਰਾਮਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਭਾਈ ਚਿਲਮਣ ਸਿੰਘ ਗੋਰਸੀਆਂ ਦੀ 36ਵੇਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜੇ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਮਾਗਮ 6 ਫਰਵਰੀ 2022, ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਫਰੀਮੋਂਟ, 300 ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਰੋਡ, ਫਰੀਮੋਂਟ-ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ-94536 ਵਿਖੇ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ 04 ਫਰਵਰੀ 2022, ਦਿਨ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਆਰੰਭ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭੋਗ 6 ਫਰਵਰੀ 2022, ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਪਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਉਪਰੰਤ ਕੀਰਤਨ ਦਰਬਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪੰਥ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਰਾਗੀ, ਢਾਡੀ, ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਅਤੇ ਪੰਥਕ ਵਿਦਵਾਨ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰਨਗੇ। ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਮੂਹ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਘਰ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਤੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ। ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੋਨ ਨੰ. 510299-7982 ਜਾਂ 510-276-1128 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ

ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਸਾਕਾ ਨਕੋਦਰ ਨੂੰ ਵਾਪਰਿਆਂ 36 ਸਾਲ ਬੀਤ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। 4 ਫਰਵਰੀ 1986 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਨਕੋਦਰ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਾਂਤਮਈ ਕਾਫਿਲੇ ਉੱਪਰ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾ ਕੇ ਚਾਰ ਨਿਹੱਥੇ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਇਹ ਕਾਫਿਲਾ ਦੋ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ (ਭਾਵ 2 ਫਰਵਰੀ 1986) ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਜੀ, ਨਕੋਦਰ ਵਿਖੇ ਅਗਨ ਭੇਟ ਹੋਏ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸਰੂਪ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਲਿਜਾਣ ਵਾਸਤੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਾਕਾ ਨਕੋਦਰ 1986 ਦੌਰਾਨ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੋਲੀਆਂ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇਹ ਸਾਕਾ ਵਰਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਹੀਦ ਹੋਏ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹਾਂ ਵੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਨ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਆਪੇ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਿਨਾ ਮਰਿਆਦਾ ਦੇ ਤੋਲ ਪਾ ਕੇ ਸਸਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੇ ਅੱਜ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੰਘਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਸਾਕੇ

ਦੀ ਯਾਦ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਦੋਸੀਆਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ ਦੇ ਕਟਿਹਰੇ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਿਰਝ ਵੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਲੱਗਭੱਗ ਚਾਰ ਦਹਾਕੇ ਦੇ ਅਰਸੇ ਦੌਰਾਨ ਤਿੰਨ ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਜਹਾਨ ਤੋਂ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ ਹਨ ਪਰ ਹਾਲੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਪਿੱਛੇ ਬਚੇ ਸਹੀਦ ਭਾਈ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲਿੱਤਰਾਂ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਹਰ ਸਾਲ ਸਾਕਾ ਨਕੋਦਰ 1986 ਦੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਇਸ ਸਾਕੇ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਅਫਸਰਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇਜਹਾਰ ਆਲਮ (ਜੋ ਕਿ 6 ਜੁਲਾਈ 2021 ਨੂੰ ਦਿਲ ਦੇ ਦੌਰੇ ਨਾਲ ਮਾਰ ਗਿਆ ਸੀ), ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਗੁਰੂ, ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਜਸਕੀਰਤ ਚਾਹਲ ਦੇ ਨਾਂ ਸੁਮਾਰ ਹਨ, ਨੂੰ ਕਟਿਹਰੇ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਨ ਲਈ ਯਤਨਸੀਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਦੱਸਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਕੇ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਸਿਆਸੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਜ ਵੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕੈਲਿਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਮੈਨਟੀਕਾ ਸ਼ਹਿਰ ਨੇ ਸਾਕਾ ਨਕੋਦਰ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ 36ਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਮੌਕੇ 4 ਫਰਵਰੀ 2022 ਨੂੰ ਸਾਕਾ ਨਕੋਦਰ ਦਿਵਸ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ

ਕੈਲਿਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਮੈਨਟੀਕਾ ਸ਼ਹਿਰ ਨੇ ਸਾਕਾ ਨਕੋਦਰ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ 36ਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਮੌਕੇ 4 ਫਰਵਰੀ 2022 ਨੂੰ ਸਾਕਾ ਨਕੋਦਰ

ਦਿਵਸ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਲਿੱਤਰਾਂ ਦੇ ਛੋਟੇ ਵੀਰ ਡਾ. ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅੱਜ ਸਿਟੀ

ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ 'ਚ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਮੈਨਟੀਕਾ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ।

ਹਲਕਾ ਉੜਮੁੜ ਵਿਖੇ ਸੰਯੁਕਤ ਸਮਾਜ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦਫਤਰ ਦਾ ਹੋਇਆ ਉਦਘਾਟਨ

ਟਾਂਡਾ ਉੜਮੁੜ, (ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ): ਸੰਯੁਕਤ ਸਮਾਜ ਮੋਰਚਾ ਵੱਲੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਉੜਮੁੜ ਟਾਂਡਾ ਤੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਐਲਾਨੇ ਗਏ ਅਰਜ਼ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਚੋਣ ਦਫਤਰ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਅਰਜ਼ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਇਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਣੂ ਕਰਾ ਕੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਜ਼ਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ

ਰਵਾਇਤੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਾਰ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਮਿਆਣੀ, ਹਰਸਿਮਰਨ ਸਿੰਘ ਮਿਆਣੀ, ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਿਆਣੀ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਿਆਣੀ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਿਆਣੀ, ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਕਮਾਲਪੁਰ, ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਮਨਜਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੱਥੂਪੁਰ, ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਜਿਹੜੀਆਂ ਵੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪਣੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ 'ਚ ਕੀਤੇ ਵਾਅਦੇ ਪੂਰੇ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖੁਣ ਖੁਣ

ਉੜਮੁੜ ਟਾਂਡਾ, (ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ) ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖੁਣ ਖੁਣ ਨੇ ਇਕ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 2022 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦਾ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਿੱਖਿਆ ਫਰੀ, ਸਿਹਤ ਸਬੰਧੀ ਇਲਾਜ ਫਰੀ, ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤ ਪੰਜਾਬ, ਬੁਢਾਪਾ, ਵਿਧਵਾ ਅਤੇ ਅੰਗਰੀਣ ਪੈਨਸ਼ਨ 5000/- ਮਹੀਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਭੱਤਾ, ਜਨਮ ਲੈਣ ਤੋਂ 18 ਸਾਲ ਤੱਕ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਹੀਨਾ ਭੱਤਾ, ਸਰਪੰਚ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ ਭੱਤਾ 10000/- ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਪੰਚਾ ਨੂੰ 3000/- ਰੁਪਏ ਭੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਵੀ ਸਕੀਮਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ 8 ਘੰਟੇ ਡਿਊਟੀ ਅਤੇ ਹਫਤੇ ਵਿੱਚ 1 ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਨਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ

ਜੇ ਪਾਰਟੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਇਕ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਾਬੀ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਹਰਵੰਸ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਆਖਰੀ ਪਲਾਂ ਵਿਚ ਕੱਟਿਆ ਕੋਪੀ ਦਾ ਟਿਕਟ, ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮਿਲਿਆ ਮੈਸੇਜ

ਜਲੰਧਰ : ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਦਮਪੁਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੀਟ ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਆਖਰੀ ਦਿਨ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲ ਸਿਆਸੀ ਡਰਾਮਾ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਗਵਾਹ ਬਣਿਆ ਜਲੰਧਰ ਦਾ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦਫਤਰ ਜਿੱਥੇ ਆਦਮਪੁਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੀਟ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਤੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਪੁੱਜੇ। ਤਿੰਨ ਵਜੇ ਤੱਕ ਆਖਰੀ ਸਮਾਂ ਸੀ।

15 ਮਿੰਟ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਅਪਣਾ ਅਥਾਰਿਟੀ ਲੈਟਰ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੋਟਲੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੋਪੀ ਆਦਮਪੁਰ ਦੇ ਚੋਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਕੋਲ ਅਪਣੇ ਕਾਂਗਰਸ ਭਰ ਰਹੇ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਦੇਸ਼ ਮਿਲਿਆ ਕਿ ਅਥਾਰਿਟੀ ਲੈਟਰ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੋਟਲੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਕੋਪੀ ਨੇ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਅਪਣੀ ਫਾਈਲ ਖਿੱਚ ਲਈ ਅਤੇ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਨਿਕਲ ਗਏ।

ਡਾ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਧੁੱਗਾ, M.D., C.M.D., ਸਟਰ ਹਸਪਤਾਲ (ਫੋਅਰ ਵੀਲਡ-ਵਲੇਹੋ) ਵਿਚ ਮੈਡੀਕਲ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹਨ। ਅਮੈਰੀਕਨ ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ ਵਲੋਂ ਡਬਲ ਬੋਰਡ ਸਰਟੀਫਾਈਡ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲ 2006 ਵਿਚ 'ਸੀਨੀਅਰ ਹੈਲਥ ਹੀਰੋ' ਦਾ ਪੁਰਸਕਾਰ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਡਾ. ਧੁੱਗਾ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ, ਪਟਿਆਲਾ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਮੁੱਢਲੀ ਮੈਡੀਕਲ ਸਿੱਖਿਆ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ। ਡਾ. ਧੁੱਗਾ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਫੋਅਰਵੀਲਡ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਬਤੌਰ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਪਲੈਨਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਅਮੈਰੀਕਨ ਕਲਚਰਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਫਾਊਂਡਰ ਮੈਂਬਰ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵਿਚ ਇਕ ਸਮਾਜਿਕ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ। ਡਾ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਧੁੱਗਾ ਵੱਲੋਂ ਸਿਹਤ ਸੰਬੰਧੀ ਲਿਖੀ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ 'ਹੈਲਥ ਗਾਈਡ' ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਰੋਕਥਾਮ, ਬਚਾਅ, ਘਰੇਲੂ ਇਲਾਜ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਕਦੋਂ ਵਿਖਾਈਏ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸਦੀ ਹੈ। ਸਿਹਤ ਸੰਬੰਧੀ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਮੈਡੀਕਲ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਲਈ ਹੀ ਲਿਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹੀ ਸਿਹਤ ਸੰਬੰਧੀ 'ਹੈਲਥ ਗਾਈਡ' ਵਰਗੀ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਬੇਹੱਦ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ ਜੋ ਆਮ ਵਿਅਕਤੀ ਪੜ੍ਹ ਸਕੇ, ਸਮਝ ਸਕੇ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ ਮੱਰਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਚ ਵਰਤ ਸਕੇ। ਇਹ ਕਿਤਾਬ 'ਹੈਲਥ ਗਾਈਡ' ਸਭ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਸੀਂ 'ਸਾਥੇ ਲੋਕ' 'ਚ ਲੜੀਵਾਰ ਛਾਪ ਕੇ ਮਾਣ ਹਾਸਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਡਾ. ਧੁੱਗਾ ਨਾਲ gpdhugga@gmail.com 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਹੈਲਥ ਗਾਈਡ

ਰੱਬ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਹੋਣਾ

ਰੱਬ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਹੋਣਾ : ਉਹ ਲੋਕ ਜੋ ਧਾਰਮਿਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਰੱਬ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਤੋਂ ਭਾਵ, ਜਿਵੇਂ ਬਿਮਾਰੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਮਿੱਤਰ ਪਿਆਰੇ ਦੀ ਮੌਤ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਸਾਡੀ ਸਮਰੱਥਾ ਤੇ ਬਹੁਤ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਬਿਮਾਰੀ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾ ਸਮਝੋ : ਬਿਮਾਰੀ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਕੁਝ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਉਦੋਂ ਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਅਸਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਸਭ ਕੁਝ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾ ਸਮਝੋ, ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿਓ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਕੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਆਪਣੇ ਜਜ਼ਬਾਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕਰੋ : ਆਪਣੇ ਜਜ਼ਬਾਤਾਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਦੁੱਖ ਘਟਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਿਮਾਰੀ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ਰਮਿੰਦਗੀ ਮਹਿਸੂਸ ਨਾ ਕਰੋ, ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਡਿਪਰੈਸ਼ਨ, ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਮੈਡੀਕਲ ਬਿਮਾਰੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਇਲਾਜ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਜੋ ਗੱਲਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਚੰਗੀਆਂ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਣੋ : ਬਿਮਾਰੀ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇ ਕੰਮ ਤੁਹਾਨੂੰ ਚੰਗੇ ਲੱਗਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵਿਅਸਤ ਰੱਖੋ। ਸੋਰ ਕਰਨਾ, ਪੜ੍ਹਨਾ, ਬਾਗ-ਬਗੀਚੇ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਤੁਹਾਡੇ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਸ਼ਾਵਾਦੀ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮੱਦਦਗਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਸਟ੍ਰੈੱਸ (ਸਟ੍ਰੈੱਸ ਕੀ ਹੈ ?) ਸਰੀਰ ਅਤੇ ਮਨ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਜੋ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ

ਤੁਹਾਡੀ ਸਿਹਤ ਹੀ ਤੁਹਾਡਾ ਅਸਲੀ ਸਰਮਾਇਆ ਹੈ

ਹੈਲਥ ਗਾਈਡ

ਆਮ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਬਾਰੇ ਖ਼ਾਸ ਜਾਣਕਾਰੀ

125 ਤੋਂ ਵੱਧ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਬਾਰੇ

- ਜਾਣਕਾਰੀ
- ਰੋਕਥਾਮ/ਬਚਾਅ
- ਘਰੇਲੂ ਇਲਾਜ
- ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਕਦੋਂ ਦਿਖਾਈਏ

ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਧੁੱਗਾ, ਐਮ.ਡੀ., ਸੀ.ਐਮ.ਡੀ.
ਡਿਪਲੋਮੈਟ ਅਮੈਰੀਕਨ ਬੋਰਡ ਆਫ ਮੈਡੀਕਲ ਸਪੈਸ਼ੀਅਲਿਟੀਜ਼

ਦੇ ਬਦਲਾਅ ਅਤੇ ਲੋੜਾਂ ਕਰਕੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਸਟ੍ਰੈੱਸ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਟ੍ਰੈੱਸ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਘੱਟ ਜਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ, ਸਟ੍ਰੈੱਸ ਜ਼ਰੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਟ੍ਰੈੱਸ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਛੋਟੀਆਂ-ਮੋਟੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਕੇ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੜਕ ਉੱਤੇ ਟਰੈਫਿਕ ਜਾਮ ਦੀ ਸਟ੍ਰੈੱਸ ਜਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਵੱਡੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਕੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਿਮਾਰੀ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦੀ ਮੌਤ।

1. ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਦਾ ਵਧਣਾ।
2. ਪਸੀਨਾ ਆਉਣਾ।
3. ਦਿਲ ਦੀ ਧੜਕਣ ਦਾ ਤੇਜ਼ ਹੋਣਾ।
4. ਖਾਣਾ ਨਾ ਪਚਣਾ ਅਤੇ ਪੇਟ ਖ਼ਰਾਬ ਰਹਿਣਾ।
5. ਸਿਰ ਦਰਦ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਦੁੱਖਣਾ।
6. ਗੁੱਸਾ ਅਤੇ ਖਿਝਣਾ।
7. ਨਹੀਂ ਨਾ ਆਉਣਾ।

ਰੋਕਥਾਮ/ਬਚਾਅ :

1. ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਟ੍ਰੈੱਸ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸਾਡੇ ਕਾਬੂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ, ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਸਾਡਾ ਕਾਬੂ ਹੈ।
2. ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਤੇ ਸਟ੍ਰੈੱਸ ਨੂੰ ਭਾਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਹ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਸਟ੍ਰੈੱਸ 'ਤੇ ਅਸਲ ਕਾਬੂ ਕਿਵੇਂ ਪਾਈਏ। ਜੇਕਰ ਅਸਲ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਟ੍ਰੈੱਸ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦੇ, ਇਸ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਬਿਮਾਰੀ ਵੱਧ ਸਕਦੀ ਹੈ।
3. ਸਾਰੇ ਸਟ੍ਰੈੱਸ ਬੁਰੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਕੁਝ ਸਟ੍ਰੈੱਸ ਵਾਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਲਿਆਉਣ ਵਿੱਚ ਮੱਦਦਗਾਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਇਹ ਨਾ ਕਰੋ :

1. ਸ਼ਰਾਬ ਨਾ ਪੀਓ, ਇਹ ਸਟ੍ਰੈੱਸ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ।
2. ਚਿੰਤਾ ਨਾ ਕਰੋ, ਮੁਸ਼ਕਲ ਦੇ ਹੱਲ ਵੱਲ ਆਪਣਾ ਧਿਆਨ ਦਿਓ।
3. ਦਵਾਈਆਂ : ਦਵਾਈਆਂ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹਨ।
4. ਆਤਮਹੱਤਿਆ : ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਮੰਤਵ ਨੂੰ ਦੇਖੋ। ਸਟ੍ਰੈੱਸ ਵਾਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਰਹਿਣਗੀਆਂ।

ਇਹ ਕਰੋ :

1. ਆਪਣੇ ਜਜ਼ਬਾਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗ ਦੋਸਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕਰੋ, ਇਸ ਨਾਲ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਹੱਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮੱਦਦ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।
2. ਰੋਣ ਨਾਲ ਮਨ ਹਲਕਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਰੋਣਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਨਾ ਰੋਕੋ।
3. ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਬੈਠ ਕੇ ਹੌਲੀ ਅਤੇ ਡੂੰਘੇ ਸਾਹ ਲਵੋ। ਆਪਣੇ ਨੱਕ ਰਾਹੀਂ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਸਾਹ ਅੰਦਰ ਨੂੰ ਖਿੱਚੋ ਅਤੇ ਮੂੰਹ ਰਾਹਲ ਬਾਹਰ ਕੱਢੋ।
4. ਆਪਣੀਆਂ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਵੱਲ ਆਪਣਾ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰੋ ਅਤੇ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪੈਰਾਂ ਤੱਕ ਆਰਾਮ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆਓ। ਇਸਨੂੰ ਵਾਰ ਵਾਰ ਕਰੋ।
5. ਹਲਕੀਆਂ ਕਸਰਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੈਦਲ ਚੱਲਣਾ ਸਟ੍ਰੈੱਸ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਆਰਾਮ ਦਿਵਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

6. ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਅਸਤ ਰੱਖੋ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਕਰਨਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹੋ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੜ੍ਹਨਾ, ਬਾਗ-ਬਗੀਚੇ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ, ਲਿਖਣਾ ਆਦਿ।
7. ਦੂਸਰਿਆਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।
8. ਪਰਮਾਤਮਾ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰੋ : ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਸਟ੍ਰੈੱਸ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਕਾਬੂ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਅਰਦਾਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸ਼ਕਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
9. ਅਧਿਆਤਮਕ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪੜ੍ਹੋ। (ਚਲਦਾ)

ਇਹ ਕਾਲਮ ਤੁਹਾਡੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਹੈ, ਜੋ ਬਿਮਾਰੀ ਉੱਚਿਤ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਦਿਖਾਓ।

ਖਾਨਦਾਨੀ ਵੈਦ

ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਮਿਲੋ
ਇਲਾਜ ਜੜੀਆਂ ਬੂਟੀਆਂ
ਅਤੇ ਭਸਮਾਂ ਨਾਲ
ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜਨਾਨਾ ਰੋਗ	ਮਰਦਾਨਾ ਰੋਗ
ਮਹੀਨਾ ਘੱਟ ਆਉਂਦਾ ਹੋਵੇ	ਡਿਸਕ ਦੇ ਮਣਕੇ
ਮਹੀਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਉਂਦਾ ਹੋਵੇ	ਸਰਵਾਈਕਲ
ਭਾਰ ਪੈਂਦਾ ਹੋਵੇ	ਬਵਾਸੀਰ, ਚਮੜੀ ਰੋਗ, ਫੁਲਵੈਰੀ
ਬੱਚਾ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ	ਯੂਰੀਆ, ਕੈਲੋਸਟਰੋਲ, ਟਾਈਫਾਈਡ
ਬੱਚਾ ਗਿਰਦਾ ਹੋਵੇ	ਗਠੀਆ, ਗੀਹ, ਜੋੜਾਂ ਦਾ ਦਰਦ
ਧਰਨ ਨਾੜਾ ਚੜ੍ਹਨੀਆਂ	ਥਾਈਰੋਇਡ ਗੋਡਿਆਂ ਦਾ ਦਰਦ
ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਛਾਈਆਂ	ਸੁਕਰੈਟੀ ਟੋਟੀਆਂ ਨਾ ਹਟਣੀਆਂ
ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਫਿਣਸੀਆਂ	ਸਰੀਰਕ ਕਮਜ਼ੋਰੀ

ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ (ਟਰੇਸੀ)
ਫੋਨ : 209-635-2270

Valley Real Estate Center

Homes Available Sell, Buy and Invest
For Residential, Business and Investment Properties
in the entire Bay Area and Central Valley

Harry Singh

CA BRE Licence #02048033
(925) 389-9853

ਕੈਨੇਡਾ ਪੜ੍ਹਨ ਗਏ ਸੈਂਕੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਖਤਰੇ 'ਚ

ਮੌਂਟਰੀਅਲ : ਮੌਂਟਰੀਅਲ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਰਬਾਰ, ਲਾਸਾਲ ਵਿਖੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਰੈਲੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਰੈਲੀ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਸਮੇਤ ਕੈਨੇਡਾ ਵਸਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ-ਜਮਹੂਰੀ ਜੱਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਕੜਾਕੇ ਦੀ ਠੰਡ 'ਚ ਇਹ ਰੈਲੀ 'ਮੌਂਟਰੀਅਲ ਨੌਜਵਾਨ-ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੰਗਠਨ' ਦੇ ਝੰਡੇ ਹੇਠ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਸੰਗਠਨ ਵੱਲੋਂ ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਹਰਲੀਨ ਕੌਰ, ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ, ਦੀਪਾਕਸ਼ੀ, ਵਰੁਣ ਖੰਨਾ, ਪਰਮ ਚਿੱਲੋਂ, ਅਮਿਤੋਜ ਸ਼ਾਹ, ਖੁਸ਼ਪਾਲ ਗਰੇਵਾਲ, ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਨਿਸ਼ਾ ਆਦਿ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਬੰਧਨ 'ਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਮੌਂਟਰੀਅਲ ਦੇ ਤਿੰਨ ਕਾਲਜ ਐਮ-ਕਾਲਜ, ਸੀਡੀਏ ਅਤੇ ਸੀਸੀਐਸਕਿਊ ਦੇ ਬੰਦ ਹੋਣ ਨਾਲ ਇਹਨਾਂ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦੇ ਸੈਂਕੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਰੁੱਕ ਗਈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪੈ ਗਿਆ। ਕਾਲਜ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਘਰ ਬੈਠੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਟੱਡੀ ਪਰਮਿਟ ਦੀ ਮਿਆਦ ਜਲਦ ਹੀ ਖਤਮ

ਹੋਣ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੱਗਭੱਗ 30% ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਸਮੈਸਟਰ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ 70% ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲੱਗਭੱਗ ਖਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸੀ। ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਇਹ ਤਿੰਨ ਕਾਲਜ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੰਦ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਇਹਨਾਂ ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਲਾਈਸੈਂਸ ਰੱਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਡੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਜਿੱਥੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਬਰਬਾਦ ਹੋਵੇਗਾ ਉੱਥੇ ਉਹਨਾ ਦੁਆਰਾ ਭਰੀਆਂ ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਵੀ ਅਜਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚੋਂ ਸੈਂਕੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਏਜੰਟਾਂ ਰਾਹੀਂ ਅਗਾਊਂ ਹੀ ਹਜ਼ਾਰ ਡਾਲਰ ਫੀਸ ਜਮਾਂ ਕਰਵਾਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਆਦਾਤਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਸਟੱਡੀ ਵੀਜ਼ਾ ਰੱਦ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਪਰੰਤੂ ਫੀਸ ਰੀਫੰਡ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਫੀਸਾਂ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਸਟੱਡੀ ਵੀਜ਼ਾ ਰੱਦ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਫੀਸ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੱਕ ਹੈ। ਪਰ ਲਗਾਤਾਰ ਮੰਗ ਕਰਨ ਤੇ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਫੀਸ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ।

ਆਈਆਰਸੀਸੀ (IRCC) ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਯੋਗਤਾ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ (eligible requirements) ਨੂੰ ਵਾਚਦਿਆਂ ਕੋਵਿਡ-19 ਕਾਰਨ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਲੱਗਭੱਗ ਡੇਢ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਆਨਲਾਈਨ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਲਈ 'ਅਪਰੂਵਲ ਇਨ

ਮੌਂਟਰੀਅਲ ਵਿਖੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਰੈਲੀ

ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ' ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਰਾਤਾਂ ਜਾਗ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਆਨਲਾਈਨ ਕਲਾਸਾਂ ਲਗਾਈਆਂ ਸਨ। ਪਰੰਤੂ ਹੁਣ ਕਾਲਜ ਬੰਦ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਈਆਰਸੀਸੀ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ। ਭਾਰਤ ਰਹਿੰਦੇ ਕੁਝ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਟੱਡੀ ਵੀਜ਼ਾ ਮਿਲ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਪਰ ਕਾਲਜ ਬੰਦ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਟਰੈਵਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕੁਝ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਵੀਜ਼ਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਆਨਲਾਈਨ ਕਲਾਸਾਂ ਲੱਗੀਆਂ। ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੇ ਸੁਨਹਿਰੇ ਭਵਿੱਖ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਆਉਂਦੇ

ਹਨ। ਪਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦਾ ਘਾਣ ਹੋਣ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ੰਕੇ ਖੜੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਾਪੇ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨਾਲ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਫੀਸਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਕਾਲਜ ਬੰਦ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗਹਿਰੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤਣਾਅ 'ਚ ਹਨ। ਉਹ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਰਕਾਰ, ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ, ਕੈਨੇਡਾ ਸਥਿਤ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਦੂਤ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਮਸਲੇ ਵਿੱਚ ਫੌਰੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਭਵਿੱਖ ਦਾ ਸਹਮਾਇਆ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢਕੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮਹੱਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

ਰੈਲੀ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵੀਜ਼ਾ ਰੱਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਫੀਸ ਵਾਪਸੀ, ਬੰਦ ਹੋਏ ਤਿੰਨ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਪੂਰੀ ਕਰਵਾਉਣ, ਸੀਏਕਿਊ ਅਤੇ ਸਟੱਡੀ ਪਰਮਿਟ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦਿਆਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਗਰੈਜੂਏਟ ਕਰਨ, ਸਟੱਡੀ ਵੀਜ਼ਾ ਹਾਸਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ

ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦੇ ਟਰੈਵਲ ਕਰਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਉਪਰ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਫੀਸਾਂ ਭਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਪਰ ਨਾ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀਜ਼ਾ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਲਾਸਾਂ ਲੱਗ ਰਹੀਆਂ ਹਨ; ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀਜ਼ਾ ਤੇ ਕਲਾਸਾਂ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਭਾਰਤ ਵਿਚਲੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਏਜੰਟ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਲਿਆ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਆਦਿ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਜਿੱਤ ਤੱਕ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨਗੇ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਰੈਲੀ ਉਪਰੰਤ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ, ਕੈਨੇਡਾ ਸਥਿਤ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਦੂਤ, ਮੌਂਟਰੀਅਲ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਐਮਪੀ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਰੈਲੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਤਾਂ ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਬਾਕੀ ਦੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਲਾਮਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਣਗੇ। ਜੱਥੇਬੰਦੀ ਵੱਲੋਂ 3 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਮੌਂਟਰੀਅਲ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਕਾਰ ਮਾਰਚ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਰਬਾਰ, ਲਾਸਾਲ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਹਮਾਇਤ ਕੀਤੀ।

ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ ਕੇਐਸ ਮੱਖਣ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ

ਸਰੀ : ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਗਾਇਕ ਕੇ ਐਸ ਮੱਖਣ ਨੂੰ ਲੋ ਕੇ ਵੱਡੀ ਖ਼ਬਰ ਆ ਰਹੀ ਐ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਪਣੀ ਗੱਡੀ ਵਿਚ ਕਿਧਰੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕੇ ਐਸ ਮੱਖਣ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਹੀ ਕੈਨੇਡਾ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਗੱਡੀ ਰੋਕੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥ ਪਿੱਛੇ ਕਰਕੇ ਹਥਕੜੀਆਂ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਕੇ ਐਸ ਮੱਖਣ ਦੀ ਇਸ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਵਾਇਰਲ ਹੋ ਰਹੀ ਐ। ਤਸਵੀਰਾਂ ਵਿਚ ਤੁਸੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਕੇ ਐਸ ਮੱਖਣ ਨੂੰ ਹਥਕੜੀਆਂ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਅਤੇ ਉਥੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਇਕੱਠ ਹੋ ਗਿਆ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਸਰੀ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਕੇ ਐਸ ਮੱਖਣ 'ਤੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਅਸਲਾ ਰੱਖਣ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਏ ਗਏ ਨੇ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਐ ਕਿ ਗਾਇਕ ਕੇ ਐਸ ਮੱਖਣ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਨੇ। ਅਕਤੂਬਰ 2019 ਵਿਚ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿਚ ਘਿਰ ਗਏ ਸਨ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫੇਸਬੁੱਕ ਪੇਜ 'ਤੇ ਲਾਈਵ ਹੋ ਕੇ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਕਕਾਰ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਸਪਾ ਦੀ ਟਿਕਟ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਐਮਪੀ ਦੀ ਚੋਣ ਵੀ ਲੜੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਫਿਰ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਅਸਲਾ ਰੱਖਣ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਤਹਿਤ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੇ ਐਸ ਮੱਖਣ ਫਿਰ ਤੋਂ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿਚ ਆ ਗਏ ਨੇ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਏ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਐ।

ਬੋਰਿਸ ਜੌਨਸਨ ਨੇ ਯੂਕਰੇਨ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹੁੰ ਖਾਧੀ, ਤੈਨਾਤ ਕਰਾਂਗੇ ਦੁੱਗਣੇ ਸੈਨਿਕ

ਲੰਡਨ : ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬੋਰਿਸ ਜੌਨਸਨ ਨੇ ਬਰਫੀਲੇ ਠੰਡੇ ਪੂਰਵੀ ਯੂਰਪ ਵਿਚ ਰੂਸੀ ਸੈਨਾ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸੈਨਿਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਬਰਤਾਨਵੀ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਤੈਨਾਤੀ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹਿਣ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਬਰਤਾਨਵੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਰੂਸੀ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਯੂਕਰੇਨ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹੁੰ ਖਾਧੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਉਹ ਨਾਟੋ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ, ਸਮੁੰਦਰ ਅਤੇ ਹਵਾ ਵਿਚ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ। ਕੁਝ ਹੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਪੂਰਵੀ ਯੂਰਪ ਵਿਚ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੇ ਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਦੁੱਗਣਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਆਰਏਐਫ ਲੜਾਕੂ ਜਹਾਜ਼, ਰਾਕੇਟ ਲਾਂਚਰ ਅਤੇ ਜੰਗੀ ਬੋਇਆਂ ਦੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਦੀ ਸਮਰਥਾ ਵਾਸਤੇ ਖੁਲੀ ਛੋਟ ਹੋਵੇਗੀ। ਕੋਵਿਡ 19 ਲੋਕਡਾਊਨ ਦੇ ਕਥਿਤ ਉਲੰਘਣ 'ਤੇ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜੌਨਸਨ ਨੇ ਯੂਕਰੇਨ ਦੀ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਰੂਸ ਦੇ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੇ ਜਮਾਵੜੇ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸੰਕਟ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਬਰਤਾਲੀਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰੱਸਲਜ਼ ਵਿਚ ਅਗਲੇ ਹਫਤੇ ਦੇ ਬਿਓਰੇ ਨੂੰ ਨਾਟੋ ਦੇ ਨਾਲ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਦੇ ਕੰਮ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ

ਤਰਾਸਦੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਯੂਕਰੇਨ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਭਵਿੱਖ ਚੁਣਨ ਦੀ ਛੋਟ ਮਿਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਮੈਂ ਅਪਣੀ ਫੋਰਸ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਹਫਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਯੂਰਪ ਵਿਚ ਤੈਨਾਤ ਹੋਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ ਤਾਕਿ ਅਸੀਂ ਅਪਣੇ ਨਾਟੋ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਨੂੰ ਜਲ, ਥਲ ਅਤੇ ਹਵਾ ਵਿਚ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰ ਸਕਣ। ਡਾਊਨਿੰਗ ਸਟ੍ਰੀਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੋਰ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੀ ਤੈਨਾਤੀ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਾਟੋ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਨਾਰਡਿਕ ਤੇ ਬਾਲਟਿਕ ਸਾਂਝੀਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਦੀ ਮਦਦ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਜੌਨਸਨ ਦੇ ਪੁਤਿਨ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਹਫਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਮਕਸਦ ਇਹ

ਜਾਵੇਗਾ। ਨਾਲ ਹੀ ਮੰਤਰੀ ਸੈਨਿਕਾਂ ਵਿਕਲਪਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਗੇ। ਜੌਨਸਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਪੈਕੇਜ ਰੂਸੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦਫ਼ਤਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਪਸ਼ਟ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਸਥਿਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਰੂਸ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸੀਂ ਸਦਾ ਹੀ ਅਪਣੇ ਨਾਟੋ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਰਹਾਂਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਲਾਦੀਮਿਰ ਪੁਤਿਨ ਨੇ ਤਬਾਹੀ ਦਾ ਰਸਤਾ ਚੁਣਿਆ ਤਾਂ ਇਹ ਯੂਰਪ ਦੇ ਲਈ ਇੱਕ

ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੂਟਨੀਤੀ ਦੇ ਬਗੈਰ ਰੂਸ ਅਤੇ ਯੂਕਰੇਨ ਵਿਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਚਲੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਨਾਟੋ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਹਮਰੁਤਬਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਬੈਠਕ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਦੂਜੀ ਯਾਤਰਾ ਅਗਲੇ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਹੋਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਹੈ। ਬਰਤਾਨਵੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਲਿਜ ਅਤੇ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਬੇਨ ਵਾਲੋਸ ਵੀ ਅਪਣੇ ਅਪਣੇ ਹਮਰੁਤਬਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਲਈ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਮਾਸਕੋ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਭਾਈ ਭੁੱਲਰ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਵਾਸਤੇ ਅਵਾਜ਼ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲੇ ਵਧਾਈ ਦੇ ਪਾਤਰ : ਜੀਕੇ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਵੱਲੋਂ ਭਾਈ ਦਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਸਜਾ ਸਮੀਖਿਆ ਬੋਰਡ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਜਾਗੋ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਾਗੋ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੋਢੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀਕੇ ਨੇ ਅੱਜ ਪਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਈ ਭੁੱਲਰ ਦੀ 26 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਹੋਣ ਜਾ ਰਹੀ ਰਿਹਾਈ ਵਾਸਤੇ ਅਵਾਜ਼ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਸਖਸ ਵਧਾਈ ਦੇ ਪਾਤਰ ਹਨ। ਦਰਅਸਲ ਭੁੱਲਰ ਸਾਹਿਬ ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਸਾਫ਼ਕਾਰ ਨੌਜਵਾਨ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਪੁਲਿਸ ਤਸੱਦਦ ਦਾ ਸਾਫ਼ਕਾਰ ਹੋਏ ਸਨ। ਪਰ ਸਿਸਟਮ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਖਾਮੀਆਂ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਚੁੱਕ ਕੇ ਭੁੱਲਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਤਾਂ ਅਤਵਾਦੀ ਗਰਦਾਨ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਭੁੱਲਰ ਪਰਿਵਾਰ 'ਤੇ ਜੁਲਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੁਮੇਧ ਸੈਣੀ ਵਰਗੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਬਾਦਲ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੂਬੇ ਦਾ ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਥਾਪ ਦਿੱਤਾ। ਜੀਕੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 2014 ਵਿੱਚ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੇ ਭੁੱਲਰ

ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਰਾਸਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਸਦੇ ਸਾਥੀ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਭੁੱਲਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੱਥ ਹੈ। ਪਰ ਕਲ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੇ ਮੰਨ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਿਹਾਈ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਜਾ ਸਮੀਖਿਆ ਬੋਰਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਜਿਸ ਸੰਬੰਧੀ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਰਿਹਾਈ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਕੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੀਕੇ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਭੁੱਲਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਕੌਮ ਇਕੱਠੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਕੀ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਵੀ ਮਿਲ ਕੇ ਲੜਾਈ ਲੜਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜੀਕੇ ਨੇ ਜਾਗੋ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਭਾਈ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਜੇਆਣਾ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰਾ ਦੇਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬਾਦਲ ਦਲ ਵੱਲੋਂ ਸਾਫ਼ਕਾਰ (ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ) ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗਠਜੋੜ ਨੂੰ ਨਾਪਾਕ ਤੇ ਸਿੱਖੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਘਾਣ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਦਿੱਲੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਣਾ, ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਣੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਭਾਈ ਭੁੱਲਰ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੁਠਭੇੜ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਉਠੀ ਮੰਗ, ਰਿਹਾਈ ਮੋਰਚੇ ਨੇ ਚੁੱਕੇ ਸਵਾਲ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਭਾਈ ਦਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਹੋਣ ਦੀ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੰਭਵਾਨਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਲੇ ਸਿਆਸੀ ਸਿੱਖ ਕੈਦੀ ਰਿਹਾਈ ਮੋਰਚਾ (ਦਿੱਲੀ) ਨੇ ਭਾਈ ਭੁੱਲਰ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਧੌਕੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ ਭਾਈ ਭੁੱਲਰ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਕ ਵਿਦਵਾਨ ਤੋਂ ਅਤਵਾਦੀ ਸਾਬਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੁਠਭੇੜ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਵੱਲੋਂ ਭਾਈ ਭੁੱਲਰ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਜਾ ਸਮੀਖਿਆ ਬੋਰਡ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਸੱਦਣ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੱਜ ਰਿਹਾਈ ਮੋਰਚੇ ਨੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸਰਕਾਰ ਸਾਹਮਣੇ ਅਹਿਮ ਮੰਗਾਂ ਰੱਖੀਆਂ। ਰਿਹਾਈ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਬੋਰਡ ਮੈਂਬਰ ਡਾਕਟਰ ਪਰਮਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਚਮਨ ਸਿੰਘ, ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਕਾਲਕਾ ਤੇ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੋਰਚੇ ਵੱਲੋਂ ਮੀਡੀਆ ਸਾਹਮਣੇ 14 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਈ ਦਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਦੇ ਰਿਹਾਈ ਮਤੇ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸਜਾ ਸਮੀਖਿਆ ਬੋਰਡ 4 ਵਾਰ ਠੁਕਰਾ ਚੁਕਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਇਸ ਨੂੰ ਝੂਠਾ, ਮਨਘੜਤ ਤੇ ਭਾਈ ਭੁੱਲਰ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਹੱਕ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹੋਣ ਦੇ ਹਵਾਈ ਦਾਅਵੇ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਪਰ ਤਥਾ ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਡੇ ਖੁਲਾਸੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਦੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਪਸੰਦ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੇ ਹਿਮਾਇਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਵਾਲ

ਕਰਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਜਿਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਕਿ ਭਾਈ ਭੁੱਲਰ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਜਾ ਸਮੀਖਿਆ ਬੋਰਡ ਕੋਲ ਰਾਖਵਾਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾ ਕੇ ਰਿਹਾਈ ਮਤੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇਣ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। 26 ਸਾਲ ਤੋਂ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਭਾਈ ਦਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਸਿਰਫ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮਿਲੇ ਭਰਵੇਂ ਹੁੰਗਾਰੇ ਲਈ ਰਿਹਾਈ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪੰਨਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੂੰ ਮਜਬੂਰੀ ਵਿੱਚ ਸੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਰਿਹਾਈ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਭਾਈ ਦਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਇੱਕ ਬੋਰਡ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਕੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਖਾਮੀਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਭਾਈ ਭੁੱਲਰ ਨੂੰ ਹੋਈ ਸਜਾ ਦੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਘੋਖ ਕਰੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਈ ਦਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਜੁਲਮ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਪਰਿਵਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਈ ਭੁੱਲਰ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਤਸੱਦਦ ਕਰਕੇ ਜਾਨਾਂ ਤੱਕ ਗਵਾਉਣਿਆਂ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਰਸਾਇਣ

ਵਿਗਿਆਨ ਵਿਸ਼ੇ ਦਾ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਰਿਹਾ ਸਮਝਦਾਰ ਸਖਸ ਬਿਨਾਂ ਇਕਬਾਲੀਆ ਜੁਰਮ ਦੇ ਕਿਹੜੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਖਾਮੀਆਂ ਕਰਕੇ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਗਿਆ। ਜਦਕਿ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜਾ ਸੁਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਤੀਨ ਜੱਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਜਾ ਉੱਤੇ ਸਹਮਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। 1995 ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਭਾਈ ਭੁੱਲਰ ਨੂੰ ਜੁਰਮਨੀ ਤੋਂ ਡਿਪੋਰਟ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤ ਲਿਆਇਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਜੋ ਇਕਬਾਲੀਆ ਜੁਰਮ ਕਬੂਲਣ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਬਣਾਈ, ਉਹ ਕਿਥੇ ਹੈ? ਜਦਕਿ ਟਾਡਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਆਰੋਪੀ ਦਾ ਇਕਬਾਲੀਆ ਜੁਰਮ ਵੀਡੀਓ, ਆਡੀਓ ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਿਰਫ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਉੱਚ ਵਿੱਦਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਖਸ ਨੂੰ ਕਿਤੇ ਗਲਤ ਸਜਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਇਹ ਜਾਂਚ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਲਈ ਸਰਕਾਰਾਂ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੁਆਵਜਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਜਾਂ ਭੁੱਲਰ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮੁਆਵਜੇ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੁਠਭੇੜ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਇਹ ਜਾਂਚ ਨਜ਼ੀਰ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਵਿਲੀਅਮ ਲੋਕ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਕੂਲ 'ਚੋਂ 93 ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਕਬਰਾਂ ਮਿਲੀਆਂ

ਸਰੀ: ਵਿਲੀਅਮ ਲੋਕ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਕੂਲ 'ਚ 93 ਦੇ ਕਰੀਬ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਕਬਰਾਂ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਫਿਰ ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਸਨਸਨੀ ਫੈਲ ਗਈ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਭਰ 'ਚ ਸਾਬਕਾ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਕੂਲਾਂ 'ਚ ਮੁਲਵਾਸੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਬਰਾਂ ਮਿਲਣ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਸੇਂਟ ਜੋਜ਼ੇਫ ਮਿਸ਼ਨ ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਸੀਅਲ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਐਨਵਰਡ ਰੋਡ ਦੇ 470 ਹੈਕਟੇਅਰ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਜਾਰੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਅਜੇ 14 ਹੈਕਟੇਅਰ ਇਲਾਕੇ ਨੂੰ ਹੀ ਛਾਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਿਟਨੀ ਸਪੀਅਰਿੰਗ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਤੱਕ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਤਕਨੀਕੀ ਯੰਤਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇਹਨਾਂ 93 ਸੰਭਾਵੀ ਕਬਰਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਦਾ ਸਬੰਧ ਕਿਸੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਬਰਸਤਾਨ ਨਾਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 50 ਕਬਰਾਂ ਦਾ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਪ੍ਰਤੀਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਬੀ.ਸੀ ਦੇ ਕੈਮਲੂਪ ਵਿਚ

ਸਥਿਤ ਇੱਕ ਸਾਬਕਾ ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਸੀਅਲ ਸਕੂਲ ਦੇ ਵਿਹੜੇ 'ਚੋਂ ਸੈਂਕੜੇ ਬੇਨਿਸ਼ਾਨ ਕਬਰਾਂ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਲੀਅਮ ਲੋਕ ਡਸਟ ਨੇਸ਼ਨ ਨੇ ਇਹ ਸਰਵੇਖਣ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ। 1840 ਤੋਂ 1996 ਤੱਕ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ 200 ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਕੂਲ ਸਨ, ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਪੂਰੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ 15 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਕਰਕੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਵਦੇਸ਼ੀ ਅਥਾਵੀ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਵਸਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਹੱਲਾਸ਼ੇਰੀ ਦੇਣਾ ਸੀ। ਮੁਲਵਾਸੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਈਸਾਈ ਧਰਮ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਕੁੱਟਮਾਰ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਵਦੇਸ਼ੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ 6 ਹਜ਼ਾਰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਈ ਸੀ।

1984 ਦੇ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਕੇਸ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸੀ ਲੀਡਰ ਕਮਲਨਾਥ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਤਲਬ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ- ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਰਦਾਰ ਕੌਰਟ ਵਿਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾਲਕਾ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸਰਦਾਰ ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਅੱਜ 1984 ਦੇ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੇਸ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਹੁਣ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਕਮਲਨਾਥ ਦਾ ਜੇਲ੍ਹ ਜਾਣ ਦਾ ਰਸਤਾ ਸਾਫ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੱਜ ਇਥੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਇਕ ਸਾਂਝੇ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਸਰਦਾਰ ਕਾਲਕਾ ਤੇ ਸਰਦਾਰ ਕਾਹਲੋਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਮਲਨਾਥ 1984 ਵਿਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਰਕਾਬਗੰਜ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਦੋ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਵਾਲੀ ਭੀੜ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਪੈਰਵਾਈ ਦਿੱਲੀ ਕਮੇਟੀ ਕਾਫੀ ਦੇਰ ਤੋਂ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਹੁਣ ਤੱਕ ਬਚਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਹੁਣ ਉਸਦਾ ਜੇਲ੍ਹ ਜਾਣਾ ਸਰਦਾਰ ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿਰਸਾ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ

ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਜਸਟਿਸ ਸੁਬਰਾਮਨੀਅਮ ਪ੍ਰਸਾਦ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਹੋਈ ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਯਾਨੀ ਐਸ ਆਈ ਟੀ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰ ਕੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਦਰਖਾਸਤ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤਲਬ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਸਟ੍ਰੀਟ ਬਾਣੇ ਵਿਚ ਦਰਜ ਐਫ ਆਈ ਆਰ ਨੰਬਰ 601/1984 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਮਲਨਾਥ ਸਿੱਧਾ ਸਿੱਧਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ ਪਰ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਪੁਸ਼ਤਪਨਾਹੀ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਹੁਣ ਤੱਕ ਬਚਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਹੁਣ ਉਸਦਾ ਜੇਲ੍ਹ ਜਾਣਾ ਤੈਅ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਸੰਯੁਕਤ, ਬੀਜੇਪੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਲੋਕ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਸੂਹਾ ਨੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ

ਉੜਮੁੜ ਟਾਂਡਾ (ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ) : ਹਲਕਾ ਉੜਮੁੜ ਤੋਂ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਸੂਹਾ ਜੋ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਸੰਯੁਕਤ ਬੀਜੇਪੀ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਸੂਹਾ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਹੋਵੇ ਚਾਹੇ ਕਾਂਗਰਸ ਜਾਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਹੋਵੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਸੰਯੁਕਤ ਅਜਿਹੀ ਪਾਰਟੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਣਦਾ ਹੱਕ ਦਿਵਾਏਗੀ ਜੇਕਰ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਸੰਯੁਕਤ ਬੀਜੇਪੀ ਸਰਕਾਰ ਆਈ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ 'ਤੇ ਪੰਜ ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਦੇਣ ਹੈ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਆਪਣੀ ਵਿਕਾਸ ਦੀਆਂ ਲੀਹਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਹੇਠਾਂ ਡਿੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਸਬੰਧੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪੰਜਾਬ ਲੋਕ ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਬੀਜੇਪੀ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਸੂਹਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਦਾਖਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੇ ਬੀਜੇਪੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣਾ ਪਵੇਗਾ ਤਾਂ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਵਿਕਾਸ ਵੱਲ ਤੁਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢੱਟ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੂਨਕ, ਲਖਵੀਰ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਜਾਜਾ, ਜਵਾਹਰ ਖੁਰਾਣਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮੌਜੂਦ ਸਨ

ਗੁਰਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਵਡਾਲਾ: ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦਾ ਐਲਾਨ

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਿੰਨੀ ਬੱਸ ਨਕੋਦਰ, ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੰਬਰਦਾਰ, ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਬਾਬਾ ਸਿੰਘ, ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਗਰੀਬ ਦਾਸ ਸਾਬਕਾ ਪੰਚ, ਗੁਰਨੇਕ ਸਿੰਘ, ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਬਲਿਹਾਰ ਸਿੰਘ, ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਐਮ.ਐਲ.ਏ ਗੁਰਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਵਡਾਲਾ ਜੀ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਪੱਲਾ ਫੜਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ ਸਰਕਲ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਸੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਬਾਸੀ ਸਾਬਕਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਨੂਰਮਹਿਲ, ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਕੰਦੋਲਾ ਸਾਬਕਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਨੂਰਮਹਿਲ, ਰਾਣਾ ਮੀਰਪੁਰ ਮਾੜੀ ਸਰਕਲ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਨਾਹਲ, ਡਿੱਪੀ ਕਲਿਆਣਪੁਰ, ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ ਸਰਕਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਕੋਦਰ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਨਕੋਦਰ ਮਹਿੰਦਰ (ਹਰਜਿੰਦਰ ਪਾਲ ਛਾਬੜਾ) ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਮਾਰੂ ਨੀਤੀਆਂ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਪਿੰਡ-ਪਤੀ ਜੱਟਾਂ ਨਾਹਲ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਮੰਗਤ ਸਿੰਘ ਮੰਗੀ ਨਾਹਲ

ਨਕੋਦਰ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਝਟਕਾ

ਨਕੋਦਰ ਮਹਿੰਦਰ (ਹਰਜਿੰਦਰ ਪਾਲ ਛਾਬੜਾ) : ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਮਾਰੂ ਨੀਤੀਆਂ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਪਤੀ ਜੱਟਾਂ ਨਾਹਲ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਮੰਗਤ ਸਿੰਘ ਮੰਗੀ ਨਾਹਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਿੰਨੀ ਬੱਸ ਨਕੋਦਰ, ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੰਬਰਦਾਰ, ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਬਾਬਾ ਸਿੰਘ, ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਗਰੀਬ ਦਾਸ ਸਾਬਕਾ ਪੰਚ, ਗੁਰਨੇਕ ਸਿੰਘ, ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਬਲਿਹਾਰ ਸਿੰਘ, ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ

ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਐਮ.ਐਲ.ਏ ਗੁਰਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਵਡਾਲਾ ਜੀ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਪੱਲਾ ਫੜਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ ਸਰਕਲ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਸੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਬਾਸੀ ਸਾਬਕਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਨੂਰਮਹਿਲ, ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਕੰਦੋਲਾ ਸਾਬਕਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਨੂਰਮਹਿਲ, ਰਾਣਾ ਮੀਰਪੁਰ ਮਾੜੀ ਸਰਕਲ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਨਾਹਲ, ਡਿੱਪੀ ਕਲਿਆਣਪੁਰ, ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ ਸਰਕਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਕੋਦਰ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਹਾਈਕੋਰਟ ਤੋਂ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਸ: ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਜ਼ਮਾਨਤ

ਭੁਲੱਥ, (ਅਜੈ ਗੋਗਨਾ) ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੇ ਦੋਸ਼ 'ਚ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਮਿਲ ਗਈ ਹੈ। ਪਿਛਲੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਬਹਿਸ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੈਸਲਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖ ਲਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਅੱਜ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜ਼ਮਾਨਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇਲ੍ਹ 'ਚ ਬੰਦ ਦੌਰਾਨ ਮੋਹਾਲੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਖਹਿਰਾ ਨੂੰ 31 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਕਾਂਗਰਸ ਵੱਲੋਂ ਸੁਖਪਾਲ ਖਹਿਰਾ ਨੂੰ ਭੁਲੱਥ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਜੇਲ੍ਹ 'ਚ ਬੰਦ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਹਰ ਪ੍ਰਚਾਰ ਸਥਾਨ ਤੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਹੋਈ ਧੱਕੇਸਾਹੀ ਦੇ ਜਨਤਾ ਵਿੱਚ ਖੁਲਾਸੇ ਕਰਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆਏ ਹਨ। ਦੱਸਦੀਏ ਕਿ ਈ. ਡੀ. ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਨੂੰ 11 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮੋਹਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ

ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਸੀ ਤੇ ਫਿਰ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾਇਆ ਤੇ ਲੰਮੀ ਉਡੀਕ ਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੱਜ ਜ਼ਮਾਨਤ ਮਿਲ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਨੇ ਕੀਤਾ। ਖਹਿਰਾ ਦੇ ਭੁਲੱਥ ਦੇ ਲਾਗਲੇ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਰਾਮਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹਿਮਾਇਤੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕੋਠੀ ਪਹੁੰਚੇ ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕੀਤਾ।

ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਗਲਤ ਨੀਤੀਆਂ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਪਿੰਡ ਟੁੱਟ ਕਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਪੰਚ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਅਮਰੀਕ ਪੰਚ, ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਪੰਚ, ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਹੈਪੀ, ਸੋਮਨਾਥ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਐਮ ਐਲ ਏ ਗੁਰਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਵਡਾਲਾ ਜੀ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਪੱਲਾ ਫੜਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਕਲੇਰ, ਲਸ਼ਕਰ ਸਿੰਘ ਰਹੀਮਪੁਰ ਸਰਕਲ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਲੰਬੜਦਾਰ ਬਲਦੀਬ ਸਿੰਘ ਟੁੱਟ ਕਲਾਂ, ਸਰਪੰਚ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਬਿੱਲਾ ਨਵਾਬ, ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। (ਵੇਰਵਾ : ਹਰਜਿੰਦਰ ਪਾਲ ਛਾਬੜਾ ਪੱਤਰਕਾਰ)

ਸਿੱਧੂ ਦਾ ਘਮੰਡ ਤੋੜਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ : ਬਿਕਰਮ ਮਜੀਠੀਆ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ : ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਨੇਤਾ ਬਿਕਰਮ ਮਜੀਠੀਆ ਨੇ ਆਖਰਕਾਰ ਮਜੀਠਾ ਤੋਂ ਅਪਣੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰੀ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ। ਹੁਣ ਉਹ ਸਿਰਫ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਈਸਟ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜਨਗੇ। ਇੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਸਿੱਧੂ ਨਾਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਮਜੀਠਾ ਤੋਂ ਪਰਚਾ ਦਾਖਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਮਜੀਠੀਆ ਕੁਝ ਭਾਵੁਕ ਵੀ ਨਜ਼ਰ ਆਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਣ ਉਹ ਅਹੰਕਾਰੀ ਨਵਜੋਤ ਸਿੱਧੂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪੂਰਵੀ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਹੀ ਚੋਣ ਲੜਨਗੇ। ਮਜੀਠੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਜੀਠਾ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜੀ ਸੀ ਤਾਂ ਇਸੇ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਪਰਵਾਰ ਮੰਨਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਮ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਹੰਕਾਰੀ ਸਿੱਧੂ ਦਾ ਘਮੰਡ ਤੋੜਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੂਰਵੀ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਉਤਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣਾ ਪਿਆ। ਸਿੱਧੂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੱਸਦੇ ਹੋਏ ਅਪਣੀ ਪੁਰਾਣੀ ਤਸਵੀਰ ਸਾਂਝਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਣ ਉਹ ਸਿੱਧੂ ਨੂੰ ਦਿਲ ਤੋਂ ਹੱਸਣਾ ਸਿਖਾਵਾਂਗੇ।

ਸਿੱਧੂ ਲਾਫਟਰ ਚੇਲੰਜ ਸ਼ੋਅ ਵਿਚ ਹੱਸਣ ਦੇ ਪੈਸੇ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਲੇਕਿਨ ਹੁਣ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਫਤ ਵਿਚ ਹੱਸਣਾ ਸਿਖਾਉਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੂਰਵੀ ਹਲਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਜੀਠਾ ਹਲਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿਲ ਤੋਂ ਪਿਆਰ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਗੇ ਜੋ ਪਿਛਲੇ 18 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਸਿੱਧੂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਲੜਨਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਝੂਠ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਮਜੀਠੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੇਰੇ ਪੂਰਵੀ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਆਉਣ 'ਤੇ ਹੁਣ ਸਿੱਧੂ ਦਿੱਲੀ

ਵਿਚ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ, ਪ੍ਰਿਅੰਕਾ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ 'ਤੇ ਸੀਐਮ ਚਿਹਰਾ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਦਬਾਅ ਬਣਾਉਣਗੇ। ਮੈਂ ਪੂਰਵੀ ਹਲਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬਾਂਗ ਫੜੀ ਹੈ, ਉਹ ਚੋਣ ਲੜਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਲਾਕਾ ਨਹੀਂ ਛੱਡਣਗੇ। ਇਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਮੈਂ ਪੂਰਵੀ ਹਲਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਮਜੀਠਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਖੜ੍ਹਾ ਮਿਲਾਂਗਾ। ਦੋ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਤੱਕ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਵੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਚੋਣ ਲੜੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਲੋਕ ਮੈਨੂੰ ਲਲਕਾਰਦੇ ਸੀ ਉਹ ਮਜੀਠਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਆਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਪੂਰਵੀ ਹਲਕੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਹੈ ਲੇਕਿਨ ਸਿੱਧੂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਅਪਣੀ ਕੁਰਸੀ ਦੇ ਲਈ ਹੈ, ਹਲਕਾ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲਈ ਨਹੀਂ। ਹੁਣ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪੂਰਵੀ ਹਲਕੇ ਦੀ ਇਹ ਸੀਟ, ਹੋਟ ਸੀਟ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਦੋ ਦਿੱਗਜਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ 10 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਇੱਕ ਦੀ ਹਾਰ ਹੋਵੇਗੀ ਤੇ ਦੂਜੇ ਦੀ ਜਿੱਤ।

ਕੈਪਟਨ ਨੂੰ ਝਟਕਾ: 'ਕਮਲ ਦੇ ਫੁਲ' ਨੇ ਵਿਗਾੜੀ 'ਖਿੱਦੋ ਖੁੰਡੀ' ਦੀ ਖੇਡ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ 'ਪੰਜਾਬ ਲੋਕ ਕਾਂਗਰਸ' ਦੀ ਖੇਡ ਵਿਗਾੜਨ ਲੱਗੀ ਹੈ। 'ਖਿੱਦੋ ਖੁੰਡੀ' ਚੋਣ ਨਿਸਾਨ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਲੋਕ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਹਿਰੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਿਨਾਰਾ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਪੰਜ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਚੋਣ ਨਿਸਾਨ 'ਤੇ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ ਛੇ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਚੋਣ ਨਿਸਾਨ ਲੈਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਲੋਕ ਕਾਂਗਰਸ ਤਿੜਕਣ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਆਸ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬਾਗੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਤੋਂ ਸੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਕਾਂਗਰਸੀ ਟਿਕਟ ਤੋਂ ਖੁੰਝੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਾਗੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪੱਲਾ ਨਹੀਂ ਫੜਿਆ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨੇੜਲੇ ਰਹੇ ਰਾਣਾ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ ਨੇ ਵੀ ਭਾਜਪਾ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਬਿਹਤਰ ਸਮਝਿਆ। ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਆਪਣਾ ਨਿੱਜੀ ਕੋਠੀ ਕਾਡਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਸਭ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਦੂਸਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ 'ਚੋਂ ਆਏ ਲੋਕ ਹੀ ਸਨ। ਰਾਜਪੁਰਾ ਤੋਂ ਜਿਸ ਜਗਦੀਸ ਜੱਗਾ ਨੂੰ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਲੋਕ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਹ ਹੁਣ ਭਾਜਪਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣ ਕੇ ਰਾਜਪੁਰਾ ਤੋਂ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਉਤਰਿਆ ਹੈ। ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਤਰਫ ਨਵਾਂ ਸਹਿਰ ਤੋਂ ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ ਨੂੰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣਾਇਆ ਸੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਮਗਰੋਂ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹੁਣ ਨਵਾਂ ਸਹਿਰ ਸੀਟ ਭਾਜਪਾ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਲੋਕ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਨਕੋਦਰ ਤੋਂ ਓਲੰਪੀਅਨ ਅਜੀਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਟਿਕਟ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਵੋਟਰ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਤਕਨੀਕੀ ਮਸਲੇ ਕਾਰਨ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਟਿਕਟ ਹੁਣ ਸੰਮੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹਲਕਾ ਬਠਿੰਡਾ ਦਿਹਾਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਮਰਹੂਮ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਦੇ ਲੜਕੇ ਸਵੇਰਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਟਿਕਟ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਮਗਰੋਂ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਤਨੀ ਮਾਇਆ ਦੇਵੀ ਨੂੰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਲੋਕ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਮੁੜ ਸਵੇਰਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਭਾਜਪਾ ਗਠਜੋੜ ਵਿੱਚ 37 ਸੀਟਾਂ ਆਈਆਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਹੁਣ ਨਵਾਂ ਸਹਿਰ ਸੀਟ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਚਲੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਤੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਲੋਕ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਖਰੜ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਪੂਰਬੀ, ਆਤਮ ਨਗਰ, ਬਠਿੰਡਾ ਸਹਿਰੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ 'ਕਮਲ ਦਾ ਫੁਲ' ਚੋਣ ਨਿਸਾਨ ਚੁਣ ਲਿਆ ਹੈ। ਛੇ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਚੋਣ ਨਿਸਾਨ ਮੰਗਿਆ ਹੈ। ਕੈਪਟਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਾਗਜ਼ ਦਾਖਲ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਨਹੀਂ ਵਿੱਚੀ।

'ਕਮਲ' ਲਈ ਕਈ ਹੋਰ ਇੱਛੁਕ ਹਨ: ਗਰੇਵਾਲ
ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਸਹਿਰੀ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਵੱਡਾ ਆਧਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਆਪਣਾ ਕਾਡਰ ਵੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਲੋਕ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਕੁਝ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਆਪਣਾ ਚੋਣ ਨਿਸਾਨ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵੀ ਚੋਣ ਨਿਸਾਨ ਮੰਗ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਲੋਕ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਕਾਫੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਭਾਜਪਾ ਚੋਣ ਨਿਸਾਨ ਲੈਣ ਦੇ ਇੱਛੁਕ ਹਨ। ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨੇੜਲੇ ਵਿਮਲ ਸੁੰਬਲੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤੇ ਸਮੇਂ ਹੀ ਇਹ ਤੈਅ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਹਿਰੀ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਲੋਕ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਿਸ ਚੋਣ ਨਿਸਾਨ 'ਤੇ ਚੋਣ ਲੜਨਾ ਚਾਹੁਣ, ਉਹ ਲੜ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਸਹਿਰੀ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਆਧਾਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਚੋਣਾਂ : ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਲੰਬੀ ਸੀਟ ਤੋਂ ਭਰੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਭਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਜ਼ੋਰਾਂ 'ਤੇ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਦਰਮਿਆਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੰਜ ਵਾਰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਵੀ ਲੰਬੀ ਸੀਟ ਤੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ ਭਰ ਦਿੱਤੇ ਨੇ। ਲੰਬੀ ਤੋਂ ਬਾਦਲ 6ਵੀਂ ਵਾਰ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਵੋਟਾਂ 20 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 8 ਵਜੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ 6 ਵਜੇ ਤੱਕ ਪੈਣਗੀਆਂ। ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 10 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗੀ।

ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਖਣਨ: ਰਾਜਪਾਲ ਵੱਲੋਂ ਚੰਨੀ ਖਿਲਾਫ ਪੜਤਾਲ ਦੇ ਹੁਕਮ

ਡੀਜੀਪੀ ਨੂੰ ਪੜਤਾਲ ਰਿਪੋਰਟ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਕਿਹਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਬਨਵਾਰੀ ਲਾਲ ਪੁਰਹਿਤ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਖਣਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਖਿਲਾਫ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਪੜਤਾਲ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੁਕਮਾਂ ਨਾਲ ਨਵਾਂ ਵਿਵਾਦ ਛਿੜ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ (ਈਡੀ) ਵੱਲੋਂ 18 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਚੰਨੀ ਦੇ ਕਰੀਬੀ ਰਿਸਤੇਦਾਰ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਕਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਛਾਪੇ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸੀ।

ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ 24 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ 'ਆਪ' ਦੇ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਖਣਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਡੀਜੀਪੀ ਵੀ ਕੇ ਭੰਵਾਰਾ ਨੂੰ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਡੀਜੀਪੀ ਨੂੰ ਪੜਤਾਲ ਰਿਪੋਰਟ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਚੋਣੇ ਰਹੇ ਕਿ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਇੱਕ ਵਫ਼ਦ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਹਿ ਇੰਚਾਰਜ ਰਾਘਵ ਚੱਢਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ 24 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਸੌਂਪ ਕੇ ਰੋਤ ਮਾਫੀਆ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਵਫ਼ਦ ਨੇ ਮੰਗ ਪੱਤਰ 'ਚ ਰੋਤ ਮਾਫੀਆ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਖਿਲਾਫ ਫੌਜਦਾਰੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਮੰਗ ਪੱਤਰ 'ਚ ਈਡੀ ਵੱਲੋਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਰਿਸਤੇਦਾਰ 'ਤੇ ਮਾਰੇ ਗਏ ਛਾਪਿਆਂ ਅਤੇ 10 ਕਰੋੜ ਦੀ ਨਗਦੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉੱਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਛਾਪੇ ਬਦਲਾਖੋਰੀ ਤਹਿਤ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਨ। ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ 'ਆਪ' ਦੇ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਡੀਜੀਪੀ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਭੇਜ ਕੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਕੇ ਰਿਪੋਰਟ ਸੌਂਪੀ ਜਾਵੇ। ਸਿਆਸੀ ਹਲਕੇ ਇਸ ਗੱਲੋਂ ਹੈਰਾਨ ਹਨ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਤਰਫੋਂ ਪੜਤਾਲ ਦੇ ਏਨੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਕਈ ਸੰਕੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈਕਮਾਨ ਤਰਫੋਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਐਲਾਨੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਨਾਲ ਸੱਕ ਹੋਰ ਵੀ ਡੂੰਘੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਖਫਾ

ਬਾਦਲਾਂ ਦਾ ਪੁਤਲਾ ਸਾੜ ਕੇ ਕੀਤੀ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ; ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਬਾਈਕਾਟ ਦਾ ਸੱਦਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ : ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਨਾਲ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਸਖਤ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਅੱਜ ਇੱਥੇ ਗੱਲਡਨ ਗੇਟ ਵਿੱਚ ਬਾਦਲਾਂ ਦਾ ਪੁਤਲਾ ਸਾੜ ਕੇ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਬਾਦਲਾਂ ਤੇ ਮਜ਼ੀਠੀਆ ਖਿਲਾਫ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਤੇ ਦੋਵਾਂ ਬਾਦਲਾਂ ਦਾ ਪੁਤਲਾ ਵੀ ਸਾੜਿਆ। ਸਿੱਖ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਤੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਸ਼ਦ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਕੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰ ਮੁੜ ਪੰਥ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਣ ਬਾਦਲਾਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਨਾਂ ਵਰਤਣ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤੇ ਪੰਥ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਨਾਂ ਵਾਪਸ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਤੇ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਘਾਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਇਹ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਈਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਿਆਸੀ ਹਿੱਤਾਂ

ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਆਗੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਸੱਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਤੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬਾਦਲਾਂ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਿੱਟੂ, ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਛੰਨਾ, ਜਸਕਰਨ ਸਿੰਘ ਪੰਡੋਰੀ, ਰਜਪਾਲ ਸਿੰਘ

ਖਾਲਸਾ, ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹੋਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਯੂਥ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਦੇ ਆਗੂ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ, ਜਥਾ ਸਿਰਲੱਥ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਸੁਲਤਾਨਵਿੰਡ, ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਸਤਿਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਮੁੱਢਲ ਤੇ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਣੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਕੁਨ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਅਤੇ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਕਰਨਗੇ ਪ੍ਰਚਾਰ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਤ੍ਰਿਕੋਣੀ ਗਠਜੋੜ (ਭਾਜਪਾ, ਪੀਐਲਸੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਸੰਯੁਕਤ) ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਲਈ ਵੀ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਆਖਰੀ ਰੂਪ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੌਰਾਨ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੀ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫੇਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਆਉਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿਣਗੇ। ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਸੰਯੁਕਤ ਦੇ ਮੁਖੀ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ ਵੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣਗੇ।

ਜਨਤਕ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। 20 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਪੈਣ ਵਾਲੀ ਵੋਟਾਂ ਵਿਚ ਗਠਜੋੜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਨਤੀਜੇ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਪੰਜ ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵਿਚ ਹਾਈਵੇ ਬੰਦ ਹੋਣ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿਚ ਹੋਈ ਚੁਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਿਨਾਂ ਰੈਲੀ ਦੇ ਹੀ ਪਰਤਣਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਖਰਾਬ ਮੌਸਮ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਠਿੰਡਾ ਤੋਂ ਸੜਕ ਰਸਤੇ ਜ਼ਰੀਏ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਜਾ ਰਹੇ ਸੀ। ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਪਿਆਰੇਆਣਾ ਵਿਚ ਹਾਈਵੇ ਬਲੌਕ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ 20 ਮਿੰਟ ਫਲਾਈਓਵਰ 'ਤੇ ਰੁਕ ਕੇ ਪਰਤਣਾ ਪਿਆ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਏਅਰਪੋਰਟ ਆ ਕੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਨੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਪਣੇ ਮੁੱਖ

ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਪੰਨਵਾਦ ਕਹਿਣਾ, ਮੈਂ ਬਠਿੰਡਾ ਏਅਰਪੋਰਟ ਜ਼ਿੰਦਾ ਪਰਤ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਚੁਕ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਘਿਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਜਸਟਿਸ ਇੰਦੂ ਮਲਹੋਤਰਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੀ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਆਉਣ ਦੀ ਸੂਚਨਾ 'ਤੇ ਫੇਰ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਚੌਕਸ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਜੇ ਇਸ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਾਰਜ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਕਲਪਨਾ ਚਾਵਲਾ ਦੇ ਬੁਲੰਦ ਹੌਸਲਿਆਂ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਵਿਸ਼ਵ ਦੀ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ਵੱਧਣ ਦਾ ਜਜ਼ਬਾ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ : ਰਾਜਪਾਲ ਬੰਡਾਰੂ ਦੱਤਾਤਰੇਯ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਭਾਰਤ ਦੀ ਬੇਟੀ ਕਲਪਨਾ ਚਾਵਲਾ ਦੇ ਬੁਲੰਦ ਹੌਸਲਿਆਂ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਵਿਸ਼ਵ ਦੀ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ਵੱਧਣ ਦਾ ਜਜ਼ਬਾ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਬੰਡਾਰੂ ਦੱਤਾਤਰੇਯ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਕਲਪਨਾ ਚਾਵਲਾ ਦੀ 19ਵੀਂ ਬਰਸੀ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕਹੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਲਪਨਾ ਚਾਵਲਾ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਲਈ ਆਦਰਸ਼ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨੂਨ, ਸੰਘਰਸ਼, ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਭਾਰਤ ਦ ਬੇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਕਲਪਨਾ ਚਾਵਲਾ ਦਾ ਜਨਮ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ

ਕਰਨਾਲ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੁਲਾੜ ਵਿਚ ਉਡਾਨ ਭਰ ਕੇ ਦੇਸ਼-ਦੁਨਿਆ ਵਿਚ ਸੂਬੇ ਦਾ ਨਾਂਅ ਰੋਸ਼ਨ ਕੀਤਾ। ਸ੍ਰੀ ਦੱਤਾਤਰੇਯ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਲਪਨਾ ਚਾਵਲਾ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਖੋਜ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵੱਧਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਸਿਖਿਅਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਈ ਮਹੱਤਵਕਾਂਗੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਚੁੱਕ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਅੱਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕਲਪਨਾ ਚਾਵਲਾ ਤ ਹੋਰ ਮਹਾਨ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਸੰਘਰਸ਼ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੋ ਕੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਬੇਟੀਆਂ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਚ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਦੇਸ਼

ਦਾ ਨਾਂਅ ਰੋਸ਼ਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਦੱਤਾਤਰੇਯ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ

ਵੱਲੋਂ ਮਹਿਲਾ ਸ਼ਕਤੀਕਰਣ ਲਈ ਬੇਟੀ ਬਚਾਓ-ਬੇਟੀ ਪੜ੍ਹਾਓ, ਵਨ ਸਟਾਪ ਸੈਂਟਰ, ਵੂਮੈਨ ਹੈਲਪਲਾਇਨ, ਉੱਜਵਲਾ, ਸਵਾਧਾਰ ਗ੍ਰਹਿ ਤੇ ਮੁਦਰਾ ਯੋਜਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮੁਦਰਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੁਲ 70 ਫੀਸਦੀ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਟਾਟਅਪ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ 60, 000 ਨਵੇਂ ਸਟਾਟਅਪ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 45 ਫੀਸਦੀ ਵਿਚ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਹੈ। ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਲਾਭਵੰਦ ਹੋ ਕੇ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਚੁਹਲੇ-ਚੈਕੇ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵੱਧ

ਸਵੈ ਸਹਾਇਤਾ ਸਮੂਹਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਯਕੀਨੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਟਾਟਅਪ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਵੱਧਾਉਣ ਲਈ ਐਮ.ਐਸ.ਐਮ.ਈ. ਵਿਭਾਗਾਂ ਦਾ ਸਿਰਜਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕਰਨਾਲ ਵਿਚ ਕਲਪਨਾ ਚਾਵਲਾ ਦੇ ਨਾਂਅ ਨਾਲ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਜਲ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਇਕ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਪਹਿਲ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਸੂਬੇ ਦੀ ਬੇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਕਲਪਨਾ ਦੇ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਸਿਖਿਆ ਮਿਲੇਗੀ।

ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸਘਾਤ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਮੋਦੀ ਦੀ ਅਰਥੀ ਸਾੜੀ

ਜਲੰਧਰ : ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਚੱਲੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਮੌਕੇ ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚੇ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਲਿਖਤੀ ਸਮਝੌਤੇ ਮੁਤਾਬਕ ਕਿਸਾਨੀ ਮੰਗਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਰੋਸ ਵਜੋਂ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਸੱਦੇ ਉਤੇ ਅੱਜ ਮਹਿਲਾ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਨੇ ਇੱਥੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸਘਾਤ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਮਹਿਲਾ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਰਾਜੂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀਆਂ ਬੀਬੀਆਂ ਨੇ ਰਾਮਾ ਮੰਡੀ ਨੇੜੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਦੀ ਅਰਥੀ ਨੂੰ ਸਾੜਿਆ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ

ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਕਿਸਾਨ ਬੀਬੀ ਰਾਜੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚੇ ਨਾਲ ਫਲ-ਕਪਟ ਕਰਕੇ ਲਿਖਤੀ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲੰਘਣ ਪਿੱਛੋਂ ਵੀ ਐੱਮਐੱਸਪੀ ਲਈ ਸਾਂਝੀ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਉਣ ਸਮੇਤ ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਮੰਗ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਰੋਸ ਵਜੋਂ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਵਿਆਪੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸਘਾਤ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸਾਹਿਤ ਵਿਗਿਆਨ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਮਾਸਿਕ ਇਕੱਤਰਤਾ

ਮੋਹਾਲੀ : ਸਾਹਿਤ ਵਿਗਿਆਨ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਮਾਸਿਕ ਇਕੱਤਰਤਾ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਮੋਹਾਲੀ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਜਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਜੇ.ਐਸ. ਖੁਸ਼ਦਿਲ (ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਜਜ), ਸ੍ਰੀ ਵਿਜੇ ਕਪੂਰ (ਸਮਾਜ ਸੇਵਕ), ਡਾ: ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਪਤੰਗ ਅਤੇ ਸੇਵੀ ਰਾਇਤ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਸਨ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸ੍ਰੀ ਮਲਕੀਤ ਨਾਗਰਾ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਧਾਰਮਿਕ ਗੀਤ ਗਾਉਣ ਨਾਲ ਹੋਈ। ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਬੂਹਾ, ਪਰੋਮਿਲਾ ਵਰਮਾ, ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੱਧੂ, ਸੇਵੀ ਰਾਇਤ ਅਤੇ ਗੁਰਦਰਸ਼ਨ ਮਾਵੀ ਨੇ ਵੋਟਾਂ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਬਾਰੇ ਵਧੀਆ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਸੁਣਾਈਆਂ। ਡਾ: ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਪਤੰਗ ਜੀ ਨੇ ਅਜ ਤੋਂ ਪੰਜਾਹ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਬਾਰੇ ਰੌਚਿਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ। ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਹਲ, ਨਵਨੀਤ ਕੌਰ, ਸ਼ਾਇਰ ਭੱਟੀ, ਐਮਐਲ ਅਰੋੜਾ, ਪਾਲ ਅਜਨਬੀ ਅਤੇ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸ਼ਾਇਰ ਨੇ ਵਧੀਆ ਗਜ਼ਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਰਤਾਰੇ ਬਾਰੇ ਸਭ ਦਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ। ਦਰਸ਼ਨ ਤਿੱਠਾ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਲਹਿਲੀ, ਦਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਢਿੱਲੋਂ, ਬਾਬੂ ਰਾਮ ਦੀਵਾਨਾ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਵਾਲੀਆ ਨੇ ਗੀਤ ਗਾ ਕੇ ਚੰਗੀ ਵਾਹ ਵਾਹ ਖੱਟੀ। ਹਰਮਿੰਦਰ ਕਾਲੜਾ ਨੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਅਤੇ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਪਾਈ। ਖੁਸ਼ਦਿਲ ਜੀ ਨੇ ਲੇਖਕਾਂ ਅਤੇ ਕਵੀਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਉੱਚੇ ਖਿਆਲਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਿੱਤੀ। ਉਹਨਾਂ ਕਈ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਸੀ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਸ੍ਰੀ ਵਿਜੇ ਕਪੂਰ ਜੀ ਨੇ ਅੱਜ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦਿਆਂ ਲੇਖਕਾਂ ਦੇ ਮਸਲੇ ਹੱਲ

ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ। ਸੇਵੀ ਰਾਇਤ ਨੇ ਸਭ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਸਟੇਜ ਸੰਚਾਲਨ ਗੁਰਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਮਾਵੀ ਨੇ ਵਧੀਆ ਵੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪਰਮਜੀਤ ਪਰਮ, ਦਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਚੌਧਰੀ ਕਿਸ਼ੋਰੀ ਲਾਲ, ਜਸਪਾਲ ਕੰਵਲ, ਹਰਬੰਸ ਸੋਢੀ, ਜਗਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੀਤ ਮਾਨ, ਹਰਜੀਤ ਕੌਰ, ਨਵਨੀਤ ਕੌਰ, ਰਾਣਾ ਬੁਲਪੁਰੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਲਾਲ ਕਿਲ੍ਹੇ 'ਤੇ ਖਾਲਸਾਈ ਝੰਡਾ ਝੁਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਜੁਗਰਾਜ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਨਮਾਨ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ - ਕਿਸਾਨ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੌਰਾਨ 26 ਜਨਵਰੀ 2021 ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਲਾਲ ਕਿਲ੍ਹੇ 'ਤੇ ਖਾਲਸਾਈ ਝੰਡਾ ਝੁਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨ ਭਾਈ ਜੁਗਰਾਜ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਦਾ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਸਿੱਖ ਯੂਥ ਆਫ ਪੰਜਾਬ, ਸਿੱਖ ਯੂਥ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਅਤੇ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਖਾਲਸਾਈ ਜੈਕਾਰਿਆਂ ਦੀ ਭਰਵੀਂ ਗੂੰਜ 'ਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਭਾਈ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੰਡ, ਸਿੱਖ ਯੂਥ ਆਫ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਮੂਨਕਾਂ, ਸਿੱਖ ਯੂਥ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਅਤੇ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਕੰਵਰ

ਚੜ੍ਹਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਲਾਲ ਕਿਲ੍ਹੇ 'ਤੇ ਖਾਲਸਾਈ ਝੰਡਾ ਝੁਲਾਉਣ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਘਟਨਾ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਮਨਾਉਂਦਿਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਪੁੱਜ ਕੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ

ਸੰਯੁਕਤ ਸਮਾਜ ਮੋਰਚੇ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਵ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਪਹਿਲ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣਾ : ਡਾ ਸਵੈਮਾਨ ਸਿੰਘ

ਡਾ ਸਵੈ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਸੰਯੁਕਤ ਸਮਾਜ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਐੱਮ ਐੱਲ ਏ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਅਰਜ਼ਦੀਪ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪੋਸਟਰ ਰਿਲੀਜ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖੁਣ ਖੁਣ।

ਟਾਂਡਾ ਉਤਮੁੜ (ਰਾਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ) ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਲੋੜ ਹੈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਭੇ ਕਰਨ ਦੀ ਜੇਕਰ ਇਹ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਫਿਰ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਫਿਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਥੋਪੇ ਜਾਣਗੇ। ਸੰਯੁਕਤ ਸਮਾਜ ਮੋਰਚੇ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮਕਸਦ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅੱਗੇ ਖੜ੍ਹਨਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਡਾ. ਸਵੈ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਸੰਯੁਕਤ ਸਮਾਜ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਵੱਡੇ ਆਗੂ ਨੇ ਹਲਕਾ ਉਤਮੁੜ ਤੋਂ ਐਲਾਨੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਡਾ. ਅਰਜ਼ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੋਸਟਰ

ਰਿਲੀਜ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਕੀਤਾ। ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਡਾ. ਸਵੈਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਛਿੱਕੇ ਟੰਗ ਕੇ ਆਪਣਾ ਰਾਜਨੀਤਕ ਲਾਹਾ ਲੈ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦਾ ਮਸਲਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਬੋਲੀ ਦਾ ਮਸਲਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਦਾ ਮਸਲਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਵਾਨੀ ਦਾ ਮਸਲਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਛੜਿਆ ਰਾਜ ਹੈ ਜੇਕਰ

ਸੰਯੁਕਤ ਸਮਾਜ ਮੋਰਚਾ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਡਾ. ਅਰਜ਼ਦੀਪ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਥੇ ਮੇਨ ਮੁੱਦਾ ਬਾਹਰੋਂ ਆਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਤਾਂ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦਾ ਹੈ ਸਿੱਖਿਆ ਸਬੰਧੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ ਸਮਾਜ ਮੋਰਚੇ ਦਾ ਮੁੱਖ ਏਜੰਡਾ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣਾ ਹੈ। ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਕਿਵੇਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣੇ ਹਨ। ਕਿਵੇਂ ਸਿੱਖਿਅਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਸੂਹਾ ਨੂੰ ਜਿਤਾਉਣ ਲਈ ਸਲੇਮਪੁਰ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਵੱਡਾ ਇੱਕਠ

ਟਾਂਡਾ ਉਤਮੁੜ (ਰਾਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ) ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਸੰਯੁਕਤ ਭਾਜਪਾ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਲੋਕ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਸੂਹਾ ਨੂੰ ਜਿਤਾਉਣ ਲਈ ਸਲੇਮ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਵੱਡਾ ਇੱਕਠ ਕੀਤਾ। ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਸੂਹਾ ਨੇ ਵੱਡੇ ਇੱਕਠ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸਮੂਹ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਰਿਣੀ

ਰਹਿਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਦਿਓ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਦੱਸਾਂਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਹਾਰਾਂ ਜਾਂ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਸਲੇਮਪੁਰ ਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦੀ ਰਹਾਂਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੰਨਾ ਮਾਣ ਸਨਮਾਨ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹਾਂਗਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਇੱਕਜੁੱਟਤਾ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦੇ ਹੋਏ

ਜਿੱਥੇ ਦਸੂਹਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਉਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆ ਬਾਰੇ ਵੀ ਦਸੂਹਾ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਕਨਵਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖੁਸ਼ਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਿੱਟੂ ਸਲੇਮਪੁਰ ਬੋਥੀ ਸਲੇਮਪੁਰ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਆਦਿ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਕਲਾ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਤੇ ਮਗਰੋਂ ਜੁਗਰਾਜ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ (ਪਿੰਡ ਸ਼ਹੀਦ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਵਾਂ) ਅਤੇ ਗਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਆ ਗਿਆ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਟਰੈਕਟਰ ਮਾਰਚ ਦੌਰਾਨ ਲਾਲ ਕਿਲ੍ਹੇ 'ਤੇ ਝੰਡਾ ਝੁੱਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਜੁਗਰਾਜ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਇਨਾਮ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਜੁਗਰਾਜ ਸਿੰਘ ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਰੂਪੋਸ਼ ਰਿਹਾ। ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਕੰਵਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਉਪਰਾਲੇ ਸਦਕਾ ਜੁਗਰਾਜ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਮਿਲੀ ਤੇ ਬਾਅਦ 'ਚ ਪੱਕੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਵੀ ਮਿਲ ਗਈ ਸੀ। ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਚੀਫ ਭਾਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਜਰਨੈਲ ਬਾਬਾ ਬਘੇਲ ਸਿੰਘ ਵਾਂਗ 238 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਲਾਲ ਕਿਲ੍ਹੇ 'ਤੇ ਜੁਗਰਾਜ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਖਾਲਸਾਈ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਝੁਲਾਅ ਕੇ ਸ਼ਾਨਾਮੱਤਾ ਇਤਿਹਾਸ ਸਿਰਜਿਆ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕੌਮ ਨੂੰ ਸਦੀਆਂ ਤੱਕ ਮਾਣ ਰਹਾ।

● ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ 1990 ਵਾਲਾ ਮਾੜਾ ਬਣਾਕੇ ਹਿੰਦੂ ਸਿੱਖਾਂ 'ਚ ਪਾੜਾ ਪਾਕੇ ਨਰਕਰ ਫੈਲਾਉਣੀ ਚੁੰਦਾ, ਇਹ ਪਰਿਵਾਰ ਪੰਥ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਕਰਿਕੇ ਵੋਟਾਂ ਵਟੋਰਦਾ ਰਿਹਾ
 ● ਇਹ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਚੁੰਦਾ ਰਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕੋਈ ਬੀਜੇਪੀ ਨਾਲ ਜਾਏ ਤਾਂ ਪਾਪੀ ਇਹ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਨਾਲ ਜਾਣ ਤਾਂ ਵੱਡੇ ਪੰਥਕ ਇਹ ਨੇ ਅਸਲ 'ਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਲਈ ਖਤਰਾ : ਸ. ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿਰਸਾ

ਮੁੰਡੇ ਨਾਲ ਅਸ਼ਲੀਲ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਨੂੰ 15 ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਕੈਦ

ਮਿਨੀਪੋਲਿਸ ਵਿਚ ਇਕ ਸੰਘੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਇਕ ਅਮਰੀਕੀ ਨੂੰ ਇਕ 16 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਨਾਲ ਅਸ਼ਲੀਲ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ 15 ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਹੈ। ਨਿਆਂ ਵਿਭਾਗ ਅਨੁਸਾਰ ਜੱਜ ਨੈਨਸੀ ਈ ਬਰਾਸੇਲ ਨੇ 41 ਸਾਲਾ ਭਾਰਤੀ ਨੀਰਜ ਚੋਪੜਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਜੁਲਾਈ 2019 ਵਿਚ ਇਕ ਜਹਾਜ਼ ਵਿਚ ਵਾਪਰੀ ਸੀ। ਬੋਸਟਨ ਤੋਂ ਮਿਨੀਪੋਲਿਸ ਜਾ ਰਹੇ ਜਹਾਜ਼ ਵਿਚ ਉਡਾਣ ਦੌਰਾਨ ਨੀਰਜ ਚੋਪੜਾ ਨੇ ਮੁੰਡੇ ਨਾਲ ਅਸ਼ਲੀਲ ਹਰਕਤਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਿਸ ਦਾ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ

ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਘਟਨਾ ਸਮੇਂ ਨੀਰਜ ਚੋਪੜਾ ਸੌਂ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਇਹ ਘਟਨਾ ਇਕ ਸੁਪਨੇ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਪਰੀ ਹੈ।

ਉਤਰੀ ਕੈਰੋਲੀਨਾ 'ਚ ਖਾਦ ਪਲਾਂਟ ਨੂੰ ਲੱਗੀ ਭਿਆਨਕ ਅੱਗ ਨਾਲ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ

ਆਸ ਪਾਸ ਦਾ ਖੇਤਰ ਕਰਵਾਉਣਾ ਪਿਆ ਖਾਲੀ

ਉਤਰੀ ਕੈਰੋਲੀਨਾ ਦੇ ਵਿੰਸਟਨ-ਸਾਲੇਮ ਵਿਚ ਵਿੰਸਟਨ ਵੀਵਰ ਫਰਟੀਲਾਈਜ਼ਰ ਪਲਾਂਟ ਨੂੰ ਲੱਗੀ ਭਿਆਨਕ ਅੱਗ ਕਾਰਨ ਆਸ ਪਾਸ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਥੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਅੱਗ ਨਾਲ ਪਲਾਂਟ ਦਾ ਕਾਫੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਣ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਹੈ। ਵਿੰਸਟਨ ਸਾਲੇਮ ਦੇ ਅੱਗ ਬੁਝਾਊ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਟਰੇ ਮਾਯੋ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅੱਗ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਫੈਲਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। 6000 ਦੇ ਆਸ ਪਾਸ ਸਥਾਨਕ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਉਥੋਂ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਵੇਕ ਫਾਰੈਸਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਤੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਜੇਲ ਦੇ 200 ਤੋਂ ਵਧ ਕੇਦੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਲਾਂਟ ਵਿਚ 600 ਟਨ ਅਮੋਨੀਅਮ ਨਾਈਟਰੇਟ ਤੇ 5000 ਟਨ ਤਿਆਰ ਖਾਦ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਅੱਗ ਨਾਲ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਲਾਂਟ ਦੇ ਇਕ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚੌਕਸ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਭਰ 'ਚ ਮਨਾਇਆ ਵਿਸ਼ਵਾਸਘਾਤ ਦਿਵਸ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚੇ ਵੱਲੋਂ ਅੱਜ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਖਿਲਾਫ ਦਿੱਤੇ ਗਏ 'ਵਿਸ਼ਵਾਸਘਾਤ ਦਿਵਸ' ਦੇ ਸੱਦੇ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਭਰ 'ਚ ਭਰਵਾਂ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲਿਆ। ਮੋਰਚੇ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਦਸੰਬਰ 2021 ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅੰਦੋਲਨਕਾਰੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਤੋਂ ਮੁਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਕੋਲ ਮੁੜ ਅੰਦੋਲਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਨਹੀਂ ਬਚੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਭੇਜ ਕੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਅਦੇ ਯਾਦ ਕਰਾਉਣ। ਮੋਰਚੇ ਵੱਲੋਂ ਅੱਜ ਦੇ ਹੁੰਗਾਰੇ ਮਗਰੋਂ 'ਮਿਸ਼ਨ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼' ਤਹਿਤ ਨਵੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਹਿਦ ਵੀ ਲਿਆ। ਲੱਖਾਂ ਕਿਸਾਨ ਵਿਸ਼ਵਾਸਘਾਤ ਦਿਵਸ ਮਨਾਉਣ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਉਤਰੇ। ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਤਾਲਮੇਲ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਡਾ. ਦਰਸ਼ਨ ਪਾਲ, ਹਨਨ ਮੌਲਾ, ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਡੱਲੇਵਾਲ, ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਗਰਾਹਾਂ, ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਕੱਕਾ, ਯੁੱਧਵੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਯੋਗੇਂਦਰ ਯਾਦਵ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਭਰ 'ਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ 'ਵਿਸ਼ਵਾਸਘਾਤ ਦਿਵਸ' ਮਨਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਸੈਕਟੋਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਅਤੇ ਤਹਿਸੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਰੋਸ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਲੈਕਟਰਾਂ, ਐੱਸਡੀਐੱਮਜ਼ ਅਤੇ ਏਡੀਐੱਮਜ਼ ਰਾਹੀਂ

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਨਾਮ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪੁਤਲੇ ਸਾੜੇ ਗਏ। ਪੰਜਾਬ, ਦਿੱਲੀ, ਹਰਿਆਣਾ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਬਿਹਾਰ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ, ਕਰਨਾਟਕ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਤਿਲਗਾਨਾ, ਉੜੀਸਾ, ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ, ਰਾਜਸਥਾਨ, ਗੁਜਰਾਤ, ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਮਾਰਚ ਕੱਢੇ ਗਏ ਅਤੇ ਪੁਤਲੇ ਫੂਕੇ ਗਏ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਅਣਥੱਕ ਯਤਨਾਂ ਨਾਲ ਲੋਕਭਾਉਣ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਮੰਦੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ

ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਕਰਨਾ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੋਰਚੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਅਦਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਸਬਰ ਨੂੰ ਨਾ ਵੰਗਾਰਨ ਦੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਵਾਅਦਿਆਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਪੂਰਾ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਕੋਲ ਮੁੜ ਤੋਂ ਅੰਦੋਲਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਨਹੀਂ ਬਚੇਗਾ। ਮੋਰਚੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਕਾਰ ਆਰਥਿਕ ਸਰਵੇਖਣ ਰਿਪੋਰਟ 'ਚ ਮੌਜੂਦਾ ਐੱਮਐੱਸਪੀ (ਐਲਾਨ) ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਤੇ ਵਰਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਲਾਗਤ ਫਾਰਮੂਲੇ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਝੂਠਾਂ 'ਤੇ ਕਾਇਮ ਹੈ।

ਹਲਕਾ ਉੜਮੁੜ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਦੇ ਹੱਕ 'ਚ ਮਾਰਿਆ

ਟਾਂਡਾ ਉੜਮੁੜ (ਰਾਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ) : ਹਲਕਾ ਉੜਮੁੜ ਤੋਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਦੀ ਜਿੱਤਣ ਦੀ ਪੁਨੀਸ਼ਨ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਲੋਕ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ

ਹਲਕਾ ਟਾਂਡਾ ਵਿਖੇ ਆਪਣੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਤੋਰਦਿਆਂ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਕਾਂਗਰਸ ਅਕਾਲੀ ਅਤੇ ਬੀਜੇਪੀ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਵਾਇਤੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸੱਤਾ ਤੋਂ ਲਾਹੁਣ ਲਈ ਉਤਾਵਲੇ ਬੇਠੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਿਵਾਇਤੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਝੂਠ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਅਸੀਂ

ਆਪਣੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਲੀਡ ਨਾਲ ਜਿੱਤਾਂਗੇ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਵਾਂਗੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਬਕਾ ਐਮਸੀ ਜਗਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਜੱਗੀ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ ਟਾਂਡਾ, ਬਾਬਲਾ, ਵਿਕਾਸ ਮੈਦਾਨ ਆਦਿ ਹੋਰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁਧ ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਕਰਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਬਹਿਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 11 ਫਰਵਰੀ ਤਕ ਮੁਲਤਵੀ

ਫ਼ਰੀਦਕੋਟ : ਭਾਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਭਰ ਵਿਚ ਚੋਣ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਜ਼ੋਰਾਂ 'ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਉਪਰ ਹੀ ਟਿਕੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਪਰ ਬੇਅਦਬੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਲਈ ਬਰਗਾੜੀ ਅਤੇ ਬਹਿਬਲ ਵਿਖੇ ਮੋਰਚੇ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹਨ ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਬੇਅਦਬੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵੀ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਬੇਅਦਬੀ ਕਾਂਡ ਦਾ ਇਨਸਾਫ਼ ਮੰਗ ਰਹੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਉਪਰ 14 ਅਕਤੂਬਰ 2015 ਨੂੰ ਢਾਹੇ ਗਏ ਪੁਲਿਸੀਆ ਅੱਤਿਆਚਾਰ ਵਾਲੇ ਬਹਿਬਲ ਕਲਾਂ ਗੋਲੀਕਾਂਡ ਦੀ ਅੱਜ ਇਥੇ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਲੇਖੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁਧ ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਕਰਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਬਹਿਸ ਹੋਣੀ ਸੀ ਪਰ ਉਕਤ ਕੇਸ 'ਚ ਮੁਲਜ਼ਮ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਸਾਬਕਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਚਰਨਜੀਤ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਮਨਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਸਾਬਕਾ ਅਕਾਲੀ ਵਿਧਾਇਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਏ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿਤੀ ਗਈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਬਕਾ ਆਈ.ਜੀ. ਪਰਮਰਾਜ ਸਿੰਘ ਉਮਰਾਨਗਲ, ਐਸ.ਪੀ. ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ,

ਸਾਬਕਾ ਐਸ.ਐਚ.ਓ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੁਲਾਰ, ਪੰਕਜ ਮੋਟਰਜ਼ ਦੇ ਮਾਲਕ ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ ਅਤੇ ਸੁਹੇਲ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਅਦਾਲਤ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਘਟਨਾ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਗੋਲੀ ਨਾਲ ਦੋ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋ ਗਈਆਂ, ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਗਠਜੋੜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਉਪਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਰੀਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਟੈਂਪਰ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲੱਗੇ, ਅਸਲ ਸਬੂਤ ਮਿਟਾ ਕੇ ਨਕਲ ਸਬੂਤ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਵਾਲੇ ਅਨੇਕਾਂ ਮਾਮਲੇ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੇ ਜਨਤਕ ਕੀਤੇ। ਹੁਣ ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਅਗਲੀ ਤਰੀਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 11 ਫਰਵਰੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਪਾ ਕੇ ਕੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਨੇ ਬਾਦਲ: ਮਾਨ ਅਮਰਗੜ੍ਹ - ਹਲਕਾ ਅਮਰਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਤੇ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਸਲਾਰ, ਬੁਰਜ, ਨਾਗੀਕੇ, ਬਾਠਾਂ, ਚਪੜੌਦਾ, ਹੁਸੈਨਪੁਰਾ, ਭੂਸਮੀ ਆਦਿ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਦੌਰਾਨ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਬਾਦਲਾਂ ਨੇ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਹਿੰਦੂਸਤਾਨ ਤੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਸ਼ਦ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਪਾ ਕੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਪੰਥ ਦੇ ਦੋਖੀ ਹੋਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਦਲ ਹੁਣ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਨਾਂ ਵਰਤਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਿਕ ਆਏ ਦਿਨ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਅਤਿਵਾਦੀ ਦੱਸਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਪਾ ਕੇ ਬਾਦਲ ਕੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ? ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਬੀਬੀ ਨਾਲ ਜਬਰ-ਜਨਾਹ ਅਤੇ ਤਖ਼ੱਦਦ ਦੀ ਘਟਨਾ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਮਿਊਨਿਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਧੁਮਧਾਮ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਦੂਤ Consulate General of India, Dr. TV Nagendra Prasad ਦਾ ਨਿੱਘਾ ਸਵਾਗਤ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਜਿਵੇਂ ਭਾਰਤ ਹੀ ਹੋਵੇ ਰਾਜਦੂਤ Nagendra Prasad ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਆਪਣਾ ਬੇਹਿਸਾਬ ਖੂਨ ਡੋਲਿਆ : ਸ੍ਰੀ ਰਾਜ ਭਨੋਟ

ਮਿਲਪੀਟਸ /ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ : ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਮਿਊਨਿਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਭਾਰਤੀ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ 26 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਹੱਸ ਖੇਡਕੇ ਗਿੱਧੇ ਭੰਗੜੇ ਨਾਚ ਗਾਣੇ ਨਾਲ ਧੁਮਧਾਮ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਮਿਊਨਿਟੀਆਂ

ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਟੇਟਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਸਨਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਵਿਖੇ ਨਵੇਂ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਦੂਤ ਕਾਂਉਸਲ ਜਨਰਲ ਨਗਿੰਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਦਾ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਮਿਊਨਿਟੀਆਂ ਨੇ ਭਰਵਾਂ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਿਲੀਕੋਨ ਆਂਧਰਾ,

ਕੰਡੜਾਕੋਟਾ, ਉੜੀਆ, ਗੁਜਰਾਤੀ, ਯੂਨਾਈਟਡ ਪੰਜਾਬੀ ਫਰੰਟ, ਮਾਂ ਦੁਰਗਾ ਪਰਿਵਾਰ, ਗੁਜਰਾਤੀ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਟੇਟਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਮੁੱਖ

ਮਹਿਮਾਨ ਰਾਜਦੂਤ Nagendra Prasad ਨੇ ਕਿਹਾ ਕੀ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਜਿਵੇਂ ਭਾਰਤ ਹੀ ਹੋਵੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਜ ਦੇ ਦਿਨ ਉਪਰ ਸਭ ਨੂੰ ਵਧਾਈਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਉਘੇ ਆਗੂ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜ ਭਨੋਟ ਨੇ ਆਏ ਹੋਏ ਸਭ

ਇਸ ਯਾਦਗਾਰੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀਆਂ ਝਲਕੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦੀ ਜੁਬਾਨੀ।

ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਮਿਊਨਿਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਧੁਮਧਾਮ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਦੂਤ Consulate General of India, Dr. TV Nagendra Prasad ਦਾ ਨਿੱਘਾ ਸਵਾਗਤ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਜਿਵੇਂ ਭਾਰਤ ਹੀ ਹੋਵੇ ਰਾਜਦੂਤ Nagendra Prasad ਪੰਜਾਬੀਆ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਆਪਣਾ ਬੇਹਿਸਾਬ ਖੂਨ ਡੋਲਿਆ : ਸ੍ਰੀ ਰਾਜ ਭਨੋਟ

ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦਾ ਤਹਿ ਦਿਲ ਤੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਬੇਹਿਸਾਬ ਖੂਨ ਡੋਲਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜਾਕੇ ਭਾਰਤ ਨੇ ਫਰੰਗੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਦਾ ਰਸਤਾ ਦਿਖਾਇਆ।

ਭਾਰਤੀ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ 26 ਜਨਵਰੀ 'ਚ ਪਹੁੰਚੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਦਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦਾ ਰਾਜਦੂਤ Nagendra Prasad ਨੇ ਤਹਿ ਦਿਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਯਾਦਗਾਰੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੋ ਨਿਬੜਿਆ।

ਇਸ ਯਾਦਗਾਰੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀਆਂ ਝਲਕੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦੀ ਜੁਬਾਨੀ।

ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਪੰਥ ਦੇ ਹੱਕਾਂ, ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਵਾਜ਼ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ
ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕੀਮਤੀ ਵੋਟ ਪਾ ਕੇ ਕਾਮਯਾਬ ਕਰੋ।

ਹਲਕਾ

ਅਮਰਗੜ

ਸਫਾ 1 ਦੀ ਬਾਕੀ

ਮਨੁੱਖਤਾ ਹੋਈ ਸ਼ਰਮਸਾਰ...

ਜੁਲਮ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਇਸ ਲੜਕੀ ਦਾ ਕਸੂਰ ਸਿਰਫ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਲੜਕੇ ਦੇ ਇਕਤਰਫਾ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਅਨੈਤਿਕ ਸੰਬੰਧ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਿਕ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਕਸਤੂਰਬਾ ਨਗਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਇਕ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਕਰੀਬ 20 ਸਾਲਾ ਵਿਆਹੁਤਾ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਸਥਾਨਕ ਹਿੰਦੂ ਲੜਕਾ ਇਕਤਰਫਾ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਲਗ ਪਿਆ। ਜਦ ਲੜਕੀ ਨੇ ਇਸ ਲੜਕੇ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਵਿਆਹੁਤਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਇਕ ਬੱਚਾ ਵੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੜਕੇ ਨੇ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਲਈ। ਲੜਕੇ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੜਕੇ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕੀਤਾ ਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਨਾਲ ਕਰੂਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਪਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਵੀਡੀਓ ਮੁਤਾਬਿਕ ਲੜਕੇ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਤੇ ਕੁਝ ਲੜਕਿਆਂ ਨੇ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਫਲੀਆਂ ਵਾਂਗ ਬਹੁਤ ਹੀ ਬੇਦਰਦੀ ਨਾਲ ਕੁਟਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮੂਹਿਕ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਲੜਕੀ ਚੀਕਾਂ ਮਾਰਦੀ ਰਹੀ ਪਰ ਕਿਸੇ ਜਾਲਮ ਨੂੰ ਉਸ ਬੱਚੀ ਤੇ ਤਰਸ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਇਥੇ ਹੀ ਬਸ ਨਹੀਂ ਉਸ ਲੜਕੀ ਦੇ ਕੇਸ ਕਤਲ ਕਰਕੇ ਉਸ ਲੜਕੀ ਦਾ ਮੂੰਹ ਕਾਲਾ ਕਰਕੇ ਕਮੀਨਗੀ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਪਾਰ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੇ ਗਲ ਵਿਚ ਜੁੱਤੀਆਂ ਦਾ ਹਾਰ ਪਾ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੜਕ ਦੇ ਘੁਮਾਇਆ ਗਿਆ। ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਤਮਾਸ਼ਬੀਨ ਭੀੜ ਚੁਪਚਾਪ ਤਮਾਸ਼ਾਈ ਬਣ ਕੇ ਦੇਖਦੀ ਰਹੀ। ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਰਕੁਟਾਈ ਕਾਰਨ ਉਸ ਲੜਕੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਹਰ ਵਾਰ ਕਹਿੰਦੇ ਨਹੀਂ ਬਕਦੇ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਹਰ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਸੀਸੀ ਟੀਵੀ ਕੈਮਰੇ ਲੱਗੇ ਹਨ ਤੇ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਮਾਡਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਵਾਪਰੀ ਘਟਨਾ ਨੇ ਦਸ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਮਾਡਲ ਦਾ ਸੱਚ ਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਘਟਨਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ 8 ਔਰਤਾਂ, 3 ਲੜਕਿਆਂ ਤੇ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਲਿਆ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਪੁਲਿਸ ਤੇ ਆਰਏਐਫ ਤੈਨਾਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਸੂਤਰ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨਕਲੀ ਸ਼ਰਾਬ, ਨਸ਼ੇ ਦਾ ਵਪਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਚਰਚਿਤ ਵੀਡੀਓ ਵਿਚਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਖੁਦ ਵੀ ਅਨੈਤਿਕ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਰਾ ਇਲਾਕਾ ਹੀ ਬਦਮਾਸ਼ਾਂ ਦਾ ਗੜ੍ਹ ਹੈ। ਪੀੜਤ ਕੁੜੀ ਦੀ 18 ਸਾਲਾ ਛੋਟੀ ਭੈਣ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਬਦਮਾਸ਼ਾਂ ਨੇ ਕੁਛ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁੱਟਿਆ ਮਾਰਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਜੁਲਮ ਦਾ ਸਿਖਰ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਨਿਰਭਇਆ ਕਾਂਡ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੇ ਵਿਚ ਅੰਦੋਲਨ ਹੋਏ ਸਨ ਤੇ ਪੂਰਾ ਦੇਸ਼ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਅਜਿਹੀ ਮਿਸਾਲੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਜੁਅਰਤ ਨਾ ਕਰੇ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੇ ਮੁਗਲਿਆਂ ਜੁਲਮਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮਾਤ ਪਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਨੌਜੁਆਨ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਣ-ਮਨੁੱਖੀ ਤਸੱਦਦ ਜੁਲਮ ਦੀ ਸਿਖਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਮਿਲਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਜਲੀਲ ਕਰਨਾ ਮਾਨਵੀ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਵਾਪਰੀ ਇਸ ਮੰਦਭਾਗੀ ਘਟਨਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਹੋਰ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਬੇਵੱਸ ਅਤੇ ਇਕੱਲੀ ਲੜਕੀ 'ਤੇ ਸਮੂਹਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜੁਲਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ

ਅਫ਼ਸੋਸਨਾਕ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਔਰਤਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਸ ਕੱਟਣ ਅਤੇ ਮੂੰਹ ਕਾਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜੋ ਮਨੁੱਖਤਾ ਤੋਂ ਗਿਰੀ ਹੋਈ ਹਰਕਤ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇਹ ਸਮਾਜ ਦੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਕਲੰਕ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਬਖ਼ਸ਼ੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਅਤੇ ਇਕ-ਇਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਕੇ ਹਰ ਇਕ ਨੂੰ ਉਦਾਹਰਣ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਕਰੜੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਨਾ ਮਿਲੀਆਂ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੌਂਸਲੇ ਹੋਰ ਵਧਣਗੇ, ਜੋ ਸਮਾਜ ਲਈ ਘਾਤਕ ਹਨ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਹਰ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਲਈ ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੋ ਵੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇਣਗੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਾਂਗੇ। ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਵਾਪਰੀ ਹੌਲਨਾਕ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਕਲੰਕ ਦੱਸਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਕਾਰਾ ਭਾਰਤੀ ਸੱਭਿਅਤਾ ਦੇ ਡਿੱਗ ਚੁੱਕੇ ਮਿਆਰ ਦੀ ਮੁੱਠ ਬੋਲਦੀ ਤਸਵੀਰ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਆਗੂ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੰਡ ਨੇ ਸਖ਼ਤ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਸ ਨੀਚਤਾ ਨਾਲ ਚਿੱਟੇ ਦਿਨ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਜ਼ੂਮ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਨੇ ਇਕ ਔਰਤ ਦੇ ਕੇਸ ਕੱਟੇ, ਉਸਨੂੰ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ, ਪਬਲਿਕ ਵਿੱਚ ਜਲੀਲ ਕਰਕੇ ਘੁਮਾਇਆ, ਉਹ ਸਮਾਜ ਅੰਦਰ ਘਰ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਔਰਤ-ਵਿਰੋਧੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦਾ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਤਮ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਔਰਤ ਦੀ ਪੱਤ ਨਾਲ ਖੇਡਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਕੁਕਰਮ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਵੀ ਸਹਾਈ ਹੋਈਆਂ। ਉਹਨਾਂ ਇਸ ਘਿਨਾਉਣੇ ਕੁਕਰਮ ਲਈ ਜਿੰਮੇਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਤੋਂ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਵਲ ਇਸ ਨੀਚ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਖਾਮੋਸ਼ ਤਮਾਸ਼ਾ ਦੇਖਣ ਵਾਲੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਹਨ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਵੀ ਹਨ।

ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ

ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਵਲੰਦਰੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ੍ਰੀ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਕੇ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਦਰਦਨਾਕ ਬੇਸ਼ਰਮੀ ਵਾਲੀ ਘਟਨਾ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਫਿਰ 1984 ਦੇ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਦੇ ਦਰਦਨਾਕ ਯਾਦ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਕੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਸਟੇਟ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰ. ਸੰਸਾਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਲੜਕੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਘਟਨਾ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ, ਉਥੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮਦਦ ਵੀ ਕਰਨ। ਸ੍ਰ. ਮਾਨ ਨੇ ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਨਿਰਭਇਆ ਨਾਂ ਦੀ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਜਬਰ/ਜਨਾਹ ਦੀ ਘਟਨਾ ਹੋਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੂਰੇ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਰੋਸ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਤੇ ਕੈਂਡਲ ਮਾਰਚ ਕੱਢੇ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਇਕ ਨਿਰਦੋਸ਼, ਮਾਸੂਮ ਸਿੱਖ ਬੀਬੀ ਨਾਲ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਦੁਖਦਾਇਕ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਸੇ ਨੇ ਆਵਾਜ਼ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਉਠਾਈ? ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਹੋਏ ਜ਼ਾਲਮਾਨਾ ਵਿਵਹਾਰ ਸਬੰਧੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਸਮੁੱਚਾ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਇਕ ਸਾਜਸੀ ਹਮਲਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਵਿਰੁੱਧ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇਗਾ, ਉਥੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਯੂ.ਐਨ.ਓ. ਯੂ.ਐਸ. ਕਮਿਸ਼ਨ ਓਨ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਰਿਲੀਜੀਅਸ ਫਰੀਡਮ, ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ

ਸਬੰਧੀ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ, ਏਸ਼ੀਆ ਵਾਚ ਹਿਊਮਨਰਾਈਟਸ, ਅਮਨੈਸਟੀ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ, ਮਨਿਊਰਟੀ ਰਾਈਟਸ ਗਰੁੱਪ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ? ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਅਲਾਈਸ ਫਾਰ ਵੂਮੈਨ ਨੂੰ ਵੀ ਪੱਤਰ ਲਿਖੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਤੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫਿਰਕੂ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂਵਾਦ ਜਮਾਤਾਂ ਜੋ ਪੰਜਾਬ 'ਤੇ ਰਾਜ ਕਰਨ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਲੈ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਨਾ ਪਾਈਆਂ ਜਾਣ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਅਮੀਰ ਵਿਰਸੇ ਵਿਰਾਸਤ, ਸਭਿਆਚਾਰ, ਬੋਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦ ਕਰ ਦੇਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਆਖਰ 'ਚ ਉਮੀਦ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਹਿੰਦੂਵਾਦ ਫਿਰਕੂ ਸੋਚ ਵਾਲੀਆਂ ਜਮਾਤਾਂ ਬੀਜੇਪੀ-ਆਰਐਸਐਸ, ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹਾਰ ਦੇ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤਕੜੇ ਹੋ ਕੇ ਨਿਭਾਉਣਗੇ।

ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਅਣਮਨੁੱਖੀ ਘਟਨਾ ਜੁਲਮ ਦਾ ਸਿਖਰ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ

ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਮੁਗਲਾਂ ਵੇਲੇ ਹੁੰਦੇ ਤਸੱਦਦ ਨੂੰ ਵੀ ਮਾਤ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਛੇਤੀ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਸਾਲੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਵੇ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਹੋਰ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਬੇਵੱਸ ਅਤੇ ਇਕੱਲੀ ਲੜਕੀ 'ਤੇ ਸਮੂਹਿਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜੁਲਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਅਫ਼ਸੋਸਨਾਕ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਜੁਰਮ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬਖ਼ਸ਼ੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਲਈ ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਨਿਹੰਗ ਜਥੇਬੰਦੀ ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਦੇ ਮੁਖੀ ਬਾਬਾ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਦੁਖਦਾਈ ਦਸਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਜਾਂਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਆਗੂ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੰਡ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਜ਼ੂਮ ਨੇ ਜਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਔਰਤ ਦੇ ਕੇਸ ਕੱਟੇ, ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ ਅਤੇ ਜਲੀਲ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਘੁਮਾਇਆ, ਇਹ ਔਰਤ ਵਿਰੋਧੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੈ।

ਪਿਤਾ ਦੇ ਭੋਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ..

ਉਹ ਆਪਣੇ ਘਰ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਨਾ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੁਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ। ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਜੇਆਣਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ 22 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਭੋਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕੰਪਲੈਕਸ 'ਚ ਕਰੀਬ 20 ਮਿੰਟ ਤੱਕ ਉਹ ਪਰਿਵਾਰ ਤੇ ਦੂਸਰੇ ਗਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਦਸਤਾਰ ਸਜਾਈ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ 'ਚ ਹੀ ਲੰਗਰ ਛਕਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਠੀਕ 2 ਵਜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਟਿਆਲਾ ਵਾਪਿਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਤੇ ਹੋਏ ਹਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਲੋੜ ਅਮਰੀਕਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਹਰ ਸਮੇਂ ਖੜ੍ਹਨ ਦਾ ਭਰੋਸਾ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਡੀਸੀ : ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਲੋਕਲ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨਾਲ ਇਸ ਉਪਰ ਗੰਭੀਰ ਚਰਚਾ ਹੋਈ। ਉਹਨਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹਨ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਹਰ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਨੂੰ ਲੋਕਲ ਸਰਕਾਰ ਸਥਾਨਕ ਕਾਉਂਟੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਅਤੇ ਕਾਉਂਟੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ

ਜੋ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਹਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਨਫ਼ਰਤ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਹੈ (2019 ਤੋਂ 2020 ਤੱਕ ਕੁੱਲ 89 - 82% ਵਧੇ ਹਨ) ਇਹ

ਯੂਦੀਆਂ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਖ ਤੀਜੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਉਘੇ ਸਿੱਖ ਆਗੂ ਡਾ. ਰਾਜਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਸਥਾਨਕ ਕੇਸ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਫੰਡ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਹਰ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਖੋਜ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਵਾਪਰੀ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਘਟਨਾ ਸਬੰਧੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੱਲੋਂ ਬੱਚੀ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ ਦਿਵਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਕਸਤੂਰਬਾ ਨਗਰ, ਸਾਹਦਰਾ ਵਿੱਖੇ ਵਾਪਰੀ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਘਟਨਾ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਨੈਸ਼ਨਲ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੱਲੋਂ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿੰਗ ਦੀ ਕੌਮੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਸਮੀਤ ਕੌਰ ਬਿੰਦਰਾ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਪੱਛਮੀ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸੁਭਾਸ ਨਗਰ ਦੇ ਚੌਕ ਵਿੱਖੇ ਰੋਸ ਧਰਨਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੰਮਾ ਅਤੇ ਰਸਮੀਤ ਕੌਰ ਬਿੰਦਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੇ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ ਝੰਜੋੜ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਬੜੇ ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਇੰਨੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਵਾਪਰਦੀ ਰਹੀ ਅਤੇ ਪੁਸ਼ਾਸਨ ਕੁੰਭਕਰਨੀ ਨੀਂਦ ਸੁੱਤਾ ਰਿਹਾ। ਸੋਸਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਵਾਇਰਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਸ਼ਾਸਨ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮਰਵਾਹਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੜੇ ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਬੱਚੀਆਂ ਕਿੱਥੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਅੰਜੂ ਸਰਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗ੍ਰੀਵ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਦਖਲ ਦੇ ਕੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੀ ਘਟਨਾ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਅਕਸ

ਖਰਾਬ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਆਸਟ, ਪਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੱਭਰਵਾਲ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੱਭਰਵਾਲ, ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ, ਹੈਪੀ ਸਿੰਘ, ਕਨ੍ਹਈਆ ਲਾਲ, ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ, ਗੀਤਾ,

ਬਲਵਿੰਦਰ ਅਤੇ ਕੁਲਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਵੀ ਸਖਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ ਦਿਉ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿਉ ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਲਾਏ ਗਏ।

Matrimonial

Jat Sikh family seeking a suitable match from US or Canada for their US born son, 31 yr old, 6' tall, turbaned, degree in Computer Science, working in Fortune 500 company as senior engineer. Call:1-408-661-5759

31 ਸਾਲਾ, ਜੱਟ ਸਿੱਖ, 6 ਫੁੱਟ ਉੱਚਾ, ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਜੰਮ-ਪਲ, ਦਸਤਾਰਧਾਰੀ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਾਇੰਸ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਹੋਲਡਰ ਜੋ ਕਿ Fortune 500 ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਸੀਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਲਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਦੇ ਲਈ ਪੜ੍ਹੀ ਲਿਖੀ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਂ ਕਨੇਡਾ ਦੀ ਲੜਕੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ। 408-661-5759

ਚੋਣਾਂ ਸਮੇਂ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਦਾ ਸਵਾਲ

ਜਦੋਂ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਬਿਗਲ ਵੱਜਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸੱਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹਿਤ ਯਤਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਣ ਲਈ ਹਰ ਹੀਲਾ ਵਰਤਣ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ। ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਅੰਦਰ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਮੁਨਕਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਗੌਰ ਨਾਲ ਵਾਚਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਗੱਲ ਉੱਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੀਡੀਆ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਰਾਜਨੀਤਕ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕਠਪੁਤਲੀ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਜਿਵੇਂ ਚਾਹੁਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਸਾਡਾ ਮੀਡੀਆ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਦੇਸ਼ ਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹਿਤ ਵਿਚ ਨਹੀਂ।

ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਤੇ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਸੰਦੇਸ਼ ਵਾਇਰਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਈ ਵਾਰ ਤਾਂ ਸਚਾਈ ਦੇ ਨੇੜੇ ਤੋੜੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਪਰ ਆਮ ਲੋਕ ਉਸ ਮੱਕੜਜਾਲ ਵਿਚ ਉਲਝ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀ ਜਾਂ ਸ਼ਖਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਉਸ ਸਬੰਧੀ ਅਫਵਾਹਾਂ ਦਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਇੰਨਾ ਗਰਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਉਸੇ ਨੂੰ ਸੱਚ ਮੰਨ ਕੇ ਆਪਣੀ ਧਾਰਨਾ ਉਸ ਸਬੰਧੀ ਬਣਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਮੀਡੀਆ, ਖਾਸਕਰ ਨਿਊਜ਼ ਚੈਨਲਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਾਈਮ ਟਾਈਮ ਬੜਾ ਭੜਕਾਊ, ਉਕਸਾਊ ਤੇ ਜੁਮਲਿਆਂ ਭਰਪੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਪੇਸ਼ਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਯੁੱਧ ਵਾਂਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਅਤੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਮੁੱਢਾ ਬਣਾ ਕੇ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਭੜਕਾਊ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਮਹਿਮਾਨ ਬੁਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਬਾਨ ਨੇ ਫਿਸਲਣ ਦਾ ਠੇਕਾ ਲਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹੀ ਅਲਫਾਜ਼ ਵਾਰ ਵਾਰ ਵਰਤ ਕੇ ਮੀਡੀਆ, ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਘਰਾਣਿਆਂ ਦੇ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਭਰਦਾ ਹੈ। ਆਖਿਰ ਕਿਉਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਫਿਰਕੂ ਮਾਹੌਲ ਉਪਜਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸਿਰਫ ਤੇ ਸਿਰਫ ਮੀਡੀਆ ਦਾ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਅਤੇ ਗੋਪਲੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਦਾ ਸਿਆਸਤ ਦੀ ਕਠਪੁਤਲੀ ਹੋਣਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਿੰਟ ਮੀਡੀਆ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਚੋਣਾਂ ਸਮੇਂ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿਚ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸਤਿਹਾਰ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਗੀੜ੍ਹ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਅਦਾਰੇ

ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਇਸਤਿਹਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਦਲ ਆਪਣੇ ਲੋਕ ਲੁਭਾਊ ਵਾਅਦੇ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕ ਲੁਭਾਊ ਵਾਅਦੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਉਲੀਕੇ ਪ੍ਰਗਰਾਮਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਇਸਤਿਹਾਰਾਂ ਤੇ ਤਕਰੀਬਨ ਚਾਰ ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਖਰਚੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤੇ ਮੀਡੀਆ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹੁਣ ਤਿੱਖੇ ਸਵਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਗੁਆ ਚੁੱਕੇ ਹਨ; ਜੇ ਕੋਈ ਜ਼ਮਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਲਗ-ਥਲਗ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰਾ ਜੋਰ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਭਿਸਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਰਵੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਕਰਨ ਥਾਪਰ ਵਰਗੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਨ।

ਅਜੋਕੇ ਦੌਰ ਅੰਦਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨੇ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦੂਰ ਦੁਰਾਡੇ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਮਿੰਟਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਜੋ ਦੇਣ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਬਾਬੂਬੀ ਬਿਆਨਦਾ ਹੈ। ਅਜੋਕਾ ਮੀਡੀਆ ਭਾਵੇਂ ਆਜ਼ਾਦ ਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪੱਖਪਾਤੀ ਅਤੇ ਗੁਲਾਮੀ ਵਾਲੇ ਲੱਛਣ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਕਾਫੀ ਨਿਊਜ਼ ਚੈਨਲਾਂ ਅਤੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਉੱਪਰ ਇਹ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲੱਗਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਸਿਰਫ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਧਿਰ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਬਾਕੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਖੋਂ ਚੁਲ੍ਹੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਚੰਦ ਸਿੱਕਿਆਂ ਖਾਤਿਰ ਇਮਾਨ ਦੀ ਬਲੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਸਾਰਥਿਕਤਾ ਉੱਪਰ ਕਿੱਤੂ-ਪ੍ਰਿੰਤੂ ਹੁਣ ਆਮ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਕਈ ਨਾਮਵਰ ਸੀਨੀਅਰ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸੰਦੇਬਾਜੀ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਦੇਬਾਜੀ ਕਰਦਿਆਂ ਦੀ ਨਸ਼ਰ ਵੀਡੀਓ ਨੇ ਸਮੁੱਚੇ ਮੀਡੀਆ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆ ਅੱਗੇ ਸ਼ਰਮਸਾਰ ਹੋਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਇਹ ਗੱਲ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਮੀਡੀਆ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਦਾ ਜ਼ਰੀਆ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਵਾਪਰ ਰਹੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਕ, ਧਾਰਮਿਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਆਈਨਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਮੀਡੀਆ ਸਮਾਜਿਕ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ-ਦਰਬਾਰੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਠੋਸ ਹੱਲ ਲਈ ਸਾਰਥਿਕ ਯਤਨ

ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੁੰਭਕਰਨੀ ਨੀਂਦ ਵਿਚੋਂ ਜਗਾਉਣ ਲਈ ਮੀਡੀਆ ਡੰਕੇ ਤੇ ਚੋਟ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੀਂਦ ਤੋਂ ਜਾਗਣ ਅਤੇ ਲੋਕਾਈ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਗੌਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਵਿਰੋਧੀ ਨੀਤੀਆਂ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਕੁਰੀਤੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਮੀਡੀਆ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਮੀਡੀਆ ਕਰਮੀ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਜੱਖਿਮ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ ਖਤਰਨਾਕ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਉਲਝੇ ਅਤੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕਚਹਿਰੀ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇੰਨਾ ਕੁਝ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਫਾਸਲਾ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਇਸ ਲਈ ਮੀਡੀਆ ਕਦੇ ਲਤੀਫਾ ਅਤੇ

ਡਾ. ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ

ਕਦੇ ਖਲੀਫਾ ਹੋ ਨਿੱਬੜਦਾ ਹੈ। ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿੰਟ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਭਰਮਾਰ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਿਧਾ ਵਿਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸ ਤੇ ਯਕੀਨ ਕਰਨ। ਸਨਸਨੀਖੇਜ ਖਬਰਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਡਰਾਵਣੇ ਤਰੀਕੇ ਨੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਾਤਾਵਰਨ ਨੂੰ ਨਿਘਾਹ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਹੈ। ਮੀਡੀਆ ਦੁਆਰਾ ਪਰੋਸੀ ਜਾ ਰਹੀ ਅਸਲੀਲਤਾ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਦਿਮਾਗ ਘੁਮਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸਤਿਹਾਰਾਂ ਬਲਕਿ ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਅਸਲੀਲਤਾ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਹੈ। ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪ੍ਰਿੰਟ ਮੀਡੀਆ ਵੀ ਇਸ ਪਾਸੇ ਤੇਜੀ ਨਾਲ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਿੰਟ ਮੀਡੀਆ ਵਿਚ ਅਸਲੀਲ ਤਸਵੀਰਾਂ, ਖਬਰਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਪਰੋਸੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਖੱਬੀ ਅਖਬਾਰਾਂ, ਮੈਗਜ਼ੀਨਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਸੋਧ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਅਧ-ਢਕੇ ਸਰੀਰਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇਸ਼ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਭੜਕਾਊ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਸਮਾਜ, ਖਾਸਕਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਉੱਤੇ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਜੋਕਾ ਮੀਡੀਆ ਸੰਜਮ ਤੋਂ ਕੋਹਾਂ ਦੂਰ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀ ਦੌੜ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ਨਿਕਲਣ ਲਈ ਹਰ ਜਾਇਜ਼-ਨਾਜਾਇਜ਼ ਕੰਮ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਖਮਿਆਜ਼ਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚੁਕਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਕਈ ਵਾਰ ਮੀਡੀਆ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜ-ਮਰੋੜ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਲੈਕਮੇਲ ਤੱਕ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ

ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਖੋਂ-ਪਰੋਖੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਸਨਸਨੀਖੇਜ ਖਬਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕਰਕੇ ਟੀਆਰਪੀ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਿੱਧੇ ਪ੍ਰਸਾਰਨ ਵਿਚ ਬੇਤੁਕੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਿਖਾਉਣ ਨੂੰ ਹੋਂਦ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਜਿਆਦਾਤਰ ਨਿਊਜ਼ ਚੈਨਲ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਘਰਾਣਿਆਂ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਹਨ। ਫਿਰ ਸੋਚਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਫਿਲਮੀ ਹਸਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ੁਕਾਮ ਵੀ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਖਬਰ ਪ੍ਰਸਾਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਖਬਰ ਲਈ ਸੌ ਸਵਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਉਹ ਖਬਰ ਕਿਸੇ ਉੱਚੀ ਪਹੁੰਚ ਵਾਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਆਦਮੀ ਇਸ ਖਬਰ ਨੂੰ ਲੱਭਦਾ ਹੀ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਖਬਰ ਨਸ਼ਰ ਹੋਏ ਬਿਨਾ ਮੀਡੀਆ ਦੀਆਂ ਫਾਈਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇੰਝ ਗਾਇਬ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚੋਂ ਨੈਤਿਕਤਾ ਗਾਇਬ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿਹਨ ਵਿਚ ਇਹੀ ਸਵਾਲ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਖਿਰ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਚੋਣਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਭੂਮਿਕਾ ਕੀ ਹੋਵੇ? ਆਖਿਰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਨਤਾ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਚੌਥੇ ਤੋਂ ਕੀ ਉਮੀਦ ਰੱਖੇ? ਕੀ ਉਹ ਅਜੋਕੇ ਰਾਜਨੇਤਾਵਾਂ ਵਾਂਗ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਵੀ ਮੁਨਕਰ ਹੋ ਜਾਣ? ਨਹੀਂ, ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਗਲਤ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਗੰਭੀਰ ਨਿੱਕਲਣਗੇ। ਚੋਣਾਂ ਸਮੇਂ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਹੋ ਕੇ ਖੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਇਹ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਤਾਂ ਹੈ ਪਰ

ਨਾ-ਮੁਮਕਿਨ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਆਖਿਰ ਕਿਸ ਕਿਸ ਨੂੰ ਬਲੈਕ-ਆਊਟ ਕਰਨਗੇ? ਜੇ ਮੀਡੀਆ ਇਕਜੁੱਟ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਨੌਬਤ ਤੋਂ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਲੋਕ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਰਾਜਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕੌੜੇ ਸੱਚ ਜਨਤਾ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸਰਕਾਰ ਚੁਣਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਦਿੱਕਤ ਨਾ ਆਵੇ। ਹੁਣ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਮੀਡੀਆ ਆਪਣੀ ਸਮਾਜ, ਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਤੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਸਮਝੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਭਾਏ। ਕਲਮ ਦੀ ਤਾਕਤ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਹੋਰ ਕੋਈ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਲਮ ਦੀ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੇਵਲ ਸਾਰਥਿਕ ਪੱਖ ਤੇ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹਰ ਖਬਰ ਨਸ਼ਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਘੱਖ-ਪੜਤਾਲ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਨਸਨੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਨਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਸਲਿਆਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਤੇ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਮੀਡੀਆ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਵਧੇ। ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਤਾਲਮੇਲ ਕਾਇਮ ਹੋਵੇ ਜੋ ਸਮਾਜ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਬੇਤੁਕੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮੀਡੀਆ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਹਾਸੇ ਦਾ ਪਾਤਰ ਨਾ ਬਣੇ ਬਲਕਿ ਰੱਬ ਦਾ ਰੂਪ ਬਣ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਨੇੜਤਾ ਕਾਇਮ ਹੋਵੇ। ਅਜਿਹਾ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਲਈ ਹਿਤਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ।

ਕਦੋਂ ਰੁਕੇਗੀ ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਦਰਿੰਦਗੀ

ਦਿੱਲੀ ਭਾਰਤ ਦਾ ਦਿਲ, ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ। ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਸ਼ਹਿਰ ਜਿੱਥੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਅਦਾਰੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਜਗ੍ਹਾ ਜਿੱਥੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਸਥਾਨ ਜਿੱਥੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਡੇ ਫੈਸਲੇ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਦਿਨ ਰਾਤ ਚਹਿਲ ਪਹਿਲ ਤੇ ਤਮਾਮ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਖਚਾਖਚ ਭਰਿਆ ਇਹ ਸ਼ਹਿਰ ਜਿੰਨਾ ਵੱਡਾ ਮਾਣ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖੀ ਬੈਠਾ ਹੈ, ਸਮਾਂ ਗਵਾਹ ਹੈ ਕਿ ਉਨੇ ਜਿਆਦਾ ਘਿਨੌਣੇ ਕੰਮ ਇਸ ਧਰਤੀ ਤੇ ਹੁੰਦੇ ਰਹੇ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਨੌਵੇਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਹੋਵੇ, ਚਾਹੇ ਚੁਰਾਸੀ ਦਾ ਖੂਨ ਖਰਾਬਾ, ਚਾਹੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਇੱਜ਼ਤਾਂ ਲੀਰੇ ਲੀਰ ਹੋਣੀਆਂ ਹੋਣ, ਮੌਤ, ਅਪਮਾਨ, ਸਰੀਰਕ, ਮਾਨਸਿਕ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੁਲਮ ਇਸ ਧਰਤੀ ਤੇ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਸ਼ਹਿਰ ਜਿੱਥੇ ਲੋਕ ਆਪਣੀਆਂ ਬੇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਰਾਤ ਬਾਹਰ ਇੱਕਲਿਆਂ ਜਾਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਸ਼ਹਿਰ ਜਿੱਥੇ ਔਰਤ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਮਹਿਫੂਜ਼ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਮੀਨੀ ਹਕੀਕਤ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਕਹਿ ਲਈਏ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨੇ ਬਹੁਤ ਤਰੱਕੀ ਕਰ ਲਈ ਪਰ ਸਭ ਫੋਕਾ ਦਿਖਾਵਾ। ਅੱਜ ਵੀ ਅਸੀਂ ਗੁਲਾਮ ਹਾਂ, ਸੌੜੀ ਸੋਚ ਦੇ ਕੁਚੱਜੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਨਿਰਭਿਆ ਵਰਗੀਆਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕੁ ਲੜਕੀਆਂ ਅੱਜ ਤੱਕ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਹਵਾ ਦੇ ਭੁੱਖੇ ਲਾਲਚੀ ਭੇਡੀਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਹ ਜਾਂਦੀ ਧੀ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਨਾਲ ਖਿਲਵਾੜ ਕਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਤੇ ਸਾਡਾ ਕਾਨੂੰਨ

ਸਿਰਫ ਮੂੰਹ ਚੁੱਕੀ ਵੇਖਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੰਨੇ ਕੁ ਮਾਂ ਬਾਪ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨੋਂ ਪਿਆਰੀਆਂ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਗਵਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਤਾਜਾ ਮਸਲਾ 26 ਜਨਵਰੀ ਦੇ ਦਿਨ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਜਿੱਥੇ ਪੂਰਾ ਦੇਸ਼ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਮਨਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉੱਥੇ ਦਿੱਲੀ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ 'ਚ ਇੱਕ ਕੁੜੀ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਤਾਰ-ਤਾਰ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਕਿ ਜਿਸ ਦਿਨ ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਦਾ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾ ਰਹੇ ਸੀ ਉਸੇ ਦਿਨ ਉਸੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀਆਂ ਧੱਜੀਆਂ ਉਡਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸੀ ਦਿੱਲੀ 'ਚ 20 ਸਾਲਾ ਇੱਕ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸਮੂਹਕ ਜਬਰ ਜਿੰਨਾਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਨਾਲ ਬਦਸਲੂਕੀ ਅਤੇ ਵਾਲ ਕੱਟ ਕੇ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਘੁਮਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਦਾ ਇੱਕ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਵੀਡੀਓ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਚ ਕੁਝ ਔਰਤਾਂ ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਮਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਔਰਤ ਉੱਪਰ ਇੱਕ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੰਨੇ ਕੁ ਜੁਲਮ ਢਾਹੇ ਗਏ। ਸਮੂਹਿਕ ਜਬਰ ਜਨਾਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਮਾਰ ਕੁਟਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਇੱਥੇ ਹੀ ਬਸ ਨਹੀਂ ਉਸਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕੇਸ ਕਤਲ ਕੀਤੇ ਗਏ,

ਕਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜਿੰਨਾ ਸਾਹਮਣੇ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਸ਼ਰਮਸ਼ਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ, ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਾਣਾ ਵਰਤਿਆ ਕਿ ਉਸ ਔਰਤ ਤੇ ਏਨਾਂ ਜੁਲਮ ਢਾਹ ਕੇ ਫਿਰ ਉਸਦਾ ਮੂੰਹ ਕਾਲਾ ਕਰ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਲੂਸ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਪਰੇਡ ਹੋ ਰਹੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਗੌਰਵ ਦੀਆਂ ਝਲਕੀਆਂ ਕੱਢੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਉੱਥੇ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੀ ਪਰੇਡ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਅਘਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ

ਹਰਕੀਰਤ ਕੌਰ ਸਭਰਾ
9779118066

ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਚਿਹਰਾ ਸਾਨੂੰ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਕਿ ਔਰਤ ਹੀ ਔਰਤ ਦੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਮਸਲੇ ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਜਿਆਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਕਿ ਤਮਾਮ ਦੇਸ਼ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਔਰਤ ਜਗਤ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮਿੰਦਿਆਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਔਰਤ .... ਔਰਤ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤ

ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਔਰਤਾਂ ਉੱਪਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਜੁਲਮਾਂ ਨੂੰ ਢੱਲ ਪਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਘਰੇਲੂ ਹੋਣ ਚਾਹੇ ਸਮਾਜਿਕ। ਦੂਸਰਾ ਪੱਖ ਜੋ ਇੱਥੇ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਕਿ ਉਸ ਲੜਕੀ ਦੇ ਬਿਨਾ ਮਰਜ਼ੀ ਤੋਂ ਕੇਸ ਕਤਲ ਗਏ, ਜੋ ਕਿ ਉਸਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਸੁਤੰਤਰ ਉੱਪਰ ਸੱਟ ਸੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਘਟਨਾ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਹਰ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਝੰਜੋੜ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਕੋਈ ਪਹਿਲੀ ਘਟਨਾ ਨਹੀਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕੁ ਔਰਤਾਂ ਨਿੱਤ ਆਪਣੀ ਪੱਤ ਲੀਰੇ ਲੀਰ ਕਰਵਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਹੈਰਾਨਗੀ ਦੀ ਗੱਲ ਵੇਖੋ ਇੱਕ ਔਰਤ ਉੱਪਰ ਜੁਲਮ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਫਿਰ ਉਸਦਾ ਸਾਥ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਸਨੂੰ ਸਮਾਜ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਅਲੱਗ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਉਸ ਵੱਲ ਇਸ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਸ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਸਦਾ ਕਸੂਰ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਸਰੀਰਕ ਤਸਦੱਦ, ਫਿਰ ਮਾਨਸਿਕ ਤੇ ਹਾਲੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੱਭਿਅਕ ਦੇਸ਼ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਹੈ ਤਮਾਮ ਉਹਨਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਖਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਕਿ ਕਿਉਂ ਉਹ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ ਇੱਕ ਨਿਰੋਆ ਸਮਾਜ ਸਿਰਜਣ ਵਿੱਚ। ਕਿਉਂ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਦਰਿੰਦਗੀ ਕਦੇ ਠੱਲਦੀ ਨਹੀਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਪਤਨ ਸ਼ਰੇਆਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ਕਿਉਂ ਇੱਕ ਔਰਤ ਕੋਲ ਜਿਊਣ ਦਾ ਹੱਕ ਖੋਹ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਅਧਮੋਈ ਜਿੰਦਗੀ ਜਿਊਣ ਲਈ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਜਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰ ਅੰਦਰ ਤੱਕ ਹਿਲਾਉਣ ਵਾਲੀ ਘਟਨਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਮਾਜ ਤੇ ਧਰਮ ਦੇ ਸਿਰਮੌਰ ਆਚੂਆਂ ਨੇ ਇਸ ਮਸਲੇ ਬਾਰੇ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਾਲ ਨਾ ਸੋਚਿਆ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਹੋਰਾਂ ਵਾਂਗ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਵਾਂਗ ਬੈਠ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਮਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਾਂ, ਤਮਾਸ਼ਬੀਨ ਨਾ ਬਣੀਏ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਅੱਗ ਦਾ ਸੋਕ ਅੱਜ ਤੱਕ ਸਾਡੇ ਹੱਠਾਂ ਨੂੰ ਲੂਸਦਾ ਹੈ, ਯਾਦ ਰੱਖਿਓ ਅੱਜ ਕਿਸੇ ਦੀ ਧੀ ਭੈਣ ਇਹਨਾਂ ਜੁਲਮਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਈ ਹੈ, ਕੱਲ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਸਦੀ ਵਾਰੀ ਆ ਜਾਵੇ। ਆਪਣੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਮਝੀਏ, ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ, ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ, ਸਮਾਜ ਨੂੰ, ਧਰਮਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਵਾਈਏ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਖਵਾਲੇ, ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸੇਵਕ ਕਹਿਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਦੇਸ਼ ਜਿਸਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਔਰਤਾਂ ਮਹਿਫੂਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਿਵੇਂ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਦੇਸ਼ ਅਖਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਇਹਨਾਂ ਜੁਲਮਾਂ ਦੀ ਅੱਗ ਨੂੰ ਸਿਆਣਪ, ਸੁਚੱਜੀ ਅਗਵਾਈ ਰੂਪੀ ਪਾਣੀ ਪਾ ਬੁਝਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਹ ਸਵਾਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਰਹੇਗਾ ਕਿ ਆਖਰ ਕਦੋਂ ਰੁਕੇਗੀ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਦਰਿੰਦਗੀ?

ਸੋਦੀ ਅਤੇ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਬਨਾਮ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘ

ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫੇਰ ਭੜਕ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਮੁੱਚੀਆਂ ਪੰਥਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਰਿਹਾਜ਼ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਸਰਗਰਮ ਹਨ। ਦਲ ਖ਼ਾਲਸਾ, ਮਾਨ ਦਲ, ਜਥੇਦਾਰ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਹਵਾਰਾ ਕਮੇਟੀ, ਸਿੱਖ ਯੂਥ ਫ਼ੈਡਰੇਸ਼ਨ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ, ਅਕਾਲ ਯੂਥ, ਸਿੱਖ ਸਿਆਸਤ ਅਤੇ ਵਕੀਲ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਮੰਝਪੁਰ ਆਪਣਾ ਮੋਹਰੀ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪਹਿਲਾਂ 26 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ 'ਚ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਫਿਰ ਅਗਲਾ ਸਫ਼ਰ ਤਹਿ ਕਰਦਿਆਂ 11 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਫ਼ਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਗਵਰਨਰ ਹਾਊਸ ਤਕ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ਾਲ ਮਾਰਚ ਨੇ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਚੁਲਾਂ ਹਿਲਾ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਇਹ ਮਾਰਚ ਇਤਿਹਾਸਕ ਹੋ ਨਿੱਬੜਿਆ ਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਭਾਰੀ ਇਕੱਠ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਰੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋੜ ਦਿੱਤੇ। ਇਸ ਮਾਰਚ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖ ਜਵਾਨੀ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਅਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕੀਤੀ, ਉਸ ਨੇ ਕੌਮ 'ਚ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਰੂਹ ਜਾਗ੍ਰਿਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਖ਼ਤਮ ਹੋਈ ਤੇ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈਆਂ ਹੋਣ ਦੀ ਇੱਕ ਆਸ ਬੱਝੀ। ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਜ਼ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕੌਮੀ ਬਲਬੂਤੇ, ਸਿਆਸੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੇ ਕਨੂੰਨੀ ਚਾਰਾਜ਼ੇ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਹਰੇਕ ਫਰੰਟ 'ਤੇ ਲੜਾਈ ਲੜ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੌਮ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਹਨਾਂ ਯੋਧਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਢਵਾਉਣ ਲਈ ਕਮਰਕੱਸੇ ਕਰ ਲਏ ਹਨ।

26 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਕਾਲੇ ਦਿਨ ਵਜੋਂ ਮਨਾਉਂਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ 'ਚ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਸਿੱਖ ਯੂਥ ਫ਼ੈਡਰੇਸ਼ਨ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ, ਸਿੱਖ ਯੂਥ ਆਫ਼ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫ਼ੈਡਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਕਾਰਕੁੰਨ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਮਾਰਚ ਅਤੇ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਉੱਤਰੇ। 'ਘਰ-ਘਰ ਵਿੱਚੋਂ ਆਈ ਅਵਾਜ਼, ਬੰਦੀ ਸਿੰਘ ਕਰੋ ਅਜ਼ਾਦ' ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਗੂੰਜੇ।

27 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਦਲ ਖ਼ਾਲਸਾ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਸੋਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੇ ਘਰ ਦਾ ਫਗਵਾੜਾ ਵਿਖੇ ਘਿਰਾਓ ਕੀਤਾ ਤੇ ਦੋ ਘੰਟੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-ਦਿੱਲੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਈਵੇਅ ਜਾਮ ਕਰੀ ਰੱਖਿਆ। 29 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਮਾਲਵੇ 'ਚ ਵੀ ਭਾਈ ਦਲੇਰ ਸਿੰਘ ਡੋਡ ਤੇ ਹੋਰ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਪਿੰਡ ਰੋਡੇ ਤੋਂ ਦਿਆਲਪੁਰਾ ਤਕ ਮਾਰਚ ਕੀਤਾ।

29 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਜਲੰਧਰ 'ਚ ਆਵਾਜ਼-ਏ-ਕੌਮ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੇ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੂੰ ਘੇਰਿਆ ਤੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਭਾਈ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਕਰਤਾਰਪੁਰ, ਭਾਈ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੀਲੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ 'ਚ ਲੈ ਲਿਆ। 30 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ 'ਚ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੂੰ ਘੇਰਦਿਆਂ ਉਸ ਦਾ ਭਾਰੀ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ।

ਭਾਈ ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਖ਼ਾਲਸਾ ਨੇ ਭੁੱਖ ਹੜਤਾਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਉਭਾਰਿਆ ਸੀ ਤੇ ਇਸ ਸੰਘਰਸ਼ 'ਚ ਉਹ

ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਤਕ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰ ਗਏ। ਬਾਪੂ ਸੂਰਤ ਸਿੰਘ ਖ਼ਾਲਸਾ ਨੂੰ ਭੁੱਖ ਹੜਤਾਲ 'ਤੇ ਬੈਠਿਆਂ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਡੀ.ਐੱਮ.ਸੀ. ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਖੇ ਪੁਲੀਸ ਹਿਰਾਸਤ 'ਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਹਨ।

ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜਥੇਦਾਰ ਭਾਈ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਹਵਾਰਾ, ਭਾਈ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਤਾਰਾ, ਭਾਈ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਜੇਆਣਾ, ਭਾਈ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਿੰਦਰਾ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਦਵਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ, ਭਾਈ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਇੰਜਨੀਅਰ, ਭਾਈ ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲੱਖਾ, ਭਾਈ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਭਾਈ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਖੇੜਾ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕਰਕੇ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਡਰਾ ਕੇ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾਉਣ ਅਤੇ ਮਨੋਬਲ ਤੋੜਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਨੀਵਾਂ ਵਿਖਾਉਣ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਜਾਰੀ ਨੇ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਗ਼ੁਲਾਮੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਕਦੇ ਵੀ ਕੌਮੀ ਹੱਕਾਂ ਤੇ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਗੱਲ ਨਾ ਕਰ ਸਕੀਏ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਹਿੰਦੂਆਂ ਕੋਲ ਅੱਜ ਰਾਜ-ਸੱਤਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ 1984 ਤੋਂ 1995 ਤੱਕ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਕੀਤੀ। ਕੁਲਦੀਪ ਬਰਾੜ, ਜਗਦੀਸ਼ ਟਾਇਟਲਰ, ਕਮਲ ਨਾਥ ਅਤੇ ਸੁਮੇਧ ਸੈਨੀ ਵਰਗੇ ਸਾਡੇ ਕਾਤਲ ਅਜ਼ਾਦ ਘੁੰਮਦੇ ਫਿਰਦੇ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਫਾਂਸੀ ਜਾਂ ਉਮਰ ਕੈਦਾਂ ਨਹੀਂ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਜਰਾਤ 'ਚ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦਾ ਕਤਲੇਆਮ ਕੀਤਾ, ਉੜੀਸਾ 'ਚ ਕ੍ਰਿਸਚਨਾਂ ਦੇ ਖੂਨ ਦੀ ਹੋਲੀ ਖੇਡੀ, ਮਾਲੇਗਾਓਂ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤਾ ਐਕਸਪ੍ਰੈੱਸ ਕਾਂਡ ਕੀਤੇ, ਉਹਨਾਂ ਬੰਬ ਧਮਾਕਿਆਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹਿੰਦੂ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਕਰਨਲ ਪੁਰੋਹਿਤ, ਸਾਧਵੀ ਪ੍ਰਗਿਆ, ਰਮੇਸ਼ ਉਪਾਧਿਆਏ, ਅਜੇ ਰਾਹੀਕਰ, ਅਸੀਮਾਨੰਦ ਅਤੇ ਬਾਬੂ ਬਜਰੰਗੀ ਦੇ ਕੇਸ ਨਰਮ ਕਰਕੇ ਜ਼ਮਾਨਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੇ ਹੁਣ ਕਈ ਐੱਮ.ਪੀ. ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਝੂਠੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪਿੱਕੀ ਕੈਟ ਵਰਗੇ ਦੋਸ਼ੀ ਪੁਲਸੀਏ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਰਿਹਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਜਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦਾ ਕਨੂੰਨ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਕੌਮਾਂ ਲਈ ਹੋਰ ਤੇ ਬੁਗਰਿਣਤੀ ਹਿੰਦੂਆਂ ਲਈ ਹੋਰ ਹੈ। ਇਹ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਧੱਕਾ, ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਅਤੇ ਅਨਿਆਂ ਹੈ। ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਸਾਡੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸਾਡਾ ਹੱਕ ਹੈ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੱਕ ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਹੱਕ। ਜਦੋਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਆਮ ਕੈਦੀ ਲਈ 14 ਸਾਲ ਅਤੇ ਟਾਡਾ-ਪੋਟਾ ਐਕਟ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ 20 ਸਾਲ ਸਜ਼ਾ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ 25-30 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਸਮਾਂ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਰਿਹਾਜ਼ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ?

ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਲੋਕਤੰਤਰ, ਧਰਮ-ਨਿਰਪੱਖ ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਦਾ ਅਲੋਚਕ ਅਖਵਾਉਣ ਵਾਲਾ ਭਾਰਤ ਸ਼ਰੇਆਮ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦਾ ਘਾਣ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਇਸ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸੱਚਮੁੱਚ ਹੀ ਇਹ ਭਾਰਤ ਹਿੰਦੂ ਰਾਸ਼ਟਰ ਹੈ ਪਰ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਸੱਚਮੁੱਚ ਹੀ ਇਹ ਭਾਰਤ ਹਿੰਦੂ ਰਾਸ਼ਟਰ ਹੈ ਪਰ ਖ਼ਾਲਸਾ ਪੰਥ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਹਿੰਦੂ

ਹਾਕਮਾਂ ਦੀ ਗ਼ੁਲਾਮੀ ਨਹੀਂ ਕਬੂਲੀ, ਨਾ ਕਬੂਲਾਂਗੇ। ਅਸੀਂ ਓਦੋਂ ਤਕ ਇਸ ਜ਼ੁਲਮ ਅਤੇ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਬੋਲਦੇ ਰਹਾਂਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਤਕ ਸਾਡੀਆਂ ਜ਼ੁਬਾਨਾਂ ਵੱਢ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ। ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਨੇ ਹੱਕ, ਸੱਚ, ਨੇਕੀ, ਇਨਸਾਫ਼ ਤੇ ਅਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਡਟਣਾ ਸਿਖਾਇਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਮੂੰਹ 'ਚ ਘਾਸ-ਫੂਸ ਦੇ ਤੀਲੇ ਪਾ ਕੇ ਰਹਿਮ ਦੀ ਭੀਖ ਮੰਗਣ ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ। ਅਸੀਂ ਹਿੰਦੂਆਂ ਵਾਂਗ ਕਾਇਰ, ਡਰਪੈਕ ਦੇ ਬੁਜ਼ਦਿਲ ਨਹੀਂ।

ਯਾਦ ਰੱਖਿਓ ਅਸੀਂ ਓਸ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਕਵੀ ਨੇ ਬਾਖ਼ੂਬੀ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:- “ਫਿਰ ਉੱਠੀ ਆਖ਼ਿਰ ਸਦਾ ਤੋਹੀਦ ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਸੇ, ਹਿੰਦ ਕੋ ਏਕ ਮਰਦ-ਏ-ਕਾਮਿਲ ਨੇ ਜਗਾਇਆ ਖ਼ੁਆਬ ਸੇ।” ਅਕ੍ਰਿਤਘਣੇ ਭੁੱਲ ਗਏ ਕਿ ਸਾਡੇ ਛੇਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਗਵਾਲੀਅਰ ਦੇ ਕਿਲ੍ਹੇ 'ਚ ਕੈਦ ਤੁਹਾਡੇ ਵੱਡੇ-ਵਡੇਰਿਆਂ 52 ਹਿੰਦੂ ਰਾਜਿਆਂ ਨੂੰ ਛੁਡਵਾਇਆ ਸੀ। ਨੌਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਠੀਕਰਾ ਭੰਨਦਿਆਂ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦੇ ਕੇ ਤੁਹਾਡੇ ਧਰਮ ਦਾ ਡੁੱਬਦਾ ਖੇੜਾ ਬੰਨ੍ਹ ਲਾਇਆ “ਤਿਲਕ ਜੰਬੂ ਰਾਖਾ ਪ੍ਰਭ ਤਾ ਕਾ ॥” ਅਤੇ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੁਗ਼ਲਾਂ ਦੀ ਨਰਕ ਭਰੀ ਗ਼ੁਲਾਮੀ 'ਚੋਂ ਕੱਢਿਆ।

ਅਠਾਰ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਸਿੱਖ ਜਰਨੈਲ ਆਪਣਾ ਸੀਸ ਮੰਗੇ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਸਮੇਤ 40 ਦੇ ਕਰੀਬ ਗੁਰਧਾਮਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਸਾਡੇ ਗਲਾਂ 'ਚ ਬਲਦੇ ਟਾਇਰ ਪਾਏ, ਸਾਡੀਆਂ ਧੀਆਂ-ਭੈਣਾਂ ਦੀ ਪੱਤ ਰੋਲੀ, ਸਾਨੂੰ ਝੂਠੇ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ 'ਚ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹਿਆ ਪਰ ਅਸੀਂ ਅੱਜ ਵੀ ਜਿਉਂਦੇ ਹਾਂ।

ਤੁਸੀਂ ਸਾਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦੀ, ਵੱਖਵਾਦੀ, ਦਹਿਸ਼ਰਾਜ਼ਦ, ਖ਼ੁੰਘਾਰ, ਦਰਿੰਦੇ, ਕਾਤਲ, ਗਰਮ ਖਿਆਲੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਕੇ ਬਦਨਾਮ ਕਰਦੇ ਹੋ ਪਰ ਅਸੀਂ ਫਿਰ ਵੀ ਕੌਰੋਨਾ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੰਗਰ ਛਕਾਇਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੈਰ, ਵਿਰੋਧ ਤੇ ਈਰਖਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੇ 550ਵੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਮੌਕੇ ਮੌਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਜ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹਿ ਕੇ ਵਾਹ-ਵਾਹ ਖੱਟੀ ਸੀ। ਪਰ ਐਨਾ ਸਮਾਂ ਬੀਤਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਜਾਮਾ ਨਹੀਂ ਪਹਿਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਆਪ ਹੀ ਮਨਜਿੰਦਰ ਬਿੱਟੇ ਕੋਲੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪਵਾ ਕੇ ਕਨੂੰਨੀ ਅੜਚਨ ਪਵਾ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਹੁਣ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰੱਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਮੌਨ ਧਾਰਨ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਹਿੰਦੂ ਸਰਕਾਰ ਬੇਈਮਾਨ ਹੋ ਕੇ ਸਾਡੇ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀਆਂ ਰਿਹਾਈਆਂ ਡੱਕੀ ਬੈਠੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਦਵਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਕੇਸ ਵੱਲ ਜੇ ਝਾਤ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਹੁਣ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੇ ਦਸਤਖ਼ਤ 'ਤੇ ਅੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ, ਬਾਦਲਕਿਆਂ ਤੇ ਭਾਜਪਾਈਆਂ ਵਾਂਗ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਵੀ ਪੰਥ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹੈ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ, ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਬੀ ਟੀ ਮ ਹੋ ਤੇ ਇਹ ਪੰਥ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਦੇ ਵੀ ਹਿਤੈਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਦਵਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਦਸਤਖ਼ਤ ਨਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਅਸਲੀ ਕਰੂਪ ਚਿਹਰਾ ਵਿਖਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਬਦਲੇ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਥਾਂ-ਥਾਂ 'ਤੇ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਤੇ ਕਰਿੰਦਿਆਂ ਦਾ ਡਟ ਕੇ ਵਿਰੋਧ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਘਿਰਾਓ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਘਰਾਂ 'ਚੋਂ ਨਿਕਲਣਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਆਂਗੇ ਜਿਵੇਂ ਬਰਗਾੜੀ ਅਤੇ ਬਹਿਬਲ ਕਾਂਡ ਸਮੇਂ ਬਾਦਲਕਿਆਂ ਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਝਾੜੂ ਦੇ ਭਗਤ ਫੌਨ-ਮੈਸੇਜ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਹਿ ਰਹੇ ਨੇ, ਬੁੱਚੜ ਕੇ.ਪੀ. ਐੱਸ ਗਿੱਲ ਦੀਆਂ ਸਿਫ਼ਤਾ ਕਰ ਰਹੇ ਨੇ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾਇਆ ਸੀ, ਧਮਕੀਆਂ ਦੇ ਰਹੇ ਨੇ ਤੇ ਸਾਡੀ ਜ਼ੁਬਾਨ ਬੰਦ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਨੇ। ਲਾਲਾ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੇ ਭਗਤਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਤੇ ਬਾਦਲਕਿਆਂ ਤੋਂ ਛਿੱਤਰ ਖਾਧੇ ਹੁਣ ਚੁੱਪ ਰਹਿ ਕੇ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਤੋਂ ਖਾਓ। ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਭਾਜਪਾ ਵਾਂਗ ਹਿੰਦੂਤਵ ਦੇ ਰੰਗ 'ਚ ਰੰਗਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਜਵਾਬ ਦੇਵੇ ਕਿ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਕਿਹੜੀ ਅੱਗ ਲੱਗੀ ਹੈ ਜੋ ਤਿਰੰਗਾ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਮਾਰਚ ਕਰਦਾ ਫਿਰਦਾ ਹੈ। ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਰਤੂਤ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਭੁੱਲਰ ਰਿਹਾਈ ਰੁਕੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਹੁਣ ਭਾਜਪਾ ਵਾਂਗ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੀਆਂ ਵੀ ਚੀਕਾਂ ਕਢਾਵਾਂਗੇ।

ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵੀ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਜ਼ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣ-ਬੁੱਝ ਕੇ ਗੱਲ ਸੂਬਿਆਂ 'ਤੇ ਛੱਡੀ ਜਦ ਕਿ ਸੂਬਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਅਧਿਕਾਰ ਤਾਂ ਕੇਂਦਰ ਕੋਲ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਮੌਦੀ ਸਰਕਾਰ ਇਮਾਨਦਾਰ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਸਿੱਧਾ ਹੁਕਮ ਕਰਦੀ ਕਿ ਇਹਨਾਂ 9 ਰਾਜਸੀ ਸਿੱਖ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰਿਹਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਪਰ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਇਹ ਚਲਾਕੀਆਂ ਖੇਡੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਗ਼ੁਲਾਮ ਕੌਮਾਂ ਨਾਲ ਏਹੀ ਕੁਝ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰੋ. ਦਵਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਹੁਣ 'ਚ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੂੰ ਆਖਰ ਮੂੰਹ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਣਾ ਹੀ ਪਿਆ, ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜੁਝਾਰੂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਬਾਅ ਕਾਰਨ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਭੁੱਲਰ ਦੀ ਫਾਈਲ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਪਈ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ 2020 ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਇਸੇ ਫਾਈਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਇਸ ਸਾਰੇ ਖੁਲਾਸੇ ਦੌਰਾਨ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚਿਹਰੇ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦਾ ਝੂਠ ਵੀ ਨਸ਼ਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਫਾਈਲ ਐੱਲ.ਜੀ. (ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਗਵਰਨਰ) ਕੋਲ ਹੈ ਪਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਆ ਕੇ ਬੋਲਿਆ ਕਿ ਕਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦਸਤਖ਼ਤ ਕਰਨਗੇ।

ਹੁਣ 4 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਜਲੰਧਰ 'ਚ ਦਲ ਖ਼ਾਲਸਾ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਅਤੇ 6 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਜਥੇਦਾਰ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਹਵਾਰਾ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਮੋਹਾਲੀ ਵਿਖੇ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਰਿਹਾਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਤੇਜ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕੱਤਰਤਾ ਸੱਦ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਸਿੱਖ ਯੂਥ ਫ਼ੈਡਰੇਸ਼ਨ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਵੱਲੋਂ ਥਾਂ-ਥਾਂ 'ਤੇ ਮਾਰਚ-ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਗੁਰੂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਸਹਾਈ ਹੋਣ, ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਜਿੱਤ ਹੋਵੇ।

ਮਾਇਆ ਹੋਈ ਨਾਗਨੀ ਜਗਤਿ ਰਹੀ ਲਪਟਾਇ

ਮਾਇਆ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅੰਦਰ ਭੁਇਅੰਗਮ ਸਰਪੁ, ਸਰਪਨੀ, ਠਗਉਰੀ, ਨਾਗਨੀ, ਵਿਸੁ ਗੰਦਲਾ, ਬਾਦਰ ਕੀ ਛਾਇਆ ਆਦਿ ਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਾਲ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਹੇਠ ਜੋ ਵੀ ਅਸੀਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਮਾਨ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਸਭ ਮਾਇਆ ਹੈ। ਕਾਮ, ਕ੍ਰੋਧ, ਲੋਭ, ਮੋਹ ਤੇ ਅਹੰਕਾਰ ਸਭ ਮਾਇਆ ਹੈ। ਮਾਇਆ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕੰਮ ਜੀਵ ਨੂੰ ਲਿਵ ਦੇ ਰਸਤੇ ਤੋਂ ਤੋੜਕੇ ਧਾਤ ਦੇ ਰਸਤੇ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਹੈ। ਮਾਇਆ ਸਾਨੂੰ ਅਸਲ ਨਾਲੋਂ ਤੋੜਕੇ ਨਕਲ ਨਾਲ ਜੋੜਦੀ ਹੈ। ਮਾਇਆ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਭਰਮ ਵਿੱਚ ਉਲਝਾਈ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕਾਲ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਹੀ ਸੱਚਾ ਸੁੱਖ ਹੈ। ਸੰਸਾਰ ਅੰਦਰ ਸਾਡਾ ਸਭ ਤੋਂ ਨੇੜੇ ਦਾ ਦੁਨਿਆਵੀ ਰਿਸ਼ਤਾ ਸਰੀਰ ਨਾਲ ਹੈ ਜਿਸ ਅੰਦਰ ਸੱਚੀ ਜੋਤਿ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਕਾਲ ਦੇ ਵੱਸ ਹੋ ਕੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇੰਨੇ ਵਿਕਾਰ ਭਰ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਸਰੀਰ ਮਾਇਆ ਦਾ ਪੁਤਲਾ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ : ਇਹ ਸਰੀਰ ਮਾਇਆ ਕਾ ਪੁਤਲਾ ਵਿਚਿ ਹਉਮੈ ਦੁਸਟੀ ਪਾਈ ॥ ਆਵਣੁ ਜਾਣਾ ਜੰਮਣੁ ਮਰਣਾ ਮਨਮੁਖਿ ਪਤਿ ਗਵਾਈ ॥

(ਅੰਗ ੩੧)
 ਏਹੁ ਸਰੀਰੁ ਸਭ ਮੂਲੁ ਹੈ ਮਾਇਆ ॥
 ਦੂਜੇ ਭਾਇ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਇਆ ॥ (ਅੰਗ ੧੦੬੫)
 ਗੁਰਬਾਣੀ ਸਾਨੂੰ ਮਾਇਆ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਵਾਰ ਵਾਰ ਸੁਚੇਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਮਾਇਆ ਨੇ ਰਿਸ਼ੀਆਂ ਮੁਨੀਆਂ, ਸਿੱਧਾਂ ਜੋਗੀਆਂ, ਦੇਵੀ ਦੇਵਤਿਆਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਖਸ਼ਿਆ। ਬ੍ਰਹਮ ਲੋਕ, ਇੰਦ੍ਰ ਲੋਕ ਤੇ ਰੁਦ੍ਰ ਲੋਕ ਸਭਨਾਂ ਉੱਪਰ ਮਾਇਆ ਧਾਵਾ ਬੋਲ ਰਹੀ ਹੈ:
 ਮਾਇਆ ਮੋਹ ਦੇਵੀ ਸਭਿ ਦੇਵਾ ॥
 ਕਾਲੁ ਨ ਛੋਡੈ ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ॥ (ਅੰਗ ੨੨੭)
 ਸਰਪਨੀ ਤੇ ਉਪਰਿ ਨਹੀ ਬਲੀਆ ॥
 ਜਿਨਿ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨੁ ਮਹਾਦੇਉ ਛਲੀਆ ॥ (ਅੰਗ ੪੮੦)
 ਸਾਮ ਵੇਦੁ ਰਿਗੁ ਜੁਜੁਰੁ ਅਥਰਬਣਾ ॥
 ਬ੍ਰਹਮੇ ਮੁਖਿ ਮਾਇਆ ਹੈ ਤ੍ਰੈ ਗੁਣਾ ॥ (ਅੰਗ ੧੦੩੮)
 ਕਾਮੁ ਕ੍ਰੋਧੁ ਅਹੰਕਾਰੁ ਗਾਖਰੇ ਸੰਜਮਿ ਕਉਨ ਛੁਟਿਓ ਗੀ ॥
 ਸੁਰਿ ਨਰ ਦੇਵ ਅਸੁਰ ਤ੍ਰੈ ਗੁਨੀਆ ਸਗਲੇ ਭਵਨੁ ਲੁਟਿਓ ਗੀ ॥

(ਅੰਗ ੩੮੪)
 ਮਾਇਆ ਐਸੀ ਬਲਾ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਬਿਨਾਂ ਦੰਦਾਂ ਤੋਂ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਖਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਮਨਮੁਖ ਮਾਇਆ ਦੀਆਂ ਘੁੰਮਣਘੇਰੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿੱਕਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ। ਗੁਰਮੁੱਖ ਪੂਰੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਦਇਆ ਮਿਹਰ ਨਾਲ, ਸੱਚੇ ਨਾਮ ਤੇ ਚਲਦਿਆਂ ਮਾਇਆ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਅਗਾਂਹ ਨਿੱਕਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ:
 ਮਾਇਆ ਮਮਤਾ ਮੋਹਣੀ ਜਿਨਿ ਵਿਣੁ ਦੰਤਾ ਜਗੁ ਖਾਇਆ ॥
 ਮਨਮੁਖ ਖਾਧੇ ਗੁਰਮੁਖਿ ਉਬਰੇ ਜਿਨੀ ਸਚਿ ਨਾਮਿ ਚਿਤੁ ਲਾਇਆ ॥
 (ਅੰਗ ੬੪੩)
 ਮਾਇਆ ਨੂੰ ਨਾ ਹੀ ਅਸੀਂ ਕਦੇ ਬੋਲਦੇ ਸੁਣਿਆ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਦੇ ਵੇਖਿਆ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਠਗਉਰੀ ਸਾਡਾ ਅਮੋਲਕ ਮਨੁੱਖਾ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਿੰਨੀ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਦਿਨ ਰਾਤ ਤਬਾਹ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਉਹੀ ਸਾਨੂੰ ਮਿੱਠੀ ਲੱਗ ਰਹੀ ਹੈ:
 ਇਹੁ ਮਨੁ ਮਾਇਆ ਮੋਹਿਆ ਵੇਖਣੁ ਸੁਨਣੁ ਨ ਹੋਇ ॥ (ਅੰਗ ੮੩)
 ਨਹ ਸੁਣੀਐ ਨਹ ਮੁਖ ਤੇ ਬਕੀਐ ਨਹ ਮੋਹੈ ਉਹ ਡੀਠੀ ॥
 ਐਸੀ ਠਗਉਰੀ ਪਾਇ ਭੁਲਾਵੈ ਮਨਿ ਸਭ ਕੈ ਲਾਗੈ ਮੀਠੀ ॥
 (ਅੰਗ ੬੭੩)

ਮਾਇਆ ਨਾਗਨੀ ਹੈ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਜਗਤ ਦਿਨ ਰਾਤ ਇਸੇ ਨੂੰ ਲਪਟ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਮਾਇਆ ਦੀ ਭਟਕਣਾ ਵਿੱਚ ਹਰ ਫਫ ਕੇ ਮਰ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਡਾ ਜੀਵਨ ਮੁੱਕ ਜਾਂਦਾ ਪਰ ਮਾਇਆ ਦੀ ਲੋਚਾ ਨਹੀਂ ਮੁੱਕਦੀ। ਅਸੀਂ ਦਿਨ ਰਾਤ ਜਿਸ ਪਿੱਛੇ ਦੌੜਦੇ ਹਾਂ ਉਹੀ ਸਾਨੂੰ ਖਾਂਦੀ ਹੈ :
 ਮਾਇਆ ਹੋਈ ਨਾਗਨੀ ਜਗਤਿ ਰਹੀ ਲਪਟਾਇ ॥
 ਇਸ ਕੀ ਸੇਵਾ ਜੋ ਕਰੇ ਤਿਸ ਕੀ ਕਉ ਫਿਰਿ ਖਾਇ ॥
 (ਅੰਗ ੫੧੦)
 ਥਾਕੇ ਨੈਨ ਸੁਵਨ ਸੁਨਿ ਥਾਕੇ ਥਾਕੀ ਸੁੰਦਰਿ ਕਾਇਆ ॥
 ਜਰਾ ਹਾਕ ਦੀ ਸਭ ਮਤਿ ਥਾਕੀ ਏਕ ਨ ਥਾਕਿਸ ਮਾਇਆ ॥
 (ਅੰਗ ੭੬੩)
 ਸਾਡਾ ਮਨ ਮਾਇਆ ਵਿੱਚ ਸੁੱਤਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਅੱਖਾਂ ਪਰਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਵਿਕਾਰ ਵੇਖਦੀਆਂ ਹਨ, ਕੰਨ ਨਿੰਦਿਆ ਚੁਗਲੀ ਵਿੱਚ ਮਸਤ ਹਨ ਤੇ ਰਸਨਾ ਭੋਗਾਂ ਦੇ ਸਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਮਸਤ ਹੈ। ਮਨ ਤ੍ਰੈ ਗੁਣਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁੱਤਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਮੂਲ ਨੂੰ ਹੀ ਭੁੱਲ ਗਿਆ ਤੇ ਅੰਤ ਸਮੇਂ ਦੁੱਖ ਭੋਗਦਾ ਹੈ:
 ਨੈਨਹੁ ਨੀਦ ਪਰ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਵਿਕਾਰ ॥
 ਸੁਵਣ ਸੋਏ ਸੁਣਿ ਨਿੰਦ ਵੀਚਾਰ ॥
 ਰਸਨਾ ਸੋਈ ਲੋਭਿ ਮੀਠੈ ਸਾਦਿ ॥
 ਮਨੁ ਸੋਇਆ ਮਾਇਆ ਬਿਸਮਾਦਿ ॥ (ਅੰਗ ੧੮੨)
 ਮਾਇਆ ਮੋਹਿ ਇਹੁ ਜਗੁ ਸੁੱਤਾ ॥
 ਨਾਮੁ ਵਿਸਾਰਿ ਅੰਤਿ ਵਿਗੁਤਾ ॥ (ਅੰਗ ੧੧੨)
 ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੱਛੀ ਲਾਲਚ ਵੱਸ ਕੁੰਡੀ ਵਿੱਚ ਫਸ ਜਾਂਦੀ ਹੈ , ਪੰਛੀ ਚੋਗੇ ਦੇ ਲਾਲਚ ਜਾਲ ਵਿੱਚ ਫਸ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ

ਮਾਇਆ ਨੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਐਸਾ ਜਾਲ ਵਸਾਇਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਬਚ ਨਿੱਕਲਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ। ਮਾਇਆ ਦੀ ਮ੍ਰਿਗ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਵਿੱਚ ਉਲਝਿਆ ਜੀਵ ਆਪਣਾ ਜਨਮ ਜੂਐ ਹਾਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:
 ਮਾਇਆ ਜਾਲੁ ਪਸਾਰਿਆ ਭੀਤਰਿ ਚੋਗ ਬਣਾਇ ॥
 ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਪੰਛੀ ਫਾਸਿਆ ਨਿਕਸੁ ਨ ਪਾਏ ਮਾਇ ॥ (ਅੰਗ ੫੦)
 ਜਗਤੁ ਉਪਾਇ ਤੁਧੁ ਪੰਛੈ ਲਾਇਆ ਭੁੰਡੀ ਕਾਰ ਕਮਾਈ ॥
 ਜਨਮੁ ਪਦਾਰਥੁ ਜੂਐ ਹਾਰਿਆ ਸਥਵੈ ਸੁਰਤਿ ਨ ਪਾਈ ॥
 (ਅੰਗ ੧੧੫੫)
 ਜਹ ਦੇਖਾ ਤਹ ਜੇਵਰੀ ਮਾਇਆ ਕਾ ਸਨਬੰਧੁ ॥
 ਨਾਨਕ ਸਚੇ ਨਾਮ ਬਿਨੁ ਵਰਤਣਿ ਵਰਤੈ ਅੰਧੁ ॥ (ਅੰਗ ੫੫੧)
 ਮਾਇਆ ਕਾਰਨ ਹੀ ਸੰਸਾਰ ਅੰਦਰ ਸਾਡਾ ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਹੈ। ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਮਾਨ ਸੰਸਾਰ ਅੰਦਰ ਮੇਲ ਮਿਲਾਪ ਗਰਜਾਂ ਸਵਾਰਥਾਂ ਕਰਕੇ ਹੈ। ਮਨਮੁੱਖੀ ਜੀਵ ਜਦੋਂ ਹੀ ਲੈਣ ਦੇਣ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਖਤਮ ਹੋਇਆ ਉਦੋਂ ਹੀ ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਨੂੰ ਨਿੰਦਣ ਕੋਸਣ ਲੱਗ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਕਾਰਾਂ ਸਵਾਰਥਾਂ ਤੇ ਚਲਦੀ ਦੋਸਤੀ ਚਿਰ ਸਥਾਈ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ :
 ਮਨਮੁਖਾ ਕੇਰੀ ਦੋਸਤੀ ਮਾਇਆ ਕਾ ਸਨਬੰਧੁ ॥
 ਵੇਖਦਿਆ ਹੀ ਭਜਿ ਜਾਨਿ ਕਦੇ ਨ ਪਾਇਨਿ ਬੰਧੁ ॥
 ਜਿਚੁ ਪੈਨਨਿ ਖਾਣੇ ਤਿਚੁ ਰਖਨਿ ਗੰਧੁ ॥
 ਜਿਤੁ ਦਿਨਿ ਕਿਛੁ ਨ ਹੋਵਈ ਤਿਤੁ ਦਿਨਿ ਬੋਲਨਿ ਗੰਧੁ ॥
 (ਅੰਗ ੬੫੬)

ਮਾਇਆ ਨੇ ਪੰਜ ਪੁੱਤ ਕਾਮ, ਕ੍ਰੋਧ, ਲੋਭ , ਮੋਹ, ਹੰਕਾਰ ਜਣੇ ਹਨ। ਮਾਇਆ ਦੇ ਇਹੀ ਪੰਜ ਸਿਕਦਾਰ ਸਾਨੂੰ ਤ੍ਰੈ ਗੁਣਾਂ ਰਜੋ ਗੁਣ, ਤਮੋ ਗੁਣ ਤੇ ਸਤੋ ਗੁਣ ਅੰਦਰ ਉਲਝਾਈ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਮਾਇਆ ਦੇ ਤ੍ਰੈ ਗੁਣਾਂ ਭਰਮ ਜਾਲ ਵਿੱਚ ਜੀਵ ਸੁੱਤਾ ਹੀ ਅਮੋਲਕ ਜਨਮ ਹਾਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੂਰੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਦਇਆ ਮਿਹਰ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਨਾਲ ਹੀ ਜੀਵ ਤ੍ਰੈ ਗੁਣਾਂ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠਕੇ ਚੌਥੇ ਪਦ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸੱਚਾ ਤੇ ਸਦੀਵੀ ਸੁੱਖ ਹੈ:
 ਪੰਜ ਪੂਤ ਜਣੇ ਇਕ ਮਾਇ ॥
 ਉਤਭੁਜ ਖੇਲੁ ਕਰਿ ਜਗਤ ਵਿਆਇ ॥
 ਤੀਨਿ ਗੁਣਾ ਕੈ ਸੰਗਿ ਰਚਿ ਰਸੇ ॥
 ਇਨ ਕਉ ਛੋਡਿ ਉਪਰਿ ਜਨ ਬਸੇ ॥ (ਅੰਗ ੮੬੫)
 ਰਜ ਗੁਣ ਤਮ ਗੁਣ ਸਤ ਗੁਣ ਕਹੀਐ ਇਹ ਤੇਰੀ ਸਭ ਮਾਇਆ ॥
 ਚਉਥੇ ਪਦ ਕਉ ਜੋ ਨਰੁ ਚੀਨੈ ਤਿਨ ਹੀ ਪਰਮ ਪਦੁ ਪਾਇਆ ॥
 (ਅੰਗ ੧੧੨੩)
 ਇਸੀ ਮਾਇਆ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਬ੍ਰਹਮਾ, ਬਿਸਨੁ ਤੇ ਮਹੇਸ਼ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਈਆਂ। ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ, ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨੀ ਤੇ ਵਿਨਾਸ਼ ਮਾਇਆ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਇਹ ਤਿੰਨੋਂ ਮਹਾਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ ਤੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅੰਦਰ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਅਚਲਜ ਖੇਲ ਇੰਨਾਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵੱਸੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ:
 ਏਕਾ ਮਾਈ ਜੁਗਤਿ ਵਿਆਈ ਤਿਨਿ ਚੇਲੇ ਪਲਵਾਣੁ ॥
 ਇਕੁ ਸੰਸਾਰੀ ਇਕੁ ਭੰਡਾਰੀ ਇਕੁ ਲਾਇ ਦੀਬਾਣੁ ॥
 (ਅੰਗ ੭)

ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਪੁੜੈਣ
 8872897500

ਕਾਇਆ ਅੰਦਰਿ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨੁ ਮਹੇਸਾ ਸਭ ਉਪਤਿ ਜਿਤੁ ਸੰਸਾਰਾ ॥
 ਸਚੈ ਆਪਣਾ ਖੇਲੁ ਰਚਾਇਆ ਆਵਾ ਗਉਣੁ ਪਾਸਾਰਾ ॥
 (ਅੰਗ ੭੫੪)
 ਜਿਵ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਤਿਵੈ ਚਲਾਵੈ ਜਿਵ ਹੋਵੈ ਫੁਰਮਾਣੁ ॥
 ਓਹੁ ਵੇਖੇ ਓਨਾ ਨਦਰਿ ਨ ਆਵੈ ਬਹੁਤਾ ਏਹੁ ਵਿਭਾਣੁ ॥ (ਅੰਗ ੭)
 ਮਾਇਆ ਨੇ ਹੀ ਕੱਚੇ ਪਿੱਲੇ ਅਸੰਤ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ

ਦਿਨ ਰਾਤ ਭੋਲੀ ਭਾਲੀ ਜਨਤਾਂ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਸੰਤ ਅਨਾੜੀਆਂ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਛਲ ਕਪਟ ਹੁੰਦਾ ਪਰ ਬਾਹਰੀ ਭੇਖ ਤਪੱਸਵੀਆਂ ਵਾਲਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਸੰਤ ਅਨਾੜੀਆਂ ਦੀ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਕਦੇ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਤੇ ਅੰਤ ਸਮੇਂ ਜਮਾਂ ਦੀ ਮਾਰ ਸਹਿਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਦਾ ਲਈ ਪਛਤਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜੀਵ ਸ਼ਾਂਤੀ ਵਾਸਤੇ ਇੰਨਾਂ ਮਾਇਆ ਦੇ ਅਨਾੜੀ ਅਸੰਤਾਂ ਕੋਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਪਟੀ ਤੇ ਅਸਾਤ ਹਨ। ਇੰਨਾਂ ਮਾਇਆਧਾਰੀ ਅਸੰਤਾਂ ਦੇ ਚੁੰਗਲ ਵਿੱਚ ਫਸ ਕੇ ਜੀਵ ਆਪਣਾ ਕੀਮਤੀ ਸਮਾਂ ਤੇ ਸਵਾਸ ਅਜਾਈ ਗਵਾ ਰਹੇ ਹਨ:
 ਹਿਰਦੈ ਜਿਨ ਕੈ ਕਪਟ ਵਸੈ ਬਾਹਰਹੁ ਸੰਤ ਕਹਾਹਿ ॥
 ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਮੂਲਿ ਨ ਚੁਕਈ ਅੰਤਿ ਗਏ ਪਛਤਾਹਿ ॥
 (ਅੰਗ ੪੬੧)
 ਮੁਰਖ ਅੰਧੇ ਤ੍ਰੈ ਗੁਣ ਸੇਵਹਿ ਮਾਇਆ ਕੈ ਬਿਉਹਾਰੀ ॥
 ਅੰਦਰਿ ਕਪਟ ਉਦਰੁ ਭਰਣ ਕੈ ਤਾਈ ਪਠ ਪੜਹਿ ਗਾਵਾਰੀ ॥
 (ਅੰਗ ੧੨੪੬)
 ਗੁਰੂ ਸਦਾਏ ਅਗਿਆਨੀ ਅੰਧਾ ਕਿਸੁ ਓਹੁ ਮਾਰਗਿ ਪਾਏ ॥
 (ਅੰਗ ੪੬੧)

ਕਲਜੁਗ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅੰਦਰ ਘਰ ਪਰਿਵਾਰ, ਪਿੰਡ, ਦੇਸ਼, ਸੰਸਾਰ ਹਰ ਪਾਸੇ ਧੜੇਬੰਦੀ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਜੀਆਂ ਅੰਦਰ ਹੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਟਕਰਾਅ ਹੈ। ਈਰਖਾ, ਦਵੈਤ, ਦੁਥਿਧਾ, ਨਿੰਦਿਆ ਚੁਗਲੀ , ਛਲ ਕਪਟ ਆਦਿ ਦੀ ਦਲਦਲ ਵਿੱਚ ਪੱਸ ਕੇ ਆਪਣਾ ਅਮੋਲਕ ਜਨਮ ਜੂਏ ਹਾਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਸਭ ਧੜੇਬੰਦੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੀ ਨਹੀਂ ਮਾਇਆ ਦੀ ਹੀ ਬਣਾਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਮਾਇਆ ਦੇ ਪੰਜ ਸਿਕਦਾਰ ਹੀ ਧੜੇਬੰਦੀ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਹਨ। ਧੜੇਬੰਦੀ ਰਾਹੀਂ ਮਾਇਆ ਅਮੋਲਕ ਮਨੁੱਖੀ ਜਾਮੇ ਨੂੰ ਕੋਡੀਆਂ ਦੇ ਭਾਅ ਵੇਚ ਰਹੀ ਹੈ :
 ਏਹੁ ਸਭਿ ਧੜੇ ਮਾਇਆ ਮੋਹ ਪਸਾਰੀ ॥
 ਮਾਇਆ ਕਉ ਲੁਝਹਿ ਗਾਵਾਰੀ ॥
 ਜਨਮਿ ਮਰਹਿ ਜੂਐ ਬਾਜੀ ਹਾਰੀ ॥ (ਅੰਗ ੩੬੬)

ਕਲਿਜੁਗ ਮਹਿ ਧੜੇ ਪੰਚ ਚੋਰ ਝਗੜਾਏ ॥
 ਕਾਮੁ ਕ੍ਰੋਧੁ ਲੋਭੁ ਮੋਹੁ ਅਭਿਮਾਨੁ ਵਧਾਏ ॥ (ਅੰਗ ੩੬੬)
 ਉਹ ਜੀਵ ਵੱਡੇ ਭਾਗਾਂ ਵਾਲੇ ਹਨ ਜਿੰਨਾਂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਸਤਿਸੰਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੱਚੀ ਸੰਗਤ ਨਾਲ ਸੋਝੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਮਾਇਆ ਦੇ ਬਣਾਏ ਧੜੇ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ:
 ਜਿਸ ਨੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇ ਤਿਸੁ ਸਤਸੰਗਿ ਮਿਲਾਏ ॥
 ਹਮਰਾ ਹਰਿ ਧੜਾ ਜਿਨਿ ਏਹੁ ਧੜੇ ਸਭਿ ਗਵਾਏ ॥ (ਅੰਗ ੩੬੬)
 ਮਾਇਆ ਦੇ ਪੰਜ ਜਰਨੈਲ ਕਾਮ, ਕ੍ਰੋਧ, ਲੋਭ, ਮੋਹ, ਹੰਕਾਰ ਹੀ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਜੀਵ ਨੂੰ ਭਰਮ ਜਾਲ ਅੰਦਰ ਫਸਾਈ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਾਲ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਹੀ ਸੱਚਾ ਤੇ ਸੁੱਖ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਮਾਇਆ ਦੇ ਚੁੰਗਲ ਵਿੱਚ ਫਸਿਆ ਜੀਵ ਪਰਮਾਤਮਾ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਇਆ ਹੀ ਜੀਵ ਨਚ ਲਿਵ ਦੇ ਰਸਤੇ ਤੋਂ ਧਾਤ ਦੇ ਰਸਤੇ ਮੋੜਨ ਦਾ ਕਾਰਣ ਹੈ। ਮਾਇਆ ਦਾ ਪੜ੍ਹਦਾ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਅਸਲੀਅਤ ਨਹੀਂ ਵੇਖਣ ਦਿੰਦਾ :
 ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਗੁਬਾਰੁ ਹੈ ਤਿਸ ਦਾ ਨ ਦਿਸੈ ਉਰਵਾਰੁ ਨ ਪਾਰੁ ॥
 ਮਨਮੁਖ ਅਗਿਆਨੀ ਮਹਾ ਦੁਖੁ ਪਾਇਏ ਡੁਬੇ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਵਿਸਾਰਿ ॥
 (ਅੰਗ ੮੬)
 ਇੰਨ ਮਾਇਆ ਜਗਦੀਸ ਗੁਸਾਈ ਤੁਮਰੇ ਚਰਨ ਬਿਸਾਰੇ ॥
 (ਅੰਗ ੮੫੭)
 ਜੋ ਵੀ ਮਾਇਆਵਾਦੀ ਸੰਸਾਰ ਅੰਦਰ ਅਸੀਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਮਾਨ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਸਭ ਮਾਇਆ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰਕ ਰਿਸ਼ਤੇ ਸਭ ਮਾਇਆ ਦਾ ਪਸਾਰਾ ਹੈ। ਕਿੰਨੀ ਹੈਰਾਨੀ ਹੈ ਕਿ ਮਾਇਆ ਸਾਨੂੰ ਦਿਨ ਰਾਤ ਲੁੱਟ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਖਬਰ ਤੱਕ ਨਹੀਂ:

ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਮਾਇਆ ਮੋਹਣੀ ਸੁਤ ਬੰਧਪ ਘਰ ਨਾਰਿ ॥
 ਧਨ ਜੋਬਨਿ ਜਗੁ ਠਗਿਆ ਲਭਿ ਲੋਭਿ ਅਹੰਕਾਰ ॥ (ਅੰਗ ੬੧)
 ਮਾਇਆ ਮੋਹਿ ਜਗੁ ਭਰਮਿਆ ਘਰੁ ਮੁਸੈ ਖਬਰਿ ਨ ਹੋਇ ॥
 ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧਿ ਮਨੁ ਹਿਰਿ ਲਾਇਆ ਮਨਮੁਖ ਅੰਧਾ ਲੋਇ ॥
 (ਅੰਗ ੧੪੧੪)
 ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਲਈ ਰੁਪਇਆ ਕਮਾਉਣਾ ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਬਣਾਉਣੀ ਮਾੜੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਪਰ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਵਿਸਾਰ ਕੇ ਛਲ ਕਪਟ ਪਾਪਾਂ ਨਾਲ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਮਾਇਆ ਡੁਬੋ ਦੇਵੇਗੀ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਜਮੀਨ ਜਾਇਦਾਦ, ਕੋਠੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਆਦਿ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਬਣਾਉਣ ਬੇਈਮਾਨੀ ਪਾਪ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਕਬਰ ਆਪ ਖੋਦ ਰਹੇ ਹਾਂ ਅੰਤ ਸਮੇਂ ਲੇਖਾ ਜੀਵ ਨੂੰ ਹੀ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਸੰਸਾਰਿਕ ਪਦਾਰਥ ਨੇ ਸਹਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ :
 ਬਹੁ ਪਰਪੰਚ ਕਰਿ ਪਰ ਧਨੁ ਲਿਆਵੈ ॥
 ਸੁਤ ਦਾਰਾ ਪਹਿ ਆਨਿ ਲੁਟਾਵੈ ॥
 ਮਨ ਮੇਰੇ ਭੂਲੇ ਕਪਟੁ ਨ ਕੀਜੈ ॥ (ਅੰਗ ੬੫੬)
 ਅੰਤਿ ਨਿਬੇਰਾ ਤੇਰੇ ਜੀਅ ਪਹਿ ਲੀਜੈ ॥ (ਅੰਗ ੬੫੬)
 ਕਬੀਰ ਕਉਡੀ ਕਉਡੀ ਜੋਰਿ ਕੈ ਜੋਰੇ ਲਾਖ ਕਰੋਰਿ ॥
 ਚਲਤੀ ਬਾਰ ਨ ਕਛੁ ਮਿਲਿਓ ਲਈ ਲੋਗੋਟੀ ਤੋਰਿ ॥
 (ਅੰਗ ੧੩੭੨)

ਸਰਬ ਸੋਇਨ ਕੀ ਲੋਕਾ ਹੋਤੀ ਰਾਵਨ ਸੇ ਅਧਿਕਾਈ ॥
 ਕਹਾ ਭਇਓ ਦਰਿ ਬਾਂਧੈ ਹਾਥੀ ਖਿਨ ਮਹਿ ਭਈ ਪਰਾਈ ॥
 (ਅੰਗ ੬੬੩)
 ਮਾਇਆ ਮੋਹ ਤ੍ਰੈ ਗੁਣਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁੱਤਾ ਮਨ ਪੰਜਾਂ ਚੋਰਾਂ ਪਿੱਛੇ ਲੱਗ ਜੀਵਨ ਭਰ ਵਗਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਕੁਝ ਕਾਲ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਭਾਵ ਬਿਗਾਨਿਆਂ ਲਈ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਆਪ ਖਾਲੀ ਹੁੱਥ ਤੁਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਅੰਤ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਜਮ ਸਵਾਸਾਂ ਦੀ ਗੰਢ ਖੋਲਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਅਸਲੀਅਤ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਉਦੋਂ ਸਿਵਾਏ ਪਛਤਾਵੇ ਦੇ ਕੁਝ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ :
 ਮਾਇਆ ਕਾਮਿ ਵਿਆਪਿਆ ਸਮਝੈ ਨਾਹੀ ਗਾਵਾਰੁ ॥
 ਉਠਿ ਚਲਿਆ ਪਛਤਾਇਆ ਪਰਿਆ ਵਸਿ ਜੰਦਾਰੁ ॥
 (ਅੰਗ ੪੩)
 ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਪਰੇਤੁ ਹੈ ਕਾਮੁ ਕ੍ਰੋਧੁ ਅਹੰਕਾਰੁ ॥
 ਏਹੁ ਜਮ ਕੀ ਸਿਰਕਾਰੁ ਹੈ ਏਨਾ ਉਪਰਿ ਜਮ ਕਾ ਡੰਡੁ ਕਰਾਰੁ ॥
 (ਅੰਗ ੫੧੩)

ਮਨ ਆਵਣ ਜਾਣੁ ਨ ਸੁਝਈ ਨ ਸੁਝੈ ਦਰਬਾਰੁ ॥
 ਮਾਇਆ ਮੋਹਿ ਪਲੇਟਿਆ ਅੰਤਰਿ ਅਗਿਆਨੁ ਗੁਬਾਰੁ ॥
 ਤਥ ਨਰੁ ਸੁਤਾ ਜਾਗਿਆ ਸਿਰਿ ਡੰਡੁ ਲਗਾ ਬਹੁ ਭਾਰੁ ॥
 (ਅੰਗ ੧੪੧੮)
 ਗੁਰਬਾਣੀ ਰਾਹੀਂ ਸਾਨੂੰ ਜੀਵ ਜੰਤੂਆਂ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੇ ਕੇ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡਾ ਸੁਤਾ ਮਨ ਕਰਵਟ ਲਵੇ। ਕਿੰਨੀ ਹੈਰਾਨੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਬੁੱਧੀ ਵਾਲੀ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਲਈ ਜੀਵ ਜੰਤੂਆਂ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੂਹ ਵਿਚਲੇ ਡੱਫੂ ਲਈ ਖੂਹ ਹੀ ਉਸਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਇਆ ਮੋਹ ਵਿੱਚ ਫਸੇ ਜੀਵ ਨੂੰ ਆਰ ਪਾਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੁੱਝਦਾ :
 ਰੂਪੁ ਭਰਿਓ ਜੈਸੇ ਦਾਦਰਾ ਕਛੁ ਦੇਸੁ ਬਿਦੇਸੁ ਨ ਬੁਝਾ ॥
 ਐਸੇ ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਬਿਖਿਆ ਬਿਮੋਹਿਆ ਕਛੁ ਆਰਾ ਪਾਰੁ ਨ ਸੁਝਾ ॥
 (ਅੰਗ ੩੪੬)

ਬਾਂਦਰ ਖਿੱਲਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਕੁੱਜੀ ਵਿੱਚ ਹੱਥ ਪਾਓਂਦਾ ਜੋ ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਗੱਡੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਆਪਣੀ ਹੀ ਮੁੱਠੀ ਖਿੱਲਾਂ ਕਾਰਣ, ਹੱਥ ਕੁੱਜੀ ਵਿੱਚ ਫਸ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਂਦਰ ਗੁਲਾਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਘਰ ਘਰ ਨੱਚਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਥੀ ਕਾਮ ਵਿੱਚ ਅੰਨਾ ਹੋਇਆ ਬਣਾਉਣੀ ਹਸਤਨੀ ਪਿੱਛੇ ਪੁੱਟੇ ਗਏ ਡੂੰਘੇ ਟੋਏ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸਾਰੀ ਜਿੰਦਗੀ ਗੁਲਾਮੀ ਭੋਗਦਾ ਹੈ।
 ਤੋਤਾ ਨਲਕੀ ਤੇ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਦੀ ਪਕੜ ਨਾਲ ਹੀ ਫੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਪਿੰਜਰੇ ਵਿੱਚ ਕੈਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:
 ਮਰਕਟ ਮੁਸਟੀ ਅਨਾਜ ਕੀ ਮਨ ਬਉਰਾ ਰੇ ਲੀਨੀ ਹਾਥੁ ਪਸਾਰਿ ॥
 ਛੁਟਨ ਕੋ ਸਹਸਾ ਪਰਿਆ ਮਨ ਬਉਰਾ ਰੇ ਨਾਚਿਓ ਘਰ ਘਰ ਬਾਰਿ ॥
 (ਅੰਗ ੩੩੬)
 ਕਾਲਬੂਤ ਕੀ ਹਸਤਨੀ ਮਨ ਬਉਰਾ ਰੇ ਚਲਤ ਰਚਿਓ ਜਗਦੀਸ ॥
 ਕਾਮ ਸੁਆਇ ਰਾਜ ਬਸਿ ਪਰੇ ਮਨ ਬਉਰਾ ਰੇ ਅੰਕੁਸੁ ਸਹਿਓ ਸੀਸ ॥
 (ਅੰਗ ੩੩੫ -- ੩੩੬)
 ਜਿਉ ਨਲਨੀ ਸੁਆਟਾ ਗਹਿਓ ਮਨ ਬਉਰਾ ਰੇ ਮਾਯਾ ਇਹੁ ਬਿਉਹਾਰੁ ॥
 ਜੈਸਾ ਰੰਗੁ ਕਸੁੰਭ ਕਾ ਮਨ ਬਉਰਾ ਰੇ ਤਿਉ ਪਸਰਿਓ ਪਾਸਾਰੁ ॥
 (ਅੰਗ ੩੩੬)
 ਉਪਰੋਕਤ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਸਾਡੇ ਮੇਲੇ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਮਨ ਨੂੰ ਗਲੂਣਾ ਦੇਣ ਲਈ ਹਨ। ਅੱਜ ਮਾਇਆ ਵਿੱਚ ਗਲਤਾਨ ਸੁੱਤੇ ਮਨ ਨੂੰ ਅਮੋਲਕ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੋੜਾ ਤੇ ਬਿੱਖਿਆ ਭਾਵ ਮਾਇਆ ਮਿੱਠੀ ਲੱਗ ਰਹੀ ਹੈ। ਮਾਇਆ ਵਿੱਚ ਗਲਤਾਨ ਜੀਵ ਲਈ ਨਾਮ ਦੀ ਗੱਲ ਇਉਂ ਲਗਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਬਿੱਛੂ ਡੰਗ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ :

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਉਰਾ ਬਿਖਿਆ ਮੀਠੀ॥
ਸਾਕਤ ਕੀ ਬਿਖਿ ਨੈਨਹੁ ਡੀਠੀ॥
ਕੁਝਿ ਕਪਟਿ ਅਹੰਕਾਰਿ ਰੀਝਾਨਾ॥
ਨਾਮੁ ਸੁਨਤ ਜਨੁ ਬਿਛੁਆ ਭਸਾਨਾ॥ (ਅੰਗ ੮੯੨ - ੯੩)
ਦੁਰਮਤਿ ਭਾਗੀਨ ਮਤਿ ਫੀਕੇ ਨਾਮੁ ਸੁਨਤ ਆਵੈ ਮਨਿ ਰੋਹੈ॥
ਕਉਆ ਕਾਗ ਕਉ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰਸੁ ਪਾਈਐ ਤ੍ਰਿਪਤੈ ਵਿਸਤਾ ਖਾਇ
ਮੁਖਿ ਗੋਹੈ॥ (ਅੰਗ ੮੯੩)
ਰੂਹਾਨੀਅਤ ਦੇ ਰਸਤੇ ਤੇ ਚੱਲਣ ਲਈ ਮਾਇਆ ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਪਵੇਗਾ, ਮਾਇਆ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠ ਕੇ ਹੀ ਸੱਚੇ ਮਾਰਗ ਤੇ ਚੱਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਗਿਰੀਆਂ ਮੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੂਖਮ ਮਾਇਆ ਮਾਣ ਨੇ ਠੱਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸੂਖਮ ਤੇ ਸਥੂਲ ਦੋਹਾਂ ਤੋਂ ਸੁਚੇਤ ਰਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ:
ਪਰਹਰਿ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧੁ ਬੁਠੁ ਨਿਦਾ ਤਜਿ ਮਾਇਆ ਅਹੰਕਾਰੁ ਚੁਕਾਵੈ॥
ਤਜਿ ਕਾਮੁ ਕਾਮਿਨੀ ਮੋਹੁ ਤਜੈ ਤਾ ਅੰਸਨ ਮਾਹਿ ਨਿਰੰਜਨੁ ਪਾਵੈ॥
(ਅੰਗ ੧੪੧)

ਕਬੀਰ ਮਾਇਆ ਤਜੀ ਤ ਕਿਆ ਭਇਆ
ਜਉ ਮਾਨੁ ਤਜਿਆ ਨਹੀ ਜਾਇ॥
ਮਾਨ ਮੁਨੀ ਮੁਨਿਵਰ ਗਲੇ ਮਾਨੁ ਸਭੈ ਕਉ ਖਾਇ॥ (ਅੰਗ ੧੩੭੨)
ਇਹ ਮਾਇਆ ਜੋ ਸਭਨਾ ਨੂੰ ਡੰਗ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਭਜਾ ਭਜਾ ਕੇ ਮਾਰਦੀ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੀ ਨਹੀਂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਹੀ ਬਣਾਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਮਾਇਆ ਦਾ ਖੇਲ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨੇ ਹੀ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਪੂਰੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਮੱਤ ਦੁਆਰਾ, ਪੂਰੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਦਇਆ ਮਿਹਰ ਨਾਲ ਇਸ ਖੇਲ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀਆਂ ਮਾਇਆ ਵਰਗੀਆਂ

ਕਰੋੜਾਂ ਦਾਸੀਆਂ ਹਨ :
ਆਵਨ ਜਾਨੁ ਇਕੁ ਖੇਲੁ ਬਨਾਇਆ॥
ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਕੀਨੀ ਮਾਇਆ॥ (ਅੰਗ ੨੯੪)
ਜਨ ਨਾਨਕ ਅੰਗੁ ਕੀਆ ਪ੍ਰਭਿ ਕਰਤੈ ਜਾ ਕੈ ਕੋਟਿ ਐਸੀ ਦਾਸਾਇ॥
(ਅੰਗ ੫੦੦)
ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਆਪ ਹੀ ਮਾਇਆ ਰਚ ਕੇ ਇਸ ਦੇ ਭਰਮ ਜਾਲ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਭੁਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਖੇਲ ਖੇਲਣ ਵਾਸਤੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਭੇਜਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਖੇਲ ਪੂਰੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਮੱਤ ਦੁਆਰਾ, ਪੂਰੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਦਇਆ ਮਿਹਰ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਨਾਲ ਹੀ ਜਿੱਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਕਰਮਾਂ ਦਾ ਖੇਲ ਹੈ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਇਹ ਮਾਇਆ ਖੇਲ ਖੇਲਦੀ ਹੈ। ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਗੁਰਬਾਣੀ ਗੁਰੂ ਨਾਲ ਸੱਚੇ ਦਿਲੋਂ ਜੁੜਕੇ ਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਨ ਢਾਲ ਕੇ ਖੇਲ ਜਿੱਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ :
ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਮੈਰੈ ਪ੍ਰਭਿ ਕੀਨਾ ਆਪੇ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਏ॥
ਮਨਮੁਖਿ ਕਰਮ ਕਰਹਿ ਨਹੀ ਬੁਝਾਇ ਬਿਰਥਾ ਜਨਮੁ ਗਵਾਏ॥
ਗੁਰਬਾਣੀ ਇਸੁ ਜਗ ਮਹਿ ਚਾਨਣੁ ਕਰਮਿ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਏ॥
(ਅੰਗ ੬੭)

ਸ੍ਰਪਨੀ ਸ੍ਰਪਨੀ ਕਿਆ ਕਹਉ ਭਾਈ॥
ਜਿਨਿ ਸਾਚੁ ਪਛਾਣਿਆ ਤਿਨਿ ਸ੍ਰਪਨੀ ਖਾਈ॥ (ਅੰਗ ੪੮੦)
ਇਹ ਸ੍ਰਪਨੀ ਤਾਂ ਕੀ ਕੀਤੀ ਹੋਈ॥
ਬਲੁ ਅਬਲੁ ਕਿਆ ਇਸ ਤੇ ਹੋਈ॥ (ਅੰਗ ੪੮੧)
ਮਾਇਆ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਧੁਰੋਂ ਹੀ ਸੇਵਕ ਬਣਾ ਕੇ ਭੇਜੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸਨੇ ਮਨ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਵੱਸ ਕਰ ਲਿਆ, ਮਨ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਟਿਕਣ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਤੇ ਆਪ ਘਰ ਦੀ ਮਾਲਕ ਬਣ ਕੇ ਬੈਠ ਗਈ।

ਆਪਣੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰੂਪਾਂ ਦੇ ਭਰਮ ਜਾਲ ਨਾਲ ਠੱਗ ਰਹੀ ਹੈ :
ਧੁਰ ਕੀ ਭੇਜੀ ਆਈ ਆਮਰਿ॥
ਨਉ ਖੰਡ ਜੀਤੇ ਸਭਿ ਥਾਨ ਬਨੰਤਰ॥ (ਅੰਗ ੩੭੧)
ਮਤਾ ਕਰਉ ਸੋ ਪਕਨਿ ਨ ਦੇਖੀ॥
ਸੀਲ ਸੰਜਮ ਕੈ ਨਿਕਟਿ ਖਲੋਈ॥
ਵੇਸ ਕਰੈ ਬੁਠੁ ਰੂਪੁ ਦਿਖਾਵੈ॥
ਗ੍ਰਿਹਿ ਬਸਨਿ ਨ ਦੇਈ ਵਖਿ ਵਖਿ ਭਰਮਾਵੈ॥
ਘਰ ਕੀ ਨਾਇਕਿ ਘਰ ਵਾਸੁ ਨ ਦੇਵੈ॥
ਜਤਨ ਕਰਉ ਉਰਝਾਇ ਪਰੇਵੈ॥ (ਅੰਗ ੩੭੧)
ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਦਇਆ ਮਿਹਰ ਨਾਲ ਪੂਰੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਸੰਗਤ ਨਸੀਬ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨਾਮ ਮੰਤ੍ਰ ਭਾਵ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਸਿਮਰਨ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮਾਲਕ ਦੀ ਅਪਾਰ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਸਿਮਰਨ ਅਭਿਆਸ ਕਰਦਿਆਂ ਮਨ ਨਿੱਜ ਘਰ ਟਿਕਣ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਮਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਆਉਣ ਕਰਕੇ ਇਹ ਮਾਇਆ ਦਾਸੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ :
ਸੁਣਿ ਉਪਦੇਸੁ ਸਤਿਗੁਰੁ ਪਹਿ ਆਇਆ॥
ਗੁਰਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਮੋਹਿ ਮੰਤ੍ਰੁ ਦ੍ਰਿੜਾਇਆ॥
ਨਿਜ ਘਰਿ ਵਸਿਆ ਗੁਣ ਗਾਇ ਅਨੰਤਾ॥
ਪ੍ਰਭ ਮਿਲਿਓ ਨਾਨਕ ਭਏ ਅਚਿੰਤਾ॥ (ਅੰਗ ੩੭੧)
ਘਰੁ ਮੇਰਾ ਇਹ ਨਾਇਕਿ ਹਮਾਰੀ॥
ਇਹ ਆਮਰਿ ਹਮ ਗੁਰਿ ਕੀਏ ਦਰਬਾਰੀ॥ (ਅੰਗ ੩੭੧)
ਪ੍ਰਭ ਹਸਿ ਬੋਲੇ ਕੀਏ ਨਿਆਇਓ॥
ਸਬਲ ਦੂਤ ਮੇਰੀ ਸੇਵਾ ਲਾਏ॥
ਤੂੰ ਨਾਕਹੁ ਇਹੁ ਗ੍ਰਿਹੁ ਸਭੁ ਤੇਰਾ॥
ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਗੁਰਿ ਕੀਆ ਨਿਬੇਰਾ॥ (ਅੰਗ ੧੩੪੭)

ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਜਨ ਲੀਏ ਛੁਡਾਇ॥
ਜਿਸ ਕੇ ਸੇ ਤਿਨਿ ਰਖੇ ਹਟਾਇ॥
ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਭਗਤਿ ਪ੍ਰਭ ਸਾਰੁ॥
ਬਿਨੁ ਭਗਤੀ ਸਭ ਹੋਇ ਖੁਆਰੁ॥ (ਅੰਗ ੮੯੫)
ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਅਸਲੀ ਧਨਵਾਨ ਉਹ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਸਿਵਤ ਸਲਾਹ ਦਾ ਖੁਜਾਨਾ ਹੈ। ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਮਿਹਰ ਕਰਕੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਸਿਮਰਨ ਦੀ ਦਾਤ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਉਹ ਅਸਲ ਧਨ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਸਿਮਰਨ ਬੰਦਗੀ ਵਾਲੇ ਦਰਗਹ ਅੰਦਰ ਵੀ ਇੱਜਤ ਤੇ ਆਨੰਦ ਮਾਣਦੇ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਲਗਦਾ ਕਿ ਮਾਇਆ ਵਾਲੇ ਵੱਡੇ ਹਨ ਪਰ ਅਸਲ ਉਹ ਵੱਡੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨਾਲ ਲਿਵ ਹੈ :
ਜਿਸ ਨੇ ਬਖਸਿ ਸਿਫਤਿ ਸਾਲਾਹ॥
ਨਾਨਕ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ਪਾਤਿਸਾਹੁ॥ (ਅੰਗ ੫)
ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਸਿਮਰਹਿ ਸੇ ਧਨਵੰਤੋ॥
ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਸਿਮਰਹਿ ਸੇ ਪਤਿਵੰਤੋ॥ (ਅੰਗ ੨੬੩)
ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਸਿਮਰਹਿ ਤਿਨ ਅਨਦ ਘਨੇਰੋ॥
ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਸਿਮਰਹਿ ਬਸਹਿ ਹਰ ਨੇਰੋ॥ (ਅੰਗ ੨੬੩)
ਕਉਨਿ ਵਡਾ ਮਾਇਆ ਵਡਿਆਈ॥
ਸੋ ਵੱਡਾ ਜਿਨਿ ਰਾਮ ਲਿਵ ਲਾਈ॥ (ਅੰਗ ੧੮੮)
ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਅਪਾਰ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਜਾਮਾ ਨਸੀਬ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜੋ ਮਾਇਆ ਪਿੱਛੇ ਕੋਢੀਆਂ ਭਾਅ ਗਵਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਰਦਾਸ ਬੇਨਤੀ ਜੋੜਦੀ ਹੈ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਸਾਨੂੰ ਸੁਮੱਤ ਬਖਸ਼ਣ, ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਸਿਮਰਨ ਦੀ ਦਾਤ ਬਖਸ਼ਣ ਤੇ ਆਪ ਹੀ ਮਾਇਆ ਦੇ ਜਾਲ ਚੁੰਗਲ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਗਲ ਨਾਲ ਲਾਉਣ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਨ।

1947: ਪੰਜਾਬ ਵੰਡ ਨੂੰ ਕੈਨਵਸ 'ਤੇ ਉਤਾਰਦਿਆਂ

ਅਰਪਨਾ ਕੌਰ ਦਾ ਬਣਾਇਆ ਚਿੱਤਰ '1947' ਵਿਲੱਖਣ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵੀ ਹੈ। ਚਿੱਤਰ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਸਬੰਧ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵੰਡ ਨਾਲ ਹੈ। ਭੂਗੋਲਿਕ ਵੰਡਾਂ ਕਦੇ ਆਰਜ਼ੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕਦੇ ਸਦੀਵੀ। ਵਿਸ਼ਵ ਇਤਿਹਾਸ ਇਸ ਦਾ ਗਵਾਹ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵੰਡ 'ਸਦੀਵੀ ਵਰਗ' ਵਿਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਚੜ੍ਹਦੇ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਲਹਿੰਦੇ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚਾਲੇ ਕਈ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਇਕਾਈਆਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਵਖਰੇਵੇਂ ਵਾਲਾ ਵੀ ਹੈ। ਚਿੱਤਰ ਵਿਚ ਇਕੋ ਕਿਰਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਬਿਰਥ ਸਿੱਖ। ਜੋ ਇਸ ਕਿਰਦਾਰ ਰਾਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ/ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਵਿਲੱਖਣ ਹੈ। ਨਿਰੋਲ ਤਸਵੀਰ ਦਰਸ਼ਕ ਨੂੰ ਦੂਰ ਤਕ ਲੈ ਜਾਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਬਣੀ ਹੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ। ਇਸ ਰਚਨਾ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿਚ ਇਕ ਕਹਾਣੀ ਹੈ। ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਰਸ਼ਕ ਨੂੰ ਚਿੱਤਰ ਦੇ ਕਰੀਬ ਲੈ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। 1947 ਸਿਰਲੇਖ ਵਾਲਾ ਚਿੱਤਰ 1997 ਵਿਚ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਜਦ ਦੇਸ਼ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੀ ਪੰਜਾਹਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਮਨਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਪੇਂਟਿੰਗ ਦਾ ਆਕਾਰ ਸੱਠ ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਗੁਣਾ ਛਿਆਹਟ ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਹੈ। ਘਟਨਾ ਅਨੁਸਾਰ (ਅਰਪਨਾ ਕੌਰ ਦੀ ਮਾਂ) ਅਜੀਤ ਕੌਰ (ਉਸ ਵੇਲੇ ਬਾਲਕੀ ਉਮਰ) ਦੇ ਮਾਪੇ ਗੜਬੜ ਸਮੇਂ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਕਰ ਭਾਰਤ ਆ ਗਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਅਜੀਤ ਕੌਰ ਦਾ ਭਰਾ ਵੀ ਸੀ। ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਜਿੱਦ ਕਰ ਕੇ ਲਾਹੌਰ ਹੀ ਟਿਕੇ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਸੀ ਕਿ 'ਇਹ ਕੱਟ-ਵੱਢ ਅਤੇ ਅੰਗ ਦਾ ਰਕਸ (ਨਾਚ) ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਹੈ, ਜਦ ਠੰਢ-ਠੰਢਾ ਵਰਤ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਵਾਪਸ ਆ ਜਾਓਗੇ।' ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਦਿਨ ਲੰਘਣ ਲੱਗੇ। ਧਰਤੀ ਅੰਦਰ ਰਿਸਣ ਵਾਲੇ ਲਹੂ ਦੀ ਮਿਕਦਾਰ ਵਧਦੀ ਗਈ। ਏਧਰ ਆ ਗਿਆਂ ਦਾ ਆਪਣੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਫੀਕਰ ਉਸੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨਾਲ ਵਧਣ ਲੱਗਾ। ਚੰਗਾ-ਬੁਰਾ ਵਿਚਾਰਨ ਬਾਅਦ ਅਜੀਤ ਕੌਰ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸ਼ਿਮਲਿਓ ਲਾਹੌਰ ਵੱਲ ਤੁਰ ਪਏ। ਲਾਹੌਰ ਪਹੁੰਚਣ ਉਪਰੰਤ ਸਭ ਕੁਝ ਬਦਲਿਆ-ਬਦਲਿਆ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਬਜ਼ੁਰਗ ਇਕ ਗੀਓਜੀ ਕੈਂਪ ਵਿਚ ਮਿਲ ਗਏ, ਪਰ ਬਹੁਤ ਬੁਰੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਨ ਅੰਦਰ ਵਿਚਾਰ ਬਣਿਆ ਕਿ ਕਿਉਂ ਨਾ ਆਪਣੇ ਛੱਡੇ ਘਰ ਦਾ ਇਕ ਵਾਰੀ ਦੀਦਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਮਦਦ ਵਾਸਤੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸਤ ਡਾਕਟਰ ਮੁਹੰਮਦ ਯੂਨਸ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਗਈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ, "ਉਹ ਥਾਂ ਹੁਣ ਧਾੜਵੀਆਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਹੇਠ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਉਥੇ ਜਾਣਾ ਅਤੇ ਘਰ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ। ਹਾਂ,

ਜੇ ਕੋਈ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂ ਲੁਕਾ ਕੇ ਰੱਖੀ ਹੈ, ਉਹ ਲਿਆ ਕੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।" ਅਜੀਤ ਕੌਰ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸਤ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, "ਮੈਨੂੰ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵਸਤੂ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। ਸਾਡੀ ਸਭ ਤੋਂ ਕੀਮਤੀ ਸ਼ੈਅ ਉਸ ਘਰ ਵਿਚ ਹੈ। ਤੂੰ ਉਹ ਲਿਆ ਦੇ। ਤੇਰੀ ਮਿਹਰਬਾਨੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਹ ਸਾਡਾ ਪਵਿੱਤਰ ਗ੍ਰੰਥ 'ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ'।" ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਡਾ. ਮੁਹੰਮਦ ਯੂਨਸ 'ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ' ਲੈ ਕੇ ਗਏ। ਉਹ ਹਰੇ ਕੱਪੜੇ ਵਿਚ ਲਿਪਟਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਉਹ ਕੱਪੜਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਕੁਰਾਨ ਵਲੋਂ ਕੇ ਰੱਖਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਡਾ. ਮੁਹੰਮਦ ਯੂਨਸ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਲੈ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਉਪਰ ਰੱਖ ਇਕ ਵਾਰ ਮੁੜ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਕੀਤੀ। ਅਰਪਨਾ ਕੌਰ ਦੀ ਪੇਂਟਿੰਗ ਉਸੇ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਵਿਚ

ਜਗਤਾਰਜੀਤ ਸਿੰਘ

ਰੂਪਾਂਤਰਿਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਬਿਰਥ ਵਿਅਕਤੀ ਚਿੱਤਰਕਾਰ ਦਾ ਨਾਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਸਿਰ ਉਪਰ ਹਰੇ ਕੱਪੜੇ ਵਿਚ ਲਿਪਟਿਆ ਹੋਇਆ 'ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ' ਹੈ। ਉਹ ਬੀੜ ਹਾਲੇ ਵੀ ਪਰਿਵਾਰ ਕੋਲ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਕੈਨਵਸ ਦੀ ਪਿੱਠਭੂਮੀ ਇਕੋ ਰੰਗ ਭਾਵ ਲਾਲ ਰੰਗ ਨਾਲ ਪੇਂਟੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਇਕਸਾਰ ਹੈ। ਉਦਾਂ ਵੀ ਇੱਥੇ ਰੰਗਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘੱਟ ਹੈ। ਤਿੰਨ-ਚਾਰ ਰੰਗਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਤਾਂ ਵੀ ਇਸ ਕਿਰਤ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਦਰਜ ਹੈ। ਸੰਨ ਸੰਤਾਲੀ ਕਿਸੇ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦਾ ਦਿਨ ਹੈ ਤੇ ਕਿਸੇ ਲਈ ਉਜਾੜ ਦਾ। ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਲਨਾਕ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ ਸੀ। ਅਨੇਕਾਂ ਹਮਲਾਵਰ ਆਏ। ਕਈ ਵਾਰ ਕਤਲੇਆਮ ਹੋਏ। ਅਜਿਹੇ ਵੇਲੇ ਇਹ ਤਾਂ ਪੱਕਾ ਸੀ ਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣ ਕੌਣ ਸੀ। ਪਰ ਸੰਤਾਲੀ ਵੇਲੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਹੀ ਉੱਠ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਏ। ਇਸ ਵੱਢ-ਟੁੱਕ ਲਈ ਬਾਹਰੀ ਅਤੇ ਅੰਦਰਲੀ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤ ਨੂੰ ਜੀ ਮੈਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੈਨਵਸ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ। ਹਾਂ, ਉਹ ਦੱਸ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਸ ਵੇਲੇ ਸਾਰੀ ਧਰਤ ਲਾਲ-ਲਾਲ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਅਤਿਕਥਨੀ ਨਹੀਂ। ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸਿੱਖ ਪਾਤਰ ਉਸੇ ਧਰਤੀ ਉਪਰ ਪੈਰ ਟਿਕਾਅ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲਾਲ ਧਰਤੀ ਉਪਰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਤੱਕ ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਜਾਨਵਰ ਦੇ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਲਕੀਰੀ ਆਕਾਰ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਆਕਾਰਾਂ ਵਿਚ ਭਿੰਨਤਾ ਨਹੀਂ। ਲਾਲ ਧਰਤੀ ਉਪਰ ਮੁੰਮਦਾ ਇਹ ਝੁੰਡ ਸਮੇਂ ਦੇ ਆਦਮੀ ਦੀ ਦਰਿਦਰੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਝੁੰਡ

ਨੁਮਾਇਆ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਗੈਰਜਾਨ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਪੇਂਟਰ ਵੱਲੋਂ ਰੱਖੇ ਗਏ ਪਾਤਰ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਅ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਜਾਨਵਰ ਸਮੂਹ ਵਿਚ ਘਿਰੇ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਹ ਆਪਣੇ ਰਾਹ ਉਪਰ ਤੁਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ, ਬਿਨਾਂ ਡਰੇ, ਬਿਨਾਂ ਜਾਨਵਰ ਨੂੰ ਛਿਛਕੇਰਿਆਂ। ਖੂਨੀ ਮਾਰੋਲ ਵਿਚਾਲੇ ਅਡੋਲ ਤੁਰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਅਲੋਕਾਰੀ ਕਾਰਜ ਹੈ। ਇਕ ਕਿਰਿਆ ਅਨੇਕਾਂ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਲਈ ਮਿਸਾਲ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਚਿੱਤਰ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਬਜ਼ੁਰਗ ਉਮਰ ਦੇ ਭਾਰ ਨਾਲ ਕੁੱਝ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਏਨੀ ਉਮਰ ਅਤੇ ਇਸ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਪਿੱਛੇ ਚਿੱਤਰਕਾਰ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਰੇ ਕੱਪੜੇ ਨਾਲ ਕੱਜੀ 'ਬੀੜ' ਬਜ਼ੁਰਗ ਸਿਰ ਰੱਖੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਉਪਰ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਮਿਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਮੋਢੇ ਲੱਗੀ ਵੱਡੀ ਸਫੈਦ ਪੰਡ ਨੂੰ ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਨੇ ਘੁੱਟ ਕੇ ਨੱਪਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਹ ਸ਼ਖ਼ਸ ਦੋ ਬੇਸ਼ਕੀਮਤੀ ਵਸਤਾਂ ਸਾਂਝੀ ਚਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਕ ਦਾ ਸਬੰਧ ਨਿੱਜ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੋਇਆ ਵੀ ਵਰਗ ਚੇਤਨਾ ਨਾਲ ਹੈ ਜਦੋਂਕਿ ਦੂਜੀ ਦਾ ਨਿਰੋਲ ਨਿੱਜ ਨਾਲ ਹੈ। ਅਰਪਨਾ ਕੌਰ ਅਜਿਹੀ ਪਹਿਲੀ ਚਿੱਤਰਕਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ 1947 ਦੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 1984 ਵਿਚ ਵਾਪਰੇ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਕੈਨਵਸ ਉਪਰ ਚਿੱਤਰ ਪੇਂਟ ਕਰ ਕੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਦਾ ਜਨਮ 1947 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਹੈ। ਇਉਂ ਉਹ 1947 ਦੀ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਦੀ ਚਮਕਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਵਾਲੀ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਸਰੋਤ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਜਾਂ ਲਾਗਲੇ ਸਬੰਧੀ ਰਹੇ ਹੋਣਗੇ। ਪੁਸਤਕਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਕਾਫੀ ਕੁਝ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। 1984 ਵੇਲੇ ਜੋ ਕੁਝ ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਵਾਪਰਿਆ ਉਸ ਦੀ ਉਹ ਚਮਕਦੀ ਸੀ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਨ ਸੰਤਾਲੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਕੰਮ ਦੇ ਕਰਤੇ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਦੇ ਹਨ। ਇਕ ਹੋਰ ਖਾਸੀਅਤ ਇਹ ਰਹੀ ਕਿ ਸਾਰੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪੇਂਟਰ/ਬੁੱਤਰਾਸ ਪੁਰਖ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਸਤਰੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ। ਜੇ ਕੰਮ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਲਾਗ-ਚਾਹੇ ਹੋ ਗਿਆ, ਬਸ ਹੋ ਗਿਆ। ਮੁੜ ਕੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਨਹੀਂ, ਫੇਰ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਅਰਪਨਾ ਕੌਰ ਬੜਾ ਹਟਵੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਝਾਕਣ ਦੀ ਹਿਮਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪੇਂਟਿੰਗ 1947 ਚਿੱਤਰਕਾਰ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਕ ਨੂੰ ਵਿਛੜ ਚੁੱਕੀ ਭੋਇ, ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਮੂਹਿਕ ਆਸਥਾ ਨਾਲ ਜੋੜਦੀ ਹੈ। ਪੂਰਾ ਬਿਆਨ ਉਪਭਾਸ਼ਕਤਾ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੈ। ਨਾ ਕੁਝ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਘਟਾਅ। ਜਿੰਨਾ ਕੁ ਹੋਇਆ ਉਨਾ ਕੁ ਚਿੱਤਰ ਦਾ ਅੰਗ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਂ, ਇਕ ਵੇਰਵਾ ਵਾਧੂ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਰਥਪੂਰਨ ਹੋਣ ਸਕਦਾ

ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਬਜ਼ੁਰਗ ਸਤਿਕਾਰਤ 'ਬੀੜ' ਦੇ ਨਾਲ ਇਕ ਪੰਡ ਵੀ ਚੁੱਕੀ ਤੁਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਥੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹੈ। ਇਹਦੇ ਅੰਦਰ ਬੀਤੇ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਬੀੜਿਆ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਅਪਹੁੰਚੇ ਹੋ, ਤੁਰਿਆ ਜਾਣਾ ਵਰਤਮਾਨ ਹੈ। ਇਹ ਵਰਤਮਾਨ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਭੂਤ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਚੁੱਕੀ ਫਿਰਦਾ ਹੈ। ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਖਾਂ ਆਲ/ਸੁਫਨੇ ਵਿਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਦਾ ਤਿਆਗ ਕਰ ਗੀਓਜੀ ਬਣਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਅਦਲਾ-ਬਦਲੀ ਦੌਰਾਨ ਦੌਲਤ, ਸਾਮਾਨ, ਘਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਛੱਡਣੇ ਸਗੋਂ ਆਪਣਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਖਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਮਰਦਿਆਂ ਦੇਖਣਾ ਪਵੇਗਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲਿਜਾਣਾ ਤਾਂ ਦੂਰ ਦੀ ਗੱਲ ਸੀ, ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇਖਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ। ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਯਥਾਰਥ ਸਮੇਂ ਸੁਪਨਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਂਭ ਕੇ ਤੁਰਨਾ ਅਲੋਕਾਰੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਪੰਡ ਵਿਚ ਬੀਤੇ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਹਨ। ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਠਲਿਸੀ ਵਿਚ ਯਾਦਾਂ ਦਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਬੇਪਰਵਾਹੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਯਾਦਾਂ ਆਸਰੇ ਜੀਵਨ ਨਹੀਂ ਤੁਰਦਾ, ਪਰ ਫੇਰ ਵੀ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਲੇ ਤਲਿਸਮੀ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਬੁਣ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਬਜ਼ੁਰਗ ਨੇ ਕੀ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਵਧੇਰੇ ਸਪਸ਼ਟ ਨਹੀਂ। ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਸਫੈਦ ਪੱਗ ਹੈ ਅਤੇ ਤਨ ਉਪਰ ਲੰਮਾ ਕੁੜਤਾ। ਕੁੜਤਾ ਵੱਖਰੇ ਰੰਗ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਉਸ ਦੀ ਬਾਹਰੀ ਹੱਦ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਫੈਦ ਰੰਗਤ ਦੀਆਂ ਛੋਹਾਂ ਹਨ। ਇਹੋ ਢੰਗ ਸਰੀਰਕ ਅੰਗਾਂ ਹਿੱਤ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਂਟਰ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਧੀ ਹੈ। ਚਿੱਤਰ ਨੂੰ ਮਰਯਾਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਉਲੀਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਸਬੰਧ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਉਪਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜਿਸ ਸਿਰ ਇਹ ਪਾਵਨ ਬੀੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਸਤਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਉਹ ਸ਼ਖ਼ਸ ਪੈਰੋਂ ਨੰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਪੂਰੀ ਇਕਾਗਰਤਾ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਰਾਹ ਤੁਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦਾ ਮਾਰੋਲ ਸਾਜ਼ਗਾਰ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ। ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਚਿੱਤਰ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਅਸਮਾਨ ਹੇਠ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਉਚੇਰੀ ਥਾਂ ਉਪਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਸੰਗਤ ਹੈ। ਇਸ ਟੋਲੇ ਦੇ ਮੁਖੀ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਸਿੰਘ ਹਨ। ਮੱਸਾ ਰੰਗੜ ਦਾ ਸਿਰ ਲੈ ਕੇ ਸੁੱਖਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਜਦ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਇਕਾਗਰਚਿਤ ਬਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ 'ਬੀੜ' ਤਕ ਸੀਮਤ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਸਿੱਖ ਆਪਣੇ ਮਿੱਤਰ ਕੋਲੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਦੁਨਿਆਵੀ ਵਸਤ ਦੀ ਮੰਗ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਮੁਠਲਿਸੀ ਦੌਰਾਨ ਖੁਦ ਨੂੰ 'ਗੁਰੂ' ਤਕ ਸੀਮਤ ਕਰ ਉਸ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨਾ ਸਮਰਥਣ ਅਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੀ ਰਲੀ-ਮਿਲੀ ਤਸਵੀਰ ਹੈ। ਇਹ ਮੋਟਿਫ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਅਟੁੱਟ ਹੈ, ਥਾਂ ਜੰਗਲ ਬੀਆਬਾਨ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸੰਸਾਰ ਜੰਗਾਂ ਦੀ ਰਣਭੂਮੀ। ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੁਨਿਆਵੀ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਪੰਡ ਚੁੱਕੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਪੰਡ ਵਿਚਲੀਆਂ ਵਸਤਾਂ/ਵਿਚਾਰ ਉਸ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਬਾਹਰੀ ਹਨ। ਅਪਹੁੰਚ ਦਾ ਕੇਹਾ ਮਾਣ ? ਪੇਂਟਿੰਗ ਦਾ ਸੰਯੋਜਨ ਸਾਧਾਰਨ ਹੈ। ਸਿੱਖੀ ਗੱਲ ਸਿੱਧੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਹਿ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਚਿੱਤਰ ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ਮੂਲ ਘਟਨਾ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸਰੋਤ ਅਤੇ ਨਿਰਥਾਹ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਅੰਦਰ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਇਸ ਮੁਸ਼ਕ ਰਚਨਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਦੀ ਉਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵੀ ਤੋਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਅਧੂਰਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਕਾਰਜ

ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਆਕਾਰੀ ਸੰਵਿਧਾਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹੈ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਕੀਲਾਂ ਲਈ ਸੋਨੇ ਦੀ ਖਾਣ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਹਰ ਮੱਦ ਉਪਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੜਾਈਆਂ ਗਈਆਂ, ਕਰੀਅਰ ਬਣੇ ਤੇ ਤਬਾਹ ਹੋਏ ਅਤੇ ਹਰ ਮੁੱਦੇ ਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਕਮਾਲ ਦੀ ਇਨਸਾਫ਼ਪਸੰਦੀ ਉਪਜੀ ਹੈ। ਉਂਝ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਇਨਸਾਫ਼ਪਸੰਦੀ ਨੇ ਰਾਜਸੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਜੋਂ ਇਸ ਦੇ ਖਾਸੇ ਨੂੰ ਖੁੰਦਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਅਕਸਰ ਇਹ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਰਾਜਸੀ ਖੇਡ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਸੂਲ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। 1920 ਤੱਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲਹਿਰ ਲੋਕ ਲਹਿਰ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਬੁਨਿਆਦੀ ਹਕੂਕ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ, ਸੰਸਦੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਸਰਬਵਿਆਪੀ ਬਾਲਗ ਮੱਤਦਾਨ ਦੇ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਅਸੂਲਾਂ ਦੇ ਸਾਂਚੇ ਵਿਚ ਢਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਢਾਂਚਾ ਗੌਰਮਿੰਟ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਕਟ-1935 ਤੇ ਟਿਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ, ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸਿਧਾਂਤ ਕੌਮੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਹਿਰ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ ਦੀ ਉਪਜ ਸੀ।

ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਪਾਇਆ ਕਿ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਅਵਾਮ ਵਲੋਂ ਹੀ ਲਿਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਦੇ ਮੌਕੇ ਸਾਡੇ ਲਈ ਅਹਿਮ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸੰਗਰਾਮ ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨ ਦੇ ਯਤਨ ਵਿੱਚੀਏ ਅਤੇ ਇਹ ਚੇਤੇ ਕਰੀਏ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਰਾਜਤੰਤਰ ਦੇ ਇਕ ਖਾਸ ਸੰਕਟ ਦਾ ਸਿਰਜਣਕਾਰੀ ਜਵਾਬ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਯਾਦ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਦੇ ਕਾਰਜ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿਚ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ, ਕਿਸਾਨ ਵਿਦਰੋਹ, ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਨਾਲ ਸ਼ਾਹੀ ਰਿਆਸਤਾਂ ਦੇ ਰਲੇਵੇਂ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਜਿਸ ਕਰ ਕੇ ਦਸ ਲੱਖ ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕਰੀਬ ਪੰਜ ਲੱਖ ਲੋਕ ਇਕੱਲੇ ਲਹਿੰਦੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ) ਜਿਹਾ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਸੀ ਪਰ ਤਾਂ ਵੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਿਰਮਾਤਿਆਂ ਨੇ ਲੋਕਰਾਜ ਅਤੇ ਘੱਟਗਿਣਤੀ ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਾਸ ਸੁਪਨਿਆਂ ਨੂੰ ਬਿੜਕਣ ਨਾ ਦਿੱਤਾ। ਅੱਜ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾ ਰਹੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਉਸੇ ਲੋਕਰਾਜ ਤੇ ਘੱਟਗਿਣਤੀਆਂ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਯਾਦਗਾਰ ਸਿਰਜਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਮੁਕੱਰਰ ਦਿਨ ਜਦੋਂ ਨੇੜੇ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਖਰੜਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ 9 ਦਸੰਬਰ 1946 ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਘੜਨੀ ਸਭਾ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਸੀ। ਅੰਤਰਿਮ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਵਾਹਰਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਵਲੋਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਮਤਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਤੱਥ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਘੜਨੀ ਸਭਾ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਕੋਈ ਤੋਹਫ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਅਵਾਮ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਲਿਖਣ ਦਾ ਹੱਕ ਲੈਣ ਵਾਸਤੇ ਲੜਾਈ ਲੜੀ ਸੀ। 'ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਮਨਾਂ ਅੰਦਰ ਸੁਤੰਤਰ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਮੁਤੱਲਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨਸੂਬੇ ਗੁੰਦਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਾਂ ਪਰ ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਅਸਲ ਕਾਰਜ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਮੇਰੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਇਕਮੱਤ ਹੋਵੋਗੇ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ, ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੀ ਅਵਾਮ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੀ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਦੀ

ਸਪੱਸ਼ਟ ਤਸਵੀਰ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।' ਸੰਵਿਧਾਨ ਘੜਨੀ ਸਭਾ ਦਾ ਇਹ ਕਾਰਜ ਹੈ ਕਿ ਅਤੀਤ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਅਗਾਂਹ ਤੋਰਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਭਵਿੱਖ ਦਾ ਖਾਕਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਨਹਿਰੂ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਇਹ ਚੇਤਾ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ 1895 ਤੋਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਵਾਹੁਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਦੋਂ 'ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬਾਰੇ ਬਿੱਲ' ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਆਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਲੇਖਕ ਕੌਣ ਸੀ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਸ਼ਾਇਦ ਯਕੀਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਹਾਲਾਂਕਿ ਐਨੀ ਬੇਸੈਂਟ ਦਾ ਖਿਆਲ ਸੀ ਕਿ ਤਿਲਕ ਨੇ ਇਹ ਬਿੱਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਦੂਜੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿਚ 43 ਮੁਹਤਬਰ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀਆਂ ਨੇ 'ਕਾਮਨਵੈਲਥ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਿੱਲ-1925' ਦੇ ਨਾਲ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਦਸਤਖਤ ਕਰ ਕੇ ਭੇਜਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਬਿੱਲ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੀ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਹੁਗਲ, ਬਰਤਾਨਵੀ ਸੰਸਦ ਵਿਚ ਬਿੱਲ

ਨੀਰਾ ਚੰਦੋਕ

ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪੜ੍ਹਤ ਤੋਂ ਫੌਰੀ ਬਾਅਦ ਹੀ ਲੇਬਰ ਸਰਕਾਰ ਡਿੱਗ ਪਈ ਤੇ ਬਿੱਲ ਅਪਵਾਟੇ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਇਸ ਬਿੱਲ ਵਿਚ ਸ਼ਹਿਰੀ ਆਜ਼ਾਦੀਆਂ, ਧਾਰਮਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਇਕ ਸੂਚੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਸੀਹ ਰੂਪ ਵਿਚ 1928 ਵਾਲੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਨੂੰ 'ਮੋਤੀਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਖਰੜੇ' ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਿੱਲ ਵਿਚ ਦਰਜ ਸੀ: 'ਸਾਰੇ ਫ਼ਿਰਕਿਆਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਤੇ ਸੰਪਰਦਾਈ ਹੱਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਕੇ ਹੀ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੱਕਾਂ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮਾਣ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।'

1931 ਵਿਚ ਹੋਏ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਕਰਾਚੀ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿਚ 'ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਤਬਦੀਲੀ ਸੰਬੰਧੀ ਮਤਾ' ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਡੇਰੀ ਸੂਚੀ 1945 ਵਿਚ ਬਣੇ ਸਪਰੂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਵੇਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸਭਨਾਂ ਲਈ 'ਸਥਾਈ ਚਿਤਾਵਨੀ' ਦਾ ਕੰਮ ਦੇਣਗੇ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਜਿਸ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਮੰਗ ਅਤੇ ਤਵੱਕੋ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਸੀ ਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸਮਾਜ ਦੇ ਕਿਸੇ ਇਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਤਬਕੇ ਵਿਚਕਾਰ ਮੁਕੰਮਲ ਸਮਾਨਤਾ, ਧਾਰਮਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀ, ਪੂਜਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਆਮ ਰੂਪਾਂ ਨੂੰ ਮਾਣਨ ਵਿਚ ਪੂਰਨ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੋਵੇ।' ਬਰਤਾਨਵੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ 1933 ਵਿਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵ੍ਰਾਈਟ ਪੇਪਰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ, ਕਾਂਗਰਸ ਵਰਕਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਆਖਿਆ ਸੀ ਕਿ 'ਵ੍ਰਾਈਟ ਪੇਪਰ ਦਾ ਇਕਮਾਤਰ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਬਦਲ ਬਾਲਗ ਮੱਤਦਾਨ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਚੁਣੀ ਗਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੰਵਿਧਾਨ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਲੋੜ ਪਏ ਤਾਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਘੱਟਗਿਣਤੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਚੁਣ ਲੈਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।' ਇਹ ਮਤੇ ਤੇ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ ਹੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਮਨੋਰਥ ਪੱਤਰ ਦੀਆਂ 3 ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਦੇ ਨਕਸ਼ ਉਘਾੜੇ ਸਨ। ਪਹਿਲੀ ਧਾਰਨਾ ਸੀ

ਆਪਣੇ ਤੌਰ ਤੇ ਲਿਖਣ ਦਾ ਕਾਰਜ। ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਅਵਾਮ ਉਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਤੇ ਇਸ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਹੋਣ। ਦੂਜੀ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਚੋਣ ਬਾਲਗ ਮੱਤਦਾਨ ਹੱਕ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਤੀਜੀ, ਘੱਟਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵੱਲ ਖਾਸ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਨਹਿਰੂ ਨੇ 1940 ਵਿਚ ਇਕ ਲੇਖ ਲਿਖਿਆ- 'ਅਸੀਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਘੜਨੀ ਸਭਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਿਉਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ?' ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਲਿਖੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਨਵੇਂ ਸਟੇਟ/ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਇਮੀ; ਇਸ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ ਸਮਰਾਜ ਦੀਆਂ ਆਰਥਿਕ ਲੀਹਾਂ ਤੇ ਢਾਂਚਿਆਂ ਤੋਂ ਪਰ੍ਹੇ ਅਤੇ ਲਾਂਭੇ ਹੋ ਕੇ ਚੱਲਣਾ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾਨੇ ਵਕੀਲਾਂ ਵਲੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ; ਇਹ ਹਿੱਤਾਂ ਦਾ ਸਮਤੱਲ ਬਿਠਾਉਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਕਮੇਟੀ ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ; ਕਿਸੇ ਬਾਹਰੀ ਸੱਤਾ ਦੀ ਤਾਬਿਆ ਬੈਠ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਕਾਰਗਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉਦੋਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਸ ਦੀ ਤਵੱਕੋ ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਅਵਾਮ ਕੋਲੋਂ ਆਵੇਗੀ। ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਬਾਲਗ ਮੱਤਦਾਨ ਦੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਹਿਮੀਅਤ ਹੈ।' ਸੰਵਿਧਾਨ ਇਤਿਹਾਸਕ

ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸੱਧਰਾਂ ਦੀ ਤਰਜਮਾਨੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਸਤੀਵਾਦ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਦੇਖਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਦਿਖਾਈ ਸੀ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਭਵਿੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਡਾ. ਬੀਆਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਯੂਨਾਨ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਜੌਰਜ ਗਰੋਟ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਆਖਿਆ ਸੀ ਕਿ 'ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਨੂੰ ਹੀ ਸਭ ਤੋਂ ਉਤਮ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।' ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ

ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਨੈਤਿਕਤਾ ਨੂੰ ਸਿੱਖਣਾ ਪੈਣਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖਣਾ ਵੀ ਪੈਣਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਾਨੂੰ ਲੋਕਰਾਜੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੋਚਣ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਕੁੱਵਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਚਾਹਨਾ ਹੈ ਕਿ ਸਭਿਆਚਾਰਕ, ਧਾਰਮਿਕ, ਭਾਸ਼ਾਈ ਅਤੇ ਨਸਲੀ ਤਬਕਿਆਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਵਿਚੋਂ ਲੋਕਰਾਜੀ ਸਮਾਜ/ਬਰਾਦਰੀ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਕਾਰਜ ਅਜੇ ਵੀ ਨੇਪਰੇ ਚੜ੍ਹਨ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। *ਲੇਖਕ ਰਾਜਨੀਤੀ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਹੈ।

Liquor Store

ਸੈਨਹੋਜ਼ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ

ਵਿਖੇ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ

ਚੰਗੀ ਤਨਖਾਹ

ਤੇ

ਵਧੀਆ ਮਾਹੌਲ

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰੋ

408-310-8157

ਸ. ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਰਾਗੀ

ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਸ.ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਰਾਗੀ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਧਰਤੀ ਉਪਰ ਵਸਣ ਵਾਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕੀ-ਕੀ ਸਹਿਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਮਾਣ ਸਨਮਾਨ ਵਾਲਾ ਜੀਵਨ ਜੀਅ ਰਹੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਹੁਣ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਦੀ ਸੰਸਦ 'ਚ ਸਾਡੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਹਨ ਅਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੇ ਮੱਲ੍ਹਾਂ ਮਾਰੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਸਭ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਲਈ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਉਘੇ ਸਿੱਖ ਆਗੂ ਸ. ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਰਾਗੀ ਜੀ ਦੀ ਲਿਖੀ ਕਿਤਾਬ 'ਇਨ ਸਰਵਿਸ ਆਫ਼ ਰਿਜ਼ ਮਾਸਟਰ' ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਲੜੀਵਾਰ 'ਸਾਡੇ ਲੋਕ' ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਿਚ ਛਾਪ ਕੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਵਸਦੇ ਭਾਰਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਜੋ 'ਸਾਡੇ ਲੋਕ' ਦੇ ਸਮੂਹ ਪਾਠਕ ਇਸ ਲੜੀਵਾਰ ਪੁਸਤਕ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖ ਕੇ ਗੁਰੂਘਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸ. ਧਰਮ ਸਿੰਘ ਰਾਗੀ, ਮਾਤਾ ਨਸੀਬ ਕੌਰ ਰਾਗੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚ ਪਹਿਲੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖ ਕੇ ਵਿਦੇਸ਼ 'ਚ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਮੁੱਢ ਬੰਨ੍ਹਿਆ। ਇਹ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀਕਲਾ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ।

- ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ

ਅੰਰਤਾਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਛੱਡਿਆ ਜਾਂਦਾ

(ਲੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ ਪਿਛਲਾ ਅੰਕ ਵੇਖੋ)
ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਿਉਂ ਹੈ? ਪਰ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਦੂਜੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਹੋ। ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਰਾਸ਼ਟਰਮੰਡਲ ਦੇ ਹਰੇਕ ਮੈਂਬਰ (ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਜ਼ਾਦ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਜੋ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਹੇ ਸਨ) ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਤੁਹਾਡੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਦੋਣੇ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਨਾਲ ਨਸਲੀ ਵਿਤਕਰਾ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਰਾਜਮੱਲ ਨੇ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲੰਬੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਬਾਅਦ ਜਿਸਦਾ ਮੈਂ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਗਿਆ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਹੱਲ ਕੀਤਾ। ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੌਮੀ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਰੰਗਭੇਦ ਸਬੰਧੀ ਬੋਰਡ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ। ਦੂਜੀ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਰਾਜਮੱਲ ਦੇ ਇਸ ਗੱਲੋਂ ਰਿਣੀ ਹਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਚੁੱਕਿਆ ਤਾਂ ਉਸਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿਟੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਸਾਰੇ ਬੱਸ ਡਰਾਈਵਰ, ਕੰਡਕਟਰ (ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀ ਬੱਸ ਦੋ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੱਸ ਚਾਲਕ ਤੇ ਦੂਜਾ ਟਿਕਟਾਂ ਕੱਟਣ ਵਾਲਾ ਕੰਡਕਟਰ) ਸਾਰੇ ਗੋਰੇ

ਸਨ। ਭਾਰਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰੰਗਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬੱਸਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਰਾਜਮੱਲ ਨੇ ਸਿਟੀ ਕੌਂਸਲ ਅਤੇ ਕੋਵੈਂਟਰੀ ਬੱਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਅੱਗੇ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਚੁੱਕਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਗੋਰਿਆਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਆਮ ਸੰਪਤੀ ਕਰ ਅਤੇ ਬੱਸਾਂ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਬੱਸਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਹੋਰ ਸਥਾਨਕ ਸਮੁਦਾਇਕ ਕਾਰਕੁੰਨਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਫੜਿਆ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਸਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਰਾਜਮੱਲ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦੀ ਭਾਰਤੀ ਸੀ ਜੋ ਫਿਜ਼ੀ ਦੀਪ ਤੋਂ ਸੀ, ਉਹ ਬੋਝਾ ਅਜੀਬ ਸੀ। ਭਾਰਤੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸੰਘ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਬਾਰੇ ਮੇਰੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਯਾਦ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਭਾਰਤੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿਵਸ ਅਤੇ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਦੇ ਆਸਪਾਸ ਘੁੰਮਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੈਠਕਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਮਾਅਨੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਸੀ ਕਿ ਲੰਡਨ ਦਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਰਾਸ਼ਟਰਮੰਡਲ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਰਾਜਦੂਤਾਂ ਲਈ ਉਪਯੋਗ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ) ਕੌਣ ਸੀ। ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ

ਦਿੰਦਾ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੰਦਾ। ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਮੱਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਸਕਰਾ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਸੈਕੰਡਰੀ ਮੈਂਡਰਨ ਸਕੂਲ ਦੇ ਉੱਪਰ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ ਜਿਸਨੂੰ ਵਖ਼ੀਟਲੀ ਸਕੂਲ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹੁਣ ਉੱਥੇ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਥਾਂ ਸਿਡਨੀ ਸਟਿੰਗਰ ਨੇ ਲੈ ਲਈ ਹੈ। ਇਹ ਅਲੈਗਜ਼ੈਂਡਰੀਆ ਸਿਨਮਾ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਪਿੱਛੇ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਉਪਲੱਬਧ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਨੂੰ ਰੈੱਡ ਲੇਨ 'ਤੇ ਸਟੈਂਟਨ ਬ੍ਰਿਜ ਸਕੂਲ ਦੇ ਉੱਪਰ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਕੁਝ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਨਾਂ ਜਿਹੜੇ ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਜੇ ਲਕਸ਼ਮੀ, ਪੰਡਿਤ (ਨਹਿਰੂ ਦੀ ਭੈਣ), ਮਰਹੂਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮੈਨਨ, ਉਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਬਣੇ, ਇਸਦੇ ਇਲਾਵਾ ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਜੋ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸਨ, ਕੁਝ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਹੋਰ ਵੀ ਸਨ। ਬੀਜੀ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਤਿਰੰਗੇ ਦੇ ਰੰਗਾਂ ਵਾਲਾ ਸਕਾਰਫ ਸਿਉਂਤਾ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿਵਸ 15 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਕੱਪੜੇ ਪਹਿਨਦੇ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਗਰਦਨ ਦੁਆਲੇ ਸਕਾਰਫ ਪਹਿਨਦਾ ਸੀ। ਪਾਪਾ ਜੀ ਕੋਲ ਤਿਰੰਗਾ ਕੱਟ ਦੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਰੁਮਾਲ ਸੀ ਜੋ ਉਹ ਮੀਟਿੰਗਾਂ

ਵਿੱਚ ਪਹਿਨਦੇ ਸਨ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਬਰਮਿੰਘਮ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਕੁਝ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਦੇ ਗੀਤ ਗਾਏ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦਿੱਤੇ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ। ਮਰਦ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਂਦੇ ਸਨ। ਅੰਰਤਾਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਛੱਡਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਕਲਮੀਰ, ਮੈਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਬੱਚੇ ਜਿਹੜੇ ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਹੀਰ, ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਤਾ ਉਸਨੂੰ ਕਦੇ ਕਦੇ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੇ, ਪਰ ਉੱਥੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਬੱਚੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਪਾਪਾ ਜੀ ਮੈਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੇ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਮੈਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਮੇਰਾ ਕਰਤੱਵ ਸੀ। ਪਾਪਾ ਜੀ ਸਾਨੂੰ ਭਾਈਚਾਰੇ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਕੰਮਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਇੱਕ ਨਜ਼ਰੀਆ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਕੁਝ ਵੀ ਤੁਰਤ ਫੁਰਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੋਚਿਆ ਸਮਝਿਆ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਹ ਆਦਤ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਖਰੀ ਦਮ ਤੱਕ ਇਸਨੂੰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਬਦਲਿਆ। ਉਹ ਘਰ ਤੋਂ ਨਿਕਲਦੇ ਅਤੇ

ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਬੰਦ ਕਰ ਲੈਂਦੇ। ਉਹ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪਲ ਲਈ ਖੜਕੇ ਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਸੱਜੇ-ਖੱਬੇ ਦੇਖਦੇ ਅਤੇ ਕੁਝ ਪਲ ਹੋਰ ਖੜਕੇ ਰਹਿੰਦੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਆਪਣੀ ਯਾਤਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੇ। ਮੈਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਿਉਂ ਕਰਦੇ ਹਨ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ, 'ਜਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਹਰ ਕਦਮ ਸੋਚ ਕੇ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਕਦਮ ਪਹਿਲਾਂ ਸੋਚ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਕਿਹੜਾ ਕਦਮ ਪੁੱਟਣ ਲੱਗਿਆ ਹਾਂ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰਾ ਮਕਸਦ ਕੀ ਹੈ।' ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮੈਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਕਿ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਲੈ ਕੇ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਭੂਮਿਕਾ ਸੀ ਜੋ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਮੈਂ ਨਿਭਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। 1962 ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ-ਚੀਨ ਯੁੱਧ ਛਿੜ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਵਖ਼ੀਟਲੀ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫੰਡ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਧਨ ਇਕੱਠਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪਾਪਾ ਜੀ ਨੇ ਮਨੂੰ ਬੋਲਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਮੈਨੂੰ ਮੰਚ 'ਤੇ ਦੇਖ ਕੇ ਰਾਜਮੱਲ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋਇਆ। ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਡਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। (ਚਲਦਾ)

ਨਵੇਂ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਟਰੱਕ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਮਿਲੋ, ਅਸੀਂ ਟਰੱਕਾਂ ਲਈ ਫਾਈਨਾਂਸ ਵੀ ਕਰਵਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ

THE WEST'S LEADING FULL-SERVICE TRUCK AND TRAILER DEALERSHIP

SALES & LEASING • PARTS & SERVICE • FINANCE & INSURANCE

HARJINDER SINGH BAL
NEW TRUCK SALES
 Direct 707-640-7114 | Cell 510-613-3573
 hsingh@tecequipment.com

TECEQUIPMENT.COM

8555 Pedrick Rd Dixon, CA 95620

5 ਫਰਵਰੀ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਵੱਡਾ ਘੱਲੂਘਾਰਾ : ਅਠਾਰ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਸਿੱਖ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਸਿਖਰ

ਘੱਲੂਘਾਰਾ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ ਹਨ ਬਰਬਾਦੀ ਜਾਂ ਕਤਲੇਆਮ। 5 ਫਰਵਰੀ, 1762 ਨੂੰ ਕੱਪ-ਰੋਹੀੜੇ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਅਫ਼ਗਾਨ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਅਬਦਾਲੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਜੰਗ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਜੰਗ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਲਗਭਗ 15,000-20,000 ਸ਼ਹੀਦੀ ਪਾ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਇਸ ਦਿਹਾੜੇ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਵਜੋਂ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਵੱਡੇ ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਜ਼ਬਰ ਜ਼ੁਲਮ ਸ਼ਬਦਾਂ ਰਾਹੀਂ ਨਕਾਰਾਤਮਿਕ ਤਸਵੀਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਜ਼ਬਰ ਅਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਦੀ ਦਾਸਤਾਂ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਇਸ ਢੰਗ ਸਮਝ ਬਣਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਸਿੱਖ, ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਅਬਦਾਲੀ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਟਕਰਾਅ ਵਿਚ ਪੈਣਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਸ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਜਦਕਿ ਸਿੱਖੀ ਵਿਚ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਵਜੋਂ ਵੇਖਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸਿਧਾਂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵੱਡਾ ਘੱਲੂਘਾਰਾ ਜ਼ੁਲਮ ਦਾ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਅਠਾਰ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਸਿੱਖ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਸਿਖਰ ਸੀ। ਉਹ ਸੰਘਰਸ਼ ਜੋ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜਿਸ ਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਗੁਰੂ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਤਿਆਰ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਸਿੱਖ ਯੋਧਿਆਂ ਵਲੋਂ ਜਿਸ ਸੂਰਬੀਰਤਾ ਤੇ ਬਹਾਦਰੀ ਨਾਲ ਅਬਦਾਲੀ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੇਵਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨਾ ਹੀ ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਵੱਡੇ ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਦੀ ਜੰਗ ਦਾ ਹਾਲ ਜਾਨਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਸਮਝ ਅਤਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਸਿਖਰ ਆਪਾਂ ਵੱਡੇ ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਨੂੰ ਆਖ ਰਹੇ ਹਾਂ ਉਸ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਅਤੇ ਮਨੋਰਥ ਕੀ ਸਨ।

ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਰਾਜਸੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਉਦੋਂ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਧਰਤੀ, ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਾਰੇ ਜੀਵ ਜੰਤੂਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬੁੱਢਲ ਵਿਚ ਸਮੋਈ ਬੈਠੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਧਰਮਸਾਲ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਧਰਮਸਾਲ, ਭਾਵ ਧਰਮ ਕਮਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ। ਤਿਸੁ ਵਿਚ ਧਰਤੀ ਥਾਪਿ ਰਖੀ ਧਰਮਸਾਲ ਸਮੁੱਚੇ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਦਾ ਮਾਲਕ ਆਪ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਹੈ ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦਾ ਘਰ ਹੈ-ਇਹੁ ਜਗੁ ਸਚੈ ਕੀ ਹੈ ਕੋਠੜੀ ਸਚੈ ਕਾ ਵਿਚਿ ਵਾਸੁ

ਪ੍ਰਚਲਤ ਧਾਰਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਧਰਤੀ ਕਿਸੇ ਬਲਦ ਦੇ ਸਿੰਗਾਂ 'ਤੇ ਟਿਕੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਪਰ ਗੁਰਮਤਿ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਬਲਦ ਨਹੀਂ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਧਰਤੀ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਬਲਕਿ ਅਸਲ ਧੌਲ ਤਾਂ 'ਧਰਮ' ਹੈ ਜਿਸ ਆਸਰੇ ਧਰਤੀ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਕਾਇਮ ਹੈ। ਧੌਲ ਧਰਮ ਦਇਆ ਕਾ ਪੁਤ੍ਰ ਸੰਤੋਖੁ ਥਾਪਿ ਰਖਿਆ ਜਿਨਿ ਸੂਤਿ ਗੁਰਮਤਿ ਅਨੁਸਾਰ ਧਰਮ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਚੰਗੇ-ਮੰਦੇ ਵਿਵਹਾਰਾਂ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਕਾਇਮ ਹੈ ਅਤੇ ਧਰਮ ਹੀ ਇਸ ਧਰਮਸਾਲ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਨਿਯਮ ਹੈ। ਹੁਕਮੁ ਸਾਜਿ ਹੁਕਮੇ ਵਿਚਿ ਰਖੈ ਨਾਨਕ ਸਚਾ ਆਪਿ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਜਾ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਆਪਣੀ ਰਜਾ ਵਿਚ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਹੇਠ ਹੀ ਇਸ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਅਤੇ ਆਖਰੀ ਟੀਚਾ ਅਕਾਲ

ਪੁਰਖ ਦੇ ਨਾਮ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਅੰਤ ਆਪਣਾ ਆਪ ਤਿਆਗ ਕੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਵਰਗਾ ਹੋ ਜਾਣਾ ਹੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ-ਰਾਮ ਕਬੀਰਾ ਏਕ ਭਏ ਹੈ ਜਿਉਂ ਪਾਣੀ ਸੰਗ ਪਾਣੀ ਧਰਤੀ ਦੇ ਸੰਤੁਲਨ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਹਿੱਤ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਮਨੋਰਥ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਧਰਮ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਅਤਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਇਕਾਈ ਮਨੁੱਖ ਹੀ ਹੈ ਚਾਹੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਤ ਜਾਂ ਖਿੱਤੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਵੇ। ਗੁਰਮਤਿ ਅਨੁਸਾਰ ਧਰਮ ਕਮਾਉਣਾ ਕਿਸੇ ਇਕ ਵਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ। ਖੜੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣੁ ਸੂਦ ਵੈਸ ਉਪਦੇਸੁ ਚਹੁ ਵਰਨਾ ਕਉ ਸਾਝਾ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਜਨਮ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਹਰਿਮਤ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਜੀਵ ਵਿਚ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਆਪ ਹੈ। ਸਾਧੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਰੱਬੀ ਰੂਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਝਲਕਾਰਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖੀ ਜਨਮ ਦਾ ਮਕਸਦ ਦਿਨ ਕਟੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਇਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਆਪੇ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨੀ ਅਤੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਵਿਚ ਅਭੇਦ ਹੋ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਗੋਬਿੰਦ ਮਿਲਣ ਕੀ ਇਹ ਤੇਰੀ ਬਰੀਆ

ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਵਿਚ ਅਭੇਦ ਹੋ ਜਾਣ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਕਰਮ ਤਾਂ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ ਜੇਕਰ ਮਨੁੱਖ ਉੱਚੇ ਸੁੱਚੇ ਕਿਰਦਾਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਧਰਮ ਕਮਾਉਂਦਿਆਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਂਦਿਆਂ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਕੀਤੇ ਚੰਗੇ ਮਾੜੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਲੇਖਾ ਉਸ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਲੈਣਾ ਹੈ। ਲੇਖਾ ਰਬੁ ਮੰਗੋਸੀਆ ਬੈਠਾ ਕਢਿ ਵਹੀ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਰਮ ਉੱਚੇ ਅਤੇ ਸੁੱਚੇ ਕਿਰਦਾਰ ਦੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਹੀ ਧਰਮ ਕਮਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤਾਂ ਹੀ ਧਰਮੀ ਅਖਵਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਧਰਤੀ ਦੇ ਸੰਤੁਲਨ ਲਈ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਨੈਤਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਾਜ ਕਰਤੇ ਦੀ ਕਿਰਤ ਹੈ ਮਨੁੱਖ ਇਸ ਸਮਾਜ ਤੋਂ ਭੱਜ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਸਿੱਖੀ ਨੇ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਬਣਾਇਆ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਸਮਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਕੇ ਰਹੇ ਇਸ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਰਤਾਰਿਆਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣੇ। ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਆਤਮਕ ਤਰੱਕੀ ਇੱਥੇ

ਰਹਿ ਕੇ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਜੋਗੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਮਾਰਗ ਨੂੰ ਗਲਤ ਦੱਸਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਜੇਕਰ ਸਭ ਭਲੇ ਲੋਕ ਇਕੱਠੇ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਜਾਣ ਤਾਂ ਸਮਾਜ ਦਾ ਕੀ ਬਣੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਚੰਗੇ ਮੰਦੇ ਕਰਮਾਂ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਕਾਇਮ ਰਹਿਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਭਾਵ ਧਰਮੀ ਬੰਦਿਆਂ ਦੀ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਜਗ੍ਹਾ ਹੈ-ਅੰਜਨ ਮਾਹਿ ਨਿਰੰਜਨ ਰਹੀਐ ਜੋਗੀ ਕਹੀਐ ਸੋਇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ

ਇਦਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਅਤੇ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਦੇ ਟੀਚੇ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਸਥਾਨ ਹੈ। ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਧਰਮੀ ਬਣਨ ਵਿਚ ਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਇਹ ਉਦੇਸ਼ ਤਾਂ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ ਜੇਕਰ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਕਿ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਸ਼ਾਂਤੀ, ਇਨਸਾਫ਼, ਬਰਾਬਰਤਾ, ਆਜ਼ਾਦੀ

ਅਤੇ ਹਮਦਰਦੀ ਵਰਗੀਆਂ ਬਿਰਤੀਆਂ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣ। ਜਾਤ-ਪਾਤ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਵਰਗੇ ਰੋਗਾਂ ਨਾਲ ਲਬਰੇਜ਼ ਸਮਾਜ ਸਰੱਬਤ ਦਾ ਭਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਉਣਾ ਸਮਾਜ, ਮਨੁੱਖ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਅਰਾਧਨਾ ਕਰ ਸਕਣ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਵਾਤਾਵਰਨ ਨਹੀਂ ਸਿਰਜ ਸਕਦਾ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਬਾਬਰ ਦੇ ਜ਼ੁਲਮਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਆਵਾਜ਼ ਚੁੱਕੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਰਾਜੇ ਸੀਹ ਮੁਕਦਮ ਕੁਤੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜਾਪੁ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਰਾਜਿਆਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਹੈ। ਦੁਨਿਆਵੀ ਰਾਜੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰਤਾ ਦੇ ਦਾੜੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਵਾੜ ਹੀ ਖੇਤ ਨੂੰ ਖਾਣ ਲੱਗ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਮਾੜਾ ਹੋਰ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਰਾਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਆਪ-ਹੁਦਰੀਆਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਬਗ਼ਾਵਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਤਮ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਹੋ ਸਕੇ। ਅਜਿਹਾ ਸਮਾਜ ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਦੀਆਂ ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ

ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਨ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਵੇ। ਜਿਥੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਨੂੰ ਕਲਮ ਨਾਂਅ ਵੰਗਾਰਿਆ, ਉਥੇ ਜ਼ੁਲਮ ਖਿਲਾਫ਼ ਕਿਰਪਾਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖੀ ਪਰਉਪਕਾਰ ਲਈ ਮੌਕੇ ਮੁਤਾਬਕ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਅਹਿੰਸਾ ਦੇ ਰਾਹ ਮੁਬਾਰਕ ਹਨ। ਚੁੰ ਕਾਰ ਅਜ਼ ਹਮਰ ਹੀਲਤੇ ਦਰ ਗੁਜ਼ਸ਼ਤ, ਹਲਾਲ ਅਸਤ ਬੁਰਦਨ ਬ ਸ਼ਮਸ਼ੀਰ ਦਸਤ ਇਸ ਉਤਮ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਲਈ ਚੱਲੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੌਰਾਨ 18ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ ਅਨੇਕਾਂ ਜੰਗਾਂ ਹੋਈਆਂ। ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਕਮਾਂ ਨੂੰ ਲਲਕਾਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਅਬਦਾਲੀ ਨਾਲ ਇਹ ਜੰਗ ਉਸੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਹੀ ਹਿੱਸਾ ਸੀ।

ਜੰਗ ਦਾ ਹਾਲ: ਜਦੋਂ ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਅਬਦਾਲੀ ਪਾਣੀਪਤ ਦੀ ਲੜਾਈ ਮਰਹੱਟਿਆਂ ਤੋਂ ਜਿੱਤ ਕੇ ਵਾਪਸ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਸਿੱਖ ਉਸ ਵੇਲੇ ਅਬਦਾਲੀ ਦੀ ਫੌਜ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿਸੇ ਜੇਤੂ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਰਥ ਉਸ ਦੇ ਮਾਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ 'ਤੇ ਡੂੰਘੀ ਸੱਟ ਸੀ। ਅਬਦਾਲੀ ਲਈ ਇਸ ਲੁੱਟ ਦੇ ਅਰਥ ਆਰਥਿਕ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਸਨ। ਦੂਸਰਾ, ਅਬਦਾਲੀ ਦੀ ਰਵਾਨਗੀ ਸ਼ਾਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਵਲੋਂ ਵਿਘਨ ਪਾਉਣ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਅਬਦਾਲੀ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੀਆਂ ਸਨ। ਹਕੂਮਤੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਵਲੋਂ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਣ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਇਕ ਸੰਕੇਤਕ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਸਨ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਬਾਹਰੀ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਵਲੋਂ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਹਕੂਮਤ ਸਾਨੂੰ ਕਦਾਚਿੱਤ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ।

ਤੀਜਾ, ਜਦੋਂ ਅਫ਼ਗਾਨ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਪੰਜਾਬ, ਕਸ਼ਮੀਰ ਅਤੇ ਸਿੰਧ ਨੂੰ ਦੁੱਰਾਨੀ ਹਕੂਮਤ ਹੇਠ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਸੀ ਤਾਂ ਸਿੱਖ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਮਿਸਲਾਂ ਅਧੀਨ ਛੋਟੇ ਆਜ਼ਾਦ ਰਾਜ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਿਰਜ ਰਹੇ ਸਨ। ਰਾਖੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੇਠ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਭੇਦ-ਭਾਵ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰੀ ਹਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇਣ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਵੀ ਅਬਦਾਲੀ ਵਾਸਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਵੈਮਾਣ ਨੂੰ ਵੰਗਾਰ ਸੀ। ਸਿੱਖ ਸਰਦਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਛੋਟੀਆਂ ਆਜ਼ਾਦ ਹਕੂਮਤੀ ਸਟੇਟਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਜਿਥੇ ਅਬਦਾਲੀ ਲਈ ਸੈਨਿਕ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧ ਤਾਂ ਸੀ, ਉੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਹਿੰਮਤ ਉਸ ਦੇ ਗੌਰਵ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੀ ਸੀ।

Uscipp Insurance Services
 1050 N Carpenter RD STE C, Modesto, CA 95351

TRUCK INSURANCE

TRUCK TAX IFTA

Amarjit S Bir
 amarjit@uscipp.org

Lic#0115593CA
 Ph: (925)318-1247

R.PAL SINGH TAX PROFESSIONAL
 ENROLLED AGENT

BOOKKEEPING ACCOUNTS PAYROLLS

- *TAX:- INDIVIDUAL,FAMILY,BUSINESS,TRUCKING
- *BOOKKEEPING ACCOUNTS PAYROLL
- * REAL ESTATE AND INCORPORATIONS
- *INSURANCE: LIFE Only-Agent,NOTARY

EXPECTING REFUND:
GET MONEY BACK FAST!
 "Authorised IRS E-file Provider"
 "Enrolled To Practice Before The IRS"

CALL:R.PAL SINGH EA- 510 750 3464
 EA 00097224,CRTP A44237Realtor#1481514, EA
 Insurance Life-Only Agent #0G76896
 39159 Paseo Padre Pkwy # 103,Fremont,CA 94538
 Email:singhrpal@sbcglobal.net, singhrpal47@gmail.com
 Singhtax.com

IRS e-file
CTEC
 California Tax Education Council
 Registered For Revenue

ਆਮ ਬਿਮਾਰੀ ਬਣਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ - ਕੈਂਸਰ

4 ਫਰਵਰੀ 2022 ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਰਾਸ਼ਟਰੀ-ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਕੈਂਸਰ ਦਿਵਸ ਮਨਾ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿਚ ਜਾਨਲੇਵਾ ਬਿਮਾਰੀ ਕੈਂਸਰ ਬੱਚੇ, ਨੌਜਵਾਨ, ਮੱਧ ਉਮਰ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰਜ਼ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੈਂਸਰ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿਚ ਮੌਤ ਦਾ ਦੂਜਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਹਰ ਸਾਲ ਘੱਟ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੀ ਆਮਦਨੀ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਲੱਗਭਗ 80%, ਅਤੇ ਅੰਦਾਜ਼ਨ 10 ਮਿਲੀਅਨ ਲੋਕ ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮੌਤ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਸਾਲ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿੱਚ ਅੰਦਾਜ਼ਨ 300,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੱਚੇ ਕੈਂਸਰ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਡਬਲਯੂਐਚਓ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬਚਪਨ ਦੇ ਕੈਂਸਰ ਪ੍ਰਤੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਅਤੇ ਕੈਂਸਰ ਅਵੇਅਰਨੈਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਵੀ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਗਲੋਬਲ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ, ਖੇਤਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰੀ ਰਣਨੀਤੀ ਅਤੇ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਕੈਂਸਰ ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਮਿਆਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਠੋਸ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਕੈਂਸਰ ਦਾ ਭਾਰ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵੱਧਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਕੈਂਸਰ ਦੀ ਕੁੱਲ ਸਲਾਨਾ ਆਰਥਿਕ ਲਾਗਤ 1.16 ਟ੍ਰਿਲੀਅਨ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ ਪਰ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿਚ ਕੈਂਸਰ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਖਰਚ ਵੀ ਕਈ ਟ੍ਰਿਲੀਅਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਛੇਤੀ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਨਵੀਂ ਰਣਨੀਤੀ ਨਾਲ ਹਰ ਸਾਲ ਕਰੀਬਨ 3.7 ਮਿਲੀਅਨ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਚਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਬੋਝ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਵਿਚ ਹਰ ਆਦਮੀ ਨੂੰ "ਮੈਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ਯਾਨਿ ਅਸੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ" ਵਰਗੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂਕਿ ਕੈਂਸਰ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਮੌਤਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਰੱਲ-ਮਿਲ ਕੇ

ਗਲੋਬਲ ਟੀਚਿਆਂ ਨੂੰ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਕੈਂਸਰ ਇਕ ਜੈਨੇਟਿਕ ਬਿਮਾਰੀ ਹੈ- ਯਾਨਿ ਕੈਂਸਰ ਜੀਨਾਂ ਵਿਚ ਕੱਝ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕਰਕੇ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਾਡੇ ਸੈਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕੈਂਸਰ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਸਮੂਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਰੀਰ ਦੇ ਲਗਭਗ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅੰਗ ਜਾਂ ਟਿਸ਼ੂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਸਾਧਾਰਨ ਸੈੱਲ ਬੇਕਾਬੂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਰੀਰ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਅੰਗਾਂ ਜਾਂ ਹਿੱਸਿਆਂ ਉੱਤੇ ਅਟੈਕ ਅਤੇ ਅੰਗਾਂ ਵਿਚ ਫੈਲਣ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ

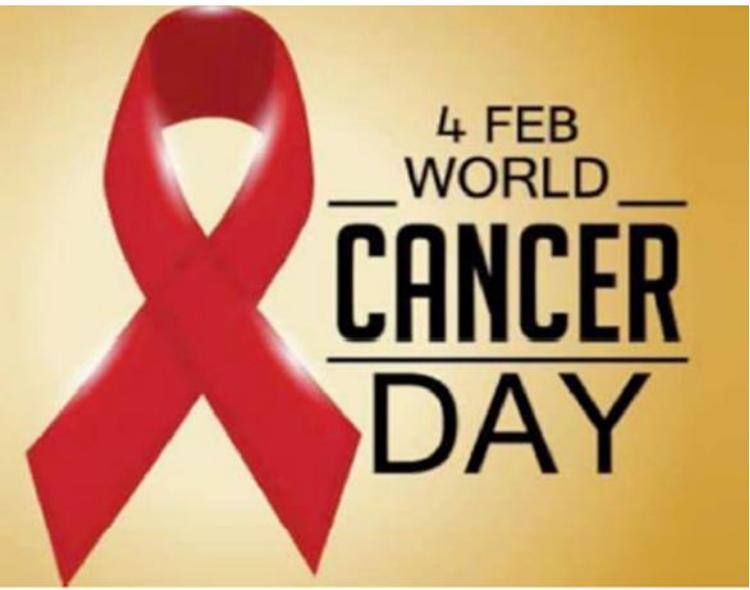
ਅਨਿਲ ਧੀਰ
ਕਾਲਮਨਿਸਟ
healthmedia1@hotmail.com

ਪਾਰ ਕਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਬਾਅਦ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਮੈਟਾਸਟਾਸਾਈਜ਼ਿੰਗ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕੈਂਸਰ ਤੋਂ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਫੇਫੜੇ, ਪ੍ਰੋਸਟੇਟ, ਕੋਲੋਰੈਕਟਲ, ਪੇਟ, ਅਤੇ ਜ਼ਿਗਰ ਦਾ ਕੈਂਸਰ ਮਰਦਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਛਾਤੀ, ਬੱਚੇਦਾਨੀ, ਥਾਇਰਾਈਡ, ਫੇਫੜੇ ਅਤੇ ਕੋਲੋਰੈਕਟਲ ਦਾ ਕੈਂਸਰ ਆਮ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। 30-50% ਕੈਂਸਰ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਜੋਖਮ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਜਾਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਰੋਕਥਾਮ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਮੌਤ ਦਾ ਆਂਕੜਾ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੈਂਸਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸਟੀਕ ਅਡਵਾਂਸ ਜਾਂਚ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਨਾਲ ਬਿਮਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕਾਰਨ: * ਉਮਰ: ਉਮਰ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ 61 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਛਾਤੀ ਦਾ ਕੈਂਸਰ, 66 ਸਾਲ ਵਿਚ ਪ੍ਰੋਸਟੇਟ, 68 ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਕੋਲੋਰੈਕਟਲ ਕੈਂਸਰ, 70 ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਫੇਫੜਿਆਂ ਦਾ

ਕੈਂਸਰ ਜਿਆਦਾ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

- ਅਲਕੋਹਲ: ਦੀ ਬੇਹਿਸਾਬ ਵਰਤੋਂ ਮੂੰਹ, ਠੰਡੀ, ਵੱਇਸ ਬਾਕਸ, ਜਿਗਰ ਅਤੇ ਛਾਤੀ ਦੇ ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਵਧਾ ਰਹੀ ਹੈ।
- ਸੋਜ਼: ਇੱਕ ਸਧਾਰਣ ਸਰੀਰਕ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਹੈ ਜੋ ਟਿਸ਼ੂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਉਦੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਖਰਾਬ ਹੋਏ ਟਿਸ਼ੂ ਦੁਆਰਾ ਗਸਾਇਣ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਚਿੱਟੇ ਖੂਨ ਦੇ ਸੈਲ ਉਹ ਪਦਾਰਥ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸੈੱਲਾਂ ਵਿਚ ਵੱਡ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੱਟ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਟਿਸ਼ੂ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।
- ਹਾਰਮੋਨਜ਼: ਫੀਮੇਲ ਸੈਕਸ ਹਾਰਮੋਨਜ਼ ਐਸਟਰੋਜਨਜ਼ ਗਰੁੱਪ ਨੂੰ ਕਾਰਸਿਨੋਮ ਦੇ ਤੌਰ ਲਈ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਔਰਤ-ਮਰਦਾਂ ਵਿਚ ਖਾਸ ਸਰੀਰਕ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ। ਮੈਨੋਪੌਜਲ ਹਾਰਮੋਨ ਥੈਰੇਪੀ (ਐਸਟ੍ਰੋਜਨ ਪਲੱਸ ਪ੍ਰੋਜੈਸਟਿਨ, ਜੋਕਿ ਫੀਮੇਲ ਹਾਰਮੋਨ ਪ੍ਰੋਜੈਸਟੀਰੋਨ ਦਾ ਸਿੰਥੈਟਿਕ ਸੰਸਕਰਣ ਹੈ ਲੈਣ ਨਾਲ ਛਾਤੀ ਦੇ ਕੈਂਸਰ ਦਾ ਖਤਰਾ ਵਧਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- ਇਮਯੂਨੋਸਪ੍ਰੈਸਿਵ: ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੈਂਸਰ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਵਾਲੀ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਨਾਲ ਲੜਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
- ਵਾਇਰਸ: ਬੈਕਟੀਰੀਆ ਅਤੇ ਪਰਜੀਵੀ ਸਮੇਤ ਕੁੱਝ ਫੂਡਕਾਰੀ ਏਜੰਟ ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਵਧਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕੁੱਝ ਵਾਇਰਸ, ਬੈਕਟੀਰੀਆ ਅਤੇ ਪਰਜੀਵੀ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਸੋਜ਼ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੈਂਸਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- ਮੋਟਾਪਾ: ਔਰਤਾਂ ਵਿਚ ਛਾਤੀ, ਕੋਲਨ, ਗੁਦਾ, ਐਂਡੋਮੈਟ੍ਰੀਅਮ (ਬੱਚੇਦਾਨੀ), ਕਿਡਨੀ ਅਤੇ ਪੈਨਕ੍ਰੀਅਸ ਦੇ ਕੈਂਸਰ ਦਾ ਖਤਰਾ ਵਧਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ: ਡੀ ਐਨ ਏ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ

ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਅਤੇ ਕੈਂਸਰ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਵਿਚ ਆਇਰੋਨਾਈਜ਼ਿੰਗ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਵਿਚ ਰੇਡਨ, ਐਕਸ-ਰੇ, ਗਾਮਾ ਕਿਰਨਾਂ, ਵੀ ਕੈਂਸਰ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਧਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

- ਸੂਰਜ ਦੀ ਕਿਰਨਾਂ: ਸੂਰਜ, ਸਨਲੈਂਪਸ, ਅਤੇ ਟੈਨਿੰਗ, ਯੂਵੀ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਐਕਸਪੋਜ਼ਰ ਹੋਣ ਨਾਲ ਚਮੜੀ ਦਾ ਕੈਂਸਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ, ਸਿਗਰੇਟ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਧੂੰਆਂ ਵੀ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- ਫੇਫੜਿਆਂ ਦੇ ਕੈਂਸਰ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸਿਗਰੇਟ-ਤੰਬਾਕੂ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਹਨ। ਕਦੇ-ਕਦੇ ਸਿਗਰੇਟ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਵੀ 15-30% ਜਿਆਦਾ ਲੰਗ ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। 10 ਵਿੱਚੋਂ 9 ਫੇਫੜਿਆਂ ਦੇ ਕੈਂਸਰ ਦੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਸਿਗਰੇਟ ਪੀਣ ਜਾਂ ਦੂਜੀ ਧੂੰਏਂ ਦੇ ਐਕਸਪੋਜ਼ਰ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਖਿਆਲ ਰੱਖੋ:

- ਤੰਬਾਕੂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਨਲੇਵਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਸਤੇਮਾਲ ਤੋਂ ਬਚੋ।
- ਪ੍ਰੈਸ਼ੈਸ ਕੀਤੇ ਮੀਟ ਘੱਟ ਵਰਤੋ।

- ਸਰੀਰ ਦੇ ਵਜ਼ਨ ਨੂੰ ਮੈਨਟੇਨ ਕਰਕੇ ਰੱਖੋ।
- ਖੁਰਾਕ ਵਿਚ ਤਾਜ਼ੇ ਫੱਲ-ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰੋ।
- ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਵਰਕ-ਆਊਟ, ਯੋਗਾ, ਸੈਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਦਤ ਪਾ ਲਵੋ।
- ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਲਿਮਿਟ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ।
- ਸ਼ਾਦੀਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ-ਮਰਦ ਸੈਕਸ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਵਰਤਨ।
- ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ, ਸਿਗਰੇਟ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਧੂੰਏਂ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਤੋਂ ਬਚੋ।
- ਹਰ 6 ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਆਪਣਾ ਬਲੱਡ-ਵਰਕ ਜਰੂਰ ਕਰਾਓ। ਗੰਭੀਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਨਾਲ ਕੈਂਸਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨੋਟ: ਸਰੀਰ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਲੱਛਣ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਸਮਾਂ ਬਰਬਾਦ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਆਪਣੇ ਫੈਮਿਲੀ ਡਾਕਟਰ ਜਾਂ ਹਸਪਤਾਲ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ। ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਹੀ ਜਾਂਚ ਰਾਹੀਂ ਅਤੇ ਥੈਰੇਪੀ ਨਾਲ ਉਮਰ ਵਧਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਸਲੀ ਧਨ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਹੀ ਹੈ।

ਹਲਦੀ ਦਾਲਾਂ-ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖਾਸ ਰੰਗਤ ਅਤੇ ਸੁਆਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਚਮੜੀ ਦੀਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਅਲਾਮਤਾਂ ਲਈ ਇਹ ਅਤਿ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਦਵਾਈ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਖਮ 'ਤੇ ਦੇਸੀ ਘਿਓ ਵਿੱਚ ਗਰਮ ਕਰਕੇ ਹਲਦੀ ਲਾਉਣ ਨਾਲ ਜ਼ਖਮ ਦੇ ਠੀਕ ਹੋਣ ਦੀ ਰਫਤਾਰ ਹੋਰਾਨੀਜਨਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਚਮੜੀ ਉੱਪਰ ਫਿਨਸੀਆਂ ਹੋਣ ਜਾਂ ਚਿਹਰੇ ਉੱਪਰ ਕਿੱਲ-ਮੁਹਾਸੇ, ਹਲਦੀ ਪਾਊਡਰ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਦੁੱਧ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾ ਕੇ ਮਾਲਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਲਾਭ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿੱਲਾਂ-ਮੁਹਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਲੇ ਦਾਗ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਣਦੇ। ਉੱਚ ਵੀ ਚਮੜੀ ਉੱਪਰ ਹਲਦੀ ਦੀ ਮਾਲਿਸ਼ ਕਰਨ ਨਾਲ ਚਮੜੀ ਦੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਾਗ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਤਾਂ ਮਿਲਦਾ ਹੀ ਹੈ, ਚਮੜੀ ਵੀ ਨਰਮ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਹਲਦੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹਲਦੀ ਪੌਦੇ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਪੌਦੇ ਦੇ ਪੱਤੇ ਵੀ ਸਬਜ਼ੀ/ਸਲਾਦ ਆਦਿ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਖਾਧੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਇਸ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਹੀ ਵਰਤਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਪੌਦੇ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਹਰੀ ਜਾਂ ਕੱਚੀ ਹਲਦੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਚਾਰ ਜਾਂ ਸਬਜ਼ੀ ਬਣਾ ਕੇ ਵੀ ਖਾਧੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਕਾ ਕੇ ਜਾਂ ਉਬਾਲਣ

ਮਗਰੋਂ ਸੁਕਾ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰੰਗ ਪੀਲਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਹਲਦੀ ਨੂੰ ਪਿਸਾ ਕੇ ਆਮ ਵਰਤੋਂ ਵਾਲੀ ਹਲਦੀ (ਪਾਊਡਰ ਰੂਪ) ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਨੱਕ ਦੀਆਂ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ, ਸਾਈਨੋਸਾਈਟਿਸ, ਪੁਰਾਣਾ ਜੁਕਾਮ ਆਦਿ ਹਲਦੀ ਪਾਊਡਰ ਲੈਣ ਨਾਲ ਠੀਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਿਗਰ ਦੇ ਰੋਗਾਂ ਅਤੇ ਪੀਲੀਆ ਆਦਿ ਲਈ ਹਲਦੀ ਦੀ ਸਫਲ ਵਰਤੋਂ ਬੜੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੇਸ਼ਾਬ ਸਬੰਧੀ ਰੋਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹਲਦੀ ਉਪਯੋਗੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਹਲਦੀ ਅਤੇ ਚੰਦਨ ਪਾਊਡਰ ਨੂੰ ਦੁੱਧ ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਮਾਲਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਚਿਹਰਾ ਨਿੱਖਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਸੱਟ ਆਦਿ ਲੱਗੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਗਰਮ/ਕੋਸੇ ਦੁੱਧ ਨਾਲ ਹਲਦੀ ਲੈਣ ਨਾਲ ਅਰਾਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦਰਦ ਨਾਸ਼ਕ ਅਤੇ ਸੋਜ਼ ਉਤਾਰਨ ਵਾਲੇ ਗੁਣ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਦੁੱਧ ਨਾਲ ਲੈਣ 'ਤੇ ਇਹ ਬਲੱਡ-ਸ਼ੂਗਰ ਦਾ ਪੱਧਰ ਵੀ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਗਠੀਏ ਦੀ ਤਕਲੀਫ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਘਟਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੱਡੀਆਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੈਂਸਰ ਵਿਰੋਧੀ ਗੁਣ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਛਾਲੇ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਬਵਾਸੀਰ ਦੇ ਹੋਣ ਤੇ ਭਾਵੇਂ ਸੜ ਜਾਣ ਕਾਰਨ, ਹਲਦੀ ਪਾਊਡਰ ਛਿੜਕਣ

ਚੇਹਰੇ ਦੀ ਰੰਗਤ ਨਿਖਾਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇੱਕ ਦਵਾਈ ਵੀ ਐ ਹਲਦੀ

ਨਾਲ ਵਧੇਰੇ ਛੇਤੀ ਠੀਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸੋਜ਼ ਜਾਂ ਦਰਦ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਹਲਦੀ ਦਾ ਪੇਸਟ ਲਾਉਣ ਨਾਲ ਸੋਜ਼ ਅਤੇ ਦਰਦ ਤੋਂ ਅਰਾਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਇਲਾਜ ਪੱਧਰੀ ਵਿੱਚ ਹਲਦੀ ਦੀ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵਰਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪੱਧਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਹਲਦੀ ਦੀ ਤਾਸੀਰ ਗਰਮ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਖੰਘ ਅਤੇ ਪਿੱਤ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਬੁਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਸੇ ਪਾਣੀ, ਚਾਹ ਜਾਂ ਗਰਮ ਦੁੱਧ ਨਾਲ ਤਕਲੀਫ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਚਾਰ-ਪੰਜ ਵਾਰੀ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਖੰਘ, ਜੁਕਾਮ, ਬੁਖਾਰ ਆਦਿ ਦੇ ਇਲਾਜ ਵਿੱਚ ਹਲਦੀ ਬਹੁਤ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੁਆਨ ਹੋ ਰਹੇ ਮੁੰਡੇ-ਕੁੜੀਆਂ, ਜੋ ਚਿਹਰੇ ਦੇ ਕਿੱਲ-ਮੁਹਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋਣ ਤਾਂ ਹਲਦੀ ਦਾ ਸੇਵਨ ਅਤੇ ਚਿਹਰੇ ਉੱਪਰ ਮਾਲਿਸ਼ ਬਹੁਤ ਹੀ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਹਲਦੀ ਦਾ ਪੀਲਾ ਰੰਗ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯੋਗਿਕ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਗਿਆਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕਰਕਿਊਮਨ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਂਜ ਹਲਦੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਟੀਨ, ਚਰਬੀ, ਰੇਸ਼ਾ, ਕਾਫੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਾਰਬੋਹਾਈਡਰੇਟ, ਵਿਟਾਮਿਨ

'ਏ', ਵਿਟਾਮਿਨ 'ਬੀ', ਕੈਲਸ਼ੀਅਮ, ਫਾਸਫੋਰਸ ਤੇ ਲੋਹੇ ਵਰਗੇ ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਸਰੀਰ ਲਈ ਲਾਹੇਵੰਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਬਿਮਾਰੀ ਲਈ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਜਾਂ ਦੇਸੀ ਦਵਾਈ ਖਾਧੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਵੀ ਉਸ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਹਲਦੀ ਖਾਣ ਉੱਪਰ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲਾਈ ਜਾਂਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਹਲਦੀ ਅਜਿਹੇ ਇਲਾਜ ਉੱਪਰ ਕੋਈ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੀ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਖਾਧੀ ਜਾ ਰਹੀ ਦਵਾਈ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਹਲਦੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਕੇਸਰ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗਰਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਸੋਈ ਵਿਚੋਂ ਕੀੜੇ, ਕੀੜੀਆਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਭਜਾਉਣ ਲਈ ਹਲਦੀ ਪਾਊਡਰ ਛਿੜਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖ ਨਾਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਂਦਾ ਹਰਨ ਵਜੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੀ ਵਿੱਚ ਹ ਲ ਦ ਿ ; ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਵਿੱਚ

ਹਰਿਦਰਾ ਜਾਂ ਕਾਂਚਨੀ; ਬੰਗਲਾ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹਲਦ ਅਤੇ ਹਰਿਦਰਾ; ਮਰਾਠੀ ਵਿੱਚ ਹਲਦ; ਗੁਜਰਾਤੀ ਵਿੱਚ ਹਲਦਰ; ਕੰਨੜ ਵਿੱਚ ਅਰਸੀਨ; ਤੇਲਗੂ ਵਿੱਚ ਪਾਸੂਪੁ; ਫ਼ਾਰਸੀ ਵਿੱਚ ਜਰਦਪੋਪ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਟਰਮਰਿਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਹਲਦੀ ਦੇ ਐਨੇ ਲਾਭ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਏਦਾਂ ਹੀ ਇਸ ਦਾ ਸੇਵਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਕੋਈ ਵਧੀਆ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਓ ਕਿ ਜਿਹੜੀ ਹਲਦੀ ਤੁਸੀਂ ਵਰਤਣ ਜਾ ਰਹੇ ਹੋ, ਉਹ ਸ਼ੁੱਧ ਅਤੇ ਤਾਜ਼ੀ ਪਿਸੀ ਹੋਵੇ। ਚੰਗਾ ਹੋਵੇ ਜੇ ਸਾਬਤ ਹਲਦੀ ਲੈ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਘਰੇ ਪੀਸਿਆ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗਤਰ ਚੱਕੀ ਵਾਲੇ ਤੋਂ ਪਿਸਵਾਇਆ ਜਾਵੇ।

Matrimonial

Jat Sikh family seeking a suitable match from US or Canada for their US born son, 31 yr old, 6' tall, turbaned, degree in Computer Science, working in Fortune 500 company as senior engineer. Call:1-408-661-5759

31 ਸਾਲਾ, ਜੱਟ ਸਿੱਖ, 6 ਫੁੱਟ ਉੱਚਾ, ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਜੰਮ-ਪਲ, ਦਸਤਾਰਧਾਰੀ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਾਇੰਸ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਹੋਲਡਰ ਜੋ ਕਿ Fortune 500 ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਸੀਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਲਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਦੇ ਲਈ ਪੜ੍ਹੀ ਲਿਖੀ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਂ ਕਨੇਡਾ ਦੀ ਲੜਕੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ। 408-661-5759

CAPITAL SERVICES

ਸਾਰੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਇੱਕੋ ਥਾਂ

- *ਇੰਡੀਅਨ ਪਾਸਪੋਰਟ
- *ਇੰਡੀਅਨ ਵੀਜਾ, OCI
- *ਮੁਖਤਿਆਰਨਾਮਾ
- *ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਸਰਵਿਸਜ
- *ਸਿਟੀਜਨ, ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ
- *ਫੈਮਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ

- ਹੋਰ ਸੇਵਾਵਾਂ -

- *ਕਾਰ ਟਰਾਂਸਫਰ/ਸਟਿੱਕਰ, *ਇੰਸੂਰੈਂਸ: ਕਾਰ, ਘਰ ਤੇ ਬਿਜਨਸ
- *ਲਾਈਵ ਸਕੈਨ/ਫਿੰਗਰ ਪ੍ਰਿੰਟ, *ਨੋਟਰੀ ਪਬਲਿਕ *ਮੇਲ ਬੋਕਸ
- *ਫੈਕਸ, ਕਾਪੀ, ਬਿਜਨਸ ਕਾਰਡ, ਵਿਆਹ ਦੇ ਕਾਰਡ ਅਤੇ ਹੋਰ।

ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਜਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੋਈ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਨਵਾਂ ਆਇਆ ਤਾਂ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਲੈਣ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ।

Call, Banga (916) 427-4321, Fax (916) 258-0441
email: sacramento99@yahoo.com, website: capitalservices.us

ਰੁੱਤ ਫਿਰ ਪਈ ਸੁਹਾਵੀ ਪਹੁੰਚ ਬਸੰਤ ਪਿਆ ਵੇ : ਬਸੰਤ ਪੰਚਮੀ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਗਲੀਆਂ ਤੇ ਮਨਮੋਹਕ ਰੁੱਤਾਂ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਾਂਤ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਗਰਮੀ ਵੀ ਲੋਹੜੇ ਦੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਸਰਦੀ ਵੀ ਕਾਂਠਾ ਛੇੜ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਸਾਉਣ ਦੀਆਂ ਫੁਹਾਰਾਂ ਰੂਹ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾਬ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ ਵਿੱਚ ਧਰਤੀ ਮੌਲਦੀ ਹੈ ਤੇ ਬਨਸਪਤੀ 'ਤੇ ਨਵਾਂ ਨਿਖਾਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੰਨ-ਸਵੰਨੀਆਂ ਰੁੱਤਾਂ ਦੇ ਰੰਗਾਂ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਵਾਲੇ ਤਿਉਹਾਰ ਮਨਾ ਕੇ ਮਾਣਦੇ ਹਨ। ਬਸੰਤ ਪੰਚਮੀ ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ ਦਾ ਚੌਥਾ ਲੈ ਕੇ ਦਸਤਕ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਹੱਥ ਠਾਰਵੀਂ ਸਰਦ ਰੁੱਤ ਦਾ ਅੰਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਹਾਵਤ ਹੈ 'ਆਈ ਬਸੰਤ, ਪਾਲਾ ਉਡੰਤ' ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਧਰਤੀ ਮੌਲਦੀ ਹੈ ਤੇ ਬਨਸਪਤੀ 'ਤੇ ਨਵਾਂ ਨਿਖਾਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਸ਼ੁਰੂਫੇ ਫੁੱਟਦੇ ਹਨ, ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰ੍ਹੋਂ ਦੇ ਖਿੜੇ ਹੋਏ ਪੀਲੇ ਫੁੱਲ ਮਨਮੋਹਕ ਨਜ਼ਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਬਾਗੀਂ ਫੁੱਲ ਖਿੜਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਗੁਮਾਚਕ ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗੱਭਰੂ ਅਤੇ ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਨਸ਼ਿਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਰ੍ਹੋਂ ਫੁੱਲੇ ਪਹਿਰਾਵੇ ਨਾਲ ਸਜਾ ਕੇ ਅਦੁੱਤੀ ਖੁਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਰੁੱਤ ਦਾ ਸ਼ਾਨਾ ਮੱਤਾ ਤਿਹਾਉਰ ਹੈ-ਬਸੰਤ ਪੰਚਮੀ। ਇਹ ਤਿਉਹਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੇਂਡੂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬੜੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਾਘ ਸੁਦੀ ਪੰਜ ਨੂੰ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਇਹ ਖੂਬਸੂਰਤ ਮੌਸਮੀ ਤਿਉਹਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮਹੱਤਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਹਾਂਪੁਰਖਾਂ, ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸੰਗਰਾਮ ਦੇ ਸੂਰਬੀਰ ਯਥਿਆਂ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ, ਮਨੁੱਖੀ ਆਜ਼ਾਦੀ, ਰੁੱਤਾਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਕਹਾਉਂਦੀ ਬਸੰਤ ਦੇ ਆਗਮਨ ਦੌਰਾਨ ਕੁਦਰਤੀ ਬਦਲਾਅ ਦੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਪੂਰੀ ਕਾਇਨਾਤ 'ਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਣ ਲੱਗਦੇ ਆ। ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਰੁੱਤਾਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਕਹੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ ਦਾ ਆਗਮਨ ਹਰ ਸਾਲ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਮਹੀਨੇ ਫਰਵਰੀ-ਮਾਰਚ ਅਤੇ ਦੇਸੀ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਫੱਗਣ ਤੇ ਚੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ। ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਪੇਂਟ-ਪਾਣੀ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਕਦੇ ਗਰਮੀ, ਕਦੇ ਸਰਦੀ, ਕਦੇ ਬਰਸਾਤ, ਕਦੇ ਪੱਤਝੜ ਅਤੇ ਕਦੀ ਬਸੰਤ ਦਾ ਮੌਸਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਬਨਸਪਤੀ ਮਨੁੱਖ, ਪਸ਼ੂਆਂ ਤੇ ਪੰਛੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤੀ ਬਦਲਾਅ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਮਨੁੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਰੁੱਤ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗਰਮ ਕੱਪੜੇ, ਕੰਥਲ, ਕੋਟ, ਕੋਟੀਆਂ, ਸਵੈਟਰ, ਰਜਾਈਆਂ ਦਾ ਤਿਆਗ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦਰੱਖਤਾਂ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਪੱਤੇ ਝੜ ਕੇ ਨਵੇਂ ਪੱਤੇ ਨਿੱਕਲਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੁੰਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਬਦਲਾਅ ਕਾਰਨ ਹੀ ਬਿਮਾਰ ਪਏ ਮਰੀਜਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਤੰਦਰੁਸਤ ਹੋਣ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਜੀਵ-ਜੰਤੂਆਂ ਅਤੇ ਪੌਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਵੇਂ ਜੀਵਨ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਰ੍ਹੋਂ ਦੇ ਬਸੰਤੀ ਰੰਗ ਦੇ ਫੁੱਲਾਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਆਲਾ-ਦੁਆਲਾ ਇੰਝ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕੁਦਰਤ ਪੀਲੇ ਗਹਿਣੇ ਪਹਿਨ ਕੇ ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਮਨਾ ਰਹੀ ਹੋਵੇ। ਹਰ ਪਾਸੇ ਹਰਿਆਲੀ ਕਾਰਨ ਆਲਾ-ਦੁਆਲਾ ਹਰਿਆ-ਭਰਿਆ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।

ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਤੇ ਕੌਮ ਲਈ ਅਸਹਿ ਅਤੇ ਅਕਹਿ ਤਸੀਹੇ ਝੱਲੇ ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਵਾਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜੋ 'ਮੇਰਾ ਰੰਗ ਦੇ ਬਸੰਤੀ ਚੌਲਾ' ਜਿਹੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਦੇ ਨਗਮੇ ਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦੇਣ ਲਈ ਸਦਾ ਤਤਪਾਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਹਕੀਕਤ ਰਾਏ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਅਤੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਬਸੰਤ ਪੰਚਮੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਨਾਲ ਬੜਾ ਗੂੜ੍ਹਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਸਿਆਲਕੋਟ ਨਿਵਾਸੀ ਬਾਘਮਲ ਪੁਰੀ ਦੇ ਘਰ ਪੁੱਤਰੀ ਗੌਰਾਂ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ ਸੰਮਤ 1781 ਵਿੱਚ ਹਕੀਕਤ ਰਾਏ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ। ਭਾਈ ਬੁੱਧ ਸਿੰਘ ਬਟਾਲੀਏ ਦੀ ਸੰਗਤ ਤੋਂ ਉਹ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਬਣ ਗਿਆ। ਹਕੀਕਤ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੀ ਰਾਜ ਭਾਸ਼ਾ ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਮਕਤਬ (ਸਕੂਲ) ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨੇ ਪਾ ਦਿੱਤਾ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਜਮਾਤ ਦੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨਾਲ ਹਕੀਕਤ ਰਾਏ ਦੀ ਧਰਮ ਚਰਚਾ ਛਿੜ ਪਈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਵੀ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅਯੋਗ ਅਤੇ ਅਪਮਾਨ ਜਨਕ ਸ਼ਬਦ ਕਹਿ ਦਿੱਤੇ। ਹਕੀਕਤ ਰਾਏ ਨੇ ਆਖਿਆ, 'ਜੇ ਅਜਿਹੇ ਅਪਮਾਨ ਜਨਕ ਸ਼ਬਦ ਮੁਹੰਮਦ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪੁੱਤਰੀ ਫਾਤਿਮਾ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਦੁੱਖ ਹੋਵੇਗਾ?' ਇਹ ਗੱਲ ਮੁੰਡਿਆਂ ਤੇ ਮੌਲਵੀ ਤੋਂ ਸਹਾਰੀ ਨਾ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿਆਲਕੋਟ ਦੇ ਹਾਕਮ ਅਮੀਰ ਬੇਗ ਦੇ ਕੋਲ ਹਕੀਕਤ ਰਾਏ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਅੱਗੋਂ ਉਸਨੇ ਉਸ ਦਾ ਚਲਾਨ ਕਰਕੇ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਸੂਬੇ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਮੁਸਲਮਾਨ ਹਾਕਮਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸਲਾਮ ਧਰਮ

ਕਬੂਲ ਕਰਨ ਲਈ ਆਖਿਆ, ਪਰ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਪੜ੍ਹੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੇ ਆਖਿਆ, "ਮੌਤ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੈ, ਮੈਂ ਇਸਲਾਮ ਧਰਮ ਕਬੂਲ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗਾ।" ਉਸਦੇ ਇਨਕਾਰ 'ਤੇ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਖ਼ਾਨ ਬਹਾਦਰ ਜ਼ਕਰੀਆ ਖ਼ਾਨ ਦੇ ਹੁਕਮ 'ਤੇ ਮਾਘ ਸੁਦੀ ਪੰਜ ਸੰਮਤ 1798 (ਸੰਨ 1741 ਈ.) ਨੂੰ ਹਕੀਕਤ ਰਾਏ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਦੀ ਸਮਾਧ ਲਾਹੌਰ ਤੋਂ ਦੋ ਮੀਲ ਚੜ੍ਹਦੇ ਵੱਲ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਬਸੰਤ ਪੰਚਮੀ ਦਾ ਮੇਲਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਲਾਹੌਰ ਨਿਵਾਸੀ ਇਸ ਨੂੰ ਪਤੰਗਾਂ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਵਜੋਂ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਲਾਹੌਰ ਨਿਵਾਸੀ ਮਾਧੋ ਲਾਲ ਹੁਸੈਨ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸੂਫੀ ਫ਼ਕੀਰ ਸੀ, ਜਿਸਦੇ ਹਰ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਸਨ। ਉਸਦਾ ਮਕਬਰਾ ਸ਼ਾਲੀਮਾਰ ਬਾਗ਼ ਨੇੜੇ

ਸੁਖਦੇਵ ਮਾਦਪੁਰੀ

ਭਗਵਾਨਪੁਰਾ ਵਿਖੇ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਸੰਤ ਪੰਚਮੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਉਸ ਦਾ ਉਰਸ ਬੜੇ ਜੋਸ਼ੇ-ਖਰੋਸ਼ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੀ ਮਾਧੋ ਲਾਲ ਹੁਸੈਨ ਦਾ ਭਗਤ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਘੋੜਸਵਾਰਾਂ, ਅਹਿਲਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦਰਬਾਰੀਆਂ ਸਮੇਤ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੀਲੇ ਰੰਗ ਦੇ ਵਸਤਰ ਪਹਿਨੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਇਸ ਉਰਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਕੇ ਨਜ਼ਰਾਨਾ ਭੇਟ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਬਸੰਤ ਪੰਚਮੀ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਬੜੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਮਨਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸੰਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਕੂਕਾ ਲਹਿਰ

ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ। ਇਸ ਲਹਿਰ ਦੇ ਜਨਮ ਦਾ ਤੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵਕ ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸੰਗਰਾਮ ਦੇ ਮੋਢੀ ਨਾਮਧਾਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ ਵੀ ਫਰਵਰੀ 1816 ਦੀ ਬਸੰਤ ਪੰਚਮੀ ਦੀ ਰਾਤ ਪਿੰਡ ਭੈਣੀ ਰਾਈਆਂ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਬਸੰਤ ਪੰਚਮੀ ਨੂੰ ਹਰ ਸਾਲ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਨ ਬੜੀ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਸੰਤ ਪੰਚਮੀ ਦੀਆਂ ਰੌਣਕਾਂ ਧੂਹ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਲੋਕ ਪੀਲੇ ਵਸਤਰ ਧਾਰਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਦੂਖ ਨਿਵਾਰਨ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਛੇਰਟਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਬਸੰਤ ਪੰਚਮੀ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਬੜੀ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪੱਖੋਂ ਵੀ ਬਸੰਤ ਪੰਚਮੀ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਪੂਰਨ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਚਾਅ ਸਾਂਭਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ। ਉਹ ਪਤੰਗਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਉਡਦੇ ਰੰਗ-ਬਿਰੰਗੇ ਪਤੰਗ ਅਦੁੱਤੀ ਨਜ਼ਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸੁਹਾਵਣੀ ਰੁੱਤ ਵਿੱਚ ਅਨੇਕਾਂ ਲੋਕ ਗੀਤ ਉਗਮਦੇ ਹਨ। ਆਪ-ਮੁਹਾਰੇ ਹੀ ਲੋਕ ਮਨ ਝੂਮ ਉਠਦਾ ਹੈ। ਮਨ ਦਾ ਮੋਰ ਪੈਲਾਂ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਜੀਆਂ-ਸੰਵਰੀਆਂ ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਹਰ ਪਾਸੇ ਸੁਗੰਧੀ ਬਖੇਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੱਕ ਕੇ ਭੋਰੇ ਵੀ ਭੁਲੇਖਾ ਖਾ ਜਾਂਦੇ ਹਨ: ਜਦੋਂ ਬਿਸ਼ਨੀ ਬਾਗ਼ ਵਿੱਚ ਆਈ, ਭੋਰਾਂ ਨੂੰ ਭੁਲੇਖਾ ਪੈ ਗਿਆ ਇਸ ਰੁੱਤ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਗੱਭਰੂ ਬਸੰਤੀ ਚੀਰਾ ਬੰਨ੍ਹ

ਕੇ ਪੇਕੀ ਬੈਠੀ ਮੁਟਿਆਰ ਨੂੰ ਸਹੁਰੀ ਮਿਲਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਅੱਗੋਂ ਨਹੋਰਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ-ਕਾਹਨੂੰ ਆ ਗਿਐਂ ਸਰ੍ਹੋਂ ਦਾ ਫੁੱਲ ਬਣਕੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਨਹੀਂ ਚੋਰਨੀ ਉਸ ਦਾ ਸ਼ਿਕਵਾ ਹੈ-ਜਦੋਂ ਰੰਗ ਸੀ ਸਰ੍ਹੋਂ ਦੇ ਫੁੱਲ ਵਰਗਾ ਓਦੋਂ ਕਿਉਂ ਨਾ ਆਇਆ ਮਿੱਤਰਾ ਇਨ੍ਹੀ ਦਿਨੀਂ ਜਦੋਂ ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਟੋਲੀ ਬਣਾ ਕੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਰ੍ਹੋਂ ਦਾ ਸਾਗ ਤੋੜਨ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਫਿਰਦਾ ਜੱਟ ਸਾਗ ਤੋੜਦੀ ਮੁਟਿਆਰ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਲਲਕਾਰਾ ਮਾਰਦਾ ਹੈ: ਕਿਹੜੀ ਐਂ ਤੂੰ ਸਾਗ ਤੋੜਦੀ ਹੱਥ ਸੋਚ ਕੇ ਗੰਦਲ ਨੂੰ ਪਾਈ ਮੁਟਿਆਰ ਬੋਝਿਜਕ ਹੋ ਕੇ ਮੋੜਵਾਂ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੀ ਹੈ: ਕਾਹਨੂੰ ਮਾਰਦੈਂ ਜੱਟਾ ਲਲਕਾਰੇ ਕਿਹੜਾ ਤੇਰੇ ਅੰਬ ਤੋੜਲੇ ਇਸ ਰੁੱਤੇ ਕਣਕਾਂ ਨਿੱਸਰ ਰਹੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੱਟ ਭਰ ਜੋਬਨ 'ਤੇ ਆਈ ਕਣਕ ਦੀ ਫੁਲ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਨਸ਼ਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਕਿਸ ਵੀ ਪਰਵਾਹ ਹੈ: ਜੱਟ ਸਾਹਾਂ ਨੂੰ ਖੰਭੂਰ ਮਾਰੇ, ਕਣਕਾਂ ਨਿੱਸਰ ਗਈਆਂ ਸ਼ਾਨਾ ਮੱਤਾ ਬਸੰਤ ਪੰਚਮੀ ਦਾ ਇਹ ਤਿਉਹਾਰ ਕੇਵਲ ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ ਦੀ ਆਮਦ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆ ਨਹੀਂ ਆਖਦਾ, ਬਲਕਿ ਜਨ ਸਾਧਾਰਨ ਲਈ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ, ਸਦਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਮੁਹੰਬਤ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਲੈ ਕੇ ਵੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਦਰੱਖਤਾਂ ਦੇ ਫੁੱਟਦੇ ਨਵੇਂ ਪੱਤੇ ਮੌਲਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਨਵੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕ ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ

ਮਨ ਮੱਲੋ-ਮੱਲੀ ਉਸ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਦੀ ਕੁਦਰਤ ਤੋਂ ਬਲਿਹਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਗੁਲਾਬ, ਗੋਦਾ, ਸੂਰਜਮੁਖੀ ਅਤੇ ਸਰ੍ਹੋਂ ਦੇ ਫੁੱਲ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ਬੂ ਨੂੰ ਬਿਖਾਰਦੇ ਹੋਏ ਵਾਤਾਵਰਨ ਨੂੰ ਸੁੱਖ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਬੜਾ ਹੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਭਰਿਆ ਮਾਹੌਲ ਆਸ਼ੇ-ਪਾਸ਼ੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਖੂਬਸੂਰਤ ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਨਾ ਤਾਂ ਸਰਦੀ ਹੀ ਠੁਰ-ਠੁਰ ਕਹਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਗਰਮੀ ਦੀ ਲੂ ਤਨ ਨੂੰ ਸਾੜ ਰਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਬਹੁਤ ਸੁਹਾਵਣਾ ਮੌਸਮ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਬਸੰਤ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸਭ ਦਾ ਦਿਲ 'ਆਈ ਬਸੰਤ, ਪਾਲਾ ਉਡੰਤ' ਬਾਰੇ ਸੋਚ-ਸੋਚ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਕੋਈ ਹੀ ਅਜਿਹੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸੁਹਾਵਣੀ ਰੁੱਤ ਬਾਰੇ ਕਵੀਆਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ, ਨਾਟਕਕਾਰਾਂ ਨੇ ਨਾਟਕ, ਕਹਾਣੀਕਾਰਾਂ ਨੇ ਕਹਾਣੀਆਂ ਨਾ ਲਿਖੀਆਂ ਹੋਣ। ਲੋਕ ਇਸ ਦਿਨ ਪੀਲੇ ਰੰਗ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾਉਂਦੇ ਨੇ, ਪੀਲੇ ਚੌਲ ਬਣਾਉਂਦੇ ਅਤੇ ਮਨਿਆਈਆਂ ਖਾਂਦੇ ਹਨ। ਰੰਗ-ਬਿਰੰਗੇ ਪਤੰਗਾਂ ਨਾਲ ਅਸਮਾਨ ਭਰਿਆ ਪਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਅੰਬਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬੁਰ ਪੈਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੋਇਲਾਂ ਦੀ ਕੂ-ਕੂ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਨਾਲ ਵਾਤਾਵਰਨ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸੰਗੀਤਮਈ ਹੋ

ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ ਕੁਦਰਤੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਉਪਹਾਰ ਹੈ, ਉਨਤੀ ਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਅਵਸਥਾ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਨਾਂਅ ਹੈ। ਇਹ ਸਰੀਰਕ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਰੀਰ ਤੋਂ ਦੂਰ ਭਜਾਉਣ ਦਾ ਕਾਲ ਵੀ ਕਹਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਰੁੱਤ ਵਿੱਚ ਮੱਛਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੀਟਾਣੂਆਂ ਦਾ ਅਸਰ ਮੱਧਮ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲੋਕ ਬਕਾਵਟ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਆਪਣਾ ਸਾਗ ਘਰੇਲੂ ਕੰਮ ਖੁਸ਼ੀ-ਖੁਸ਼ੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਬਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਵਾਂ

ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਲੰਬੀ

ਅਨਾਜ ਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਆ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਬਸੰਤ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਸਬੰਧ ਕੁਦਰਤ, ਦਰੱਖਤਾਂ, ਪਹਾੜਾਂ, ਨਦੀਆਂ ਅਤੇ ਝੀਲਾਂ, ਬਾਗ-ਬਗੀਚਿਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਜੁੜਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਰੁੱਤ ਸਾਨੂੰ ਦਰੱਖਤਾਂ ਦੀ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕਟਾਈ, ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਵੇਂ ਦਰੱਖਤਾਂ ਦੀ ਲਵਾਈ, ਨਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਫ-ਸੁਥਰਾ ਜਲ, ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਬਾਗ-ਬਗੀਚਿਆਂ ਦੀ ਭਰਮਾਰ, ਲੋਕ ਖੁਸ਼ ਕਿਵੇਂ ਰਹਿਣ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਕਿਵੇਂ ਘਟਣ ਆਦਿ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੰਦੀ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤ ਵੀ ਨਵੀਂ ਦੁਲਹਨ ਵਾਂਗ ਆਪਣਾ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੁੰਦਰ ਫੁੱਲਾਂ ਨਾਲ ਸਜਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ

ਨਰਤ ਤੇ ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਫਸਿਆ ਕਿ ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ ਆਉਣ 'ਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਇਨਸਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਸਮਿਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ। ਕੁਦਰਤ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਇਨਸਾਨ ਆਪਣੀ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੂ ਨੂੰ ਭੁੱਲਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ। ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਮਹਿਕਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਦੀ ਕੋਈ ਕਦਰ ਕਰੇ ਜਾਂ ਨਾ ਕਰੇ, ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਇਸ ਦਿਨ ਦਾ ਸਬੰਧ ਬਾਲ ਹਕੀਕਤ ਰਾਏ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਨਾਲ ਵੀ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦਿਨ ਇਸ ਬਹਾਦਰ ਬਾਲਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਪੱਕਾ ਰਹਿਣ ਕਾਰਨ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਬਾਲ ਹਕੀਕਤ ਰਾਏ ਦਾ ਬਲੀਦਾਨ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਪੱਕਾ ਤੇ ਵਿੜ ਰਹਿਣ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਦਾ ਬਰਾਬਰ ਆਦਰ ਤੇ ਮਾਣ-ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਿਨ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰਾਂ ਆਦਿ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵੀ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬਾਲ ਹਕੀਕਤ ਰਾਏ ਦੀ ਯਾਦ ਨੂੰ ਤਾਜ਼ਾ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਨਿਰੋਗ ਰੱਖਣ ਲਈ ਰਾਤ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਸੌਂ ਕੇ ਸਵੇਰੇ ਜਲਦੀ ਉੱਠ ਕੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਜ਼ਾਰੇ ਦਾ ਅਨੰਦ ਲੈਣ ਲਈ ਸੈਰ ਕਰੀਏ, ਕਿਉਂਕਿ ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ ਦੌਰਾਨ ਚਹਿਕਦੀ ਹਰਿਆਲੀ ਤੇ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੂ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਦੀ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸੰਜੀਵਨੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬੀਓ, ਸਾਵਧਾਨ! ਤੁਹਾਡੀ ਆਪਸੀ ਬੇਇਤਫਾਕੀ, ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨ ਵੱਲ ਧੱਕ ਰਹੀ ਹੈ

ਹਾਲੇ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਸਮੇਤ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਰ ਵਰਗ ਨੇ ਸਵਾ ਸਾਲ ਦੇ ਕਰੀਬ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਸੰਘਰਸ਼ ਲੜ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਿੱਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਚਲੇ ਅੰਦੋਲਨ ਦੌਰਾਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਈਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦੀ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗਣ ਦੇ ਨਾਲ ਤਿੰਨੋਂ ਦੇ ਤਿੰਨੋਂ ਕਿਸਾਨ ਵਿਰੋਧੀ ਖਿੱਲਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤਾ ਬਲਕਿ ਇਸ ਜਦੋਂਜਹਿਦ ਦੌਰਾਨ ਉਪਜੀਆਂ ਹੋਰ ਸਮਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਸਰਕਾਰੀ ਦਸਤਖਤਾਂ ਵਾਲਾ ਪੱਤਰ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ ਬੱਧ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ ਫਤਹਿ ਦੇ ਵਾਜੇ, ਗਾਜੇ ਵਜਾਉਂਦੇ ਪੰਜਾਬ ਪਰਤੇ ਸਨ। ਇਹ ਗੱਲ ਬਾਅਦ ਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਇਕਰਾਰ ਤੋਂ ਹੁਣ ਮੁਕੱਰ ਕੇ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਅੰਦੋਲਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਫਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕਿਸਾਨ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹਨ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਜਿੱਤਣ ਬਾਅਦ ਅੱਧਾ ਤਾਂ ਮੋਦੀ ਉੱਥੇ ਹੀ ਸਾਹ ਸੱਤ ਗੀਣੇ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦਾ ਖੁੰਹਦਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਤੋਂ ਵਿਹਲੇ ਹੋ ਕੇ, ਫਿਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਕੇ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਾਹੇ ਰਾਸਤੇ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹਨ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਜੇ ਉਹ ਆਪਣਾ ਏਕਾ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਕੁ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਰਵਾਇਤੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਤੇ ਪੁੱਛਣਯੋਗ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੇ 75 ਵਰ੍ਹੇ ਬੀਤ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਇਤਨਾ ਗਰੀਬੜਾ ਕਿਉਂ ਬਣਾਈ ਰਖਿਆ। ਇਹ ਲੀਡਰ ਆਪ ਤਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਹੋਰਾਨਕੁਨ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਬਣਾ ਕੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਗਿਣੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅਮੀਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਦਰਜ ਕਰਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਤਾਂ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਰੁਜਗਾਰ ਮਿਲਿਆ, ਨਾ ਚੰਗੀ ਵਿਦਿਆ ਮਿਲੀ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਚੰਗੀਆਂ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ, ਬਲਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇ ਕੇ ਆਮ ਗਰੀਬ ਵਸੋਂ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆ ਤੋਂ ਵਾਂਝਿਆਂ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਬਿਨਾ ਇਲਾਜ ਮਰਨ ਲਈ ਵੀ ਰੱਬ ਦੇ ਰਹਿਮੇ ਕਰਮ ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਗਲਤ ਨੀਤੀਆਂ ਤੇ ਲੁੱਟ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕਾਰਨ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਤਿੰਨ ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਕਰਜੇ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾਈ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਸੂਝਵਾਨ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਅੱਜ ਕਲ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸੁਆਲਾਂ ਦੀਆਂ ਬੁਛਾੜਾਂ ਕਰਕੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਵੜਣਾ ਔਖਾ ਕਰ ਰਖਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਉਹ ਖੁਦ ਭਾਜਪਾ ਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਈ. ਟੀ. ਸੈਲਾਂ ਦੀ ਚਾਲ ਨੂੰ ਨਾ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਬੇਇਤਫਾਕ ਬਣਾ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਰੋਧੀ ਨੀਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਕਠੇ ਹੋ ਕੇ ਅਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਲੜੀ ਝਗੜੀ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਪੰਜਾਬੀ ਭਰਾ ਭਰਾ ਨਾ ਰਹਿ ਕੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਵੈਰੀ ਬਣਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੇ ਇਹ ਆਖ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਮਹਾਂਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡੋਰਗਿਆਂ ਨੇ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਕਤਲੇ ਗਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਗ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਹਾਂਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਰਾਜ ਕਵੀ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣਾ ਪਿਆ

ਕਿ “ਇਕ ਸਰਕਾਰ ਬਾਝੋ, ਫੌਜਾਂ ਜਿੱਤ ਕੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਹਾਰੀਆਂ ਨੀ” ਬਿਲਕੁਲ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਹਾਲਤ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਜਿਕਰ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਾਜਪਾਈਆਂ ਦੇ ਆਈ ਟੀ ਸੈਲਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਬਣਾਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਗੂਆਂ ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖ ਕੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਜਿੱਤ ਤਾਂ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਈ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿਨਾ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਸੀ ਇੱਕਠ ਸੀ, ਉਨਾ ਹੀ ਹੁਣ ਗਲਤ ਅਫਵਾਹਾਂ ਨਾਲ ਖੇਰੂ ਖੇਰੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਸਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ ਜਾ ਰਹੀ ਤੇ ਜੇ ਪੰਜਾਬੀ ਇਸ ਸਾਜਿਸ਼ੀ ਚਾਲ ਨੂੰ ਨਾ ਸਮਝੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਹ ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਹ ਬੇਇਤਫਾਕੀ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਉਤੇ ਰਾਜ ਕਰਨ ਦਾ ਖੁੱਦ ਬੁਲਾਵਾ ਦੇ ਰਹੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਿਸ ਵਿਰੁੱਧ ਤੁਸੀ ਪਿੱਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਲੜਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹੋ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਸ.ਸ.ਮ. ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਕੀ ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਕੀ ਭਾਜਪਾ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗਦਾਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਅਖੌਤੀ ਅਕਾਲੀ ਤੇ ਗੱਦੀ ਦੇ ਭੁੱਖੇ ਸੂਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਢੀਡਸੇ ਨਾਲ ਗੱਠ ਜੋੜ, ਅਕਾਲੀ ਦੱਲ ਬਾਦਲ ਤੇ ਬਸਪਾ ਦਾ ਗੱਠ ਜੋੜ ਅਤੇ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੀ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸਿੱਧੇ ਅਸਿੱਧੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਆਪਸੀ ਵੰਡ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵਾਂਗਡੋਰ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਲਣ ਵਿੱਚ ਕਾਰਲੀਆਂ ਹਨ। ਭਾਜਪਾ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਨੂੰ ਅਨੇਕਾਂ ਹਿਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਕੇ ਆਪ ਲਾਹਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਜਦੋਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਜਿੱਤ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਸੀ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਣ ਲਈ ਵੀ ਪਹਿਲ ਕਦਮੀ ਕਰਨ। ਇਸ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 32 ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਦਰਜਨ ਦੇ ਕਰੀਬ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ, ਭਾਗ ਨਾ ਲੈਣ ਵਾਲੀਆਂ 9-10 ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੁਜੀਸ਼ਨ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੀਆਂ। ਜਿਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਸਾਰੇ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਇਕ ਸਾਂਝਾ ਸਯੁਕਤ ਸਮਾਜ ਮੋਰਚੇ (ਸ.ਸ.ਮ.) ਦਾ ਗਠਨ ਕਰ ਲਿਆ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਫੇਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਟਿਕਟਾਂ ਦੇ ਕੇ ਚੋਣ ਲੜਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਾਉਣ ਤੇ ਸਾਂਝਾ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲੈਣ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਰੰਭ ਦਿੱਤੀ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਬਿਨਾ ਵਜਾ ਤੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਅੜਚਨਾਂ ਖੜੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਇਕ ਵਿਧਾਨ ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਤੇ ਚੋਣ ਨਾ ਲੜ ਸਕਣ। ਭਾਜਪਾ ਦੀਆਂ ਉਕਤ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਫਿਕਰ ਪੈ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸ.ਸ.ਮ. ਦੀ ਨਵੀਂ ਸਥਾਪਤ ਪਾਰਟੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਅੜਿਕਾ ਬਣ ਜਾਵੇਗੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ (ਭਾਜਪਾ ਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ) ਦੇ ਆਈ ਟੀ ਵਿੰਗ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਸਾਜਿਸ਼ੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਫੇਕ ਆਈ ਡੀਜ ਬਣਾ ਕੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸ.ਸ.ਮ. ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਜਹਿਰ ਉਗਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਪੈਸੇ ਲੈ ਕੇ ਟਿੱਕਟਾਂ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਫਲਾਣਾ

ਉਮੀਦਵਾਰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਹੈ, ਉਹ ਫਲਾਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਨੂੰ ਟਿਕਟ ਨਾ ਦੇ ਕੇ ਦੂਸਰੀ ਪਾਰਟੀ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਹੋਰਾ ਫੇਰੀ ਨਾਲ ਟਿੱਕਟ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸ.ਸ.ਮ. ਪ੍ਰਤੀ ਨਫਰਤ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਸੀਂ ਭੋਲੇ ਭਾਲੇ ਪੰਜਾਬੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚਾਲ ਨੂੰ ਨਾ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਆਗੂਆਂ ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਤੁਹਾਡੇ

ਸਹਿਯੋਗ ਤੇ ਇਕੱਠਤਾ ਨਾਲ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਮੂਲ, ਝੂਠੇ ਤੇ ਗੁੰਮਰਾਹਕੁਨ ਦੋਸ਼ ਲਗਾ ਕੇ ਕਿਸਾਨੀ ਅੰਦੋਲਨ ਦੌਰਾਨ ਬਣੀ ਲੋਹੇ ਵਰਗੀ ਇਕੱਠਤਾ ਨੂੰ ਖੇਰੂ ਖੇਰੂ ਕਰਨ ਤੇ ਲਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਤੇ ਅਸੀਂ ਬਿਨਾ ਸੋਚੇ ਸਮਝੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਝੂਠੀਆਂ ਤੇ ਚਲਾਕੀ ਭਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਕੇ

ਸ:ਜੰਗ ਸਿੰਘ
ਵਟਸ ਅੱਪ ਨੰ
+1 415 603 7380

ਆਪਣੇ ਏਕੇ ਦਾ ਨਾਸ਼ ਕਰਕੇ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਗਹਿਰੀ ਚਾਲ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਰਹੇ ਖੀਤੇ ਦਿਨ ਲੋਕ ਅਧਿਕਾਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੁਝ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਨੇਡਾ ਦੇ ਸਾਂਝਾ ਟੀ.ਵੀ. ਚੈਨਲ ਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ, ਕਹਿਣ ਨੂੰ ਤਾਂ ਉਹ ਆਗੂ ਇਹ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਸ.ਸ.ਮ. ਦੇ ਚੰਗੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜਿੱਤਾ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਨੁਹਾਰ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੇ ਰਿਹਾ ਆਗੂ ਸ.ਸ.ਮ. ਤੇ ਨਿਰਮੂਲ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਝਾਂ ਲਗਾ ਕੇ ਸ.ਸ.ਮ. ਦੀ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜਬੂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਖੇਰੂ ਖੇਰੂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਡੋਰਿਆਂ ਦੇ ਬਾਝੇ ਹੀ ਚੰਗੇ ਲੱਗ ਰਹੇ ਸਨ ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਰਸੇ ਸਮੇਤ ਸਭ ਕੁਝ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦ ਕਰਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਕਿਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਇਹ ਬਾਝੇ ਰ.ਸ.ਸ. ਦੀ ਨੀਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਬਾਦਲਾਂ ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨਾਲ ਰੱਲ ਕੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਪੁਰਾਤਨ ਵਿਰਾਸਤਾਂ ਨੂੰ ਧੜਾ ਧੜੂ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵਲ ਲਗੇ ਹੋਏ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਸਿੱਖ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਆਪਣੀ ਪਨੀਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਰਸੇ ਨੂੰ ਹਕੀਕਤ ਵਿੱਚ ਨਾ ਦਿਖਾ ਸਕਣ। ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੇ ਰਿਹਾ ਇਹ ਲੀਡਰ ਚੈਨਲ ਤੇ ਜਦੋਂ ਬਾਬਿਆਂ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਟੀ ਵੀ ਚੈਨਲ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਬੀਬੀ ਬਲਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਤੇ ਸੁ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਸ ਆਗੂ ਦੀ ਗੱਲ ਬਾਤ ਨੂੰ ਵਿੱਚੋਂ ਰੋਕ ਕੇ ਟੋਕਣਾ ਪਿਆ। ਇਹ ਆਗੂ ਇਕ ਪਾਸੇ ਉਸੇ ਆਗੂ ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚੇ ਨੂੰ ਜਿਤਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮੋਹਰੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਸੀ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਦੂਜੀ ਤਰਫ ਸ.ਸ.ਮ. ਦੇ ਉਸੇ ਆਗੂ ਨੂੰ ਟਿਕਟਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪਾਣੀ ਪੀ ਪੀ ਕੇ ਕੱਸ ਰਿਹਾ

ਸੀ, ਇਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਸ.ਸ.ਮ. ਨੂੰ ਹਮਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀਓ, ਸਾਵਧਾਨ! ਸਾਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਾਲਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਇਤਫਾਕ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖਣਾ ਪੈਣਾ ਹੈ। ਰਵਾਇਤੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਹਰੇਕ ਦੇ ਸਮਝ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤਕ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਕਰ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੁਣ ਤਕ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਜੋ ਕੁਝ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਹ ਸਾਡੇ ਸਭ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ। ਪਰ ਸ.ਸ.ਮ. ਤਾਂ ਹਾਲੇ ਨਵਾਂ ਹੀ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ। ਲੋਕ ਅਧਿਕਾਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸ.ਸ.ਮ. ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵੇਖਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਨਫਰਤੀ ਅੱਗ ਫੈਲਾ ਕੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਿਤੈਸ਼ੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲੜਾ ਨਹੀਂ ਰਹੇ ਬਲਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਰ.ਸ.ਸ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਲਗਵਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਹੁਣੇ ਹੁਣੇ ਇਕ ਖਬਰ ਦੇ ਨਾਲ ਸੋਸਲ ਸਾਈਟ ਤੇ ਇਕ ਵੀ. ਡੀ. ਓ ਵੀ ਵਾਇਰਲ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਖਬਰ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਜੰਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਹੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਮਿੱਤਲ ਜਿਸ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਭਾਜਪਾ ਗੱਠ ਜੋੜ ਦੌਰਾਨ ਰੱਜ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਲੁਟਿਆ ਹੁਣ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਪਾਰਟੀ ਭਾਰਤੀ ਜੰਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦੱਲ ਬਾਦਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ 2022 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਇਹ ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਮਿੱਤਲ ਜਾਂ ਇਸ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਅਰਵਿੰਦ ਮਿੱਤਲ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਲੀਡਰ ਵੀ ਹੈ ਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਟਿਕਟ ਦਾ ਦਾਹਵੇਦਾਰ ਵੀ ਸੀ ਇਸ ਚੋਰ ਦਰਵਾਜੇ ਰਾਹੀਂ ਅਕਾਲੀ ਦੱਲ ਵਲੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਜਾਂ ਕਿ ਬਸਪਾ ਜਿਸ ਕੋਲ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਬੋਹੜ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚੋਂ ਟਿਕਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਇਹ ਹਾਲੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਗਰਭ ਵਿੱਚ ਪਲਸੇਟੀਆਂ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਉਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦੱਲ ਜਾਂ ਫਿਰ ਬਸਪਾ ਵਲੋਂ ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਮਿੱਤਲ ਚੋਣ ਲੜੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਉਸ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਅਰਵਿੰਦ ਮਿੱਤਲ “ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਕੋ ਹੈ ਨੱਥਾ ਸਿੰਘ ਐਂਡ ਪਰੇਮ ਸਿੰਘ, ਵਨ ਐਂਡ ਦੀ ਸੇਮ ਥਿੰਗ” ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਆਗੂ ਹੁਣ ਅਕਾਲੀ ਦੱਲ ਵਿੱਚ ਜਿਹੜੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹਨ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦੱਲ ਬਾਦਲ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘਿਓ ਖਿਚੜੀ ਹਨ ਵਾਇਰਲ ਹੋ ਰਹੀ ਵੀ ਡੀ. ਓ. ਇਹ ਦਸਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਮਿੱਤਲ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਟਿਕਟ ਵੀ ਅਲਾਟ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਤੁਸੀ ਖੁੱਦ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਕੋ ਇਕ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਪੰਜਾਬ ਜਿਹੜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਕੜ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਹਰ ਹਰਥਾ ਖਰਬਾ ਵਰਤ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਹਥਿਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਲੈਂਦੇ, ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਹਿਤੈਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਵੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਰਖੇ ਕਿਸਾਨ ਲੀਡਰਾਂ ਦੇ ਮਗਰ ਚਲ ਕੇ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ ਸ.ਸ.ਮ. ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜਿਤਾਉਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿ ਗੁਰੂਆਂ ਪੀਰਾਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰਕੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਰਾਸ਼ਟਰ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਉਹ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਹੀਆਂ ਜਾਂ ਫਿਰ ਲਗਾਤਾਰ ਸ.ਸ. ਮ. ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਚਿੰਤਕਾਂ ਤੇ ਬੁੱਧੀ ਜੀਵੀਆਂ

ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਜੁਕ ਸਥਿੱਤੀ ਵਿੱਚ ਜੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜਿਹੜੀਆਂ 9-10 ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਹੀਆਂ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਕੋਡਰ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਕਿ ਉਹ ਵੋਟਾਂ ਸ.ਸ. ਮ. ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪਾਉਣ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੱਪ ਵੀ ਮਰ ਜਾਏ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਕੋਈ ਊਝ ਵੀ ਨਾ ਆਏ, ਦੂਸਰਾ ਜਿਹੜੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਭਾਜਪਾ ਵਿਰੋਧੀ ਹਨ। ਉਹ ਸ.ਸ.ਮ. ਦੀ ਮੱਦਦ ਤੇ ਨੰਗੀਆਂ ਚਿੱਟੀਆਂ ਹੋ ਕੇ ਆਉਣ। ਸ.ਸ.ਮ. ਦੇ ਜਿੱਤਣ ਉਪਰੰਤ ਉਸ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਜੇ ਫਿਰ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਪੰਜਾਬ ਹਿਤੈਸ਼ੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਤੇ ਢੁੱਕਵਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਨਾਜੁਕ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰਾਉਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਜੇ ਕਰ ਉਹ ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਖੁੰਝ ਗਏ ਤਾਂ ਭਾਜਪਾ ਹਰ ਢੰਗ ਵਰਤ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਵਿੱਚ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਕਸਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡੇਗੀ ਤੇ ਫਿਰ ਇਹ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਰਾਸ਼ਟਰ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਰੋਕ ਸਕਦਾ ਆਸ ਹੈ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਲੋਕ ਤੰਤਰਿਕ, ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਤੇ ਹੋਰ ਪੰਜਾਬ ਹਿਤੈਸ਼ੀ ਲੋਕ ਸਾਰੇ ਗਿੱਲੇ ਸ਼ਿਕਵੇ ਭੁੱਲਾ ਕੇ ਸ.ਸ.ਮ. ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਨਿੱਤਰਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸ.ਸ.ਮ. ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਬਹੁਮੱਤ ਨਾਲ ਜਿੱਤ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਹੁਣ ਤੋਂ ਹੀ ਕਮਰਕੱਸੇ ਕਰ ਲੈਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਸਮੇਤ ਪੰਜ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਖਬਰਾਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਉਸ ਮੁਤਾਬਿਕ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਹਾਲਤ ਅਤਿ ਦੀ ਨਾਜੁਕ ਹੈ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕ ਸਮਝ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਉਹ ਪਾਰਟੀ ਹੈ ਜੋ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪਿੱਠੁ ਰਹੀ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਜਾਦ ਕਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਰੋਲ ਸਿਵਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਇਕੋ ਇਕ ਲੀਡਰ ਵੀਰ ਸਾਵਰਕਰ ਭਾਜਪਾ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਭਾਜਪਾ ਅਜਾਦੀ ਦਾ ਹੀਰੋ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਇਹ ਉਹ ਹੀਰੋ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਕੁਝ ਦਿਨ ਹੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਸੁ. ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੱਟ ਸਕਿਆ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਕੋਲੋਂ ਚਾਰ ਵਾਰ ਲਿਖਤੀ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਤਾਂ ਕਿਧਰੇ ਜਾ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚੋਂ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਹੀ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਅਖੌਤੀ ਤੇ ਇਕੋ ਇਕ ਅਜਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਆ ਹੈ! ਜਿਸ ਨੂੰ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸਰਬ ਉੱਚ ਸਨਮਾਨ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਕੇ “ਅੰਨਾ ਵੰਡੋ ਸੀਰਨੀਆਂ ਮੁੜ ਮੁੜ ਆਪਣਿਆਂ ਨੂੰ” ਦੀ ਉਦਾਰਣ ਸੈਂਟ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਹਰ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀ ਜਾਣ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਦੀ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲਮਾਨ, ਸਿੱਖ, ਈਸਾਈ, ਪਾਰਸੀ ਆਦਿ ਸਭ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਲੜਾ ਕੇ ਰਾਜ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਦਲਿਤ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਫੁੱਟੀ ਅੱਖ ਨਹੀਂ ਭਾਉਂਦੇ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਦਲਿਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਕ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਮੱਥਾ ਤਕ ਵੀ ਟੋਕਣ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੰਦਰ ਦੇ ਬਾਹਰੋਂ ਹੀ ਮੱਥਾ ਟੋਕਣ ਲਈ ਕਹਿ ਕੇ ਬੇਰੰਗ ਮੋੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨਾਲ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਵਤੀਰਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਆਮ ਦਲਿਤ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ? ਇਸ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਤੁਸੀ ਖੁਦ ਹੀ ਲਗਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇਸ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਰ ਅਮਨ ਪਸੰਦ ਦੀ ਮੁੱਖ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸ.ਸ.ਮ. ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜਿੱਤਾ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਅਸੰਬਲੀ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਪਾਰਟੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਨੁਹਾਰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਨਰੋਈ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਸਮੇਤ ਸਾਡੀ ਸਭ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲੁੱਕੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਪਰਿਵਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਬੁਢਾਪੇ ਦੀਆਂ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ

ਬੁਢਾਪਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਗ ਦਾ ਹੋਵੇ ਬੁਢਾਪਾ ਤਾਂ ਬੁਢਾਪਾ ਹੀ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਫਰਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਭੌਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫਰਕ ਹੈ ਲੇਕਿਨ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ ਦੀਆਂ ਮਜ਼ਬੂਤੀਆਂ, ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ, ਕਮੀਆਂ ਸਭ ਬਰਾਬਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਬੱਚੇ ਅਮੀਰ ਦੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਗਰੀਬ ਦੇ ਬੁਢਾਪਾ ਸਭ ਰੋਲਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਕੁ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਛੱਡ ਕੇ। ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਦੇ ਬੱਚੇ ਜੋ ਬਹੁਤ ਸੁਵਿਧਾਵਾਦੀ ਹਨ, ਉਥੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੇ ਬੁਢਾਪੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਾਥ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ। ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਬੁਢਾਪਾ ਨਾ ਮਾਤਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਹੀ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਹੈ ਜਦਕਿ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਬੁਢਾਪਾ ਅਤਿਅੰਤ ਨਿਰਸ਼ਾਜਨਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਦਵਾਈ ਨਾ ਮਿਲਣਾ, ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਭੋਜਨ ਨਾ ਮਿਲਣਾ, ਸਹੀ ਖੁਰਾਕ ਨਾ ਮਿਲਣਾ, ਸਹੀ ਸੌਣ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਨਾ ਮਿਲਣਾ ਆਦਿ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬੁਢਾਪਾ ਕਈ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਮਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਵਾਬ ਦੇ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਬੁਢਾਪੇ ਵਿਚ ਸਹੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨਾ ਮਿਲਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਿਰਧਨ ਬੁਢਾਪਾ ਨਹੀਂ ਬੋਲ ਸਕਦਾ, ਜਿਸਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਜਲਦੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਲੱਖਾਂ ਹੀ ਨਿਰਧਨ ਬੁਢਾਪੇ ਦਾ ਇਲਾਜ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਕਰਕੇ ਜਲਦੀ ਮਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਬੱਚੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖਰਚ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

ਮੱਧ ਵਰਗ ਦਾ ਬੁਢਾਪਾ 75 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਕਰੀਬ ਕਰਜ਼ੇ ਵਿਚ ਦੱਬਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮਕਾਨ ਦੇ ਲਈ ਕਰਜ਼ਾ, ਵਿਆਹ-ਸ਼ਾਦੀ ਲਈ ਕਰਜ਼ਾ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਲਈ ਕਰਜ਼ਾ, ਵਿਦੇਸ਼ ਭੇਜਣ ਲਈ ਕਰਜ਼ਾ ਆਦਿ ਕਈ ਕਰਜ਼ੇ ਮੱਧ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਾ-ਦੇਖੀ ਲੈਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ ਅਤੇ ਅਕ੍ਰਿਸ਼ ਤਣਾਅ ਵਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਮੇਂ ਦੀ ਤੇਜ਼ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਬਦਲਦਾ ਬਾਜ਼ਾਰੀਕਰਨ (ਭੁੱਟ ਮੰਡਲੀ ਕਰਨ) ਆਦਿ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਬੁਢਾਪੇ ਦੇ ਲਈ ਘਾਤਕ ਸਿੱਧ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੱਛਮ ਦੇ ਕਲਚਰ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੱਚੀ ਉਮਰ ਦੀ ਕੱਚੀ ਸੋਚ ਜਲਦੀ ਗੁੰਮਰਾਹ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬੱਚੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਗ਼ੈਰ ਹੀ ਏਧਰ-ਉਧਰ ਤੋਂ ਸਭ ਕੁਝ ਵੇਖ ਰਹੇ ਹਨ। ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ

ਤੇਜ਼ ਰਕਤਚਾਪ, ਹਾਰਟ ਅਟੈਕ, ਸ਼ੂਗਰ ਆਦਿ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕਾਰਨ 75 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਬੋਕਾਬੂ ਬੱਚੇ ਹੀ ਹਨ। ਇਹ ਬੋਕਾਬੂ ਲਾਪਰਵਾਹ ਬੱਚੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਠੋਕਰਾਂ ਮਾਰਦੇ ਹੀ ਮਾਰਦੇ ਹਨ।

ਅਮੀਰ ਬੁਢਾਪਾ ਸੁਵਿਧਾ ਪੂਰਵਕ ਤਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਆਖ਼ਿਰ ਬੁਢਾਪਾ ਹੀ ਹੈ। ਬੁਢਾਪੇ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਦੁਖਾਂਤ ਅਮੀਰਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਿਰਫ਼ ਫਰਕ ਬਸ ਏਨਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮੀਰ ਬੁਢਾਪੇ ਵਿਚ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਚੰਗੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਅਮੀਰ ਬੁਢਾਪੇ ਵਿਚ ਵੀ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੱਚੇ ਘੱਟ ਹੀ ਸਾਥ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਸਾਰੇ ਪਾਸੇ ਹਨੇਰਾ ਹੀ ਨਈਂ ਕਿਤੇ ਕਿਤੇ ਦੂਰ ਟਾਂਵਾਂ ਟਾਂਵਾਂ ਸੁਵਿਧਾ, ਪਿਆਰ-ਮੁਹੱਬਤ ਦਾ ਦੀਵਾ ਤਾਂ ਜਗਦਾ ਹੀ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਕੋਲ ਧਨ-ਦੌਲਤ ਹੈ ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ ਦੰਪਤੀ ਕਮਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਤਾਂ ਬੁਢਾਪੇ ਵਿਚ ਵੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਸੁੱਖ-ਸੁਵਿਧਾ ਦੇ ਲਈ ਪੈਨਸ਼ਨ ਆਦਿ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਬਜ਼ੁਰਗ ਪੱਤਰੇ-ਪੱਤਰੀਆਂ, ਨੂੰਹ ਬੇਟੀ ਦੀ ਮਿਜਾਜ਼ ਨੂੰ, ਮਜ਼ਬੂਰ ਨੂੰ ਵੀ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਨੌਕਰੀ ਪੇਸ਼ੇ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ, ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਆਦਿ। ਕਈ ਬਜ਼ੁਰਗ ਕੇਵਲ ਆਪਣੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਦੀ ਹੀ ਡਫਲੀ ਵਜਾਈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਉਹ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਸੁਣਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਆਪਣਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਆਦਿ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀਸੁਸਾ ਇਟੀ ਤੋਂ ਬਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ। ਘਰ ਦੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਚੋਰੀ-ਚੋਰੀ ਬਾਹਰੀ ਔਯਾਸ਼ੀ ਦੇ ਲਈ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਤਰਾਂਦੇ। ਬਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ। ਬਾਹਰੀ ਕ੍ਰਿਆਵਾਂ ਉੱਪਰ ਧਨ ਬਰਬਾਦ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਸਮਾਂ ਬਤੀਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਨਾਲ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਤਕਰਾਰ ਖੜ੍ਹੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਨੂੰਹ-ਬੇਟੀਆ, ਧੀਆਂ

ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਇੱਜ਼ਤ ਗਵਾਅ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾਏ ਤਾਂ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਘਰਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਕਦਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨਹੀਂ ਓਨਾ ਤੋਂ ਪੁੱਛ ਕੇ ਵੇਖੋ।

ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਬੋਹੜ ਵਰਗੀ ਠੰਡੀ ਛਾਂ ਦੀ ਕੀ ਕੀਮਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਘਰ

ਅਧੂਰੇ ਹਨ, ਸਭ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨਾਤੇ ਅਧੂਰੇ। ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਕੇ ਘਰਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣਾ ਹੀ ਸਮਝਦਾਰੀ ਅਤੇ ਦੂਰਦਰਸ਼ਿਤਾ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਚੰਗੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਮਾੜੀਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਹਾਲ ਵਿਚ ਅਪਣਾਉਣਾ ਹੀ ਪਵੇਗਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸਮਾਜ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਬੁਰਾ ਕਵੇਗਾ। ਪੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਫਲ ਕਦੀ ਵੀ ਕੱਚਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਢਲਦਾ ਸੂਰਜ ਕਦੀ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਬਜ਼ੁਰਗ ਤਾਂ ਸੁਗੰਧਿਤ ਗੁਲਾਬ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪੰਖੜੀਆਂ (ਪੱਤੀਆਂ) ਸ਼ਾਖ (ਟਹਿਣੀਆਂ) ਉਪਰ ਪੱਕ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਪ੍ਰਯੋਗ ਗੁਲਕੰਦ ਬਣਾ ਕੇ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਸੀਮਾ ਤੱਕ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਏ ਤਾਂਕਿ ਗੁਲਕੰਦ ਦਾ ਮਜ਼ਾ ਬਣਿਆ ਰਵੇ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਇਕ ਖੇਡ ਹੈ, ਕੋਈ ਜਿੱਤ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕੋਈ ਹਾਰ ਰਿਹਾ ਏ। ਕਈ ਲੋਕ ਹਾਰ ਕੇ ਵੀ

ਬਲਵਿੰਦਰ 'ਬਾਲਮ'
ਉਕਾਰ ਨਗਰ,
ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ (ਪੰਜਾਬ)
ਮੋ: 98156-25409

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਖੂਬਸੂਰਤੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਲੋਕ ਜਿੱਤ ਕੇ ਵੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ।

ਮੇਰਾ ਇਕ ਦੋਸਤ ਅਖ਼ਬਾਰ ਵੇਚਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਪਿਤਾ ਸਖ਼ਤ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਸੀ। ਇਮਾਨਦਾਰ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤੀ ਸੀ ਪਰ ਬੋਲਚਾਲ ਦਾ ਥੋੜ੍ਹਾ ਟੇਢਾ ਸੀ। ਕੱਬਾ, ਮੂੰਹ ਫੁੱਟ, ਮੂੰਹ ਜ਼ੋਰ ਪਰ ਦਿਲ ਦਾ ਸੱਚਾ ਸੀ ਨੇਕ ਸੀ। ਜੋ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਆਏ ਬਕ ਦਿੰਦਾ। ਆਂਢ-ਗੁਆਂਢ ਕੁਝ ਨਈਂ ਸੀ ਵੇਖਦਾ। ਪਰ ਬੰਦਾ ਬਹੁਤ ਸੱਚਾ ਸੁੱਚਾ ਸੀ। ਗਰੀਬੀ ਵਿਚ ਉਸਨੇ ਪਰਿਵਾਰ ਮੈਟ ਕੀਤਾ। ਦੋਸਤ ਦਾ ਪਿਤਾ ਸਵੇਰੇ ਸਵੇਰੇ ਹੀ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਉਤੇ ਹੀ ਉਸਨੂੰ ਗਾਲੀਆਂ ਬਦਦਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਕਰਾਰ ਵਿਚ ਮੈਂ ਵੀ ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸਤ ਵੀ ਕੁਝ ਬੋਲ ਦਿੰਦਾ। ਬਾਪ ਬੇਟੇ ਦੀ ਤੂੰ ਤੂੰ ਮੈਂ ਮੈਂ ਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ।

ਇਕ ਦਿਨ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਲੱਗਾ, “ਵੇਖ ਯਾਰ, ਤੇਰੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਬਹੁਤ ਇਮਾਨਦਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਨਾ ਬੋਲਿਆ ਕਰੋ।”

ਦੋਸਤ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਕੀ ਕਰਾਂ ਫਿਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਘਰ ਬਾਰ ਇਹੋ ਹੀ ਹਾਲ ਹੈ। ਦੁਖੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸਾਨੂੰ, ਬੋਲਦਾ ਬਹੁਤ ਏ।”

ਮੈਂ ਦੋਸਤ ਨੂੰ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਕਿਹਾ, “ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਵਰਗੀਆਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਈਂ। ਵੇਖ ਯਾਰ ਇਹ ਬਜ਼ੁਰਗ ਲੋਕ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਚਲੇ ਗਏ ਤਾਂ ਫਿਰ ਲੱਭਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੱਭਣੇ। ਲੱਖਾਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਮਾਰਨ 'ਤੇ ਵੀ ਨਈਂ ਲੱਭਣਗੇ। ਤੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗੁੱਸਾ ਨਾ ਕਰਿਆ ਕਰ ਯਾਰ।”

ਸਭ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਤੇਰੇ ਪਿਤਾ ਤੈਨੂੰ ਸਮਝਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਗਾਲੀਆਂ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਦ ਇਹ ਬਜ਼ੁਰਗ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਬਜ਼ੁਰਗ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਚਲੇ ਗਏ ਤਾਂ ਅਰਥੀ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗ ਕੇ ਉੱਚੀ-ਉੱਚੀ ਰੋਣ ਦਾ ਕੀ ਫਾਇਦਾ? ਪਾਪਾ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਸਾਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਚਲੇ ਗਏ। ਤਦ ਅਰਥੀ ਨਾਲ ਰੋਣ ਦਾ ਕੀ ਫਾਇਦਾ?

ਜੀਉਂਦੇ ਜੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਤਾਂ ਲੋਕ ਕਹਿਣਗੇ, “ਉਹ ਹੀ ਪੁੱਤਰ ਹੈ ਜੋ ਬਾਪ ਦੇ ਅੱਗੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋ ਕੇ ਬੋਲਦਾ ਸੀ। ਅੱਜ ਉਹ ਮਰ ਗਿਆ ਤਾਂ ਸੁਭਕ-ਸੁਭਕ ਕੇ ਰੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਝੂਠਾ ਰੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੀਉਂਦੇ ਜੀ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਬੋਲ-ਕੁਬੋਲ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਰਹੇ, ਅੱਜ ਰੋਣ ਕਿਸ ਗੱਲ ਦਾ ਆ ਗਿਆ।

ਮੇਰੇ ਦੋਸਤ ਲੱਖ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਮਾਰਨ ਨਾਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬੋਲਣਗੇ ਬਜ਼ੁਰਗ, ਜਿੰਨੀ ਉਮਰ ਹੋਵੇਗੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦਸ ਸਾਲ ਹੋਰ ਹੋਵੇਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਉਮਰ ਉਸ ਸਮੇਂ 70 ਸਾਲ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸੀ।

ਉਸ ਦੋਸਤ ਨੇ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਮੰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, “ਬਾਗਵਾਨੇ ਸੁਣ ਭਲੀਏ ਲੋਕੇ ਸੁਣ, ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੱਲ ਦਾ ਗੁੱਸਾ ਨਾ ਕਰਨਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਿਡੌਣੇ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਣਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹੜਾ ਹਜ਼ਾਰ ਸਾਲ ਜੀਣਾ ਏ ਹੋਰ। ਜੋ ਮਰਜ਼ੀ ਕਹਿਣ ਸੱਤ ਬਦਨ ਕਹਿ ਕੇ ਸਮਾਂ ਕੱਢੀ ਚੱਲ। ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਂਢ-ਗੁਆਂਢ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਪਤਾ ਹੈ।”

ਏਨੀ ਗੱਲ ਨਾਲ ਬਜ਼ੁਰਗ ਵੀ ਖੁਸ਼ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਵੀ।

ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੋਸਤ ਦਾ ਪਿਤਾ ਹਾਰਟ ਅਟੈਕ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਭੂ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਪਿਆਰਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੇ, ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਭ ਨੂੰ ਨੂੰਹ-ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਬਹੁਤ ਤਾਰੀਫ਼ ਕੀਤੀ, “ਭਈ ਇਹ ਬਾਪ ਦੇ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਬੋਲਦੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਾਪ ਬੜਾ ਕੱਬਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ।”

ਹੁਣ ਜਦ ਵੀ ਮੈਂ ਉਸ ਦੋਸਤ ਦੇ ਕੋਲ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬਾਪ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਰੋਂਦਾ ਹੈ।

ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਚੱਲ ਗਿਆ ਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਿੱਦਾਂ ਚੱਲਦਾ ਹੈ? ਹੁਣ ਉਸਨੂੰ ਪਾਪਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣਗੇ, ਲੱਖ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਮਾਰੋ।

ਦੋਸਤੋਂ ਘਰ ਵਿਚ ਵੱਡਿਆਂ ਦੇ ਕਹੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਬੁਰਾ ਨਾ ਮਨਾਓ। ਸ਼ਬਦ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਤਕਰਾਰ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਉਗਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਹਵਾ ਵਿਚ ਗਾਇਬ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨਹੀਂ ਮਰਦੇ। ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਉੱਪਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰੂ ਨਾ ਹੋਣ ਦਿਓ। ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਅਰਥ ਦੇਵੋ।

ਬਜ਼ੁਰਗ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਜੰਨਤ ਦਾ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਜੰਨਤ ਕਿਤੇ ਉੱਪਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇੱਥੇ ਹੀ ਹੈ, ਤੁਹਾਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ, ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਨੀਂਹ ਉੱਪਰ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਖੂਬਸੂਰਤ ਸੁੰਦਰ ਭਵਨ ਬਣਾਓ, ਤਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸਵਰਗ ਹੈ। ਬੁਢਾਪਾ ਇਕ ਮੰਦਿਰ ਦੀ ਦਹਿਲੀਜ਼ ਹੈ। ਨਤਅਸਤਕ ਹੋ ਜਾਓ।

ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਰੁੱਤ ਆ ਪਹੁੰਚੀ ਹੈ। ਮੇਲਾ ਭਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ.. ਕੁਝ ਲੋਕ ਵੋਟ ਪਾਉਣਗੇ, ਕੁਝ ਬਾਈਕਾਟ ਕਰਨਗੇ, ਕੁਝ ਨਿਰਲੇਪ ਰਹਿਣਗੇ!.. ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਕਦੇ ਫੇਰ ਕਰਾਂਗੇ!! ਪਰ ਇੱਕ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ.. ਕੀ ਵੋਟਾਂ ਹੀ ਸਭ ਕੁਝ ਹਨ!! ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਕੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੱਲ ਪਾਈ ਕਿ “ਦੇਖੋ ਵੋਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਕੇ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ 'ਤੇ ਕਿੰਨਾ ਵੱਡਾ ਅਹਿਸਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ.. ਤੁਸੀਂ ਰਾਜੇ ਹੋ, ਰਾਜੇ! ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਲਾਹ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹੋ! ਤੁਸੀਂ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹੋ!.. ਤੇ ਅਸੀਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ‘ਰਾਜਾ’ ਬਣ ਗਏ.. ਤੇ ਰਾਜਾ ਬਣ ਕੇ ਪੁੱਛੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤਕ ਸੌਣ ਦੀ ਆਦਤ ਪਾ ਲਈ.. ਰਾਜੇ ਜੁ ਹਾਂ!.. ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਕੌਣ ਜਗਾ ਸਕਦਾ!

ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਲਈ ਜਾਗਦੇ ਹਾਂ .. ਉਹ ਫਿਰ ਮੂੰਹ 'ਚ ਚੁੰਗਣੀ ਪਾ ਦਿੰਦੇ ਨੇ, ਅਸੀਂ ਫਿਰ ਸੌ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ! ਅਸੀਂ ਰਾਜੇ ਹਾਂ!! ਇਸ ਵਾਰ ਫੇਰ ਵੋਟਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੋ ਵੀ ਕਾਵਾਂ ਰੋਲੀ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਲਗਦਾ ਇਹੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਚੱਤਰ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਿੱਖਿਆ.. ਉੱਥੇ ਹੀ ਖੜ੍ਹੇ ਸੀ.. ਉੱਥੇ ਹੀ ਖੜ੍ਹੇ ਹਾਂ ..ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਗਾਲ ਮ ਗਾਲੀ ਹੋ ਰਹੇ ਹਾਂ.. ਕਿਉਂ?? ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇੱਕ ਸੌ ਸਤਾਰਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਨੇ.. ਹਰ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਜੇ ਮੰਨ ਲਈਏ ਕਿ ਪੰਜ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ ਜੋ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਵਿਚਰਨਗੇ, ਤਾਂ ਲਗਪਗ ਛੇ ਸੌ ਉਮੀਦਵਾਰ! ਕੀ ਇੱਕ ਸੂਬੇ ਲਈ ਛੇ ਸੌ ਬੰਦਾ ਥੋੜ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਗਾਲਾਂ ਕੱਢਣ ਲਈ, ਕਿ ਅਸੀਂ ਵੀ ਗਾਲ ਮ ਗਾਲੀ ਹੋ ਗਏ!

ਕੀ ਵੋਟਾਂ ਹੀ ਸਭ ਕੁਝ ਹਨ!

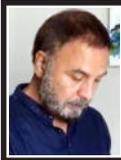
ਕਾਹਦੇ ਲਈ! ਕੁਝ ਵੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਪਚੱਤਰ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਤੁਸੀਂ ਕਿੰਨੀ ਵਾਰੀ ਵੋਟਾਂ ਪਾ ਚੁੱਕੇ ਹੋ!.. ਤੇ ਇਹ ਵੀ ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਕਿ ਹੁਣੇ ਤਾਜ਼ਾ ਤਾਜ਼ਾ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਮੋਰਚਾ ਜਿੱਤਿਆ ਹੈ, ਇਕ ਤਾਕਤਵਰ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼, ਜਿਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਤਾਕਤਾਂ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਮੋਰਚਾ ਤੁਸੀਂ ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜਿੱਤਿਆ !!!.. ਸਾਡੀ ਤਾਕਤ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਹੈ.. ਅਸੀਂ ਲੱਭਦੇ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਪਏ ਅਾਂ!!!

ਤੇ ਹਾਂ, ਸੰਯੁਕਤ ਸਮਾਜ ਮੋਰਚਾ ਨਾਮ ਦੀ ਨਵੀਂ ਪਾਰਟੀ ਬਣ ਗਈ.. ਇਕ ਮਾਮੂਲੀ ਘਟਨਾ ਹੈ.. ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਮੂਲੀ ਘਟਨਾ ਜਿਵੇਂ ਦੀ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਬਣਨ ਵੇਲੇ ਵਾਪਰੀ ਸੀ.. ਉਹ ਪਾਰਟੀ ਵੀ ਇੱਕ ਮੋਰਚੇ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲੀ ਸੀ, ਇਹ ਵੀ ਮੋਰਚੇ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲੀ ਹੈ.. ਫੇਰ ਰੋਲਾ ਕਾਹਦਾ!! ਰੋਲਾ ਤਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਦੋ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਆਗੂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਗਏ.. ਮੇਰੇ ਲਈ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਗਲਤ ਹੈ.. ਸਰਾਸਰ ਗਲਤ!!!

ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਪਿੰਡ ਦਾ ਇੱਕ ਚੌਕੀਦਾਰ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਪਿੰਡ ਦੀ ਲਾਮਿਸਾਲ ਪਹਿਰੇਦਾਰੀ ਕਰੇ ਤੇ ਫਿਰ ਕਹੇ ਕਿ ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਸਰਪੰਚ ਬਣਾ ਦਿਉ... ਸਰਪੰਚ ਬਣਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਣਾ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ.. ਪਰ ਖਤਰਾ ਕਿਥੇ ਹੈ??.. ਖਤਰਾ ਇਥੇ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਚੌਕੀਦਾਰ ਸਰਪੰਚ ਬਣ ਗਿਆ

ਹੋਰ ਚੌਕੀਦਾਰੀ ਕੌਣ ਕਰੇਗਾ.. ਸਰਪੰਚ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਉਹਨੇ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨਾ ਹੈ, ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਕਰਨ ਦਏਗਾ ਜੋ ਉਹ ਚੌਕੀਦਾਰ ਬਣ ਕੇ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ??.. ਤੇ ਜੇ ਚੌਕੀਦਾਰ ਸਰਪੰਚ ਨਾ ਬਣਿਆ ਤਾਂ ਕੀ ਉਹ ਦੁਬਾਰਾ ਚੌਕੀਦਾਰ ਬਣਨ

ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ

ਦਾ ਹੱਕ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਹੀਂ.. ਇਹ ਖ਼ਤਰੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ!! ਪਰ.....ਪਰ... ਦੋਸਤੋਂ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਤੱਤ ਤੇ ਰੂਪ ਹੁੰਦਾ ਹੈ.. ਤੁਸੀਂ ਗਾਲ ਮ ਗਾਲੀ ਹੋਏ ਪਏ ਹੋ.. ਉਨ੍ਹਾਂ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ..ਭੁਗਤਣਗੇ.. ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਵਿਰੋਧ ਆਪਣੇ ਦਮ 'ਤੇ ਕਰੋ, ਕਿਸੇ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਲੱਗ ਕੇ ਨਹੀਂ!.. ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਪੱਕ ਕਰ ਲਓ ਕਿ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਛੱਜ ਹੈ ਜਾਂ ਛਾਨਣੀ ਹੈ ..ਉਸ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾ ਆਓ ਜਿਸ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਸੌਖੀ ਥਾਂ ਲੱਭ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ

ਹੋ ਸਕਦਾ !! ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਸਿਰਫ ਉਸ ਨੂੰ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਨਾਮ ਲੈ ਕੇ ਕਹੇ ਕਿ ਮੌਦੀ ਸ਼ਾਹ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਜੁੰਡਲੀ ਨੇ ਇਸ ਮੁਲਕ ਨੂੰ ਇਕ ਜੇਲ੍ਹ ਖਾਨਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ.. ਜਿਹੜਾ ਵੰਗਾਰ ਕੇ ਕਹੇ ਕਿ ਪੰਥ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਖਤਰਾ ਦੱਸ ਦੱਸ ਕੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਬੇੜਾ ਗਰਕ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਵਾਨੀ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦ ਕੀਤਾ ਹੈ ..ਜਿਹੜਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਡਰ ਤੋਂ ਇਹ ਕਹਿ ਸਕੇ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਕਿਵੇਂ ਖ਼ਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਇਕ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ 'ਚ ਵਸਦੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਵਾਇਆ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਿਰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਵਲੂੰਧਰਿਆ ..ਜਿਹੜਾ ਨਾਮ ਲੈ ਕੇ ਇਹ ਕਹਿ ਸਕੇ ਕਿ ਉਹ ਪੰਥਕ ਧਿਰਾਂ ਜੋ ਅੱਜ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖ ਦੇ ਜਜ਼ਬਾਤ ਭੜਕਾ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਰਾਹੇ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸ਼ੇਰ ਖ਼ਾਹ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਭੁਗਤ ਰਹੀਆਂ ਹਨ! ..ਜਿਹੜਾ ਇਹ ਕਹਿ ਸਕੇ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਕ ਆਰਥਿਕ ਮੋਰਚਾ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਨਾਲ ਜਿੱਤਿਆ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਧਰਮ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ..!!

ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਸਾਡਾ ਹੱਕ ਹੈ.. ਪਰ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਣਾ ਸਾਡਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਹੈ.. ਬਾਕੀ ਗੱਲਾਂ ਕਦੇ ਫੇਰ ਕਰਾਂਗੇ !!

ਤੁਹਾਡਾ ਆਪਣਾ

ਕਾਲੇ ਇਲਮਾਂ ਦੇ ਮਹਾਰਥੀ ਰੰਗ, ਭੰਗ, ਖੰਘ ਤੇ ਤੰਗ ਦੀ ਖੇਡ : ਬਾਂਦਰ ਕਿੱਲਾ

ਅਫਸੋਸ!! ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਨੇੜੇ ਚੜ੍ਹਨ ਲਈ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਕਾਲੇ ਇਲਮ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਭੁੱਖ ਕੁ ਕਲਮਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਕਦਮ ਅਨੈਤਿਕਤਾ ਦੀਆਂ ਤੰਗਦਿਲੀ ਗਲੀਆਂ ਵੱਲ ਪੁੱਟਿਐ ਤੇ ਇਹ ਗਲੀਆਂ ਤੇ ਤੁਰਨ ਵਾਲੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਪੈਰਾਂ ਨਾਲ ਤੁਰਕੇ ਹਨੇਰਿਆਂ 'ਚ ਅਲੋਪ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਹਾਰਥੀ ਸਮਝਣ ਤੇ ਅਖਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਆਪਣੀ ਹੀ ਹਉਮੈ ਅੰਦਰ ਕਲਪਦੇ ਕੌਰਵਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਤਬਾਹੀ ਆਪ ਕਰ ਲੈਣਗੇ। ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖਿਲਵਾੜ ਨਾ ਕਰੋ। ਸਮਾਂ ਬੜੀ ਸਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਸੈਅ ਹੈ। ਸਮਾਂ ਆਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪੰਨੇ ਹੀ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਕਲੰਕਤ ਕਰਨਗੇ। ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨਸਲਾਂ ਫਕਰ ਨਹੀਂ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ 'ਤੇ ਸਰਮ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਜੁਗਲਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੀ ਕਲਮਾਂ ਤਲਵਾਰ ਬਣ ਕੇ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਨੀਂਦਾਂ ਉਡਾ ਦੇਣਗੀਆਂ। ਤੁਸੀਂ ਬੇਚੈਨ ਹੋਵੋਗੇ, ਪਰ ਭੁੱਖ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੋਗੇ। ਕੋਈ ਤੁਹਾਡਾ ਆਪਣਾ ਪਿਆਲੇ ਦਾ ਯਾਰ ਤੁਹਾਡੀ ਹੀ ਪੀ ਕੇ ਆਖੇਗਾ :-

“ਸਮਾਂ ਸਮਾਂ ਸਮਰੱਥ, ਉਹੀ ਅਰਜਨ ਦੇ ਤੀਰ, ਉਹੀ ਅਰਜਨ ਦੇ ਹੱਥ !!”
ਚੋਣਾਂ ਲੜਨਾ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ, ਚੋਣਾਂ ਲੜੋ, ਪਰ ਹੇਰਾਫੇਰੀਆਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ। ਅਨੈਤਿਕਤਾ ਦੀ ਬਸਾਖੀ ਨਾਲ ਤੁਰੋਗੇ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਚਿਰ? ਇੱਥੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਰਖਣ ਵਾਲੇ ਆਮ ਜਨ ਸਧਾਰਣ ਲੋਕ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਕਲਮਾਂ ਦੇ ਹੀ ਸਾਹ ਅਸਵਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਤਿੰਨ ਤਿੰਨ ਅੱਖਾਂ ਵਾਲੇ ਚੇਤਨ ਮਹਾਰਥੀ। ਤੁਹਾਡੀ ਤੌਰ ਨੂੰ ਪਰਖਣ ਵਾਲੇ ਕਲਮ ਦੇ ਉਪਾਸਕ ਲੋਕ ਤੁਹਾਡੀ ਹਰਕਤਾਂ ਤੇ ਸਕੂਨੀ ਚਾਲਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਤੇ ਰੋਕਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਵੀ ਹਨ। ਗਿੱਦੜਾਂ ਨੂੰ ਰੰਗ ਕੇ ਸੇਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਇਹ ਸਾਇਦ ਤੁਸੀਂ ਭੁੱਲ ਰਹੇ ਹੋ। ਗਿੱਦੜਾਂ ਨੇ ਰੋਣਾ ਹੈ ਦਹਾੜਨਾ ਨਹੀਂ। ਸੁਕਰ ਕਰੋ ਕਲਮਾਂ ਦਾ ਰੁੱਖ ਅਜੇ ਸਾਹਿਤਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਚੋਣਾਂ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਸੈਂਕੜੇ ਕਲਮਾਂ ਦੀ ਅਜੇ ਵੋਟ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਗਈ। ਲੋਕਤੰਤਰ ਦਾ ਵਿਧਾਨ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਚੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਵੀਂ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਬਣੇ। ਵੋਟਾਂ ਬਣਵਾਉਣ ਲਈ ਹਰ ਯੋਗ ਲੋਖਕ ਨੂੰ ਅਖਬਾਰੀ ਇਸਤਿਹਾਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਤੇ ਸੋਸਲ ਮੀਡੀਆ ਰਾਹੀਂ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਵੋਟ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੀ ਯੋਗਤਾ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕੀ ਮਾਪਦੰਡ ਹਨ। ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਲਈ ਕੀ ਨਿਯਮ ਹਨ। ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਹਰ ਵੋਟਰ ਲੋਖਕ ਤੱਕ ਸੰਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇ। ਪਰ ਇਸ ਵਾਰ ਹੋਈਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਵਾਰੀ ਵੱਟੀ

ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਅੰਦਰ ਖਾਤੇ ਘੜੀਆ ਵਿਉਂਤਾਂ ਸਿਰੇ ਚੜ੍ਹੀਆਂ। ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਦੀ ਖਿਲਾਫਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਕਲਮਾਂ ਗੰਦੀ ਸਿਆਸਤ ਦੇ ਕੁਹਾਰੇ ਪੈ ਕੇ ਲੋਖਕਾਂ ਦੀ ਯੋਗ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਬਲ ਨਹੀਂ ਰਹੀਆਂ। ਕਲਮਾਂ ਨੇ ਕਮਲ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਕਿ ਰਹਿ ਕੇ ਨਵੀਆਂ ਕਲਮਾਂ ਦਾ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਕਲਮਾਂ ਖੁਦ ਹੀ ਤਿਲਕ ਕੇ

ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
“ਬਾਲੀ ਰੇਤਗੜ੍ਹ”
+917087629168

ਚਿੱਕੜ ਵਿੱਚ ਲੱਥ ਪੱਥ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਕਲਮਾਂ ਵੀ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਸੱਤਾ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਪਾਲ ਕੇ ਨੈਤਿਕਤਾ ਤੋਂ ਗਿਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸੱਤਾ ਦੀ ਹੋੜ ਵਿੱਚ ਵਹਿ ਤੁਰੀਆਂ ਕਲਮਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸੋਧ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ। ਕਲਮਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵਿਦਵਤਾ ਤੇ ਦੂਰ ਅੰਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਨਿੱਘ ਤੇ ਓਟ ਦੇ ਕੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇਣੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਕੂਮਤਾਂ ਦੀਆਂ ਫਾਸੀਵਾਦੀ ਨੀਤੀਆਂ ਤੋਂ ਚੇਤਨ ਕਰਕੇ ਇਕ ਮੁੱਠ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਜਿਕ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨਵੀਆਂ ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ ਸਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਵਿਆਂ ਰਾਹਾਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕਰਦਿਆਂ ਸਫਰ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਫਸੋਸ ਇਹ ਸਿਰਫ ਕਾਰਜੀ ਪੈਮਾਨੇ ਰਹਿ ਗਏ।

ਰੰਗ, ਭੰਗ ਤੇ ਖੰਘ, ਤਿੰਨਾਂ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਰਾਇ ਕੀਤੀ ਕਿ ਤੰਗ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰ ਸਾਹਿਬ ਕੋਲ ਲੈ ਕੇ ਹੀ ਜਾਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਬੀਮਾਰੀ ਇੱਕ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਕੋਈ ਬਚਾਓ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਆਖਿਰ ਤਿੰਨਾਂ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਚੰਗੇ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਪਰ ‘ਤੰਗ’ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਦੱਸੀਏ ਤੈਨੂੰ ਬੀਮਾਰੀ ਹੈ। ਉਹ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਬੀਮਾਰੀ ਹੈ। ਕੌਣ ਪੰਗਾ ਲਵੇ ਕਿ ਤੇਰੀ ਜੀਭ ‘ਤੇ ਵੀ ਤੰਦੂਆ ਹੈ ਤੇ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਕੋਈ ਨਸ ਢਿੱਲੀ ਹੋ ਗਈ ਐ। ਤਿੰਨੋਂ ਸੋਚੀ ਪਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਆਪਣੇ ‘ਚੋਂ ਜਿਸ ਨੇ ਵੀ ਬੀਮਾਰੀ ਦੀ ਗੱਲ ਛੇੜੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਹ ਉਸੇ ਦੇ ਹੀ ਚੂਕਣੇ ਵਿਚ ਬੁਰਕ ਭਰ ਲਵੇ ਜਾਂ ਪੁੜੇ ਸੇਕ ਦਵੇ। ਗਾਲਾਂ ਦੀ ਬੁਢਾਰ ਤਾਂ ਗੱਲ ਸੁਣਨ ਸਾਰ ਹੀ ਕਰ ਦੇਣੀ ਐਂ। ਜੇ ਇਸ ਦਾ ਇਲਾਜ ਨਾ ਕਰਾਇਆ ਤਾਂ ਆਪਾਂ ਸਭ ਨੇ ਬੀਮਾਰ ਹੋ ਕੇ ਘਰੇ ਬਹਿ ਜਾਣੈ। ‘ਰੰਗ’ ਨੇ ਚਿੰਤਾ ਜਾਗ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਡਾਕਟਰ ਕੋਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਆਖਿਰ ਭੰਗ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾ ਦਿੱਤਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰੋ, ਆਪਾਂ ਸਾਰੇ ਕੁਰਸੀ, ਕੁਰਸੀ ਦੀ ਖੇਡ ਖੇਡਦੇ ਹਾਂ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਕੁਰਸੀ ‘ਤੇ ਬੈਠ ਗਿਆ ਉਦੋਂ ਕੁਰਸੀ ‘ਤੇ ਬੈਠੇ ਬਿਠਾਏ ਨੂੰ ਹੀ ਝੂਟੇ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਡਾਕਟਰ ਕੋਲ ਲੈ ਚੱਲਾਂਗੇ। ਗੱਲ ਬਣ ਗਈ ਲੱਗਦੀ ਸੀ। ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਕੇ, ਸਣੇ ਕੁਰਸੀ ‘ਤੰਗ’ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰ ਦੇ ਕਲੀਨਿਕ ‘ਚ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ। ਡਾਕਟਰ ਵੀ ਬਹੁਤਾ ਸਮਝਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਮਲਿਆਂ ਚ ਰਹਿ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਦਿਮਾਗ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ‘ਤੰਗ’ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਕੋਈ ਦਿਮਾਗ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਾ ਕੀਤੀ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਡਾਕਟਰ ਸਾਹਿਬ ਕੋਲ ਗਏ ਰੰਗ, ਭੰਗ ਤੇ ਖੰਘ ਨੇ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਾ ਛੇੜੀ। ਹਾਂਜੀ ਤੰਗ ਸਾਹਿਬ! “ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਸਣੇ ਕੁਰਸੀ ਵੀ ਹੀ ਆ ਗਏ!” ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਤੰਗ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ

ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਪੁੱਛਿਆ। ਹੋਰ ਕੀ ਕਰਾਂ, ਆਹ ਤਿੰਨ ਬਾਂਦਰ ਮੇਰੀ ਕੁਰਸੀ ਖੋਹਣ ਨੂੰ ਫਿਰਦੇ ਆ। ਮਿਹਨਤ ਮੈਂ ਕੀਤੀ, ਕੁਰਸੀ ਮੈਂ ਖਾਲੀ ਕਰਾਈ, ਮੈਂ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਤੇ ਬੈਠਣ ਨੂੰ ਇਹ ਰੰਗ, ਭੰਗ ਤੇ ਖੰਘ ਫਿਰਦੇ ਨੇ। “ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੀ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ?” ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਤੰਗ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ। ਕੋਈ ਤਕਲੀਫ? ਤਕਲੀਫ! ਮੈਨੂੰ ਤਕਲੀਫ ਕਾਹਦੀ, ਤਕਲੀਫ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੋਣੀ ਐਂ ਜਾਂ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ। ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਤਕਲੀਫ ਤੁਕਲੀਫ ਨਹੀਂ। ਡਾਕਟਰ ਹੈਰਾਨ ਪਰੇਸਾਨ। ਰੰਗ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜੀਭ ਕੱਢ ਕੇ ਡਾਕਟਰ ਵੱਲ ਇਸਾਰਾ ਕੀਤਾ।

ਜਸਪਾਲ ਜੱਸੀ
9463321125

ਭੰਗ ਨੇ ਕੰਨਪਟੀ ‘ਤੇ ਉਂਗਲ ਰੱਖ ਕੇ ਦਿਮਾਗੀ ਬੀਮਾਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਭੰਗ ਨੇ ਕੁਰਸੀ ਵੱਲ ਇਸਾਰਾ ਕੀਤਾ। ਹੁਣ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਤੰਗ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਬੀਮਾਰੀ ਸਮਝ ਆ ਗਈ। ਉਸ ਨੇ ਤਿੰਨਾਂ ਨੂੰ ਕੈਵਿਨ ਚੌਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਤੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਨੇਤਾ ਜੀ ਨਾਲ ਕੁਝ ਨਿੱਜੀ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨੀਆਂ ਨੇ। ਤਿੰਨੋਂ ਰੰਗ, ਭੰਗ ਤੇ ਖੰਘ ਬਾਹਰ ਚਲੇ ਗਏ। ਲੱਗਦੇ, ਤੁਹਾਡੀ ਜੀਭ ਤੇ ਤਦੂਆ ਹੈ, ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਉਹ ਕਹਿ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ, ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਉਹ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਦਾ, ਲੱਗਦੇ, ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੀ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦੇ। ਓਏ ਡਾਕਟਰ! ਤੈਨੂੰ ਕਿਹੜਾ ਭੜੂਆ ਕਹਿੰਦੇ?

ਲੱਗਦੇ ‘ਰੰਗ’ ਨੇ ਕੰਨ ਭਰੇ ਨੇ ਤੇਰੇ ! ਇਹ ਤਿੰਨੇ ਰਲੇ ਹੋਏ ਨੇ, ਮੇਰੀ ਕੁਰਸੀ ਖੋਹਣ ਨੂੰ ਫਿਰਦੇ ਨੇ। ਕਈ ਹੋਰ ਚੋਰ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਨਾਲ ਰਲੇ ਹੋਏ ਨੇ। ਡਾਕਟਰ, “ ਨਹੀਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ। ਮੈਨੂੰ ਲਗਦੇ ਤੁਹਾਡੇ ਦਿਮਾਗ ‘ਤੇ ਕੋਈ ਭਾਰ ਵੀ ਐ। ਭਾਰ ਤਾਂ ਭੰਗ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਐ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੇਰੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਪੱਠੇ ਨਹੀਂ ਪਾਏ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਤੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਅਗਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਤੁਹਾਡੇ ਮਿੱਤਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਨੇ। ਇਹ ਤੈਨੂੰ ਡਾਕਟਰ, ਖੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੋਣੈ। ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਮੈਂ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਬੁਲਾਓ ਫਿਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ। ਜਦੋਂ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਤਿੰਨਾਂ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਬੁਲਾਇਆ ਤਾਂ ਉੱਥੇ ਇਕੱਲਾ ਰੰਗ ਬੈਠਾ ਸੀ, ਭੰਗ ਤੇ ਖੰਘ ਭੱਜ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਰੰਗ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਤੁਸੀਂ ਕਿਉਂ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਸੀ ਇਸ ਨੂੰ। ਰੰਗ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਭੰਗ ਤੇ ਖੰਘ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਸੀ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਕੁਰਸੀ ਤੇ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇਣੀ ਪਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਬਾਬੇ ਦੀ ਸੰਗ ਚੁੱਕੀ ਐ ਤੇ ਬਾਬੇ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਚੇਲੇ ਮੇਰਾ ਇੱਜਤ ਮਾਣ ਕਰਦੇ ਨੇ। ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ ਡਾਕਟਰ ਸਾਹਿਬ। ਮੈਂ ਜੋ ਗੱਲ ਕਹਿਣੀ ਸੀ ਕਹਿ ਦਿੱਤੀ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਖੁਦ ਬੀਮਾਰ ਹਾਂ, ਮੇਰੇ ਵੀ ਕੋਈ ਚੱਜ ਦਾ ਟੀਕਾ ਲਗਾ ਦਿਓ। ਠੀਕ ਹੈ ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਮਨਾਂ ਲਵਾਂਗਾ, ਤੇ ਤੇਰੇ ਵੀ ਚੱਜ ਦਾ ਟੀਕਾ ਲਗਾ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ, ਤੂੰ ਅਜੇ ਬਾਹਰ ਬੈਠ। ਰੰਗ ਚਾਬੜਾਂ ਪਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ ਬਾਹਰ ਆ ਗਿਆ ਤੇ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਨਰਸ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਕੇ ਤੰਗ ਦੇ ਬੋਰੀਸੀ ਦਾ ਟੀਕਾ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ।

Matrimonial
Jat Sikh family seeking a suitable match from US or Canada for their US born son, 31 yr old, 6' tall, turbaned, degree in Computer Science, working in Fortune 500 company as senior engineer. Call:1-408-661-5759

31 ਸਾਲਾ, ਜੱਟ ਸਿੱਖ, 6 ਫੁੱਟ ਉੱਚਾ, ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਜੰਮ-ਪਲਾ, ਦਸਤਾਰਧਾਰੀ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਾਇੰਸ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਹੋਲਡਰ ਜੋ ਕਿ Fortune 500 ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਸੀਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਲਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਦੇ ਲਈ ਪੜ੍ਹੀ ਲਿਖੀ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਂ ਕਨੇਡਾ ਦੀ ਲੜਕੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ। 408-661-5759

ਜੀਵਨ ਸਾਥਣ ਦੀ ਲੋੜ
ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਉਮਰ 55 ਸਾਲ ਕੱਚ 5'-9 ਇੰਚ ਆਪਣਾ ਘਰ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਅਮਰੀਕਨ ਸਿਟੀਜਨ ਲਈ ਜੀਵਨ ਸਾਥਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ : (209) 720-6105

Radio Gal Baat
ਰੇਡੀਓ ਗੱਲਬਾਤ

NEWS ENTERTAINMENT LIVE COVERAGE
MUSIC CULTURE GURBANI TALK Show

GET IT ON Google Play Available on the App Store

USA Punjab Canada Pakistan

Phone : (925) 243-1300 | Cell : 408-498-1300 | (916) 469-1300 | Whatsapp (510) 754-5510
info@radiogalbaat.com | www.radiogalbaat.com

SINGH TRAVELS
MONEY GRAM OFFICE

NRI PRESS
The Indian---News Paper of USA
Sade Lok--- News Paper of USA
Amritsar Times---News Paper of USA
News Paper

TOUR PACKAGE Passport, Pan Card Birth Certificate
ਨੋਟ:- ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਹਾਊਸ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਪੇਪਰ ਤਸਦੀਕ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਲਈ ਮਿਲੇ

Ph:- 01886-502532
Mob:- 94634-04595

MoneyGram WESTERN UNION Trans-Fast MONEY TRANSFER

ਜਦ ਪੈਣ ਕਪਾਹੀ ਫੁੱਲ....

ਜਦ ਕਪਾਹੀ ਫੁੱਲ ਮਾਰੀਆ।
 ਮੈਨੂੰ ਉਹ ਰੁੱਤ ਲੈ ਦਈ ਮੁੱਲ ਮਾਰੀਆ।
 ਜਦ ਚਾਹਵਾਂ ਗਾਵਾਂ ਮਸਤੀ ਵਿੱਚ,
 ਮੇਰੇ ਸੀਵੀਂ ਨਾ ਤੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹ ਮਾਰੀਆ।
 ਮੈਨੂੰ ਉਹ ਰੁੱਤ....
 ਮੈਨੂੰ ਨਾਲ ਬਹਾਰਾਂ ਦੇ ਰਲ ਖੁੰਮਣ ਦੇ,
 ਤੇਰੇ ਦਿਲ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਘੁੰਮਣ ਦੇ।
 ਕਦੇ ਪਾ ਕੇ ਵਿਛੋੜਾ ਰਾਂਝੇ ਵਾਂਗ,
 ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਤੇਰੀ ਵਿੱਚ ਗੁੰਮਣ ਦੇ।
 ਪਰ ਰਾਤ ਵਸਲ ਦੀ ਆਵੇਗੀ,
 ਫੇਰ ਜਾਵੀਂ ਨਾ ਕਿੱਧਰੇ ਭੁੱਲ ਮਾਰੀਆ।
 ਮੈਨੂੰ ਉਹ ਰੁੱਤ.....
 ਤੇਰੀ ਦੀਦ 'ਚ ਅੰਨ੍ਹੀ ਹੋ ਜਾਵਾਂ,
 ਪਾਗਲ ਜਿਹੀ ਮੰਨੀ ਹੋ ਜਾਵਾਂ।
 ਮੇਰੀ ਦੌਲਤ ਯਾਰ ਅਜੀਜ ਹੋਵੇ,
 ਇਸਕੇ ਵਿੱਚ ਬੰਨੀ ਹੋ ਜਾਵਾਂ।
 ਮੇਰੇ ਨੈਣੀਂ ਸਾਗਰ ਭਰਿਆ ਜੋ,
 ਜਾਵੇ ਨਾ ਐਵੀਂ ਭੁੱਲ ਮਾਰੀਆ।
 ਮੈਨੂੰ ਉਹ ਰੁੱਤ.....
 ਮੈਂ ਕਮਲੀ ਹੋ ਹੋ ਨੱਚਾਂਗੀ,
 ਤਾਰੀਓਂ ਮਾਰੀ ਤਾਰੀਂ ਜੱਚਾਂਗੀ।
 ਤੇਰੇ ਹਿਜਰ 'ਚ ਸੂਲੀ ਚੜ੍ਹ ਜਾਣਾ,
 ਜੇ ਆਪ ਬਚਾਵੇਂ ਤਾਂ ਬੱਚਾਂਗੀ।
 ਮੈਨੂੰ ਸੁਰਤ ਨਾ ਕਾਈ ਸਜੱਣੇ ਦੀ,
 ਗਈ ਵਾਲਾਂ ਦੀ ਲੱਟ ਖੁੱਲ੍ਹ ਮਾਰੀਆ।
 ਮੈਨੂੰ ਉਹ ਰੁੱਤ.....
 ਮੇਰੇ ਸਿਰ ਤੇ ਚਾਦਰ ਸੁਹੀ ਏ,
 ਮੇਰਾ ਆਰ ਪਾਰ ਸੱਭ ਤੂੰ ਹੀ ਏ।
 ਮੈਂ ਕਰਾਂ ਇਬਾਦਤ ਤੇਰੀ ਏ,
 ਤੂੰ ਵਸਿਆ ਅੰਦਰ ਰੂਹੀ ਏ।
 ਤੇਨੂੰ ਕਰਾਂ ਮੈਂ ਸਿੱਜਦਾ ਹਰ ਵੇਲੇ,
 'ਮਨਜੀਤ' ਦਾ ਹਾਸਲ ਕੁੱਲ ਮਾਰੀਆ।
 ਮੈਨੂੰ ਉਹ ਰੁੱਤ ਲੈ ਦਈ ਮੁੱਲ ਮਾਰੀਆ।
 ਜਦ ਪੈਣ ਕਪਾਹੀ ਫੁੱਲ ਮਾਰੀਆ,
 ਮੈਨੂੰ ਉਹ ਰੁੱਤ ਲੈ ਦਈ ਮੁੱਲ ਮਾਰੀਆ।

ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਧੀਮਾਨ
 ਸੰ:9464633059

ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਮੋੜੇ ਪਾ ਲਓ

ਹੁਣ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਮੋੜੇ ਪਾ ਲਓ ਜੀ
 ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਦੌੜ ਮੁੱਕ ਜਾਣੀ ਏ
 ਹੋਰ ਨਾ ਹੁਣ ਅਜਮਾਇਓ ਜੀ
 ਹੁਣ ਕਿਸੇ ਨਾ ਪੁੱਛਣਾ ਪਾਣੀ ਏ
 ਹੁਣ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਮੋੜੇ ਪਾ.....

ਆਏ ਸੀ ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਜਦੋਂ
 ਉਹ ਬਾਤ ਨਾ ਭੁੱਲੀ ਜਾਣੀ ਏ
 ਸੁਪਨੇ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਦਿਖਾਏ ਸੀ
 ਹੁਣ ਸਿਰਾਂ ਤੋਂ ਡੁੱਲ੍ਹਾ ਪਾਣੀ ਏ
 ਹੁਣ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਮੋੜੇ ਪਾ.....

ਅਸੀਂ ਵੋਟਾਂ ਬੋਨੂੰ ਪਾਈਆਂ ਸੀ
 ਤੁਸੀਂ ਸਾਰ ਨਾ ਸਾਡੀ ਜਾਣੀ ਏ
 ਮਹਿਗੇ ਮੁੱਲ ਉਦੋਂ ਪਾਉਦੇ ਸੀ
 ਅੱਜ ਕੱਢ ਦੇ ਭਾਅ ਨਾ ਜਾਣੀ ਏ
 ਹੁਣ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਮੋੜੇ ਪਾ.....

ਹੁਣ ਨੌਟੋਕੀ ਆਪਣੀ ਬੰਦ ਕਰੋ
 ਵੋਟਰ ਜਾਤ ਹੋ ਗਈ ਸਿਆਣੀ ਏ
 ਅਗਲੇ ਪਿਛਲੇ ਹਿਸਾਬ ਦਵੇ ਜੀ
 ਸਾਡੀ ਮੱਤ ਨਾ ਰਹੀ ਨਿਆਣੀ ਏ
 ਹੁਣ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਮੋੜੇ ਪਾ.....

ਬਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਿਸਰਾਓ...
 9988901324

ਜਗਾ ਕੇ ਰੱਖਿਓ ਦੀਵੇ

ਜਗਾ ਕੇ ਰੱਖਿਓ ਦੀਵੇ
 ਚਾਨਣ ਕੁਝ ਪਲ ਦਾ ਮਹਿਮਾਨ ਹੈ !!

ਹਨੇਰਾ ਮੁੱਢ ਕਦੀਮਾਂ ਤੋਂ
 ਬੇਬਸਿਆਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਹੈ !!

ਇਸਕ ਨੇ ਡੀਕਿਆ ਖੇੜਾ
 ਬਹੁਰਾਂ ਵੱਸਿਆ ਸਮਸਾਨ ਹੈ !!

ਜਮੀਰਾਂ ਮਾਰ ਕੇ ਜਿਉਣਾ
 ਆਦਮ ਜਾਤ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਹੈ !!

ਮੀਨਾ ਮਹਿਰੋਕ

ਗੀਤ

ਆ ਗਿਆ ਤੂੰ ਵੋਟਾਂ ਲੈਣ ਜਾਈਂ ਜਗਾ ਸੁਣ ਕੇ।
 ਭੇਜਾਂਗੇ ਜਰੂਰ ਤੈਨੂੰ ਸਾਂਸਦ 'ਚ ਚੁਣ ਕੇ।
 ਜੇ ਹੋਰਾਂ ਵਾਂਗੂੰ ਤੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਕਲ ਦਿਖਾਉਣੀ -
 ਫੇਰ ਤੈਨੂੰ ਯਾਰਾ ਅਸੀਂ ਵੋਟ ਵੀ ਨੀਂ ਪਾਉਣੀ।

ਦੇਖ ਮਹਿੰਗਾਈ ਨੇ ਹੈ ਲੱਕ ਸਾਡੇ ਤੋੜ ਤੇ।
 ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਪੁੱਤ ਸਾਡੇ ਨਸ਼ਿਆਂ 'ਚ ਰੋੜ ਤੇ।
 ਜੇ ਤੂੰ ਵੀ ਸਾਡੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਬੋਤਲ ਫੜਾਉਣੀ -
 ਫੇਰ ਤੈਨੂੰ ਯਾਰਾ.....

ਦੇਖ ਲੈ ਮੁਸੀਬਤਾਂ 'ਚ ਜਾਂਦੇ ਅਸੀਂ ਘਿਰਦੇ।
 ਤੇਰੇ ਉੱਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਹੀ ਆਸਾਂ ਲਾਈ ਫਿਰਦੇ।
 ਜੇ ਦੁੱਖਾਂ ਕੋਲੋਂ ਨਹੀਂ ਤੂੰ ਸਾਡੀ ਮੁਕਤੀ ਕਰਾਉਣੀ -
 ਫੇਰ ਤੈਨੂੰ ਯਾਰਾ.....

ਸਾਡੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਂ ਦਾ ਹੱਲ ਨੀਂ ਜੇ ਕਰਨਾ।
 ਫੇਰ 'ਘੁੰਗਰਾਲੀ' ਤੇਰਾ ਪਾਣੀ ਵੀ ਨੀਂ ਭਰਨਾ।
 ਜੇ ਨਰਕ ਦੀ ਜੂਨ ਅਸੀਂ ਏਦਾਂ ਹੀ ਹੰਢਾਉਣੀ-
 ਫੇਰ ਤੈਨੂੰ ਯਾਰਾ.....

ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਘੁੰਗਰਾਲੀ
 ਮੁਖੀ - ਵਿਸ਼ਵ ਸਿੱਖ ਸਾਹਿਤ
 ਅਕਾਦਮੀ ਪਾਇਲ
 'ਦਸਤਾਰ ਬੋਲਦੀ' ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚੋਂ

ਸੁਪਨਾ

ਪਹਿਰ ਦੇ ਤੜਕੇ,
 ਸੁਪਨਾ ਆਇਆ।
 ਸੁਪਨੇ ਵਿਚ ਫਿਰ,
 ਸੁਪਨਾ ਆਇਆ।
 ਅੱਖ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਤਾਂ,
 ਮਨ ਘਬਰਾਇਆ।
 ਘੋਰ ਡਰਾਉਣਾ,
 ਕਾਲਖ ਭਰਿਆ,
 ਸੂਰਜ
 ਪੱਛਮ ਵੱਲੋਂ ਚੜ੍ਹਿਆ।
 ਹਰ ਚਾਨਣ ਘਰ,
 ਸੋਗ ਪਸਰਿਆ।
 ਇੱਲ ਆਲ੍ਹਣੇ ਟੰਗੀ ਸੋਚ।
 ਜੁਲਮ ਦੀ ਭੱਠੀ,
 ਭੁੱਜਦੇ ਲੋਕ।
 ਸੰਘਣੀ ਛਾਂ ਦਾ,
 ਬੂਟਾ ਲਾਓ।
 ਕਾਲੀ ਧੁੱਪ ਤੋਂ,
 ਜਿਸਮ ਬਚਾਓ।
 ਕਿਸਮਤ-ਟਹਿਣੀ,
 ਜੋਰ ਹਿਲਾਓ।
 ਆਪਣੀ ਖੁਦ
 ਤਕਦੀਰ ਬਣਾਓ,
 ਸੁਪਨਿਆਂ ਵਿਚੋਂ
 ਬਾਹਰ ਆਓ।

ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ
 (ਮੇਰੀ ਛਪ ਰਹੀ ਪੁਸਤਕ 'ਅਮਦ' ਵਿੱਚੋਂ)

ਗਜ਼ਲ

ਨਜ਼ਰ ਤੋਂ ਸੁਪਨਿਆਂ ਤੱਕ ਰਾਹ ਜ਼ਰਾ ਆਸਾਨ ਕਰਨੇ ਨੇ,
 ਮੈਂ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਤੇ ਹਾਲੇ ਕਈ ਅਹਿਸਾਨ ਕਰਨੇ ਨੇ।

ਤੁਰਾਂਗੀ ਨਾਲ ਤੇਰੇ ਵੀ ਕਿਤੇ ਸੁੰਨਸਾਨ ਰਾਹਾਂ 'ਤੇ,
 ਕਦੇ ਰੂਹ ਆਪਣੀ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਪਲ ਮੈਂ ਦਾਨ ਕਰਨੇ ਨੇ।

ਵਿਛੋੜਾ ਜਾਨਲੇਵਾ ਤੇ ਮਿਲਣ ਦੀ ਵੀ ਸਜਾ ਸੂਲੀ,
 ਬੜੇ ਭਾਰੀ ਦੋਹਾਂ ਹੀ ਸੂਰਤਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਨੇ ਨੇ।

ਛੁਪਾ ਲੈਣੇ ਸਭੇ ਸੰਸੇ ਜਦੋਂ ਨਿਭਣੇ 'ਤੇ ਆਈ ਮੈਂ,
 ਤੇਰੇ ਸਬ ਝੂਠ ਵੀ ਸੱਚ ਆਖ ਕੇ ਪਰਵਾਨ ਕਰਨੇ ਨੇ।

ਇਹ ਚੰਨ ਦਾ ਵਹਿਮ ਕੱਢ ਦੇਣਾ ਕਿ ਉਸਦੀ ਤਾਪ ਹਰ ਦਿਲ ਨੂੰ,
 ਕਦੇ ਮੈਂ ਤੋੜਨੇ ਤਾਰੇ 'ਤੇ ਘਰ ਮਹਿਮਾਨ ਕਰਨੇ ਨੇ।

ਇਹ ਤਾਂ ਬਸ ਵਕਤ ਦੱਸੇਗਾ, ਦੋਹਾਂ 'ਚੋਂ ਕੌਣ ਹੱਸੇਗਾ,
 ਜਦੋਂ ਤੂੰ ਮੌਤ ਮੇਰੀ ਦੇ ਸਜਣ ਫਰਮਾਨ ਕਰਨੇ ਨੇ।

ਮਨਾ ਕੈਸਾ ਸੁਦਾ ਹੈ ਇਹ ਕਿ ਕਾਤਲ ਨੂੰ ਕਹੇ ਜਾਨੀ,
 ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਾਨ ਲੈਣੀ ਹੈ, ਉਹੀ ਤੂੰ ਜਾਨ ਕਰਨੇ ਨੇ।

ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਜੀਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਤੇ ਮਰਨੋਂ ਵਰਜ ਦਿੰਦੇ ਨੇ,
 ਮੈਂ ਦਾਨਿਸ਼ਵਰ ਛੁਪੇ ਜੋ ਜ਼ਿਹਨ ਵਿੱਚ ਨਾਦਾਨ ਕਰਨੇ ਨੇ।

ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਕਬਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਮਹਿਫੂਜ਼ ਰੱਖ ਲੈਣੀ,
 ਤੇ ਫਿਰ ਬਰਸਾਤ ਵਿੱਚ ਪੁੰਗਰ ਸਭੇ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨੇ ਨੇ।

ਜੋਗਿੰਦਰ ਨੂਹਮੀਤ

ਸਾਡਾ ਨੀ ਕਸੂਰ ਸਾਡਾ ਜਿਲ੍ਹਾ ਸੰਗਰੂਰ

ਮਤੀ ਦਾਸ ਸਤੀ ਦਾਸ ਭਾਈ ਦਿਆਲਾ ਸਾਡੇ ਨੇ
 ਓ ਆਰੇ ਨਾਲ ਚੀਰੇ ਕਰੇ ਜੁਲਮ ਸੀ ਡਾਹਡੇ ਨੇ
 ਜਰਿਆ ਸੀ ਪਿੰਡੇ ਤੇ ਸਹੀਦੀ ਦਾ ਸਰੂਰ
 ਸਾਡਾ ਨੀ ਕਸੂਰ ਸਾਡਾ ਜਿਲ੍ਹਾ ਸੰਗਰੂਰ

ਓ ਬੇਦਾਵਾ ਦਿੱਤਾ ਨਹੀਂ ਕਦੇ ਅਸੀਂ ਗੁਰਾਂ ਨੂੰ
 ਲੜੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਨੇ ਗੁਰਾਂ ਨੂੰ
 ਬੰਦ ਬੰਦ ਕੱਟ ਦਿੱਤੇ ਜਿੱਤ ਗਏ ਜਰੂਰ
 ਸਾਡਾ ਨੀ ਕਸੂਰ ਸਾਡਾ ਜਿਲ੍ਹਾ ਸੰਗਰੂਰ

ਠੋਕਿਆ ਸੀ ਜਾ ਕੇ ਅਸੀਂ ਪਾਰੋਂ ਪਾਰ ਡਾਇਰ ਨੂੰ
 ਉਧਮ ਨੇ ਮਾਰਿਆ ਸੀ ਗੋਲੀ ਨਾਲ ਕਾਇਰ ਨੂੰ
 ਕੱਢੀਏ ਦਿਲਾਂ ਚੋਂ ਅਸੀਂ ਭਰਿਆ ਫਤੂਰ
 ਸਾਡਾ ਨੀ ਕਸੂਰ ਸਾਡਾ ਜਿਲ੍ਹਾ ਸੰਗਰੂਰ

ਗਦਰੀ ਗੁਲਾਬ ਕੌਰ ਅਣਖੀ ਮੁਟਿਆਰ ਹੋਈ
 ਗਦਰਾਂ ਲਈ ਆਪ ਜਿਹਨੇ ਜੀ'ਦਗੀ ਸਮੋਈ

ਕੰਡਿਆਂ ਦੇ ਰਾਹਾਂ ਵਿੱਚ ਚੜ੍ਹਦਾ ਸਰੂਰ
 ਸਾਡਾ ਨੀ ਕਸੂਰ ਸਾਡਾ ਜਿਲ੍ਹਾ ਸੰਗਰੂਰ

ਸੁਣਿਆ ਸੀ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਠੀਕਰੀਆਂ ਵਾਲੇ ਦਾ
 ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਲੜਿਆ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦਾ
 ਮੰਨੀ ਨਹੀਂ ਈਨ ਨਾਲ ਮਰਿਆ ਗਰੂਰ
 ਸਾਡਾ ਨੀ ਕਸੂਰ ਸਾਡਾ ਜਿਲ੍ਹਾ ਸੰਗਰੂਰ

ਮੂਹਰੇ ਹੋ ਲੜਿਆ ਹੈ ਘੋਲ ਵੀ ਕਿਸਾਨੀ ਦਾ
 ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਜੋਸ ਐ ਜਵਾਨੀ ਦਾ
 ਦਿੱਲੀ ਦਿਆਂ ਬਾਡਰਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਓ ਜਰੂਰ
 ਸਾਡਾ ਨੀ ਕਸੂਰ ਸਾਡਾ ਜਿਲ੍ਹਾ ਸੰਗਰੂਰ

ਜਿੱਧੇ ਸਾਦੇ ਲੋਕ ਸਾਨੂੰ ਸਾਦਗੀ ਪਸੰਦ ਬੜੀ
 ਓ ਅਣਖਾਂ ਪੁਗਾਈਏ ਸਦਾ ਮੁੱਛ ਰਹੇ ਖੜੀ
 ਮਸਤੀ ਚ 'ਜੀਤ' ਰਹੀਏ ਅਸੀਂ ਮਗਰੂਰ
 ਸਾਡਾ ਨੀ ਕਸੂਰ ਸਾਡਾ ਜਿਲ੍ਹਾ ਸੰਗਰੂਰ

ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਮੋਲ
 9877358044

ਆ ਬਸੰਤ ਤੇਰਾ ਸਵਾਗਤ

ਆ ਬਸੰਤ ਤੇਰਾ ਦਿਲੋਂ ਸਵਾਗਤ,
 ਤਨ ਮਨ ਖਿੜਿਆ ਤੇ ਰੂਹ ਨਸ਼ਿਆਈ।

ਬੂਟਿਆਂ ਨੇ ਕੱਢ ਲਈਆਂ ਕਲੀਆਂ,
 ਭੌਰਿਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਝਰਮਟ ਪਾਈ।

ਧੁੱਪਾਂ ਆਈਆਂ, ਚਿਹਰੇ ਖਿਲ ਗਏ,
 ਤਿਤਲੀਆਂ ਨੇ ਆ ਹੱਟਕ ਲਾਈ।

ਦਿਨ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਤੇ ਰਾਤਾਂ ਸਿਮਟਣ,
 ਯਾਦ ਸੱਜਣ ਦੀ ਸੀਨੇ ਲਾਈ।

ਝੜਨ ਪੁਰਾਣੇ ਪੱਤਰ ਸਾਰੇ,
 ਨਵਿਆਂ ਦੀ ਫੁੱਟਣ ਰੁੱਤ ਆਈ।

ਧਰਤ ਸੁਹਾਵੀ ਲਿਸਕਾਂ ਮਾਰੇ,
 ਕੁਦਰਤ ਬਣ ਮੁਟਿਆਰ ਹੋ ਛਾਈ।

ਮਹਿਕ ਸਰੋਂ ਦੀ ਖੇਤੀ ਮਹਿਕੇ,
 ਕਣਕਾਂ ਨੇ ਕਿੱਝ ਛਹਿਬਰ ਲਾਈ।

ਡਾਲੀ ਡਾਲੀ ਝੁੰਮਣ ਲੱਗੀ,
 ਠੰਡ ਦੀ ਲੱਗੀ ਹੋਣ ਵਿਦਾਈ।

ਰਾਜਨਦੀਪ ਕੌਰ
 6239326166

ਕਵਿਤਾ

ਹਾਂ ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਹਾਂ
 ਪਰ ਤੂੰ
 ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ
 ਤੇਰੀ ਬਣੀ ਰਹਾਂ
 ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੂਰੀ
 ਗੁਮਾਨ ਲਿਆਉਂਦਾ
 ਜੋ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਆਪਣਾ
 ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਆਪਣਾ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ
 ਨਹੀਂ!! ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ
 ਆਪਣਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ
 ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖਣ ਲਈ
 ਕਰਨੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ
 ਹਰ ਵੇਲੇ, ਹਰ ਰੋਜ਼
 ਜੇਕਰ ਹੋਵੇ ਗੁਮਾਨ
 ਉਹ ਮੇਰਾ ਹੈ
 ਬਦਲ ਜਾਂਦਾ ਵਿਹਾਰ
 ਜੋ ਬਦਲ ਦਿੰਦਾ
 ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਡੋਰ ਨੂੰ
 ਢਿੱਲਾ ਕਰ
 ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦਾ ਰੂਪ
 ਪਤੰਗ ਨੂੰ ਅਸਮਾਨੇ ਚੜ੍ਹਾਉਣਾ
 ਬਹੁਤ ਸੌਖਾ
 ਅਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ
 ਕੰਮ ਔਖਾ
 ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਹਾਂ

ਕੀ ਤੂੰ ਜਾਣਦਾ ਏਂ
 ਤੇਰੇ ਬੋਲਾਂ ਦੀ ਵਧ ਰਹੀ ਕੁੜੱਤਣ
 ਮੈਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰ ਰਹੀ
 ਹਰ ਪਲ
 ਤੇਰੇ ਤੋਂ
 ਉਬਲਦੇ ਦੁੱਧ ਤੇ
 ਠੰਢੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਦੋ ਛਿੱਟੇ
 ਬਿਠਾ ਦਿੰਦੇ

ਉਬਾਲ ਨੂੰ
 ਜਿਵੇਂ ਪਿਆਰ ਵਿੱਚ
 ਦੋ ਕੋੜੇ ਬੋਲ
 ਦੱਬ ਲੈਂਦੇ
 ਪਿਆਰ ਨੂੰ
 ਅਜੇ ਵੀ ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਹਾਂ
 ਪਰ ਲਗਾਤਾਰ
 ਕਰਦਾ ਰਹੀਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼
 ਤੇਰੀ ਬਣੀ ਰਹਾਂ

ਗਜ਼ਲ

ਸਿਰਫ ਰੁੱਖਾਂ ਵਿਚੋਂ ਗਾਵਾਂ ਮੰਗੀਆਂ
 ਮੈਂ ਕਦੋਂ ਕਹਿਣਾਂ ਮੈਂ ਛਾਵਾਂ ਮੰਗੀਆਂ
 ਕਿਉਂ ਗੁਲੇਲਾ ਮਾਰਿਆ ਈ ਜਾਲਿਮਾ
 ਰਹਿਣ ਲਈ ਥਾਵਾਂ ਨਈਆਂ ਕਾਵਾਂ ਮੰਗੀਆਂ
 ਯੁੱਧ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਅਪਣੀ ਹੀ ਜਗ੍ਹਾ
 ਮਗਰ ਮਾਵਾਂ ਨੇ ਦੁਆਵਾਂ ਮੰਗੀਆਂ
 ਆਖਰੀ ਸਾਹਾਂ 'ਚ ਦਿਲ ਨੇ ਤੁਬਕ ਕੇ
 ਦਾਦੀ ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਫਿਰ ਕਥਾਵਾਂ ਮੰਗੀਆਂ
 ਮਾਲੀਆਂ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ
 ਚਮਨ ਨੇ ਖੁਦ ਹੀ ਖਿਜਾਵਾਂ ਮੰਗੀਆਂ
 ਜੀ 'ਦਗੀ ਦੇ ਆਖਰੀ ਦਿਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ
 ਪਾਟੀ ਗੁੱਡੀ ਲਈ ਤੜਾਵਾਂ ਮੰਗੀਆਂ
 ਇੰਝ ਫੁਟਦੀ ਹੈ ਕਰਾਂਤੀ ਤਰਲੇ 'ਚੋਂ
 ਧੁਖਦੇ ਕੱਖਾਂ ਨੇ ਹਵਾਵਾਂ ਮੰਗੀਆਂ
 ਨਿਸ-ਸਵਾਰਥ ਦੀ ਸੁਣੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਇਕ
 ਭਰਤ ਨੇ ਖੁਦ ਹੀ ਖੜਾਵਾਂ ਮੰਗੀਆਂ
 ਬਦ-ਅਸੀਸਾਂ ਦੇ ਕੇ ਏਨਾਂ ਡਰ ਗਏ,
 ਫੀਰ ਦੁਆਵਾਂ ਵੀ ਭਰਾਵਾਂ ਮੰਗੀਆਂ
 'ਬਾਲਮ' ਸੋਕੇ 'ਚ ਅੰਕੁਰ ਫੁੱਟ ਪਏ,
 ਕਿਸ ਨੇ ਸਜਦੇ ਵਿਚ ਦੁਆਵਾਂ ਮੰਗੀਆਂ.
ਬਲਵਿੰਦਰ ਬਾਲਮ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ
 ਉਕਰ ਨਗਰ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਪੰਜਾਬ
 +91-98156-25409 ਕੈਨੇਡਾ

ਛੱਲਾ

(95% ਸਿੱਖਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਤਰਜਮਾਨੀ)
 ਜੀ ਸਦਕੇ ਸਭ ਕਰੋ ਪੜ੍ਹਾਈਆਂ.....
 ਪੜ੍ਹੋ ਧਿਆਨ ਨੂੰ ਧਰਕੋ
 ਪਰ ਜਿਸ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਮਨ ਨਾ ਹੋਵੇ.....
 ਭਾਈ ਕੀ ਫਾਇਦਾ ਉਹਨੂੰ ਪੜ੍ਹਕੋ
 ਉਏ ਛੱਲਾ ਕੰਪੀਟੀਸ਼ਨ
 ਮਹਿੰਗੇ ਮੁੱਲ ਪੈਂਦੀ ਟਿਊਸ਼ਨ
 ਤਾਂ ਵੀ ਨਾ ਮਿਲਦੀ ਐਡਮੀਸ਼ਨ
 ਵੇ ਗੱਲ ਸੁਣ ਛੱਲਿਆ ਟਲਜਾ....
 ਨਾ ਲੈ ਪੜ੍ਹਨੇ ਨੂੰ ਕਰਜਾ.....

ਛੱਲਾ ਕਰਕੇ ਗੀਸਾਂ
 ਤੇ ਭਰਕੇ ਮੋਟੀਆਂ ਫੀਸਾਂ
 ਮਾਪਿਆਂ ਦੀਆਂ ਨਿਕਲੀਆਂ ਚੀਕਾਂ
 ਵੇ ਗੱਲ ਸੁਣ ਛੱਲਿਆ ਕਾਰਤੋਂ.....
 ਫਿਰੋਂ ਤੂੰ ਭਟਕਿਆ ਰਾਹ ਤੋਂ.....

ਉਏ ਛੱਲੇ ਆ ਗਈ ਸਪਲੀ
 ਤੇ ਗੱਲ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਨੇ ਚੱਕਲੀ
 ਬਈ ਹਾਲਤ ਹੋ ਗਈ ਪਤਲੀ
 ਵੇ ਗੱਲ ਸੁਣ ਛੱਲਿਆ ਯਾ
 ਵੇ ਲਾਉਣਾ ਪੈਣਾ ਜੁਗਾੜ.....

ਛੱਲੇ ਲੈ ਲਈ ਡਿਗਰੀ
 ਪਰ ਨਾ ਕੋਈ ਹਾਲਤ ਸੁਧਰੀ
 ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵਿਗੜੀ
 ਵੇ ਗੱਲ ਸੁਣ ਛੱਲਿਆ ਰੇਸਾਂ
 ਫਿਰੋਂ ਹੁਣ ਲੱਭਦਾ ਪਲੇਸਾਂ.....

ਉਏ ਛੱਲਾ ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ
 ਹੋਈ ਹਰ ਥਾਂ ਤੇ ਮੋਹਰੀ
 ਕੋਈ ਨਾ ਸੁਣਦਾ ਬਹੁੜੀ
 ਵੇ ਗੱਲ ਸੁਣ ਛੱਲਿਆ ਸੱਕ ਨਾ
 ਪੱਲ ਤੇਰੇ ਬਚਿਆ ਕੱਖ ਨਾ.....

ਉਏ ਛੱਲਾ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ
 ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਵਾਰੇ ਵਾਰੀ
 ਪੈਂਦੀਆਂ ਜ਼ਾਰੋ ਜ਼ਾਰੀ
 ਵੇ ਗੱਲ ਸੁਣ ਛੱਲਿਆ ਢੋਈ
 ਹੱਥੀਂ ਕੰਮ ਸਿੱਖ ਲੈ ਕੋਈ.....

ਛੱਲਾ ਮਾੜੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ
 ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਹੀ ਮਾਰਾਂ
 ਬੈਠ ਕੇ ਕਰ ਲਉ ਵਿਚਾਰਾਂ
 ਵੇ ਗੱਲ ਸੁਣ ਛੱਲਿਆ ਖੇਟਾਂ
 ਸੋਚ ਕੇ ਪਾ ਲਉ ਵੋਟਾਂ.....

ਉਏ ਛੱਲਾ ਪਿੰਡ ਘੜਮੋਂ
 ਆ ਕੇ ਰੋਮੀ ਦੇ ਜਮੇ
 ਦੇਵੇ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਉਲੁਮੋਂ
 ਵੇ ਗੱਲ ਸੁਣ ਛੱਲਿਆ ਮਰਲੇ
 ਮਿਹਨਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਈ ਕਰਲੇ.....।

ਰੋਮੀ ਘੜਮੋਂ ਵਾਲਾ
 98552-81105

ਯਾਦਾਂ

ਯਾਦਾਂ ਤਾਂ ਅੱਜ ਵੀ ਆਵਣ ਮਿੱਠੇ ਉਸ ਖੂਹ ਦੀਆਂ।
ਗੱਲਾਂ ਨਾ ਭੁੱਲ ਹੋਣੀਆਂ ਪਿੰਡ ਵਾਲੀ ਜੂਹ ਦੀਆਂ।
ਤੁਰ ਪੈਂਦਾ ਬਾਪੂ ਗੱਡਾ ਖੇਤਾਂ ਵੱਲ ਜੋੜਕੇ।
ਲੈ ਆਵੇ ਦਿਨ ਬਚਪਨ ਦੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਮੋੜਕੇ।
ਬੇਬੇ ਦੇ ਪੈਰੀਂ ਹੱਥ ਮੈਂ, ਲਾਵਾਂ ਫੇਰ ਦੌੜਕੇ।

ਤਾਏ ਚਾਚੇ ਵਿਆਹ ਦਿੰਦੇ ਧੀਆਂ ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਨੂੰ।
ਲੱਗਗੀ ਐ ਨਜ਼ਰ ਕੁਲੇਹਣੀ ਹੁਣ ਤਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ।
ਮੰਜਿਆਂ ਤੇ ਛਿੱਲਦੇ ਆਲੂ ਆਪਾਂ ਘਰੋੜਕੇ।
ਲੈ ਆਵੇ ਦਿਨ ਬਚਪਨ ਦੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਮੋੜਕੇ।
ਬੇਬੇ ਦੇ ਪੈਰੀਂ ਹੱਥ ਮੈਂ ਲਾਵਾਂ ਫੇਰ ਦੌੜਕੇ।

ਦਿੱਤੇ ਜਦ ਵਿੱਚ ਗੁੰਗਾਰੇ ਦਾਦੀ ਦੀਆਂ ਬਾਤਾਂ ਦੇ।
ਉੱਡਦੇ ਹੁੰਦੇ ਜਦੋਂ ਜੁਗਨੂੰ ਕਦੇ ਵਿੱਚ ਗਾਤਾਂ ਦੇ।
ਬੇਰੰਗ ਦੀ ਗੱਡੀ ਨੂੰ ਮੈਂ ਲਿਆਇਆ ਸੀ ਰੋੜਕੇ।
ਲੈ ਆਵੇ ਦਿਨ ਬਚਪਨ ਦੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਮੋੜਕੇ।
ਦਾਦੀ ਦੇ ਪੈਰੀਂ ਹੱਥ ਮੈਂ ਲਾਵਾਂ ਫੇਰ ਦੌੜਕੇ।

ਵੰਡੀਆਂ ਨੇ ਘਰ ਦੀਆਂ ਪਾਕੇ ਖਿੱਚਦੇ ਜੋ ਲੀਕਾਂ ਨੂੰ।
ਧੰਨਿਆਂ ਕੀ ਹੋ ਗਿਆ ਦੱਸਦੇ ਅੱਜ ਬਈ ਸ਼ਰੀਕਾਂ ਨੂੰ।
ਬਹਿਰੇ ਨੇ ਖੂਨ ਦੇ ਨਾਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਸਭ ਤੋੜਕੇ।
ਲੈ ਆਵੇ ਦਿਨ ਬਚਪਨ ਦੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਮੋੜਕੇ।
ਬੇਬੇ ਦੇ ਪੈਰੀਂ ਹੱਥ ਮੈਂ ਲਾਵਾਂ ਫੇਰ ਦੌੜਕੇ।

ਪੰਨਾ ਧਾਲੀਵਾਲ
9878235714

ਗਜਲ

ਬੰਦਾ ਪੈਸੇ ਤੇ ਬਸ ਪੈਸਾ, ਮਰ ਮਰ ਯਾਰ ਕਮਾਈ ਜਾਂਦੇ
ਭੰਬਲ ਭੂਸੇ ਵਿੱਚ ਪਿਆ ਹੀ, ਜਿਸਮ ਮਸੀਨ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੇ

ਰਿਸ਼ਤੇ ਰੋਲੇ ਪੈਰਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ, ਖੱਬੀ ਖਾਂ ਇਹ ਬਣਿਆ ਘੁੰਮੇ
ਅੱਸੀ ਸਾਲਾ ਬੁੱਢਾ ਠੇਰਾ, ਦਾੜੀ ਰੰਗ ਚੜਾਈ ਜਾਂਦੇ

ਭਰਵੱਟੇ ਤਿੱਖੇ ਗੱਲ ਗੁਲਾਲੀ, ਸੁਰਮਾ ਨੈਣੀ ਅੰਮਾਂ ਦੇ
ਝਰੜੀਆਂ ਦੇ ਉੱਪਰ ਮਲਿਆ, ਆਪਣੇ ਗੁੱਲ ਖਿੜਾਈ ਜਾਂਦੇ

ਤਰਿਐ ਖੁਦ ਬਾਜ਼ਾਰ ਘਰਾਂ ਨੂੰ, ਜੇਬਾਂ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਲਈ
ਸਬਜੀ ਬੱਲਭ ਦਾ ਗੁਰਦੁਆਰੇ, ਹੋਕਾ ਭਾਈ ਲਾਈ ਜਾਂਦੇ

ਨਸਲਕੁਸੀ ਨਸ਼ਿਆਂ ਨੇ ਕਰਿਆ, ਪੰਜਾਬ ਤਬਾਹੀ ਦੇ ਕੰਢੇ
ਪੁੱਤ ਬਿਗਾਨੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਦੇ, ਕੋਣ ਇਉਂ ਬਲੀ ਚੜਾਈ ਜਾਂਦੇ

ਪੰਜਾਬ ਗੁਰਾਂ ਦਾ ਬੇ ਗੁਰ ਹੋ, ਕਿਉਂ ਦਿੰਦੇ ਬੇਦਾਵੇ ਖੁਦ ਨੂੰ
ਬਿਰਧ ਘਰੀਂ ਖੁਦ ਪੁੱਤਰ ਮਾਂ ਨੂੰ, ਬਾਹੋਂ ਪਕੜ ਪੁਚਾਈ ਜਾਂਦੇ

ਕੋਣ ਸਕਾ ਹੈ ਵਿੱਚ ਸਿਆਸਤ, ਗੰਦ ਸਿਆਸਤ ਅੰਦਰ ਸਾਰਾ
ਯਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਧੋਬੀ ਪਟਕਾ, ਲਾ ਕੇ ਆਖਿਰ ਢਾਈ ਜਾਂਦੇ

ਲਾਣੇਦਾਰ ਸਰਾਬੀ ਘਰ ਦਾ, ਬੇੜਾ ਗਰਕ ਯਕੀਨਨ ਸਮਝੋ ਚੱਕਰ
ਬਦਚਲਨੀ ਤੀਵੀਂ ਦਾ, ਤਾਂ ਘਰ ਬਾਰ ਵਿਕਾਈ ਜਾਂਦੇ

ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਦਿਨ ਤੀਆਂ ਵਰਗੇ, ਗਿੱਦੜ ਫਿਰਦੇ ਰੰਗ ਬਿਰੰਗੇ
ਝੁੰਡ ਬਣਾ ਕੇ ਬੂਕ ਰਹੇ ਸਭ, ਗਿਰਗਿਟ ਰੰਗ ਵਿਖਾਈ ਜਾਂਦੇ

ਕਲਮ ਬਗਾਵਤ ਹੁਣ ਨਾ ਕਰਦੀ, ਜੁਲਮ ਜਬਰ ਬੇ ਇਨਸਾਫੀ ਦੀ
ਹਰ ਲੇਖਕ ਹੀ ਕੁਰਸੀ ਉੱਪਰ, ਆਪਣੀ ਲਾਲ ਗਿਰਾਈ ਜਾਂਦੇ

ਜੁਲਮ ਸਹਾਰੇ ਅੰਦੋਲਨ ਕਰ, ਅਕਲ ਠਿਕਾਣੇ ਪਰ ਨਾ ਦੇਖੀ
“ਰੋਤਗੜ੍ਹ” ਕਿਸਾਨ ਅਜੇ ਕਿਰਤੀ, ਨੂੰ ਹਾਕਮ ਲਲਸਾਈ ਜਾਂਦੇ

ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ “ਬਾਲੀ ਰੋਤਗੜ੍ਹ”
+919465129168
+917087629168

ਬਸੰਤ ਪੰਚਮੀ

ਕਿੰਨੀ ਰੁੱਤ ਇਹ ਹੁਸੀਨ, ਫੁੱਲ ਖਿੜਦੇ ਰੰਗੀਨ ਜਦ ਆਉਂਦੀ ਏ ਬਹਾਰ
ਸਭ ਰੁੱਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ ਵਾਲੀ ਇਕ ਵੱਖਰੀ ਨੁਹਾਰ

ਰੁੱਤ ਕਰਵਟ ਲੈਂਦੀ, ਸਦਾ ਇੱਕ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ, ਸਾਰੀ ਖਲਕਤ ਕਹਿੰਦੀ
ਗਤੀ ਆਪਣੀ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਹਦੀ ਚਲਦੀ ਏ ਚਾਲ, ਸੋਹਣੀ ਖਿੜੇ ਗੁਲਜ਼ਾਰ

ਵੇਦ ਦੱਸਦੇ ਨੇ ਇਹ ਵੀ, ਹੁੰਦੀ ਸਰਸਵਤੀ ਦੇਵੀ, ਸੰਗੀਤ ਤੇ ਗਿਆਨ ਦੀ
ਜਦ ਪੰਚਮੀ ਹੈ ਆਉਂਦੀ, ਵੰਨ ਸੁਵੰਨਤਾ ਲਿਆਉਂਦੀ, ਸੋਹਣੀ ਰੁੱਤ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ

ਦੇਖ ਸਰਸੋਂ ਦੇ ਫੁੱਲ, ਸਭ ਰੰਗ ਜਾਂਦੇ ਭੁੱਲ, ਭਾਉਂਦੇ ਸਭ ਦੇ ਮਨਾਂ ਨੂੰ
ਮੇਲੇ ਲੱਗਦੇ ਜਰੂਰ, ਹੋਣ ਨੇੜੇ ਭਾਵੇਂ ਦੂਰ, ਸਾਂਝਾ ਸਭ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ

ਰੰਗਲੇ ਪਤੰਗਾਂ ਸੰਗ, ਛਿੜੇ ਅੰਬਰਾਂ 'ਚ ਜੰਗ, ਕੋਈ ਕਰੇ ਬੋ, ਕੋਈ ਲੁੱਟੇ
ਛਿਹਰਟਾ, ਪਟਿਆਲਾ, ਹੁੰਦਾ ਖਾਸ ਦਿੱਖ ਵਾਲਾ, ਸੋਹਣੇ ਸੱਜਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰ

ਨਾਰਾਂ ਕੁਦਰਤ ਸੰਗ, ਪੀਲੇ ਪੀਲੇ ਸੂਟ ਰੰਗ, ਰਲ ਪਾਉਣ 'ਬਸੰਤੀ ਗਿੱਧ' ਮੈਲੇ
ਧਰਤੀ ਆਕਾਸ਼, ਖੇੜਾ ਸਭਨਾਂ 'ਤੇ ਖਾਸ, ਚੌਗਿਰਦ ਆਵਦਾ ਨਿਖਾਰ

ਵਸੇ ਅੰਦਰ ਬੇਅੰਤ, ਅੱਠੇ ਪਹਿਰ ਹੀ ਬਸੰਤ, ਉਹਨੂੰ ਕਦੇ ਨਾ ਭੁਲਾਈਏ,
ਸਭ ਰੱਬ ਦੇ ਨੇ ਰੰਗ, ਜਾਣੀਏ ਜੇ ਅੰਗ ਸੰਗ, ਉਹ ਜੋ ਸਭ ਦਾ ਪਾਲਣਹਾਰ

ਹਕੀਕਤ ਰਾਏ ਕੁਰਬਾਨੀ, ਇਸ ਦਿਨ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ, ਮੇਲਾ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਲਾਹੌਰ
ਰਾਖੀ ਧਰਮ ਦੀ ਲਈ ਉਹਨੂੰ ਜਾਨ ਦੇਣੀ ਪਈ ਮੁਗਲਾਂ ਦਾ ਹੋਇਆ ਸ਼ਿਕਾਰ

ਰਲ ਟੋਲੀਆਂ 'ਚ ਗਾਈਏ, ਬਸੰਤ ਪੰਚਮੀ ਮਨਾਈਏ, ਸਾਡਾ ਵਿਰਸਾ ਮਹਾਨ
'ਲਾਬੜਾ' ਦੀ ਇਹ ਉਮੰਗ, ਮਾਣੋ ਕੁਦਰਤੀ ਰੰਗ, ਸਾਂਭ ਲਈਏ ਉਪਹਾਰ।

ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ “ਲਾਬੜਾ”
92177-90689

ਜਮੀਰ

ਮਰਿਆ ਜਮੀਰ ਸੀ ਉਹ ਦੇਹ ਤੱਕ ਰਹਿ ਗਏ,
ਹਵਾਵਾਂ ਹੀ ਚੁੱਪ ਸੀ ਵਰੋਲੇ ਸਭ ਕਹਿ ਗਏ।

ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਗੁੰਨਿਆਂ ਪੀੜਾਂ ਦਾ ਪਰਾਗਾ,
ਗੁੰਨਦਿਆਂ ਅੱਖਾਂ 'ਚੋਂ ਸੁਪਨੇ ਹੀ ਵਹਿ ਗਏ।

ਮੌਤ ਦਾ ਮਿਆਰ ਕਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਨਾਪ ਸਕਨੇ ?
ਮੁੱਢੋ-ਮੁੱਢੋ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਜੋਗੇ ਰਹਿ ਗਏ।

ਗਰਦਸ਼ ਦੀ ਰਾਤ ਤੇ ਖੌਫ ਦਾ ਹਨੇਰ ਹੈ,
ਚਾਨਣ ਦੇ ਸਾਏ ਕਿੱਥੇ ਜਾ ਬਹਿ ਗਏ।

ਖੋਲ੍ਹ ਵਹੀ ! ਚੱਲ ਹਿਸਾਬ ਪੂਰਾ ਕਰਲੇ,
ਹੋਰ ਨਹੀ ਬਸ ਬਹੁਤ ਅਸੀ ਸਹਿ ਗਏ।

ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਸਿਮਰ

ਇਹ ਐ ਸਾਡੀ ਆਜ਼ਾਦੀ

ਕੁਰਸੀ:-

ਜਾਤਾਂ ਪਾਤਾਂ ਧਰਮਾਂ ਵਾਲਿਓ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਲੜਦੇ ਹੋ।

ਜਿਹੜਾ ਬੋਨੂੰ ਠੱਗਦਾ ਓਸੇ ਦਾ ਈ ਪੱਲਾ ਫੜਦੇ ਹੋ।

ਯੋਗੀ ਭੋਗੀ ਮੌਜੀ ਤਿੰਨੇ ਬੋਡੇ ਸਿਰ ਤੇ ਪਲਦੇ ਨੇ।

ਜਨਤਾ ਤੋਂ ਕੀ ਲੈਣਾ ਨੇਤਾ ਕੁਰਸੀ ਖਾਤਰ ਲੜਦੇ ਨੇ।

ਵੋਟਰ:-

ਇੱਕ ਬੋਤਲ ਇੱਕ ਵੋਟਰ ਨੂੰ ਪੰਜ ਸੌ ਵਾਲਾ ਨੋਟ ਕੁੜੇ।

ਕਿਹਦਾ ਦਿਲ ਨੀ ਕਰਦਾ ਭੰਨਿਆ ਮਿਲ ਜਾਵੇ ਅਖਰੋਟ ਕੁੜੇ।

ਦਾਅ ਲਾਣ ਲਈ ਹਰ ਵੇਲੇ ਜੋ ਮੌਕਾ ਤੱਕੀ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।

ਜਿਹਦਾ ਜਿੱਥੇ ਦਾਅ ਲਗਦਾ ਰਲ ਵੋਟ ਚੱਕੀ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।

ਕੁਰਸੀ:-

ਰੋਤਾ ਬਜਰੀ ਖਾਵਣ ਵਾਲਿਆਂ ਸਭ ਕੁਝ ਹੀ ਡਕਾਰ ਲਿਆ।

ਗੁਰੂਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਗੋਲਕਾਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੱਥ ਮਾਰ ਲਿਆ।

ਖਬਰੇ ਫਾਈਲਾਂ ਅੰਦਰ ਚੰਦਰੇ ਕੀ ਕੁਝ ਘਪਲੇ ਕਰਦੇ ਨੇ

ਜਨਤਾ ਭੋਲੀ ਭਾਲੀ ਨੇਤਾ ਕੁਰਸੀ ਦੇ ਲਈ ਲੜਦੇ ਨੇ।

ਵੋਟਰ:-

ਪਿੰਡ ਸ਼ਹਿਰ ਘੜਮ ਚੌਧਰੀ ਸਾਨੂੰ ਆਣ ਲੜਾਉਂਦੇ ਨੇ।

ਜੇ ਨਾ ਵੋਟਾਂ ਪਾਈਏ ਉੱਤੇ ਭੂਠੇ ਪਰਚੇ ਪਾਉਂਦੇ ਨੇ।

ਭੇਡਾਂ ਵਾਲੇ ਵੱਗ ਨੂੰ ਰਲਕੇ ਗਏ ਈ ਹੱਕੀ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।

ਕੁਰਸੀ ਵਾਲੇ ਰਲਮਿਲ ਲੋਟੂ ਫੱਟੇ ਚੱਕੀ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।

ਕੁਰਸੀ:-

ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਵਿੱਚ ਡੋਬਣ ਵਾਲੇ ਇਹੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਤੇਰੇ।

ਫਾਹਾ ਲਾਕੇ ਮਰ ਜਾਨੇ ਤੂੰ ਰੁਲ ਜਾਂਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੇਰੇ।

ਕਾਲੇ ਵਿਸ਼ਿਆਰ ਨਾਗ ਸਪੋਰੇ ਏਸੇ ਕੰਮ ਲਈ ਫੜਦੇ ਨੇ।

ਲੁੱਟਣ ਵਾਲੇ ਲੋਟੂ ਵੇ ਇਸ ਕੁਰਸੀ ਕਰਕੇ ਲੜਦੇ ਨੇ।

ਵੋਟਰ:-

ਕਿੱਧਰ ਜਾਈਏ ਫਸਗੇ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਘਾਲਾ-ਮਾਲਾ ਹੈ।

ਧੰਨਿਆਂ ਧਾਲੀਵਾਲਾ ਤੇਰਾ ਦੁਖੀ ਪਿੰਡ ਹੰਸਾਲਾ ਹੈ।

ਅਪਣੇ ਹੱਕੇ ਅਪਣਿਆਂ ਦਾ ਬੁਰਾ ਕਿਉਂ ਤੱਕੀ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।

ਕੁਰਸੀ ਉੱਤੇ ਬਹਿਕੇ ਲੋਟੂ ਫੱਟੇ ਚੱਕੀ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।

ਪੰਨਾ ਧਾਲੀਵਾਲ
9878235714

ਬਾਬੇ ਅਤੇ ਲੀਡਰ ...

ਤੂੰ ਹੀ ਬਾਬਾ ਰੱਬ ਹੈਂ
ਰਾਜਿਆਂ ਦਾ ਮਹਾਰਾਜ

ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਏਸ ਵਾਰ ਜੀ
ਬਖਸ਼ ਦਿਓ ਸਾਨੂੰ ਤਾਜ

ਕੁਰਸੀ ਵੇਖ ਕੇ ਉੱਠਦੀ
ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀ ਖਾਜ

ਮਾਲੇ ਮਾਲ ਕਰ ਦੇਵਾਂਗੇ
ਜੇ ਆਇਆ ਸਾਡਾ ਰਾਜ

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾ ਦਿਓ
ਕਰ ਦਿਓ ਕੋਈ ਇਲਾਜ

ਕਰਨੀ ਵਾਲੇ ਪੁਰਸ਼ ਤੁਸੀਂ
ਤਹਾਡੇ ਹੱਥ 'ਚ ਰਾਜ

ਬਾਬਾ ਬਿੰਦਰ ਨਾਥ ਜੀ
ਸਵਾਰੋ ਹਮਾਰੇ ਕਾਜ

ਬਿੰਦਰ ਸਾਹਿਤ ਇਟਲੀ

ਵੋਟਰ ਨੂੰ

ਆਪਣੀ ਕੀਮਤ ਜਾਣ ਵੋਟਰ

ਆਪਣੀ ਕੀਮਤ ਜਾਣ।

ਸੋਚ ਜ਼ਰਾ ਕਿਉਂ ਨੇਤਾ ਮੁੜ ਮੁੜ

ਤੇਰੇ ਘਰ ਦੇ ਗੋੜੇ ਲਾਣ।

ਸੋਚ ਜ਼ਰਾ ਕਿਉਂ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿੱਚ

ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ।

ਚਾਰ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੀ ਫਾਈਲ

ਕਿਉਂ ਉੱਥੋਂ ਜਾਏ ਗੁਆਚ।

‘ਪਾਣੀ ਜੀਵਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ’

ਕਹਿੰਦੇ ਲੋਕ ਸਿਆਣੇ।

ਫਿਰ ਪਾਣੀ ਦੀ ਇੱਕ ਇੱਕ ਬੂੰਦ ਲਈ

ਕਿਉਂ ਤਰਸਣ ਗਰੀਬਾਂ ਦੇ ਨਿਆਣੇ।

ਸੋਚ ਜ਼ਰਾ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਫਸਲ

ਕਿਉਂ ਮੰਡੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ਰੁਲਦੀ।

ਕੋਡੀਆਂ ਦੇ ਭਾਅ ਖਰੀਦਣ ਕਿਉਂ ਆੜ੍ਹਤੀ

ਫਸਲ ਮਹਿੰਗੇ ਮੁੱਲ ਦੀ।

ਸੋਚ ਜ਼ਰਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਭਾਅ

ਕਿਉਂ ਅਸਮਾਨੀ ਜਾ ਚੜ੍ਹੇ।

ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਾਅ ਸੁਣ ਕੇ

ਗਾਹਕ ਰਹਿ ਜਾਣ ਖੜ੍ਹੇ ਦੇ ਖੜ੍ਹੇ।

ਸੋਚ ਜ਼ਰਾ ਕਿਉਂ ਡਿਗਰੀਆਂ ਲੈ ਕੇ

ਵਿਹਲੇ ਫਿਰਦੇ ਨੌਜਵਾਨ।

ਨੌਕਰੀਆਂ ਨਾ ਮਿਲਣ ਦੇ ਗ਼ਮ 'ਚ

ਉਹ ਨਸ਼ੇ ਲੱਗ ਪਏ ਖਾਣ।

ਹੁਣ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਹੈ ਭੱਖਿਆ

ਤੇਰਾ ਵਧ ਗਿਆ ਹੈ ਮੁੱਲ।

ਸੌ,ਦੇ ਸੌ ਦੇ ਲਾਲਚ ਵਿੱਚ

ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰੇ ਜਾਈਂ ਨਾ ਭੁੱਲ।

ਜੋ ਤੇਰੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ

ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹੁੰ ਖਾਂਦੇ ਨੇ ਹੁਣ।

ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ

ਤੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਈਂ ਚੁਣ।

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ
9915803554

ਨੋਟਾਂ ਦਾ ਲਾਲਚ

ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘਰਾਂ ਚ ਬੈਠੇ,

ਨਿਕਲ ਪਏ ਹੁਣ ਸਾਰੇ।

ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਖੜ੍ਹ ਜਾਂਦੇ,

ਕਿਵੇਂ ਬਣਦੇ ਅੱਜ ਵਿਚਾਰੇ।

ਭਾਂਤ ਭਾਂਤ ਦੇ ਲਾਲਚ ਦੇਣੇ,

ਭਾਂਤ ਭਾਂਤ ਦੇ ਲਾਰੇ।

ਸੋਚ ਸਮਝ ਕੇ ਖਾਇਓ ਲੋਕੋ,

ਅਸਰ ਹੋਣੇ ਆ ਮਾੜੇ।

ਸਾਡਾ ਹੀ ਇਹਨਾਂ ਖੂਨ ਚੂਸ ਕੇ,

ਦਿਨੇ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਤਾਰੇ।

ਨੋਟਾਂ ਵਾਲੇ ਬਰਗਰ ਨੇ ਫਿਰ,

ਢਿੱਡ ਚ ਪਾਉਂਦੇ ਸਾੜੇ।

“ਸ਼ਾਗੋਰੀ ਕਮਲੇਸ਼”

ਪੰਜਾਬ

ਕਿੱਥੇ ਪੰਜਾਬ ਤੂੰ

ਤੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਤੂੰ

ਜਾਗ ਗਿਆ

ਕਿਹੜੇ ਤੂੰ ਰਾਹ ਪਿਆਂ

ਸਿਆਸਤ ਐਸੀ ਜਾਗ ਪਈ

ਕਿਸਾਨੀ ਕਿਹੜੀ ਰਾਹ ਪਈ

ਜਿਸ ਦਾ ਯਾਰ ਖਾਸ ਤੂੰ

ਖੁੰਜੀ ਖੁਰਲੀ ਵੜ ਗਿਆ

ਜਾਂ ਭੀੜ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਲ ਗਿਆ

ਜਾਂ ਅਕਾਸ਼ ਵਿੱਚ ਵੜ ਗਿਆ

ਪਾ ਕੇ ਬਣ ਚੋਰ ਦਾ ਕਿੱਥੇ ਖੜ ਗਿਆ

ਕਿਸ ਵਾਹਨ ਤੇ ਆ ਰਿਹਾ

ਕੱਛੂ ਦੀ ਚਾਲ ਤੇ ਚੱਲ ਰਿਹਾ

ਜਾ ਕੇ ਪੈਦਲ ਰਾਹ ਪਿਆਂ

ਕੰਡੇ ਦੀ ਚੁਭ ਤੋਂ ਲਗੜਾ ਰਿਹਾ

ਜਾ ਕੇ ਰਸਤਾ ਭੁੱਲ ਗਿਆ

ਹਨੇਰੇ ਚ ਰੁਲ ਗਿਆ

ਜਾ ਕੇ ਅਕਾਸ਼ ਚੜ ਗਿਆ

ਕਿਧਰੇ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਗਿਆ

ਬੱਕ ਕਿਧਰੇ ਬਹਿ ਗਿਆ

ਸਭ ਕੁਝ ਤੋਂ ਜਾਣਦਾ

ਜਾਣ ਕੇ ਵੀ ਅਣਜਾਣ ਬਣਦਾ

ਜਾਂ ਤੋਂ ਦੀਵਾਨ ਹੋ ਗਿਆ

ਜਾਂ ਕੇ ਕਿੱਥੋਂ ਖੋਲ ਗਿਆ

ਮੰਜਿਲ ਪਈ ਉਡੀਕਦੀ

ਵਾਜਾਂ ਪਈ ਮਾਰਦੀ

ਕਿੱਥੋਂ ਤੈਨੂੰ ਮਾਰ ਪਈ

ਕਿਹੜੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਚ ਵਹਿ ਗਿਆ

ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਤੋਂ ਖੁਰ ਗਿਆ

ਜਾ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਉਦਾਸ ਹਾਂ

ਲੱਭ ਕੋਈ ਧਰਵਾਸ ਹਾਂ

ਤੇਰੇ ਦਰ ਤੇ ਖੜ ਅਕਾਲ ਹੈ

ਗੁਰਮੁੱਖੀ ਮਿਲਣਾ ਦੀ ਆਸ ਹੈ

ਕਰਦੀ ਪਈ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ

ਗੁਰਬਿੰਦਰ ਅਰਦਾਸ ਹੈ

ਜਾ ਕਿ ਸਭ ਕੁਝ ਜਾਣਦੀ

ਹੋ ਗਈ ਤੋਂ ਅਨਜਾਣ ਹੈ

ਕੁਰਸੀ ਦੀ ਖਾਤਰ

ਬਣ ਬੈਠੀ ਅਣਜਾਣ ਤੋਂ

ਆਪਣੀ ਹੀ ਹੋਮ ਵਿਕਾਰ ਦੀ

ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਦਾਸ ਤੋਂ

ਕਿੱਥੇ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਕਿੱਥੇ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ

ਗੁਰਬਿੰਦਰ ਕੌਰ ਠੱਟਾ ਟਿੱਬਾ

ਨਫਰਤ

ਨਫਰਤ ਬੀਜੋਗਾ, ਨਫਰਤ ਹੀ ਪਉ ਵੱਢਣੀ

ਪਿਆਰ ਵੰਡੇਗਾ ਤਾਂ, ਮਿਲੇਗਾ ਪਿਆਰ ਮੀਆਂ

ਟੋਇਆ ਪੁੱਟਣੋਂ ਜੋ, ਦੂਜੇ ਦੇ ਡੇਗਣੇ ਲਈ

ਡਿੱਗਣਾ ਖੁਦ ਹੀ ਤੂੰ ਆ ਵਿਚਕਾਰ ਮੀਆਂ

ਕੁਝ ਸ਼ਬਦ, ਕੁਝ ਨੰਬਰ..!

ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਖੁੱਲ੍ਹੇ, ਬੱਚੇ ਸਕੂਲ ਆਏ। ਫਿਰ ਕੀ ਹੋਇਆ? ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਕਲੀਆਂ ਵਧ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਵਧ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਹਾਲਾਤ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ, ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਮੁਸਕਲ ਇੰਨੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਭੁੱਲ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਕੀ ਪਤਾ ਸੀ। ਇੰਨਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਬੱਚੇ ਇੱਕ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹੀ ਹੋਈ ਗੱਲ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਗਲੀ ਜਮਾਤ ਬਿਨਾਂ ਪੜ੍ਹੇ ਹੀ ਪਾਸ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਭਾਵ, ਪਹਿਲੀ ਜਮਾਤ ਦਾ ਇੱਕ ਬੱਚਾ ਤੀਜੀ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਜਮਾਤ ਦੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭੁੱਲੇ ਹੋਏ ਹੁਨਰ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕਲਾਸ ਦੀਆਂ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕਾਂ ਹਨ। ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਖੜਾ ਮਾਰਚ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੱਚੇ ਇੱਕ ਕਲਾਸ ਅੱਗੇ ਪਹੁੰਚਣਗੇ। ਇਹ ਵੀ ਔਖਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਜਿਹੜੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਬਣਾਈਆਂ, ਸੋਚੀਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਦੇ ਬੱਦਲ ਮੰਡਰਾਉਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਭਾਵੇਂ ਚੋਣਾਂ ਮੁਲਤਵੀ ਨਾ ਹੋਈਆਂ ਹੋਣ, ਵਿਆਹ ਸਾਦੀਆਂ ਬੜੀ ਧੂਮ-ਧਾਮ ਨਾਲ ਮਨਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹੋਣ, ਬਾਜ਼ਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭੀੜ ਨਾਲ ਘਿਰੇ ਹੋਣ, ਪਰ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਬੰਦ ਹੋਣ ਦਾ ਸੰਕਟ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਸੀ, ਨੀਂਦ ਆ ਗਈ ਹੈ। ਜੇ ਮੈਂ ਕਹਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮੁਸਕਲਾਂ ਨੂੰ ਔਖਾ ਨਾ ਸਮਝੋ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ

ਵੱਧ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਸਮਝ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਦੇ ਦੌਰ ਨੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੁਕਸਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਇਸ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਅਸੰਭਵ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪਰ ਇਸ ਸਭ ਵਿੱਚ ਜੋ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਬਚੀ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਹਾਲਤ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖੋ। ਇਸ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਸਬੰਧ ਸਿੱਖਣ ਨਾਲ ਹੈ। ਇਹ ਸਮਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ 'ਤੇ ਹੱਥ ਹਿਲਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਉਣ ਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ, ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕੁਝ ਭੁੱਲ ਗਏ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਸਿੱਖਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ, ਕੀ ਮੈਂ ਹਾਂ? ਇਕੱਠੇ ਮਿਲ ਕੇ ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਸਭ ਕੁਝ ਸਿੱਖ ਲਵਾਂਗੇ।' ਇਹ 'ਮੈਂ ਨਾ' ਹੈ, ਇਸਦਾ ਜਾਦੂਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਦੀ ਕਾਬਲੀਅਤ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਕ੍ਰਿਸਮਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਜਿਹੜੇ ਬੱਚੇ ਪਿਛਲੇ ਗ੍ਰੇਡ ਦੇ ਹੁਨਰ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਗਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਕਮਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸਾਇਦ ਪਹਿਲੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਉਣ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾਵੇ।

ਵਿਜੈ ਗਰਗ ਸਾਬਕਾ ਪੀ.ਈ.ਐਸ. - 1 ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਪ੍ਰਿੰਸਪਲ

ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਘਰੋਂ ਆਉਣ-ਜਾਣ, ਹੋਮਵਰਕ ਕਰਨ, ਟਿਊਸ਼ਨ ਪੜ੍ਹਨ, ਮਾਪਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪੜ੍ਹਾਏ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਕੁਝ ਵੱਧ ਹੀ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘਰ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਦੇ ਵਕਤ ਦੀ ਰੋਟੀ ਲਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਬੱਚੇ ਸਕੂਲੋਂ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਘਰ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬੱਚੇ ਸਕੂਲ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਘਰੇਲੂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਆਮ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਓਨਾ ਹੀ ਸੱਚ ਸੀ ਜਿੰਨਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਔਖੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਧਿਆਪਕ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਮਾਹੌਲ ਪ੍ਰਤੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਮਨ ਦੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਿੜਕੀਆਂ ਅਤੇ ਦਰਵਾਜ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਣਾ ਨਾ ਸਿਰਫ ਆਸਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਦੀ ਗਤੀ ਵੀ ਵਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਸੋਚਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਖੇਡ ਰਹੇ ਹਨ, ਕਹਾਣੀਆਂ ਸੁਣ ਰਹੇ ਹਨ, ਚਿੱਤਰਕਾਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਿੱਖ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੁਸਕਲਾਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲਣ ਦਾ ਰਸਤਾ ਬਹੁਤ ਸੌਖਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਸਿਖਾਉਣ ਦੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਚੁੱਪ ਬੈਠੀ ਅਨਮ ਦੀ ਉਦਾਸੀ ਵੀ ਟੁੱਟ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਕਾਪੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸ਼ਬਦ, ਕੁਝ ਨੰਬਰ ਆਉਣ ਲੱਗੇ..!

ਪਿਆਰ ਤੇ ਘਿਰਣਾ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਵਧਾ ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਦੱਸਦੇ ਹਨ

ਇਸ ਦੀ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਉਹੀ ਵੇਖਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜਾਂ ਆਪਣਾ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਸਾਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਸ ਦੀਆਂ ਚੰਗਿਆਈਆਂ ਹੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਸ ਦੀ ਹਰ ਗੱਲ ਗੁਣ ਹੀ ਮਾਲੂਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਤੇ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਘਿਰਣਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਗੁਣ ਵੀ ਔਗੁਣ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਚੰਗਿਆਈ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਬੁਰਾਈ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਔਖਾਂ ਤੇ ਲੱਗੀ ਐਨਕ ਮੁਤਾਬਕ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ। ਉਹ ਚਲਮਾ ਇਹ ਨਫਰਤ ਦਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਬੰਦਾ ਬੁਰਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜੇਕਰ ਪਿਆਰ ਦਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਬੰਦਾ ਚੰਗਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਪੱਖਪਾਤੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਪਿਆਰ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਅੰਨ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਨਫਰਤ ਵੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਸਿਰਫ ਉਹੀ ਦੇਖਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ

ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਸਿਰਫ ਤੇ ਸਿਰਫ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਸਿਰਫ ਔਗੁਣਾਂ ਨਾਲ। ਹਰੇਕ ਮਨੁੱਖ ਵਿੱਚ ਗੁਣਾਂ ਅਤੇ ਔਗੁਣਾਂ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕੀ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਕੀ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਆਪਣੇ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਬੁਰਾਈਆਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਅਣਦੇਖਾ

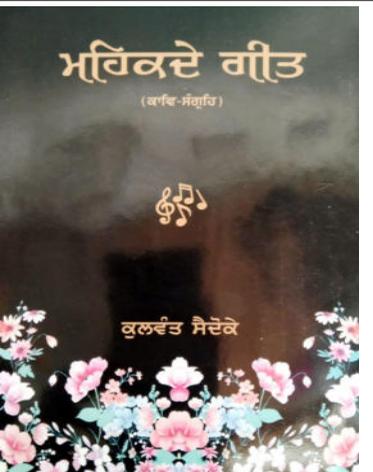
ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਦੀ ਵੀ ਨਿਰੂਪਣ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਜਾਂ ਹਾਂ ਪੱਖੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਨਾਂਹ ਪੱਖੀ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਉਸ ਪ੍ਰਤੀ ਪੱਖਪਾਤੀ ਹੋਣਾ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਵੀ ਸਾਡਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਹੀ ਹੈ। ਪਿਆਰ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਬੁਰਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿਖਦੀ ਤੇ ਨਫਰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦੀ ਚੰਗਿਆਈ। ਲੋੜ ਹੈ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਣ ਦੀ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਗੁਣ ਤੇ ਔਗੁਣ ਦੋਵੇਂ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣ। ਕਿਸੇ ਬਾਰੇ ਰਾਇ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਦਬਾਅ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਨਾ ਬਣਾਓ। ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੀ ਇਸੇ ਫਿਤਰਤ ਕਰਕੇ ਅਕਸਰ ਧੋਖਾ ਖਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੁਸ਼ਮਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੁਝ ਗੁਣ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੋਸਤ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਔਗੁਣ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੇਖੋ ਤਾਂ ਸੰਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖੋ। ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਹਾਵੀ ਨਾ ਹੋਣ ਦਿਓ।

ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਸੰਧੂ

ਪੁਸਤਕ ਗੀਵਿਊ

'ਮਹਿਕਦੇ ਗੀਤ' ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਲੇਖਕ :- ਕੁਲਵੰਤ ਸੈਦੋਕੇ ਸੰਪਰਕ :- 7889172043 ਮੁੱਲ :- 220 ਰੁਪਏ, ਸਫੇ :- 132 ਜੋਗਰਾ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨਜ ਪਟਿਆਲਾ (ਪੰਜਾਬ) 'ਮਹਿਕਦੇ ਗੀਤ' ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ , ਲੇਖਕ 'ਕੁਲਵੰਤ ਸੈਦੋਕੇ' ਜੀ ਦਾ ਪਲੇਠਾ ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿੱਚ 'ਸੈਦੋਕੇ ਜੀ' ਨੇ, ਆਪਣੀ ਗੀਤਕਾਰੀ ਰਾਹੀਂ , ਬਹੁਰੰਗੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਰੰਗ, ਆਪਣੇ ਅਮੋਲਕ ਅਲਫਾਜ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ ਦਰਸਾਏ। 'ਸੈਦੋਕੇ ਜੀ', ਇੱਕ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ, ਭਾਵਪੂਰਕ ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਗੀਤਕਾਰ ਹੈ। 'ਸੈਦੋਕੇ ਜੀ' ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਮਾਹੌਲ ਤੋਂ ਬਾਥੂਬੀ ਵਾਕਿਫ ਹਨ। 'ਕੁਲਵੰਤ ਸੈਦੋਕੇ ਜੀ' ਅਸੰਭਿਅਕ ਗਾਇਕੀ ਤੇ ਗੀਤਕਾਰੀ ਤੋਂ ਕੋਹਾਂ ਦੂਰ ਹੈ। ਗੀਤਕਾਰੀ ਕਰਨਾ, ਹਰ ਲੇਖਕ ਦੇ ਵੱਸ ਦੀ ਨਹੀਂ। ਗੀਤਕਾਰੀ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਲੈਅ ਬੱਧਤਾ, ਤੁਕਾਂਤ ਮੇਲ, ਬੰਦਸ ਤੇ ਵਜਨ ਦਾ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਪੈਂਦਾ, ਤਾਂ ਕਿ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਨੂੰ, ਸੰਗੀਤ ਤਿਆਰ ਕਰਨ, ਆਸਾਨੀ ਹੋਵੇ। ਲੇਖਕ ਕੋਲ ਸਬਦਾਂ ਦਾ ਭੰਡਾਰ ਹੈ ਤੇ ਸਬਦਾਂ ਨੂੰ ਤਰਤੀਬ ਦੇਣ ਦੀ ਜਾਂਚ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ। ਓਨਾਂ ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਲੰਮੇਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖ, ਗੀਤਾਂ ਦਾ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ 'ਸੈਦੋਕੇ ਜੀ' ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ, ਪਿਆਰ ਮੁਹੱਬਤ, ਬਿਰਹੇ, ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਚ ਆ ਰਹੀ ਗਿਰਾਵਟ , ਕਿਸਾਨੀ ਸੰਘਰਸ਼, ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੀ ਲੁੱਟ, ਧੀਆਂ ਦੇ ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ, ਰਾਜਨੀਤਕ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲੁੱਟ ਖੁੱਲ੍ਹੇ, ਫੌਜੀ ਵੀਰਾਂ ਦੀ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਦੂਰੀ, ਅਧਿਆਪਕ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਤੇ ਗੀਤਕਾਰੀ ਕਰ ਵਾਹ ਵਾਹ ਖੱਟੀ ਹੈ। 'ਕੁਲਵੰਤ ਸੈਦੋਕੇ ਜੀ' ਦੇ ਗੀਤ ਪਿਆਰ ਮੁਹੱਬਤ ਬਾਤ ਪਾਉਂਦੇ ਤੇ ਨੀਲੇ ਅੰਬਰਾਂ ਨੂੰ ਫੁੰਦੇ ਹਨ। ਓਹ ਲਿਖਦੇ ਹਨ :- ਇਹ ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਅਜਬ ਕਹਾਣੀ, ਬਾਤ ਪਿਆਰ ਦੀ ਪਾਉਂਦੀ ਐ। ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਨੀਲੇ ਅੰਬਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚ , ਉੱਚਾ ਉਡਣਾ ਚਹੁੰਦੀ ਐ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਗੀਤਕਾਰੀ ਵਿਚ, ਪਿਆਰ ਮੁਹੱਬਤ ਚ' ਬਿਰਹੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸਾਰਥਕ ਗੀਤਕਾਰੀ ਅਧੂਰੀ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। 'ਸੈਦੋਕੇ ਜੀ' ਬਿਰਹੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਲਿਖਦੇ ਹਨ : ਬਿਰਹੇ ਵਿਛੋੜਾ ਕਸਕ ਦਿਲਾਂ ਦੀ, ਭਰ ਜੋਬਨ ਵਿੱਚ ਸਹਿੰਦੇ ਆ। ਹੁੰਝਾਓਂ ਦੇ ਹੜ੍ਹ ਵਿਚ ਬੇਸਕੀਮਤੀ, ਖਿਆਲ ਤੈਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਆ। ਦੇਸ ਦੀ ਰਖਵਾਲੀ ਕਰਦੇ, ਫੌਜੀ ਵੀਰਾਂ ਦਾ ਦਿਲ

ਜਿੱਤਿਆ ਹੈ, 'ਸੈਦੋਕੇ ਜੀ' ਨੇ, ਲਿਖਦੇ ਹਨ :- ਨਾ ਕੋਈ ਫੋਨ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਖਤ ਪਾਇਆ, ਭੁੱਲ ਗਿਓ ਸਾਡਾ ਤੂੰ ਖਿਆਲ ਫੌਜੀਆਂ। ਵੇ ਜੇ ਤੂੰ ਛੁੱਟੀ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ ਲੈ ਜਾ ਨਾਲ ਫੌਜੀਆਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗੀਤ ਲਿਖ, ਸਰਹੱਦਾਂ ਤੇ ਬੈਠੇ, ਫੌਜੀ ਵੀਰਾਂ ਦੇ ਹੌਸਲੇ ਬੁਲਦ ਕੀਤੇ, ਓਨਾਂ ਦੀ ਦੇਸ ਭਗਤੀ ਗੀਤਾਂ ਵਿਚ ਝਲਕਦੀ ਹੈ। 'ਸੈਦੋਕੇ ਜੀ' ਖੁਦ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ 'ਚ ਸੇਵਾ ਕਰ, ਸਰਹੱਦਾਂ ਦੇ ਸੇਕ, ਰਾਤਾਂ ਦੇ ਉਨੀਂਦਰੇ ਝੱਲ, ਪਿੰਡੇ ਤੇ ਗਰਮ ਸਰਦ ਮੌਸਮ ਹੰਢਾ ਕੇ, ਅੱਜ ਪ੍ਰਪੱਕ ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। 'ਕੁਲਵੰਤ ਸੈਦੋਕੇ ਜੀ' ਪਿੰਡ 'ਚ ਰਹਿ, ਕਿਸਾਨ ਦੀਆਂ ਦਰਪੇਸ ਮੁਸਕਲਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੈ। ਤਿੰਨ ਕਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕਰਦਾ, ਲਿਖਦਾ ਹੈ :- ਤੈਥੋਂ ਬਾਦਸਾਹੀ ਨਹੀਂ ਸੰਭਵੀ, ਹੁਣ ਫਿਰਦੀ ਥਰ ਥਰ ਕੰਬਦੀ, ਦੇਖ ਲਿਆ ਅਸੀਂ ਤੈਨੂੰ ਅਜਮਾ ਕੇ, ਪੁੱਠਾ ਪੰਗਾ ਲੈ ਲਿਆ ਦਿੱਲੀਏ,

ਤੂੰ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਮੱਥਾ ਲਾ ਕੇ। ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਉੱਚਾ ਸੁੱਚਾ ਸਥਾਨ ਰੱਖਦੇ, ਸਾਡੇ ਟੀਚਰ, ਅਧਿਆਪਕ। ਸਾਨੂੰ ਸਮਾਜ ਵਿਚ, ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਸਬਦ ਭੰਡਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਚੰਗੀ ਸਿੱਖਿਆ ਲੈ, ਸਮਾਜ ਰਹਿਣ ਦਾ ਸਲੀਕਾ ਸਿਖਦੇ ਹਾਂ। ਸਨਮਾਨਯੋਗ, ਟੀਚਰਾਂ ਆਧਿਆਪਕਾਂ ਲਈ 'ਸੈਦੋਕੇ ਜੀ' ਲਿਖਦੇ ਹਨ:- ਅਧਿਆਪਕ ਰਾਹ ਦਸੇਰੇ ਹੁੰਦੇ, ਜੀਵਨ ਜਾਚ ਸਿਖਾਣ। ਭਰ ਭਰ ਮੁੱਠੀਆਂ ਚਾਨਣ ਵੰਡਣ, ਟੀਚਰ ਹੁੰਦੇ ਮਹਾਨ। 'ਸੈਦੋਕੇ ਜੀ' ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਲੇਠੇ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਮਹਿਕਦੇ ਗੀਤ' ਵਿਚ ਸਰਲ ਤੇ ਅਰਥ ਭਰਪੂਰ ਸਥਾਦਵਲੀ ਗੀਤਕਾਰੀ ਨੂੰ ਚਾਰ ਚੰਨ ਲਾਏ। ਇਸ ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿਚ 'ਚ' 'ਸੈਦੋਕੇ ਜੀ' ਨੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਰਤਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਥੂਬੀ ਪੇਸ ਕੀਤਾ ਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿਰੋਧੀ ਤਾਕਤਾਂ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ। ਪੂਰੀ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ, ਇੱਕ ਬੰਧਣ ਵਿਚ ਬੰਨਣ ਲਈ ਲਿਖਦਾ ਹੈ :- ਕਿਉਂ ਕਰਦਾ ਏ ਮੇਰੀਆਂ ਤੇਰੀਆਂ, ਹੋ ਜਾਣ ਮਿੱਟੀ ਦੀਆਂ ਢੇਰੀਆਂ। ਤੂੰ ਛੇੜਦਾ ਕਿਉਂ ਜੰਗ ਬੰਦਿਆਂ। ਜਿਹੜਾ ਸਭ ਦੀਆਂ ਨਾੜਾਂ ਵਿਚ ਦੌੜੇ, ਲਹੂ ਦਾ ਇੱਕੋ ਰੰਗ ਬੰਦਿਆਂ। 'ਕੁਲਵੰਤ ਸੈਦੋਕੇ ਜੀ' ਪਲੇਠੇ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਮਹਿਕਦੇ ਗੀਤ' ਹਮੇਸ਼ਾ ਮਹਿਕਦੇ ਰਹਿਣ। ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਤੇ ਅਮਿੱਟ ਛਾਪ ਛੱਡਣ। ਮੇਰੀਆਂ ਦੁਆਵਾਂ, ਪਾਠਕਾਂ ਵੱਲੋਂ 'ਮਹਿਕਦੇ ਗੀਤ' ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਨੂੰ ਅਥਾਹ ਪਿਆਰ ਮਿਲੇ। ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ 'ਚ, 'ਕੁਲਵੰਤ ਸੈਦੋਕੇ ਜੀ' ਹੋਰ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਵਾ, ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾਉਣਗੇ। ਆਮੀਨ

ਸੰਪਰਕ : 9855155392

ਮੇਰਾ ਬਾਪੂ

ਬਿਨਾ ਕਹੇ ਦਿਲ ਦੀ ਗੱਲ ਸਮਝਣ ਵਾਲਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸਖਸ ਮੇਰਾ ਬਾਪੂ ਆ, ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਭੀੜ ਵਿੱਚ ਘੁੱਟ ਕੇ ਹੱਥ ਫੜਨ ਵਾਲਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸਖਸ ਮੇਰਾ ਬਾਪੂ ਆ, ਵਾਰ ਵਾਰ ਗਲਤੀ ਹੋਣ ਤੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਸਮਝਾਉਣ ਵਾਲਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸਖਸ ਮੇਰਾ ਬਾਪੂ ਆ, ਬਿਨਾ ਮਤਲਬ ਦਿੱਲੇ ਮੈਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸਖਸ ਮੇਰਾ ਬਾਪੂ ਆ, ਆਪਣੇ ਨਾਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੇਰੇ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣ ਵਾਲਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸਖਸ ਮੇਰਾ ਬਾਪੂ ਆ, ਆਪਣੇ ਸੁਪਨੇ ਅਧੂਰੇ ਛੱਡ ਮੇਰੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸਖਸ ਮੇਰਾ ਬਾਪੂ ਆ, ਮੇਰੀ ਹਰ ਮੁਸਕਿਲ ਵਿੱਚ ਮੇਰਾ ਸਹਾਰਾ ਬਣਨ ਵਾਲਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸਖਸ ਮੇਰਾ ਬਾਪੂ ਆ, ਮੈਨੂੰ ਚੰਗੇ ਮਾੜੇ ਦੀ ਪਰਖ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸਖਸ ਮੇਰਾ ਬਾਪੂ ਆ, ਮੇਰੇ ਹਰ ਦੁੱਖ ਦੀ ਦਵਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸਖਸ ਮੇਰਾ ਬਾਪੂ ਆ, ਮੇਰੀ ਹਰ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸਖਸ ਮੇਰਾ ਬਾਪੂ ਆ।

ਅਮਨ ਟਿਵਾਣਾ

ਪੰਛੀ - ਪਰਿੰਦਿਆਂ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ.....

ਮਾਨਵਜਾਤੀ ਦੇ ਨਾਲ - ਨਾਲ ਪੰਛੀ - ਪਰਿੰਦੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ /ਵਜੂਦ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਛੀ - ਪਰਿੰਦੇ ਸਾਡੇ ਮਾਨਵਜਾਤੀ ਲਈ ਕਿੰਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੇ ਅਹਿਮੀਅਤ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਹਨ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘੱਟ ਜਾਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੁਪਤ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਜੋ ਵੀ ਪੰਛੀ - ਪਰਿੰਦੇ ਸਿਰਜੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਚਿਤ੍ਰੇਸ਼ੀ, ਸੁਭ - ਚਿੰਤਕ ਤੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਬਣਦੇ ਆਏ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਸਹਿਜ ਅਨੁਮਾਨ ਗਿਰਝਾਂ ਦੇ ਘੱਟ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਿੱਤਕ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀਆਂ ਥਾਂ - ਥਾਂ ਪਈਆਂ ਬਦਬੂ ਮਾਰਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ - ਸੜੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋ ਕੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੰਛੀ - ਪਰਿੰਦੇ ਆਪਣੀਆਂ ਮਨਮੋਹਕ ਤੇ ਸੁਰੀਲੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਰੰਗ - ਬਰੰਗੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰਤਰੀਯ ਬਣਤਰਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸੁਖ - ਸਕੂਨ ਅਤੇ ਦਿਲਕਸ਼ ਦਿੰਦੇ - ਨਜ਼ਾਰੇ ਸੁਲਭ ਕਰਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਚਿੜੀਆਂ ਦੀ ਚੀਂ - ਚੀਂ, ਕੋਇਲ ਦੀ ਕੂ - ਕੂ, ਗੁਟਾਰਾਂ ਦਾ ਚਹਿਚਹਾਉਣਾ ਤੇ ਮੋਰ ਦੀ ਕੂਕ ਤੇ ਪੈਲ ਪਾਉਣਾ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਅਨੰਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਕੂਨ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦਗਾਰ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਜਿਉਣ ਦੀ ਨਵੀਂ ਤਾਜ਼ਗੀ ਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਪੰਛੀਆਂ ਸਦਕਾ ਹੀ ਨਾਨੀ ਤੇ ਦਾਦੀ ਸਾਨੂੰ ਕਲਪਨਾਸ਼ੀਲ, ਮਿੱਠੀਆਂ ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾਇਕ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਆਏ। ਇਹ ਪੰਛੀ - ਪਰਿੰਦੇ ਸਾਡੀਆਂ ਫ਼ਸਲਾਂ ਤੇ ਬਾਗ - ਬਗੀਚਿਆਂ ਲਈ ਵੀ ਸਹਾਇਕ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਅਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪੰਛੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਭਵ ਤੇ ਸੁਣਨ ਸ਼ਕਤੀ ਵਾਲੀ ਨਾਯਾਬ ਹਸਰਤ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤਿਕ ਕਰੋਪੀਆਂ ਜਿਵੇਂ : ਭੂਚਾਲ, ਹੜ੍ਹ, ਮੀਂਹ, ਹਨ੍ਹੇਰੀ, ਸੁਨਾਮੀ ਆਦਿ ਤੋਂ ਸੁਚੇਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਸਹਾਇਕ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦੀ ਆਈ ਹੈ; ਜੋ ਕਿ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀਆਂ ਅਜੋਕੀਆਂ ਉੱਚਤਮ ਖੋਜਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮਾਤ ਪਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਪੰਛੀਆਂ ਤੋਂ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਕੁਝ ਸਿੱਖਣ - ਸਮਝਣ ਨੂੰ ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੰਛੀ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਘਰ, ਬਾਗ, ਜੰਗਲਾਂ, ਖੇਤਾਂ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਚਿਤਾਵਨੀ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਸਦਕਾ ਯੋਗ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦੇ ਆਏ ਹਨ। ਪੰਛੀਆਂ - ਪਰਿੰਦਿਆਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨਾਲ ਹੀ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਭੋਜਨ ਲੜੀਆਂ ਕਾਇਮ ਰਹਿ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਵਾਤਾਵਰਨਕ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਿਆ ਰਹਿ ਸਕਣ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਮਨੁੱਖ ਵੱਲੋਂ ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਧੜਾਧੜ ਕਟਾਈ ਕਰਕੇ ਪੰਛੀਆਂ ਦੇ ਰਹਿਣ ਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣੇ-ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਖ਼ਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਰੁੱਖ ਲਗਾਉਣ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਘੋਸ਼ਲ ਵੱਟੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਵਧ ਰਹੇ

ਮੌਬਾਇਲ ਫੋਨ ਟਾਵਰਾਂ ਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਵਸੀਲਿਆਂ ਆਦਿ ਨੇ ਵੀ ਪੰਛੀਆਂ ਦਾ ਜੀਣਾ ਦੁੱਭਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹਰ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਸਮੇਂ ਡੀ. ਜੇ. ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ, ਬੰਬ - ਪਟਾਖਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ, ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਪਤੰਗ ਡੋਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਰਸਾਇਣਕ ਖਾਦਾਂ ਅਤੇ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕਾਂ ਤੇ ਨਦੀਨਾਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅੱਜ ਪੰਛੀਆਂ - ਪਰਿੰਦਿਆਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਾਰੂ ਸਾਬਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਵੀਆਂ ਨਸਲਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੁਦਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਵੀ ਰੋੜਾ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਸਾਡੀ ਲਾਪ੍ਰਵਾਹੀ ਕਰਕੇ ਚਿੜੀਆਂ, ਕਾਂ, ਚੱਕੀਰਾਹਾ, ਕਠਫੋੜਾ, ਬੁਲਬੁਲ, ਗਿਰਝਾਂ, ਕੋਇਲ, ਬਾਜ਼, ਤੋਤੇ, ਤਿੱਤਰ, ਬਟੋਰ, ਕੋਇਲਾਂ, ਕੁੰਜਾਂ, ਇੱਲ੍ਹਾਂ, ਗੁਟਾਰਾਂ ਆਦਿ ਪੰਛੀ ਆਮ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਘੱਟ ਹੀ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਕੱਚੇ ਘਰਾਂ, ਝੁੱਗੀਆਂ, ਬਾਲੇ, ਸ਼ੜੀਆਂ, ਟੀਨਾ ਆਦਿ ਦੇ ਘਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਸੀਮਿੰਟ ਦੇ ਬੰਦ ਘਰ ਬਣਾਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਪੰਛੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਦੋ - ਚਾਰ ਹੋਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਸਮੇਂ ਮਨੁੱਖ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਪੰਛੀ - ਪਰਿੰਦਿਆਂ ਲਈ ਦਾਣਾ - ਪਾਣੀ ਤੇ ਆਵਾਸ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਿਆ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉੱਥਾਨ ਤੇ ਭਲਾਈ ਲਈ ਯੋਗ ਢੰਗ - ਤਰੀਕੇ ਅਪਣਾਉਂਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ; ਕਈ ਲੋਕ ਜਾਂ ਰਾਜੇ ਵੀ ਪੰਛੀ - ਪਰਿੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕੰਮਕਾਜ ਮਨ ਲਗਾ ਕੇ ਮਾਨਵਤਾ ਦੀ ਭਲਾਈ ਦੀ ਦੁਹਾਈ ਦੇ ਕੇ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਅਜੋਕੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜੀਵਾਂ ਪੰਛੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਦਇਆ ਭਾਵਨਾ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਸਾਇਦ ਘੱਟ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਪੰਛੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲੁਪਤ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਨਸਲਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਪੰਛੀ - ਪਰਿੰਦਿਆਂ ਲਈ ਰੱਖ ਲਗਾ ਕੇ, ਦਾਣਾ - ਪਾਣੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਕੇ ਤੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਬਨਾਉਣੀ ਆਲ੍ਹਣੇ ਸਥਾਪਤ ਕਰਕੇ ਮਾਨਵਤਾ ਲਈ ਪੰਛੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਰਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਪੰਛੀਆਂ - ਪਰਿੰਦਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਚੁੱਪ ਵੱਟੀ ਰੱਖੀ ਤਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਕੁਦਰਤ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਦਭੁੱਤ ਤੇ ਅਦਿੱਵਿਤਯਾ ਦਾਤਾਂ ਅਤੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ, ਆਵਾਜ਼ਾਂ, ਨਜ਼ਾਰਿਆਂ ਅਤੇ ਮਨਮੋਹਕ ਕਾਰਨਾਮਿਆਂ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਤੇ ਅਭਿੱਜ ਰਹਿ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਇਹ ਮਨਮੋਹਕ ਤੇ ਰੰਗ - ਬਿਰੰਗੇ ਪਿਆਰੇ ਪੰਛੀ - ਪਰਿੰਦੇ ਕੇਵਲ ਕਿਤਾਬਾਂ ਜਾਂ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਅਤੇ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨਾਂ 'ਤੇ ਰਿੰਗ - ਟੋਨਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਹੋ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਇਹ ਵਡਮੁੱਲਾ ਤੋਹਫਾ ਸਾਡੇ ਪਾਸੋਂ ਸਦਾ - ਸਦਾ ਲਈ ਖੁੱਸ ਜਾਵੇਗਾ।

ਮਾਸਟਰ ਸੰਜੀਵ ਧਰਮਾਣੀ ਸ਼੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ 9478561356

100 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੇ ਬੋਸ਼ਕੀਮਤੀ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲੀ ਬੈਠਾ 'ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸੁੱਖਾ ਜੋੜਾ'

ਅੱਜ ਮੈਂ ਜਿਸ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੀ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਪਵਾਉਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਉਹ ਸਾਉਂ-ਸੁਭਾਅ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਹੈ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸੁੱਖਾ ਜੋੜਾ। ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹੋਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਸ਼ੌਕ ਪਾਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਸਨੇ ਪੁਰਾਣੇ ਤਵਿਆਂ (ਰਿਕਾਰਡਾਂ) ਨੂੰ ਸਾਂਭ ਕੇ ਇੱਕ ਸੰਗੀਤਕ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਆਪਣੇ ਘਰ 'ਚ ਬਣਾਈ ਹੋਈ ਹੈ ਤੇ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ, ਵਿਰਸੇ ਅਤੇ ਸੰਗੀਤ ਨੂੰ ਸਾਂਭਣ ਲਈ ਅੱਡੀ ਚੋਟੀ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਵੀ ਲਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਹ 1988 ਤੋਂ ਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਤਵੇ (ਰਿਕਾਰਡ) ਇਕੱਠੇ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੁਖਦੇਵ ਕੋਲ 100 ਦੇ ਕਰੀਬ ਹਿੰਦੀ ਅਤੇ 25 ਦੇ ਕਰੀਬ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਤਵੇ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਤੇ ਉਸਦੀ ਸੰਗੀਤਕ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਦਾ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਆਪਣੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਤਾਜ਼ਾਦਮ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਵਿਹਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਸੁਖਦੇਵ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਮੋਫੋਨ ਮਸ਼ੀਨ 'ਤੇ ਚਲਾ ਕੇ ਸੁਣਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਰਸੇ ਦੀ ਤਲਬ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਚਾਹਵਾਨ ਸੱਜਣਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਾਉਂਦਾ ਵੀ ਹੈ ਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਤਰੋਤਾਜ਼ਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। 11 ਸਤੰਬਰ 1969 ਨੂੰ ਮਾਤਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵੀਰੋ ਨਰਸ ਤੇ ਪਿਤਾ ਸਰਦਾਰ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਜਨਮੇ ਇਸ ਸ਼ਖਸ ਕੋਲ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮੀ ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਤਵਿਆ 'ਚ ਬਲੈਕ ਮੇਲ, ਤਾਜ ਮਹਿਲ, ਪਾਕੀਜਾ, ਸੂਰਜ, ਰੋਟੀ ਕੱਪੜਾ ਲੋਰ ਮਕਾਨ, ਮੁਗਲੇ ਆਜਮ, ਬਾਬਲ, ਪ੍ਰੇਮ ਰੋਗ, ਬਰਸਾਤ, ਰਾਜਾ-ਗਣੀ, ਦਾਗ, ਬਸੰਤੀ, ਕਭੀ-ਕਭੀ, ਨੂਰੀ, ਪੱਥਰ ਕੇ ਸਨਮ, ਗੁੰਜ ਉਠੀ ਸ਼ਹਿਨਾਈ, ਆਂਧੀ, ਕਸੋਟੀ, ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ, ਰਾਜ, ਰਖਵਾਲੇ, ਰੇਨਕੋਟ, ਰੋਟੀ, ਰਾਜਾ ਜਾਨੀ, ਸਫਰ, ਰਾਮ ਜਾਨੇ, ਸਾਰਾ ਆਕਾਸ਼, ਸਾਜਨ ਬਿਨਾਂ ਸੁਹਾਗਨ, ਸਰਗਮ, ਸਾਰਦਾ, ਸਵਾਮੀ, ਸਾਗਰ, ਸੂਰਜ ਔਰ ਦੰਦਾ, ਸੋਤਨ ਕੀ ਬੇਟੀ, ਸਾਥੀ, ਸੋਹਣੀ ਮਹੀਵਾਲ, ਸਰਾਰਤ, ਰਾਣੀ ਰੂਪਮਤੀ, ਤੁਮਸੇ ਅੱਛਾ ਕੌਨ ਹੈ, ਤੀਸਰੀ ਆਂਢ, ਯਕੀਨ, ਧੜਕਣ, ਦੇਸ਼-ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਏਕ ਚਾਦਰ ਮੈਲੀ ਸੀ, ਏਕ ਮੁਸਾਫਿਰ ਏਕ ਹਸੀਨਾ, ਫਕੀਰਾ ਆਦਿ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ

ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂਅ ਗਿਣਾਉਣੇ ਸੰਭਵ ਲਗੀ ਹਨ, ਸ਼ੈਕੜੇ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਉਸਦੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿਚ ਪਏ ਹਨ। ਸੁਖਦੇਵ ਕੋਲ

ਤਸਵਿਦਰ ਸਿੰਘ ਬੜੈਰ 98763-22677

ਪੰਜਾਬੀ ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਤਵਿਆ 'ਚ ਮੁਹੰਮਦ ਸਦੀਕ, ਰਣਜੀਤ ਕੌਰ, ਪੁਸ਼ਪਾ ਹੰਸ, ਹੰਸ ਰਾਜ ਹੰਸ, ਕਰਤਾਰ ਗਮਲਾ, ਜਸਦੇਵ ਯਮਲਾ, ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਚਮਕੀਲਾ, ਅਮਰਜੋਤ, ਨਰਿੰਦਰ ਬੀਬਾ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਛਿੰਦਾ, ਕੁਲਦੀਪ ਮਾਣਕ, ਸਵਰਨ ਲਤਾ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੌਰ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਜਗਮੋਹਣ ਕੌਰ, ਕੇ ਦੀਪ, ਹਰਚਰਨ ਗਰੇਵਾਲ, ਕਰਮਜੀਤ ਪੂਰੀ ਆਦਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗਾਇਕ-ਗਾਇਕਾਵਾਂ ਦੇ ਤਵੇ ਵੀ ਸਾਂਭੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਚੁੰਗੀ ਵਾਲਾ ਬਾਜ਼ਾਰ, ਨੇੜੇ ਕਮਲ ਜੋਤੀ

ਮਾਡਲ ਸਕੂਲ, ਗਲੀ ਨੰਬਰ 3, ਮਕਾਨ ਨੰਬਰ 268, ਨਿਊ ਆਜ਼ਾਦ ਨਗਰ, ਸੁਲਤਾਨਵਿੰਡ ਰੋਡ ਸ਼੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਇਸ ਸ਼ਖਸ ਕੋਲ ਤਿੰਨ ਗ੍ਰਾਮੋਫੋਨ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਵੀ ਸਾਂਭੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਟੇਪ ਰਿਕਾਰਡ, ਡੈੱਕ, ਟਿਊਬਾਂ ਵਾਲੇ ਰੇਡੀਓ ਵੀ ਇਸ ਸ਼ਖਸ ਨੇ ਸਾਂਭੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਸੁਖਦੇਵ ਨੂੰ ਜਿੱਥੇ ਕਿਤੋਂ ਵੀ ਪੁਰਾਣੇ ਹਿੰਦੀ-ਪੰਜਾਬੀ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਦੱਸ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਉਹ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ 'ਤੇ ਸਫਰ ਕਰਕੇ ਰਿਕਾਰਡ ਇਕੱਠੇ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਪੁਰਾਤਨ ਹਿੰਦੀ-ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕੀ ਦਾ 100 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣਾ ਅਨਮੋਲ ਖ਼ਜ਼ਾਨਾ ਜੋ ਸੁਖਦੇਵ ਨੇ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਬੋਸ਼ਕੀਮਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਡੀ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਲਈ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਡੀ ਨਵੀਂ ਪਨੀਰੀ ਨੂੰ ਪੁਰਤਨ ਗਾਇਕੀ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਕਾਰਗਰ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ, ਇਸ ਵੀਰ ਦੀ ਉਮਰ ਲੋਕ-ਗੀਤਾਂ ਜਿੰਨੀ ਕਰੇ।

ਪਿਓ ਪੁੱਤ

ਚੁੱਲ੍ਹਾ ਮੱਚ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅੱਗ ਦੀਆਂ ਲਪਟਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੱਗ ਰਹੀਆਂ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ "ਅਗਨ ਦੇਵੀ" ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪੰਨ ਕੌਰ ਸਬਜ਼ੀ ਵਾਲੇ ਪਤੀਲੇ ਵਿਚ ਕੜਕੀ ਨੂੰ ਘੁਮਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਮਲਾਹ ਕਿਸ਼ਤੀ ਤੇ ਬੈਠਾ ਪਾਣੀ ਚ ਚੱਪੂ ਚਲਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਨਾਲ ਬੈਠਾ ਧਰਮਾ ਜੋ ਪੰਨ ਕੌਰ ਦਾ ਘਰਵਾਲਾ ਹੈ, ਡੂੰਘੀਆਂ ਸੋਚਾਂ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਲੀਡਰਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਵਾਂਗੂੰ ਅੱਜ ਮੌਸਮ ਵੀ ਖ਼ਰਾਬ ਹੋਇਆ ਪਿਆ ਏ, ਪਹੁ ਫੁਟਾਲੇ ਤੋਂ ਹੀ ਹਲਕੇ ਹਲਕੇ ਮੀਂਹ ਦਾ ਤੇ ਸਰਦ ਹਵਾਵਾਂ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਸੀ। ਇੰਨੇ ਨੂੰ ਘਰ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਵੇਟਾਂ ਮੰਗ ਰਹੇ

ਕਿਸੇ ਦਲ ਦੇ ਪੰਜ- ਸੱਤ ਬੰਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚੌਂਕੇ ਵਿੱਚ ਆ ਖੜੋਤੇ। ਆਪਣੇ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦਾ ਕਾਗਜ਼ ਧਰਮੇ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਫੜਾ ਕੇ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਖੜ੍ਹੇ ਸੀ, ਅਖੇ ਬਜ਼ੁਰਗੋ ਏਸ ਵਾਰ ਸਾਡੀ

ਮਨਦੀਪ ਖਾਨਪੁਰੀ

ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਜਿਤਾਉਣਾ ਏ। ਸਾਨੂੰ ਤੁਹਾਡੀ ਬੜੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਹੈ। ਏਹ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਡੇ ਐੱਮ ਐੱਲ ਏ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਬੇਟਾ ਹੈ ਸਚਿਨ, ਇੰਨੇ ਨੂੰ ਉਹ ਆਪ ਬੋਲ ਪਿਆ ਇਕ ਵਾਰੀ ਸਾਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਜ਼ਰੂਰ ਦੇਵੇ ਅਸੀਂ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਲਈ ਖਾਸ

ਸਹੂਲਤਾਂ ਲੈ ਕੇ ਆਵਾਂਗੇ ਬਾਪੂ ਜੀ ਤੁਸੀ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣਾ ਹੀ ਪੁੱਤ ਸਮਝੋ। ਚਲੋ ਵਕਤ ਪਿਆ ਵੇਟਾਂ ਲੰਘ ਗਈਆ, ਉਹ ਪਾਰਟੀ ਵੀ ਜਿੱਤ ਗਈ ਕੁਝ ਕੁ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੀ ਕਿਸੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਕੰਮ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਉਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਐੱਮ ਐੱਲ ਏ ਕੋਲ ਗਿਆ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਕਾਫੀ ਵਾਰ ਖਾਲੀ ਹੱਥ ਹੀ ਮੁੜਦਾ ਰਿਹਾ, ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਕਿਸੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਐੱਮ ਐੱਲ ਦਾ ਸਮਾਰੋਹ ਸੀ, ਧਰਮਾ ਵੀ ਉਥੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਸਟੇਜ ਦੇ ਲਾਗੇ ਜਾ ਕੇ ਬਾਰ ਬਾਰ ਜਦੋਂ ਮਿਲਣ ਦੀ ਜਿੱਦ ਕੀਤੀ ਉਸ ਨੂੰ ਉਪਰ ਬੁਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਲੋਕਾਂ ਅੱਗੇ ਨੰਬਰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਐੱਮ ਐੱਲ ਏ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਬਜ਼ੁਰਗੋ ਦੱਸੋ ਸਾਡੇ ਲਾਇਕ ਕੀ ਸੇਵਾ ਹੈ। ਧਰਮੇ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਲਾਗੇ ਖੜ੍ਹੇ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ, ਜਦੋਂ ਵੇਟਾਂ ਲੈਣੀਆਂ ਸੀ ਤੁਹਾਡਾ ਪੁੱਤ ਸਚਿਨ ਸਾਡੇ ਘਰੇ ਆਇਆ ਸੀ। ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਪੁੱਤਰ ਹਾਂ, ਮੈ ਸਿਰਫ ਏਨਾ ਪੁੱਛਣ ਆਇਆ ਹਾਂ "ਜੇ ਇਹ ਮੇਰਾ ਪੁੱਤ ਹੈ ਤੇ ਆਪਣੇ ਪਿਓ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂ ਮੇਰੇ ਵਾਰ ਵਾਰ ਗੋੜੇ ਲਵਾਈ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਸਚਿਨ ਦੇ ਨੇੜੇ ਜਾ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਫੜਿਆ, ਫੁੱਲਾਂ ਵਾਲਾ ਹਾਰ ਉਸ ਦੇ ਗਲੇ ਵਿਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਬੋਲਿਆ, ਕਾਕਾ ਜੀ "ਪੁੱਤ ਕਪੁੱਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਪਰ ਮਾਪੇ ਕੁਮਾਪੇ ਨਹੀਂ ਬਣਦੇ" ਇੰਨਾ ਸੁਣਦੇ ਹੀ ਸਾਰਾ ਪੰਡਾਲ ਹੱਸਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਨੇਤਾ ਜੀ ਕੰਨ ਝਾੜਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੀਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਗੱਡੀਆਂ ਚ ਵਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਨੌਂ ਦੋ ਗਿਆਰਾਂ ਹੋ ਗਏ।

Dosanjh Family AUTO GROUP

DUBLIN CHEVOLET

FREMONT CHEVROLET

CONCORD CHEVROLET

DUBLIN CADILLAC

FREMONT CADILLAC

ACURA OF CONCORD

DUBLIN BUICK GMC

FREMONT BUICK GMC

CONCORD NISSAN

DUBLIN KIA

STEVENS CREEK CHEVROLET

LIVERMORE TOYOTA

DUBLIN NISSAN

STEVENS CREEK CADILLAC

FREMONT FORD

DUBLIN INFINITI

SEASIDE CHRYSLER DODGE JEEP RAM

SEASIDE CADILLAC

SEASIDE VOLKSWAGEN